

Geostatystyka

Jakub Nowosad

2016-03-31

Contents

1 Wprowadzenie	5
1.1 Wymagania wstępne	5
2 R a dane przestrzenne	7
2.1 R a dane przestrzenne	7
2.2 Import danych	9
2.3 Eksport danych	11
2.4 Wizualizacja danych 2D	12
2.5 Tworzenie siatek	15
3 Eksploracja analiza danych nieprzestrzennych	19
3.1 Eksploracyjna analiza danych Cel	19
3.2 Dane	19
3.3 Statystyki opisowe	20
3.4 Wykresy	22
3.5 Porównanie zmiennych	27
3.6 Transformacje danych	31
4 Eksploracyjna analiza danych przestrzennych	41
4.1 Mapy	41
4.2 Próbkowanie	41
4.3 Rozgrupowanie danych	45
5 Metody interpolacji	55
5.1 Modele deterministyczne	55
5.2 Modele statystyczne	62
6 Geostatystyka - prolog	63
6.1 Geostatystyka	63
6.2 Przestrzenna kowariancja, korelacja i semiwariancja	65
6.3 Anizotropia	74

7 Modelowanie matematycznie autokorelacji przestrzennej	79
7.1 Modelowanie matematycznie autokorelacji przestrzennej	79
7.2 Modele podstawowe	79
7.3 Metody modelowania	82
7.4 Modelowanie semiwariogramu	82
7.5 Modelowanie izotropowe	82
7.6 Modelowanie anizotropowe	99
8 Estymacje jednozmienne	101
8.1 Kriging	101
8.2 Kriging prosty	101
8.3 Kriging zwykły	103
8.4 Kriging z trendem	104
8.5 Porównanie wyników SK, OK i KZT	109
9 Estymacja lokalnego rozkładu prawdopodobieństwa	111
9.1 Kriging danych kodowanych	111
9.2 Kriging danych kodowanych Przykłady	112
10 Estymacje wielozmienne	119
10.1 Kokriging (prosty i zwykły, SCK i OCK)	119
10.2 Krossemiwariogramy	120
10.3 Modelowanie krossemiwariogramów	121
10.4 Kokriging	122
11 Wykorzystanie do estymacji danych uzupełniających	123
11.1 Kriging stratyfikowany	123
11.2 Prosty kriging ze zmiennymi średnimi lokalnymi (LVM)	129
11.3 Kriging uniwersalny (ang. <i>Universal kriging</i>)	131
12 Ocena jakości estymacji	139
12.1 Statystyki jakości estymacji	139
12.2 Walidacja wyników estymacji	142
13 Symulacje	153
13.1 Symulacje geostatystyczne	153
13.2 Typy symulacji	153
13.3 Symulacje bezwarunkowe	154
13.4 Symulacje warunkowe	155
13.5 Sekwencyjna symulacja danych kodowanych	162

Chapter 1

Wprowadzenie

Znajdujesz się właśnie na stronie zawierającej materiały do ćwiczeń z geostatystyki. Składa się ona z kilkunastu rozdziałów pokazujących jak: dodawać i wizualizować dane przestrzenne w R [r-a-dane-przestrzenne], wykonywać wstępna eksplorację danych nieprzestrzennych [eksploracja-analiza-danych-nieprzestrzennych], analizować wstępnie dane przestrzenne [eksploracyjna-analiza-danych-przestrzennych], wykorzystywać deterministyczne metody interpolacji [metody-interpolacji], rozumieć i tworzyć przestrzenne miary podobieństwa i niepodobieństwa [geostatystyka-prolog], modelować semiwariogramy bezkierunkowe i kierunkowe [modelowanie-matematycznie-autokorelacji-przestrzennej], tworzyć estymacje jednozmienne [estymacje-jednozmienne], estymacje danych kodowanych [estymacja-lokalnego-rozkadu-prawdopodobienstwa], estymacje wielozmienne [estymacje-wielozmienne], estymacje wykorzystujące dane uzupełniające [wykorzystanie-do-estymacji-danych-uzupelniajacych], oraz tworzyć symulacje przestrzenne symulacje. Wszystkie zaprezentowane przykłady zawierają również kod w języku R.

1.1 Wymagania wstępne

Do odtworzenia przykładów użytych na poniższej stronie konieczna jest podstawowa znajomość R. Aby zainstalować R oraz RStudio można skorzystać z poniższych odnośników:

- R - <https://cloud.r-project.org/>
- RStudio - <https://www.rstudio.com/products/rstudio/download/>

Dane wykorzystywane na tej stronie można pobrać korzystając ze spakowanego archiwum (dla rozdziału drugiego) oraz korzystając z pakietu **geostatbook** (dla kolejnych rozdziałów). Dodatkowo, przy instalacji pakietu **geostatbook** pobierane są wszystkie inne pakiety potrzebne do pełnego korzystania z materiałów zawartych na tej stronie.

- Rozdział drugi
- Kolejne rozdziały:

```
# install.packages("devtools")
devtools::install_github("nowosad/geostatbook")
```


Chapter 2

R a dane przestrzenne

2.1 R a dane przestrzenne

2.1.1 Pakiety

- GIS - `sp`, `rgdal`, `raster`, `rasterVis`, `rgeos`, `maptools`, `GeoXp`, `deldir`, `pgirmess`
- Geostatystyka - `gstat`, `geoR`, `geoRglm`, `fields`, `spBayes`, `RandomFields`, `vardiag`
- Inne - `ggplot2`, `corrplot`, `caret`

```
pakiety <- c('caret', 'corrplot', 'dismo', 'fields', 'geoR', 'ggplot2', 'gridExtra', 'gstat', 'pgirmess')

install.packages(pakiety)
```

Pakiety R oraz zbiory danych używane w tej książce można również zainstalować poprzez:

```
devtools::install_github("nowosad/geostatbook")
```

2.1.2 Reprezentacja danych nieprzestrzennych

- Wektory (ang. *vector*):
  - liczbowe (ang. *integer*, *numeric*) - `c(1, 2, 3)` i `c(1.21, 3.32, 4.43)`
  - znakowe (ang. *character*) - `c('jeden', 'dwa', 'trzy')`
  - logiczne (ang. *logical*) - `c(TRUE, FALSE)`
  - czynnikowe (ang. *factor*) - `c('jeden', 'dwa', 'trzy', 'jeden')`
- Ramki danych (ang. *data.frame*) - to zbiór zmiennych (kolumn) oraz obserwacji (wierszy) zawierających różne typy danych
- Macierze (ang. *matrix*)
- Listy (ang. *list*)

2.1.3 Reprezentacja danych przestrzennych

- Obiekty klasy `Spatial*` z pakietu `sp` - wszystkie z nich zawierają dwie dodatkowe informacje:
  - bounding box (`bbox`) - obwiednia - określa zasięg danych

- CRS (`proj4string`) - układ współrzędnych
- Najczęściej stosowane obiekty klasy `Spatial*` to `SpatialPointsDataFrame`, `SpatialPolygonsDataFrame` oraz `SpatialGridDataFrame`
- Obiekty klasy `Raster*` z pakietu `raster`, tj. `RasterLayer`, `RasterStack`, `RasterBrick`
- Inne

2.1.4 GDAL/OGR

- <http://www.gdal.org/>
- GDAL to biblioteka zawierająca funkcje służące do odczytywania i zapisywania danych w formatach rastrowych
- OGR to biblioteka służąca do odczytywania i zapisywania danych w formatach wektorowych
- Pakiet `rgdal` pozwala na wykorzystanie bibliotek GDAL/OGR w R

2.1.5 PROJ.4

- Dane przestrzenne powinny być zawsze powiązane z układem współrzędnych
- PROJ.4 - to biblioteka pozwalająca na identyfikację oraz konwersję pomiędzy różnymi układami współrzędnych
- Strona <http://www.spatialreference.org/> zawiera bazę danych układów współrzędnych

2.1.6 EPSG

- Kod EPSG (ang. *European Petroleum Survey Group*) pozwala na łatwe identyfikowanie układów współrzędnych
- Przykładowo, układ PL 1992 może być określony jako:

“+proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993 +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0 +units=m +no_defs”

- ...lub też za pomocą kodu EPSG:

“+init=epsg:2180”

2.1.7 Układ geograficzny

- Proporcje pomiędzy współrzędną oznaczającą długość geograficzną (X) a oznaczającą szerokość geograficzną (Y) nie są równe 1:1
- Wielkość oczka siatki jest zmienna
- Nie pozwala to na proste określanie odległości czy powierzchni
- Jednostka mapy jest abstrakcyjna
- Powyższe cechy układów geograficznych powodują, że do większości algorytmów w geostatystyce wykorzystywane są układy współrzędnych prostokątnych płaskich

2.2 Import danych

2.2.1 Dane punktowe (format csv)

```
dane_punktowe <- read.csv('dane/punkty.csv')

head(dane_punktowe)

##      srtm  clc      temp      ndvi      savi       x       y
## 1 175.7430    1 13.852222 0.6158061 0.4189449 750298.0 716731.6
## 2 149.8111    1 15.484209 0.5558816 0.3794864 753482.9 717331.4
## 3 272.8583    NA 12.760814 0.6067462 0.3745572 747242.5 720589.0
## 4 187.2777    1 14.324648 0.3756170 0.2386246 755798.9 718828.1
## 5 260.1366    1 15.908549 0.4598393 0.3087599 746963.5 717533.5
## 6 160.1416    2  9.941118 0.5600288 0.3453627 756801.6 720474.1
```

```
coordinates(dane_punktowe) <- ~x+y
summary(dane_punktowe)
```

```
## Object of class SpatialPointsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745592.5 756967.8
## y 712642.4 721238.7
## Is projected: NA
## proj4string : [NA]
## Number of points: 248
## Data attributes:
##      srtm        clc        temp        ndvi
## Min.   :146.5   Min.   :1.000   Min.   : 7.883   Min.   :0.2024
## 1st Qu.:191.5   1st Qu.:1.000   1st Qu.:12.003   1st Qu.:0.4636
## Median :217.9   Median :1.000   Median :14.941   Median :0.5154
## Mean   :214.9   Mean   :1.481   Mean   :15.273   Mean   :0.5047
## 3rd Qu.:239.5   3rd Qu.:2.000   3rd Qu.:17.630   3rd Qu.:0.5742
## Max.   :278.4   Max.   :4.000   Max.   :24.945   Max.   :0.6597
## NA's   :3       NA's   :5       NA's   :1       NA's   :1
##      savi
## Min.   :0.0824
## 1st Qu.:0.2935
## Median :0.3256
## Mean   :0.3176
## 3rd Qu.:0.3594
## Max.   :0.4404
## NA's   :1
```

```
proj4string(dane_punktowe) <- '+init=epsg:2180'
summary(dane_punktowe)
```

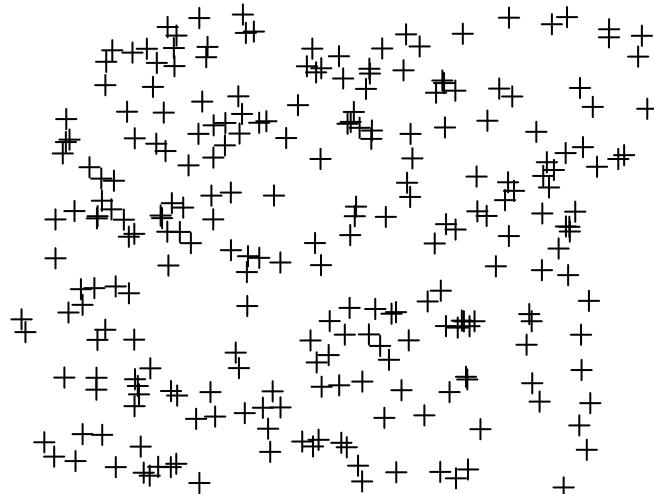
```
## Object of class SpatialPointsDataFrame
## Coordinates:
```

```

##           min         max
## x 745592.5 756967.8
## y 712642.4 721238.7
## Is projected: TRUE
## proj4string :
## [+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993
## +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0
## +units=m +no_defs]
## Number of points: 248
## Data attributes:
##          srtm          clc          temp          ndvi
## Min.   :146.5   Min.   :1.000   Min.   : 7.883   Min.   :0.2024
## 1st Qu.:191.5   1st Qu.:1.000   1st Qu.:12.003   1st Qu.:0.4636
## Median :217.9   Median :1.000   Median :14.941   Median :0.5154
## Mean   :214.9   Mean   :1.481   Mean   :15.273   Mean   :0.5047
## 3rd Qu.:239.5   3rd Qu.:2.000   3rd Qu.:17.630   3rd Qu.:0.5742
## Max.   :278.4   Max.   :4.000   Max.   :24.945   Max.   :0.6597
## NA's    :3       NA's    :5       NA's    :1       NA's    :1
##          savi
## Min.   :0.0824
## 1st Qu.:0.2935
## Median :0.3256
## Mean   :0.3176
## 3rd Qu.:0.3594
## Max.   :0.4404
## NA's    :1

```

```
plot(dane_punktowe)
```

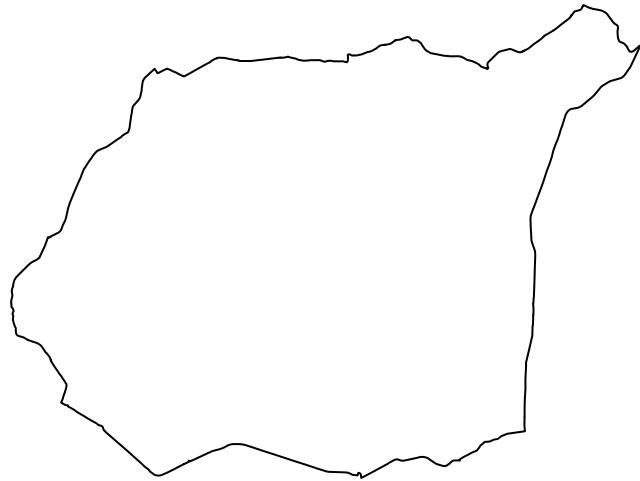

2.2.2 Dane poligonalne (formaty gisowe)

```

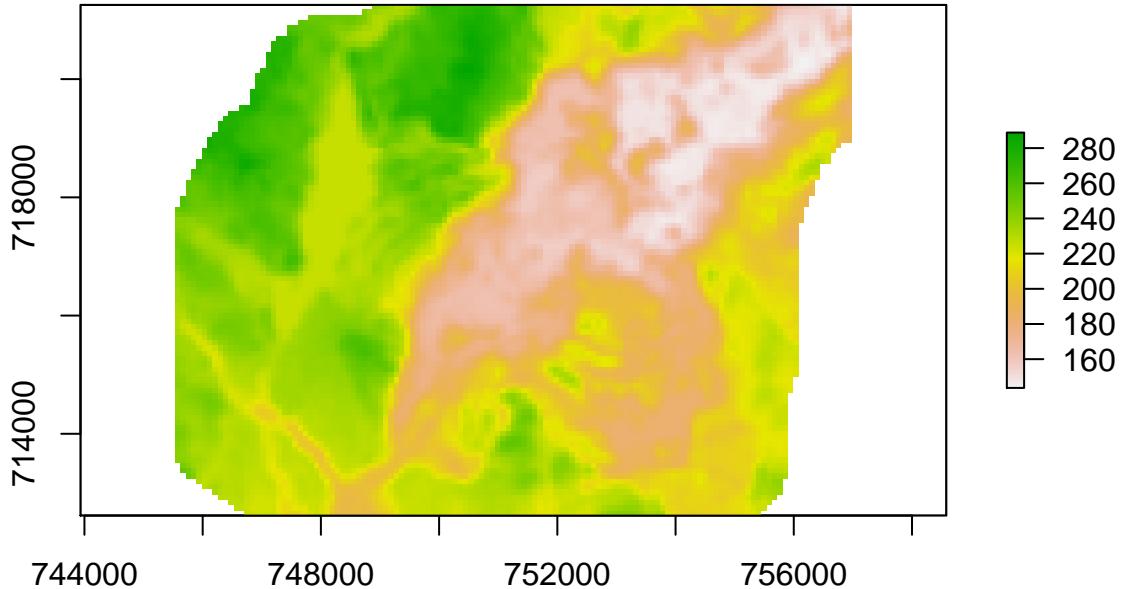
granica <- readOGR(dsn='dane', layer='granica', verbose=FALSE)
plot(granica)

```


2.2.3 Rastry

```
siatka_raster <- raster('dane/siatka.tif')
plot(siatka_raster)
```


2.3 Eksport danych

2.3.1 Zapisywanie danych wektorowych

```
writeOGR(polygon, dsn='nazwa_folderu', layer='nowy_poligon', driver='ESRI Shapefile')
```

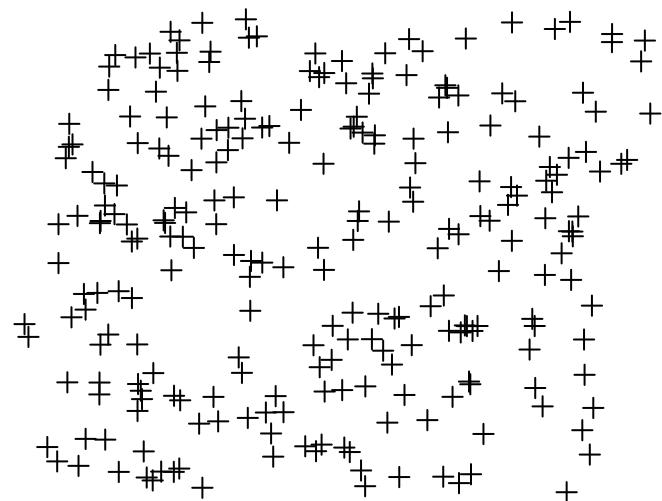
2.3.2 Zapisywanie danych rasterowych

```
writeRaster(siatka_raster, filename='nazwa_folderu/nowy_raster.tif')
```

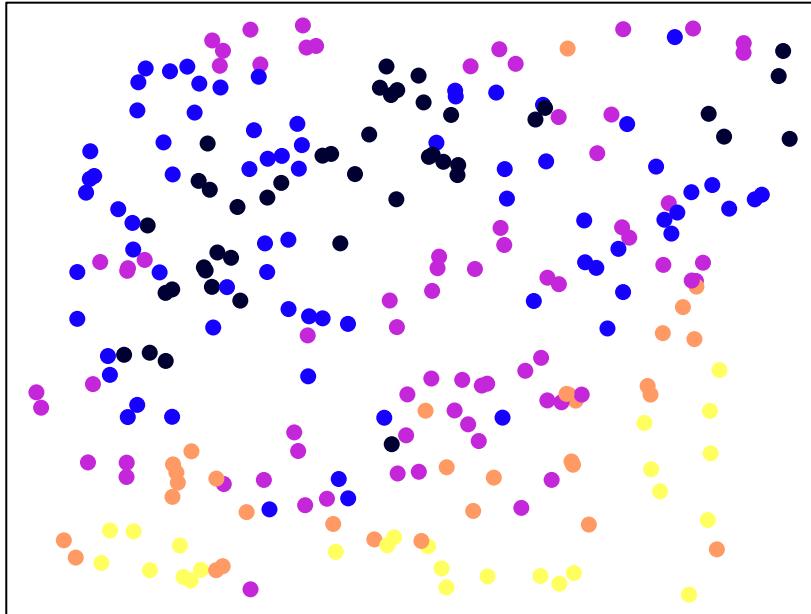
2.4 Wizualizacja danych 2D

2.4.1 Dane punktowe

```
plot(dane_punktowe)
```

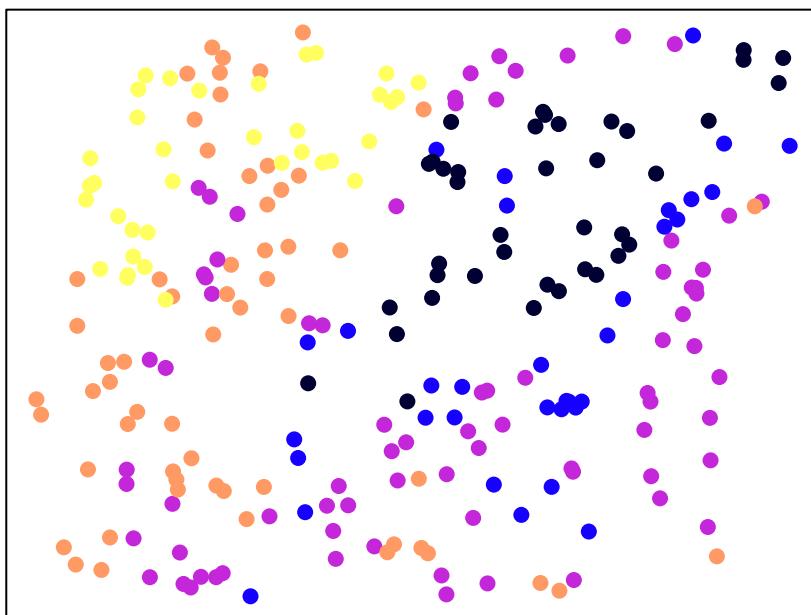


```
spplot(dane_punktowe, 'temp')
```


- $[7.883, 11.3]$
- $(11.3, 14.71]$
- $(14.71, 18.12]$
- $(18.12, 21.53]$
- $(21.53, 24.94]$

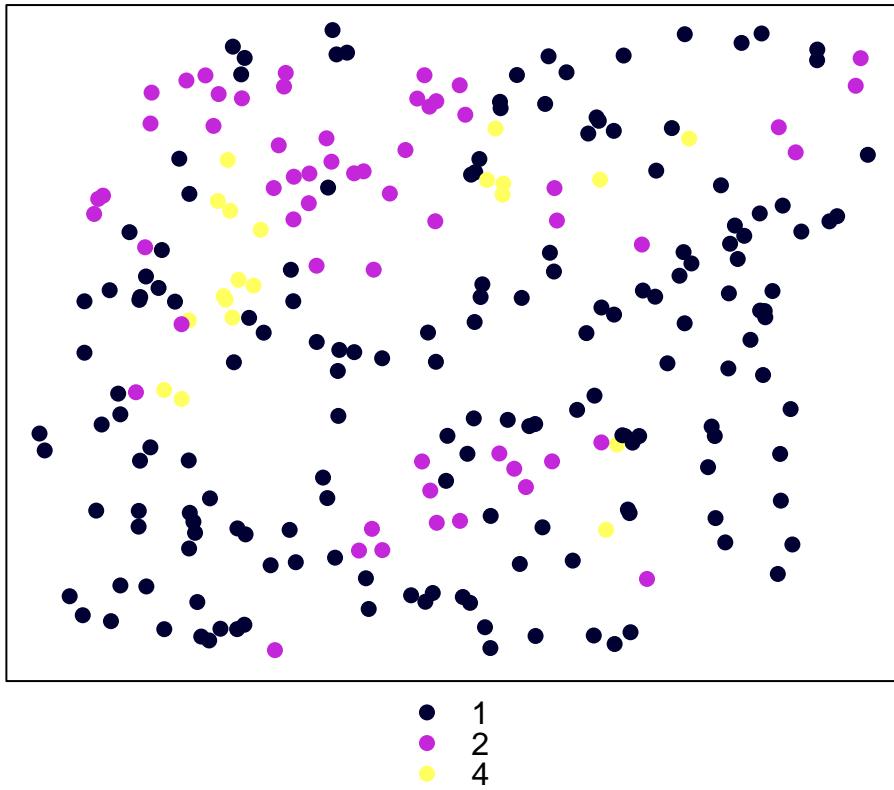
```
spplot(dane_punktowe, 'srtm')
```


- $[146.5, 172.9]$
- $(172.9, 199.3]$
- $(199.3, 225.6]$
- $(225.6, 252]$
- $(252, 278.4]$

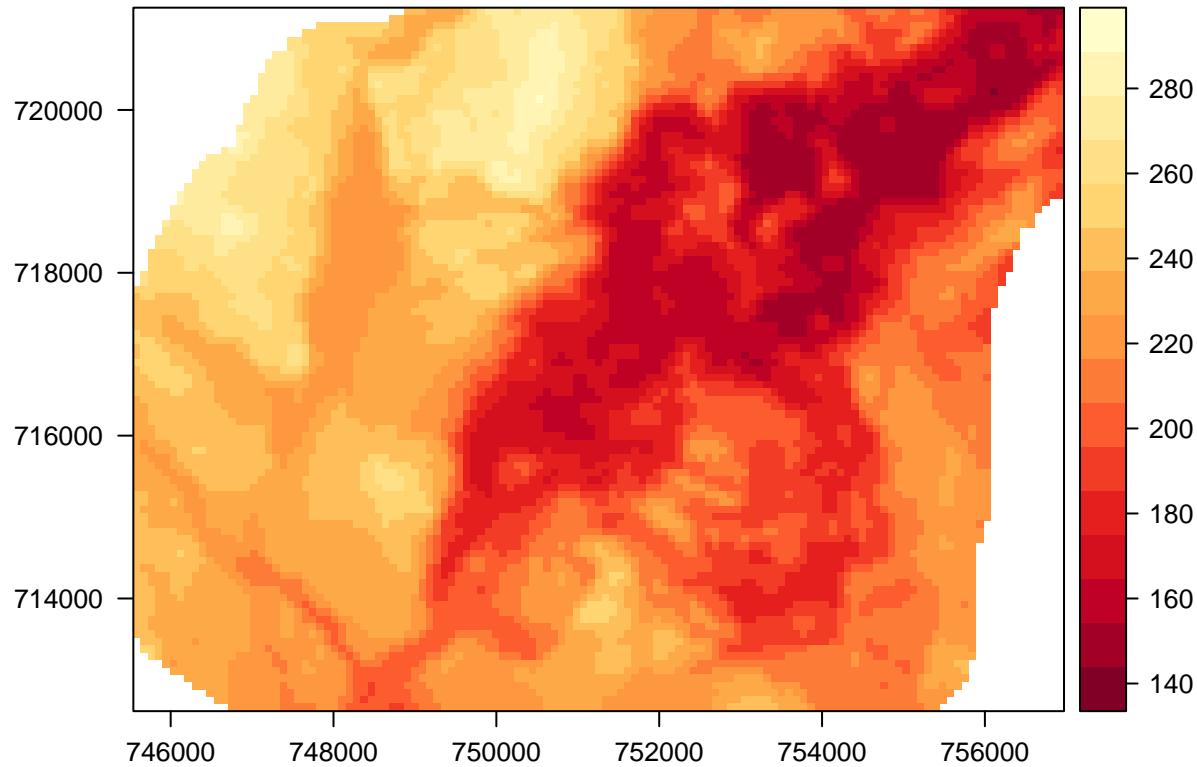
2.4.2 Dane punktowe - kategorie

```
dane_punktowe@data$clc <- as.factor(dane_punktowe@data$clc)
spplot(dane_punktowe, 'clc')
```


2.4.3 Rastry

```
levelplot(siatka_raster, margin=FALSE)
```


2.5 Tworzenie siatek

2.5.1 Siatki regularne

```
bbox(dane_punktowe)
```

```
##           min         max
## x 745592.5 756967.8
## y 712642.4 721238.7
```

```
extent(dane_punktowe)
```

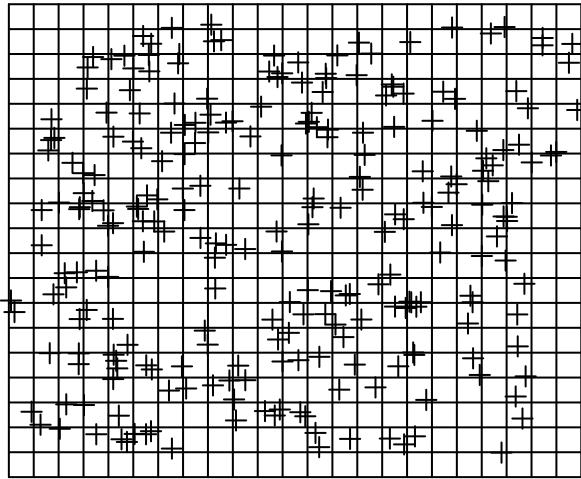
```
## class       : Extent
## xmin       : 745592.5
## xmax       : 756967.8
## ymin       : 712642.4
## ymax       : 721238.7
```

```
siatka <- expand.grid(x = seq(from = 745050, to = 757050, by = 500),
                      y = seq(from = 712650, to = 721650, by = 500))
coordinates(siatka) <- ~x + y
gridded(siatka) <- TRUE
proj4string(siatka) <- proj4string(dane_punktowe)
```

```
siatka <- makegrid(dane_punktowe, cellsize=500)
names(siatka) <- c('x', 'y')
coordinates(siatka) <- ~x + y
gridded(siatka) <- TRUE
proj4string(siatka) <- proj4string(dane_punktowe)
```

2.5.2 Siatki regularne

```
plot(siatka)
plot(dane_punktowe, add=TRUE)
```


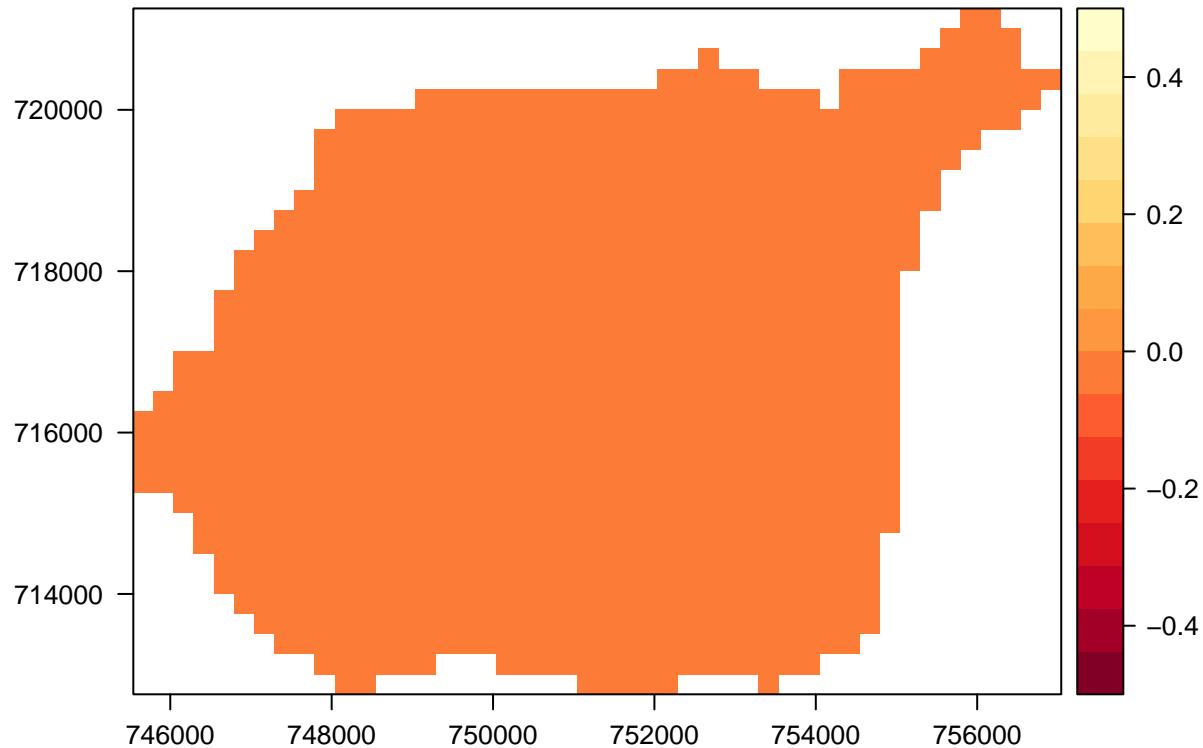
2.5.3 Siatki nieregularne - klasa RasterLayer

```
granica <- readOGR(dsn='dane', layer='granica')
```

```
## OGR data source with driver: ESRI Shapefile
## Source: "dane", layer: "granica"
## with 1 features
## It has 3 fields
```

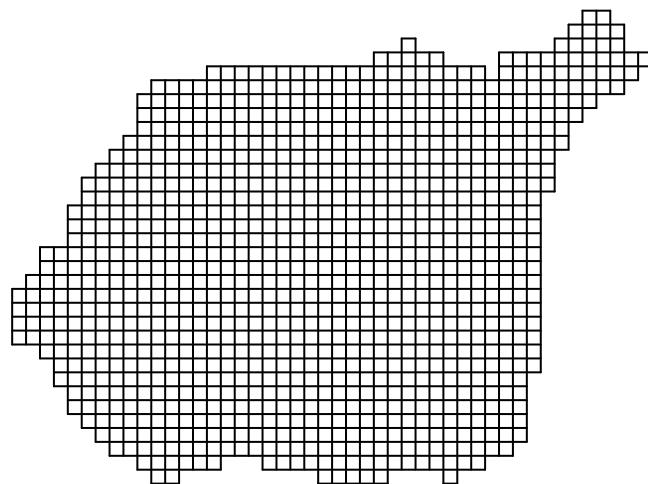
```
siatka_n <- raster(extent(granica))
res(siatka_n) <- c(250, 250)
siatka_n[] <- 0
proj4string(siatka_n) <- proj4string(granica)
siatka_n <- mask(siatka_n, granica)
```

```
levelplot(siatka_n, margin=FALSE)
```


2.5.4 Siatki nieregularne - klasa SpatialPixelsDataFrame

```
siatka_n <- as(siatka_n, 'SpatialPixelsDataFrame')
siatka_n <- siatka_n[!is.na(siatka_n@data$layer), ]
gridded(siatka_n) <- TRUE
plot(siatka_n)
```


Chapter 3

Eksploracja analiza danych nieprzestrzennych

3.1 Eksploracyjna analiza danych | Cel

- Ogólna charakterystyka danych oraz badanego zjawiska
- Określenie przestrzennego/czasowego typu próbkowania
- Informacja o relacji pomiędzy lokalizacją obserwacji a czynnikami wpływającymi na zmienność przestrzenną cechy

3.2 Dane

3.2.1 Dane

```
library('geostatbook')
data(punkty)

str(punkty)

## Formal class 'SpatialPointsDataFrame' [package "sp"] with 5 slots
##   ..@ data      :'data.frame': 250 obs. of  5 variables:
##     ...$ srtm: num [1:250] 231 185 269 212 209 ...
##     ...$ clc : num [1:250] 1 1 1 1 2 2 2 2 1 1 ...
##     ...$ temp: num [1:250] 22.5 16 16.1 17.1 22.3 ...
##     ...$ ndvi: num [1:250] 0.589 0.546 0.509 0.529 0.491 ...
##     ...$ savi: num [1:250] 0.357 0.382 0.342 0.345 0.22 ...
##   ..@ coords.nrs : num(0)
##   ..@ coords    : num [1:250, 1:2] 753638 749498 750131 751764 753676 ...
##   ...- attr(*, "dimnames")=List of 2
##   ...  ...$ : NULL
##   ...  ...$ : chr [1:2] "x" "y"
##   ..@ bbox      : num [1:2, 1:2] 745547 712619 756937 721193
##   ...- attr(*, "dimnames")=List of 2
##   ...  ...$ : chr [1:2] "x" "y"
```

```

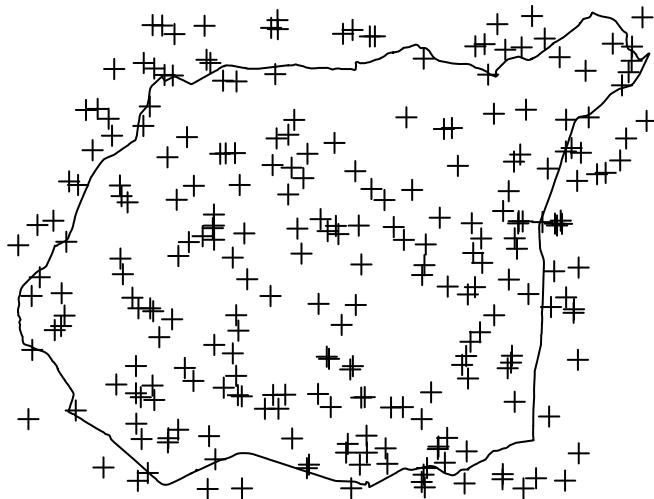
## ... . . . $ : chr [1:2] "min" "max"
## ..@ proj4string:Formal class 'CRS' [package "sp"] with 1 slot
## .....@ projargs: chr "+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993 +x_0=500000 +y_0=-530

str(punkty@data)

## 'data.frame':   250 obs. of  5 variables:
## $ srtm: num  231 185 269 212 209 ...
## $ clc : num  1 1 1 1 2 2 2 2 1 1 ...
## $ temp: num  22.5 16 16.1 17.1 22.3 ...
## $ ndvi: num  0.589 0.546 0.509 0.529 0.491 ...
## $ savi: num  0.357 0.382 0.342 0.345 0.22 ...

plot(punkty)
data(granica)
plot(granica, add=TRUE)

```


3.3 Statystyki opisowe

3.3.1 Statystyki opisowe

```
summary(punkty@data)
```

```

##      srtm          clc          temp          ndvi
## Min.   :146.2   Min.   :1.000   Min.   :8.706   Min.   :0.2102
## 1st Qu.:191.0   1st Qu.:1.000   1st Qu.:13.284  1st Qu.:0.4567
## Median :218.2   Median :1.000   Median :15.309  Median :0.5037
## Mean   :213.4   Mean   :1.268   Mean   :15.950  Mean   :0.5039
## 3rd Qu.:236.4   3rd Qu.:1.000   3rd Qu.:18.273  3rd Qu.:0.5521
## Max.   :278.8   Max.   :4.000   Max.   :26.139  Max.   :0.6848
##      savi
## Min.   :0.08343

```

```
## 1st Qu.:0.29017
## Median :0.32212
## Mean    :0.31847
## 3rd Qu.:0.35292
## Max.   :0.48354
```

3.3.2 Statystyki opisowe | średnia i mediana

```
median(punkty$temp, na.rm=TRUE)
```

```
## [1] 15.30944
```

```
mean(punkty$temp, na.rm=TRUE)
```

```
## [1] 15.95036
```

- W wypadku symetrycznego rozkładu te dwie cechy są równe
- Średnia jest bardziej wrażliwa na wartości odstające
- Mediana jest lepszą miarą środka danych, jeżeli są one skośne

Po co używać średniej?

- Bardziej przydatna w przypadku małych zbiorów danych
- Gdy rozkład danych jest symetryczny
- (Jednak) często warto podawać obie miary

3.3.3 Statystyki opisowe | minimum i maksimum

```
min(punkty$temp, na.rm=TRUE)
```

```
## [1] 8.706485
```

```
max(punkty$temp, na.rm=TRUE)
```

```
## [1] 26.13947
```

3.3.4 Statystyki opisowe | ochylenie standardowe

```
sd(punkty$temp, na.rm=TRUE)
```

```
## [1] 3.839596
```

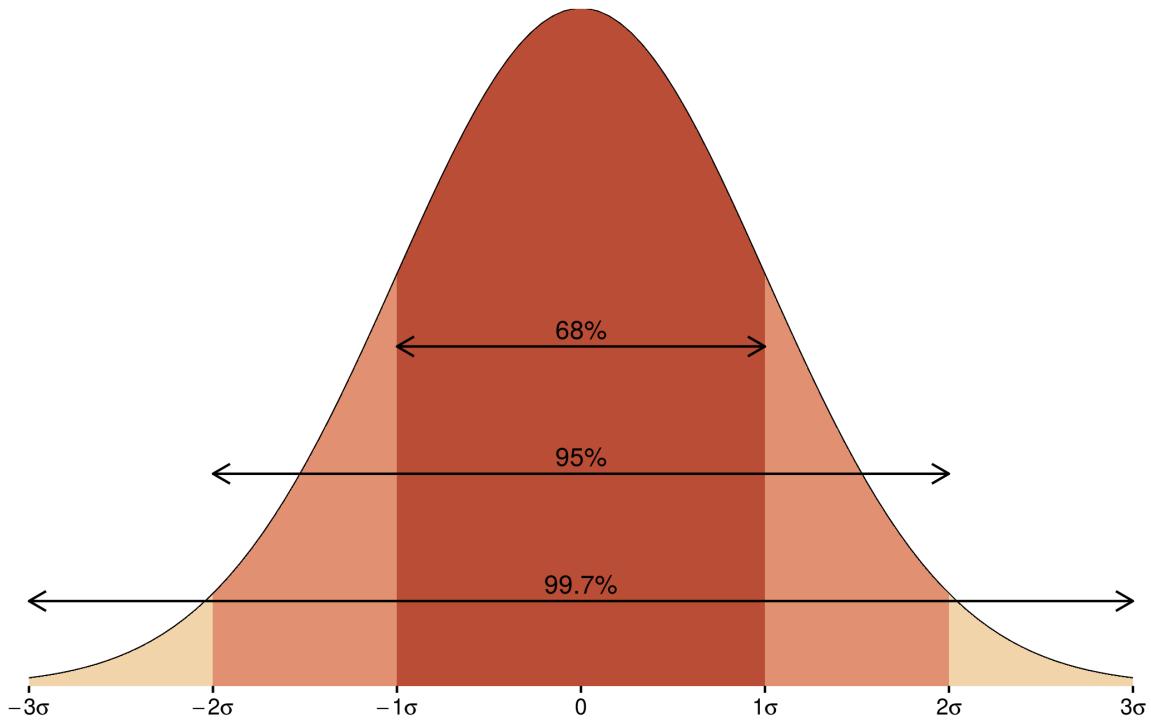
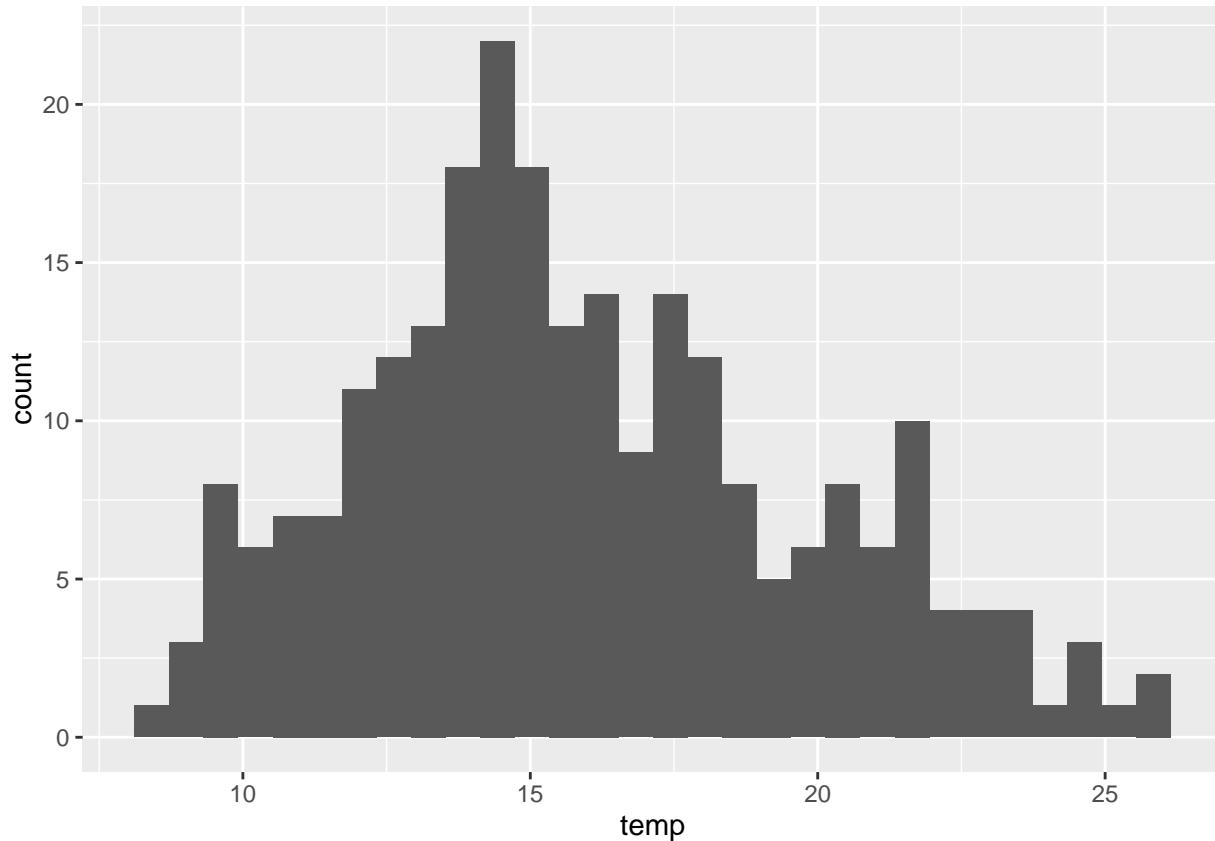

Figure 3.1:

3.4 Wykresy

3.4.1 Histogram

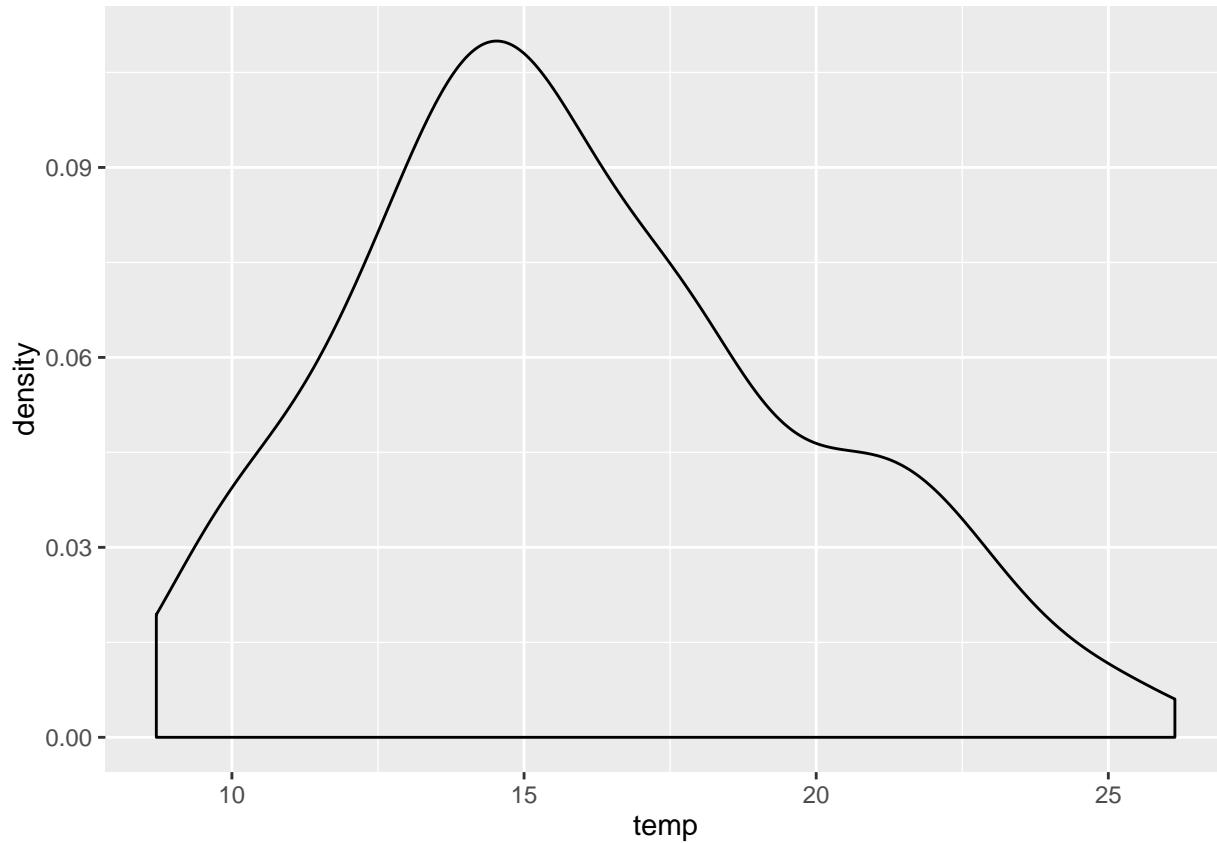
```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + geom_histogram()
```


- Stworzony przez Karla Pearsona
- Jest graficzną reprezentacją rozkładu danych
- Wartości danych są łączone w przedziały (na osi poziomej) a na osi pionowej jest ukazana liczba punktów (obserwacji) w każdym przedziale
- Różny dobór przedziałów może dawać inną informację
- W pakiecie `ggplot2`, domyślnie przedział to zakres/30

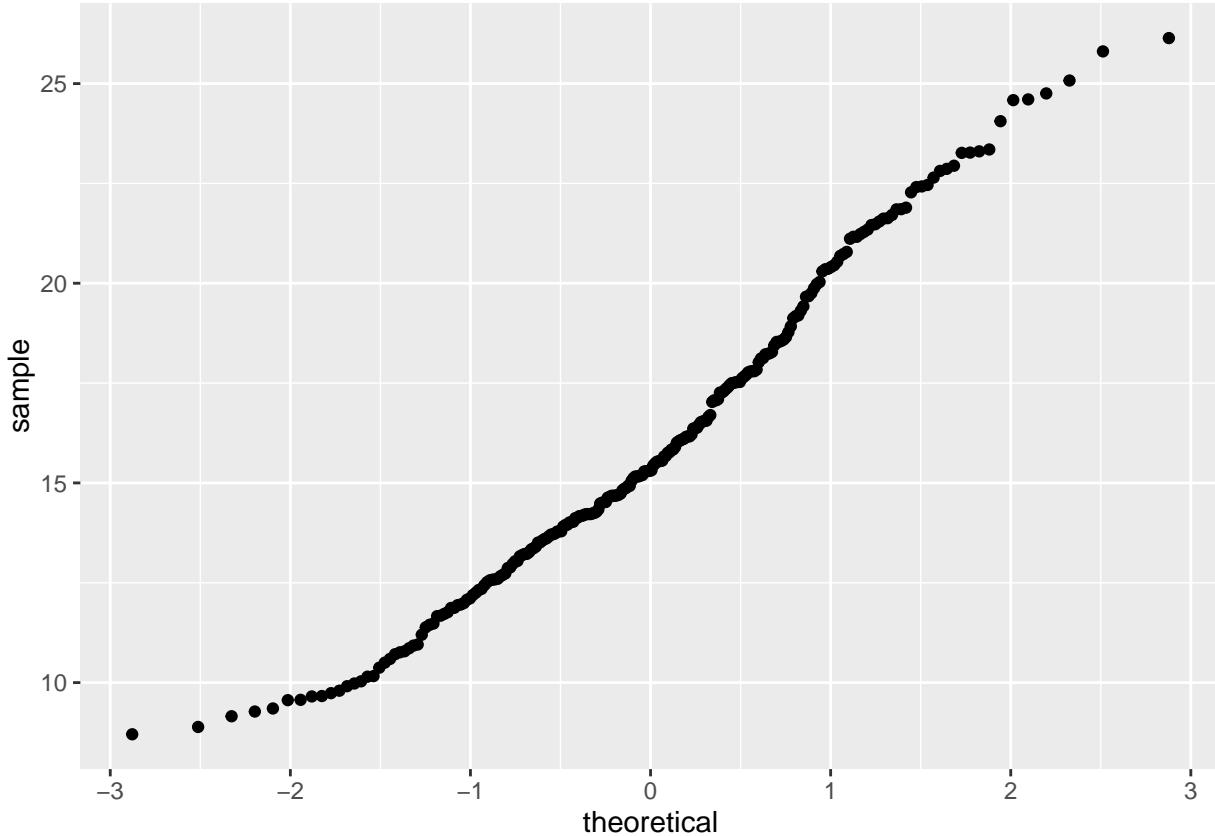
3.4.2 Estymator jądrowy gęstości (ang. *kernel density estimation*)

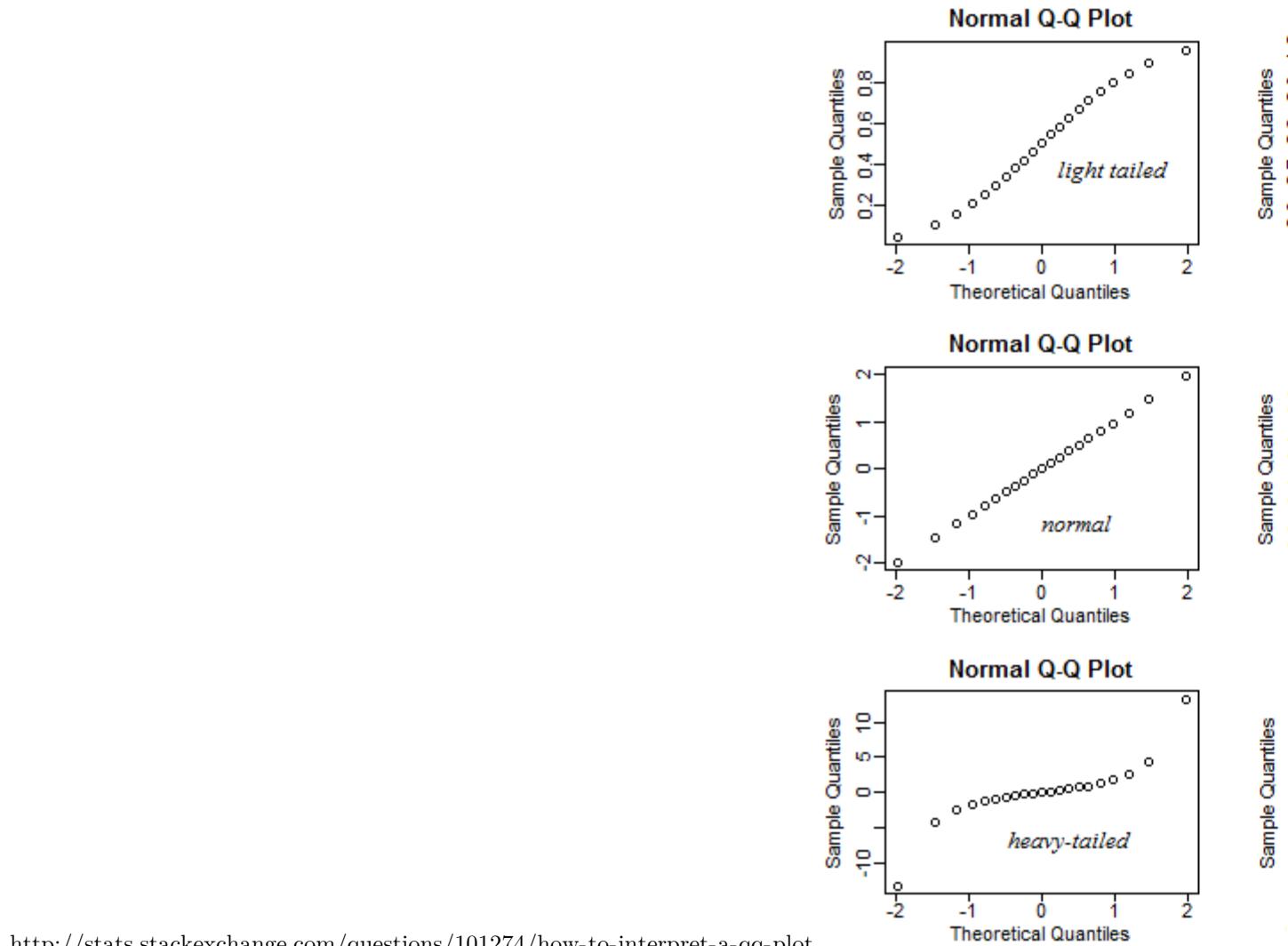
```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + geom_density()
```


3.4.3 Wykresy kwantyl-kwantyl (ang. *quantile-quantile*)

```
ggplot(punkty@data, aes(sample=temp)) + stat_qq()
```


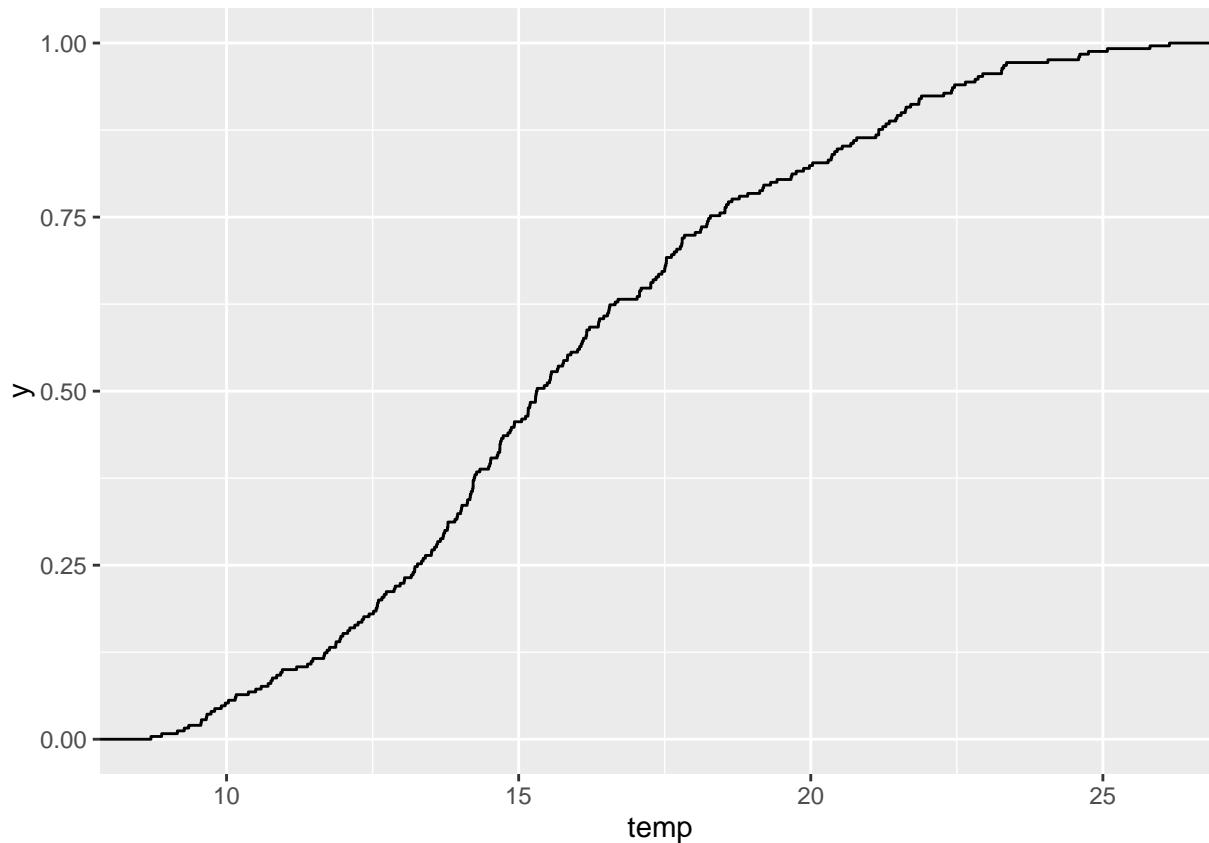

<http://stats.stackexchange.com/questions/101274/how-to-interpret-a-qq-plot>

3.4.4 Dystrybuanta (CDF)

- Dystrybuanta (ang. *conditional density function* - CDF) wyświetla prawdopodobieństwo, że wartość zmiennej przewidywanej jest mniejsza lub równa określonej wartości

```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + stat_ecdf()
```


3.5 Porównanie zmiennych

3.5.1 Kowariancja

- Kowariancja jest nieunormowaną miarą zależności liniowej pomiędzy dwiema zmiennymi
- Kowariancja dwóch zmiennych x i y pokazuje jak dwie zmienne są ze sobą liniowo powiązane
- Dodatnia kowariancja wskazuje na pozytywną relację liniową pomiędzy zmiennymi, podczas gdy ujemna kowariancja świadczy o odwrotnej sytuacji
- Jeżeli zmienne nie są ze sobą liniowo powiązane, wartość kowariacji jest bliska零
- Inaczej mówiąc, kowariancja stanowi miarę wspólnej zmienności dwóch zmiennych
- Wielkość samej kowariacji uzależniona jest od przyjętej skali zmiennej (jednostki)
- Inne wyniku uzyskamy (przy tej samej zależności pomiędzy parą zmiennych), gdy będziemy analizować wyniki np. wieku i dochodu w złotówkach a inne dla wieku i dochodu w dolarach

```
cov(punkty$temp, punkty$ndvi, use='complete.obs')
```

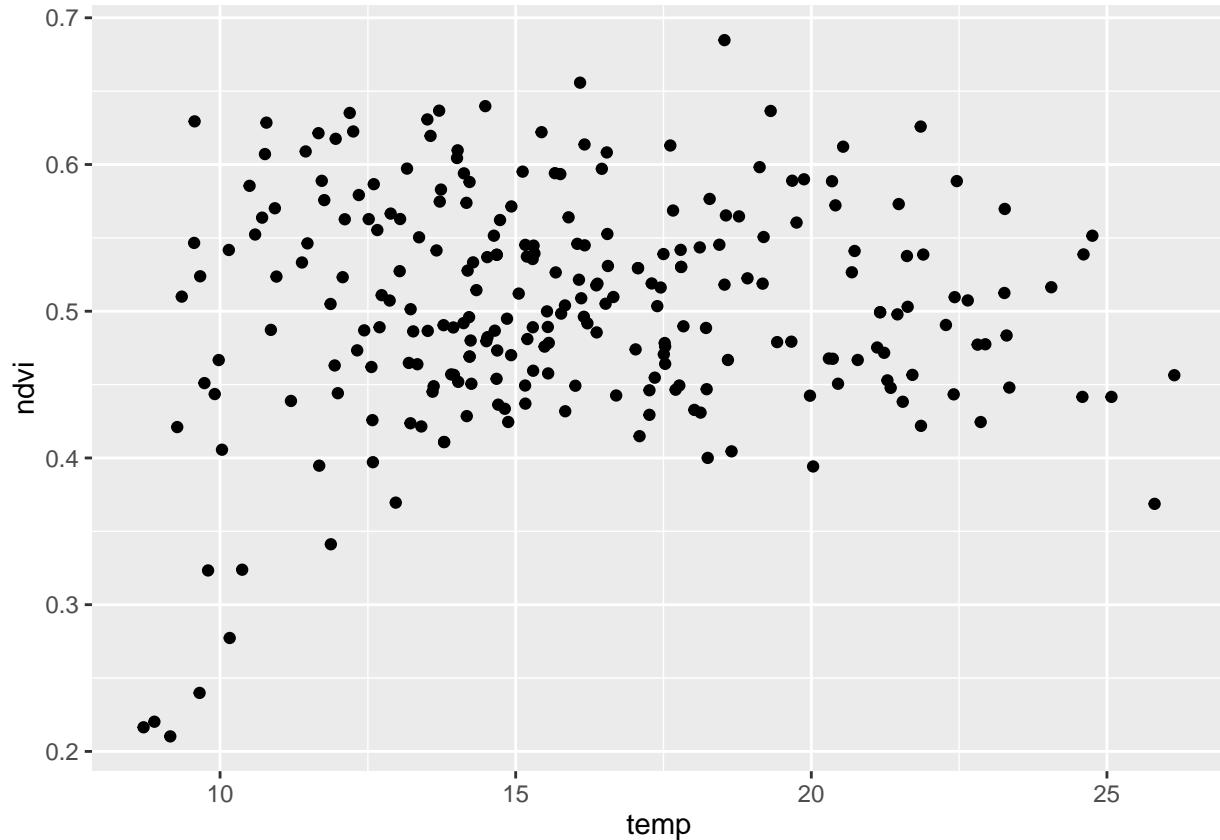
```
## [1] 0.02047509
```

3.5.2 Współczynnik korelacji

- Współczynnik korelacji to unormowana miara zależności pomiędzy dwiema zmiennymi, przyjmująca wartości od -1 do 1

- Współczynnik korelacji jest uzyskiwany poprzez podzielenie wartości kowariancji przez odchylenie standardowe wyników
- Z racji unormowania nie jest ona uzależniona od jednostki

```
ggplot(punkty$data, aes(temp, ndvi)) + geom_point()
```



```
cor(punkty$temp, punkty$ndvi, use='complete.obs')
```

```
## [1] 0.07049136
```

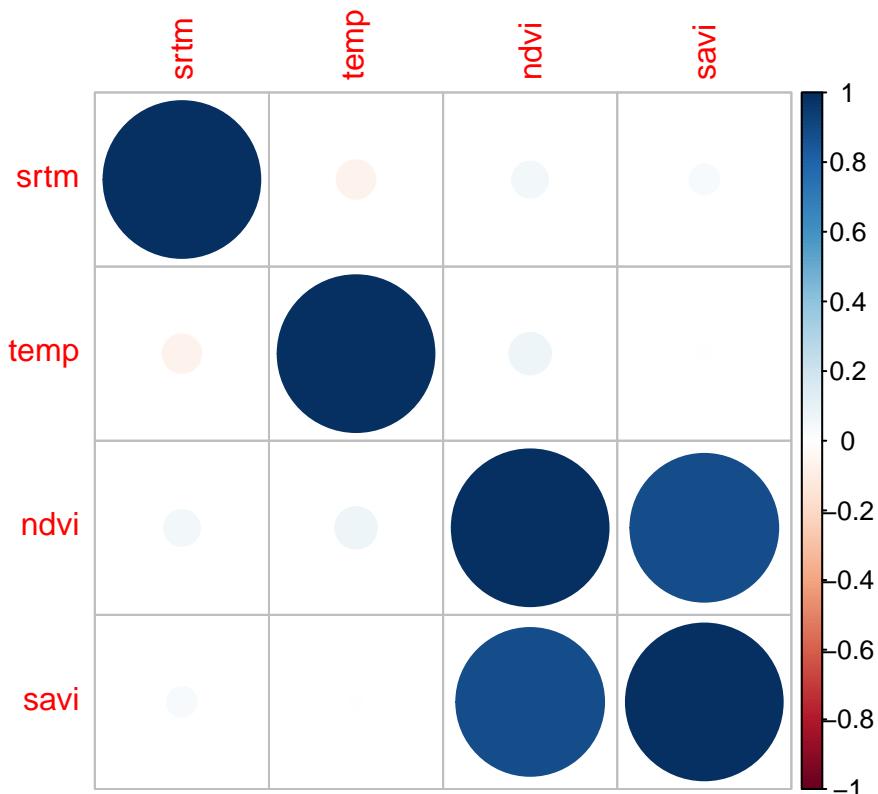
```
cor.test(punkty$temp, punkty$ndvi)
```

```
##
## Pearson's product-moment correlation
##
## data: punkty$temp and punkty$ndvi
## t = 1.1129, df = 248, p-value = 0.2668
## alternative hypothesis: true correlation is not equal to 0
## 95 percent confidence interval:
## -0.05404834 0.19287158
## sample estimates:
##      cor
## 0.07049136
```

```
cor(punkty@data[c(1, 3:5)], use='complete.obs')
```

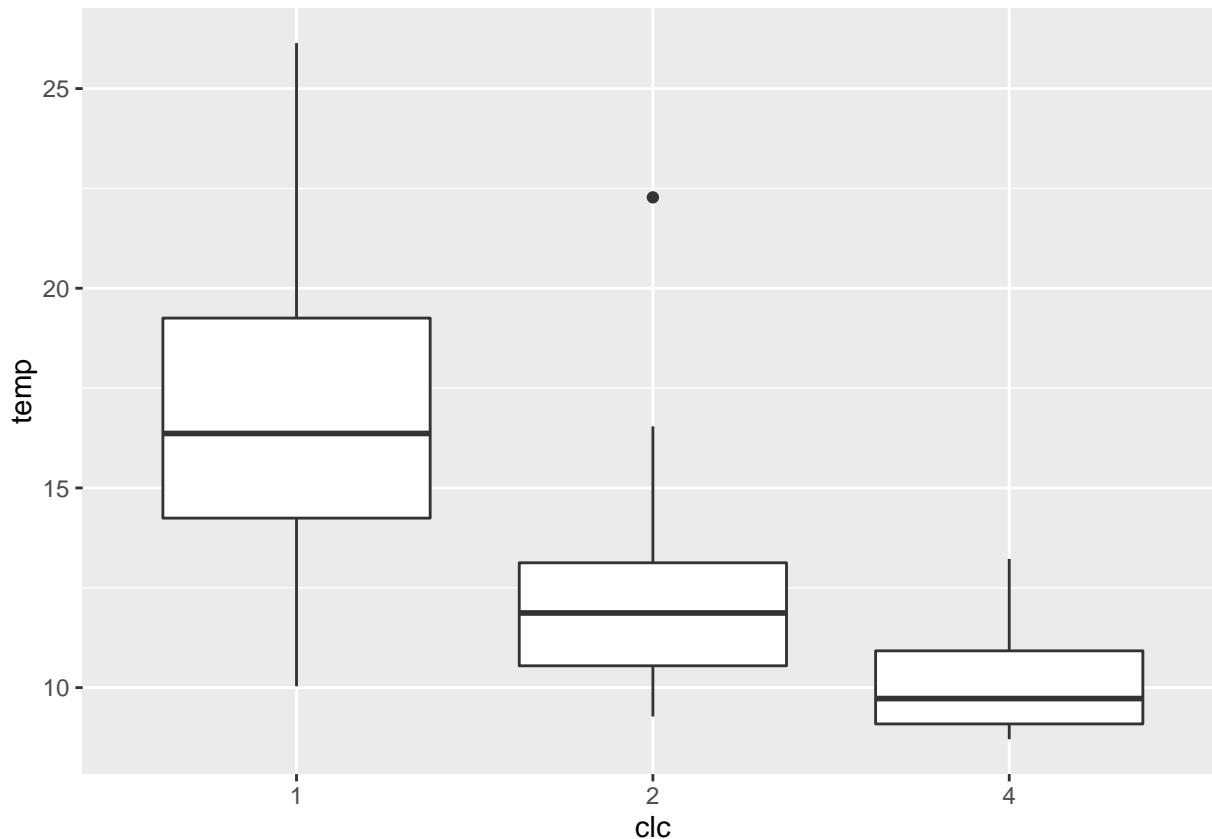
```
##          srtm      temp      ndvi      savi
## srtm  1.00000000 -0.060458939 0.05230326  0.035760652
## temp -0.06045894  1.000000000 0.07049136 -0.007748702
## ndvi  0.05230326  0.070491358 1.00000000  0.889037014
## savi  0.03576065 -0.007748702 0.88903701  1.000000000
```

```
corrplot(cor(punkty@data[c(1, 3:5)], use='complete.obs'))
```


3.5.3 Wykresy pudełkowe

```
punkty$clc <- as.factor(punkty$clc)
ggplot(punkty@data, aes(clc, temp)) + geom_boxplot()
```


- Obrazuje pięć podstawowych statystyk opisowych oraz wartości odstające
- Pudełko to zakres międzykwantylowy
- Linie oznaczają najbardziej ekstremalne wartości, ale nie odstające. Górną to $1,5 \times \text{IQR}$ ponad krawędź pudełka, dolna to $1,5 \times \text{IQR}$ poniżej wartości dolnej krawędzi pudełka
- Linia środkowa to mediana

3.5.4 Testowanie istotności różnic średniej pomiędzy grupami

```

punkty$clc <- as.factor(punkty$clc)
aov_test <- aov(temp~clc, data=punkty)
summary(aov_test)

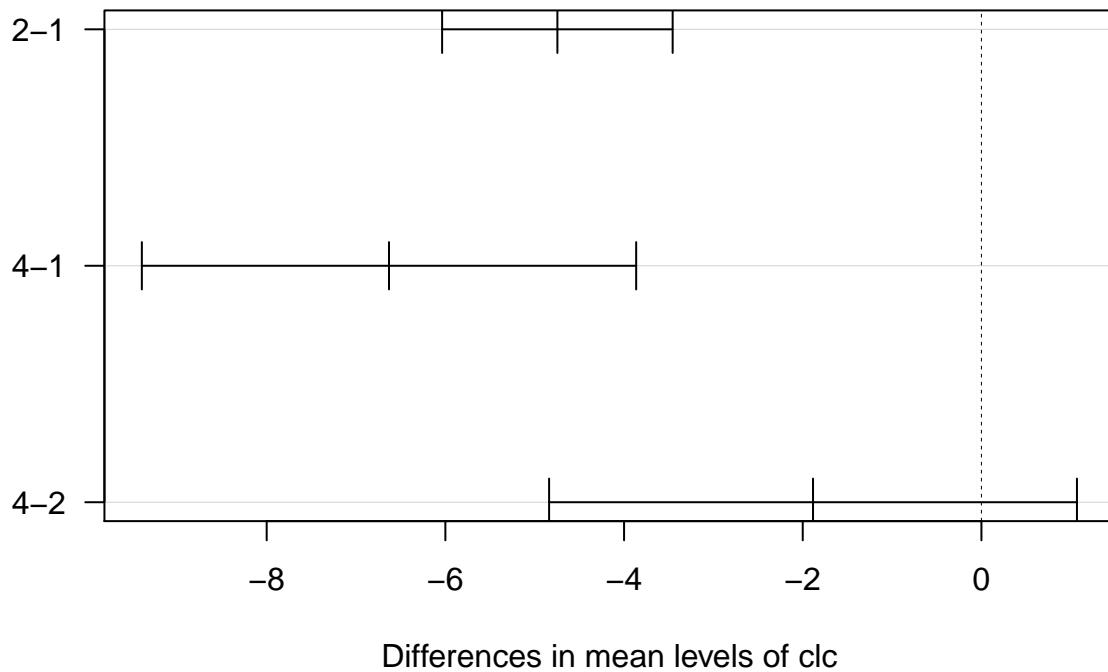
##           Df Sum Sq Mean Sq F value Pr(>F)
## clc        2   1056    528.0   49.87 <2e-16 ***
## Residuals 247   2615     10.6
## ---
## Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

## null device
##               1

tukey <- TukeyHSD(aov_test, 'clc')
plot(tukey, las=1)

```

95% family-wise confidence level

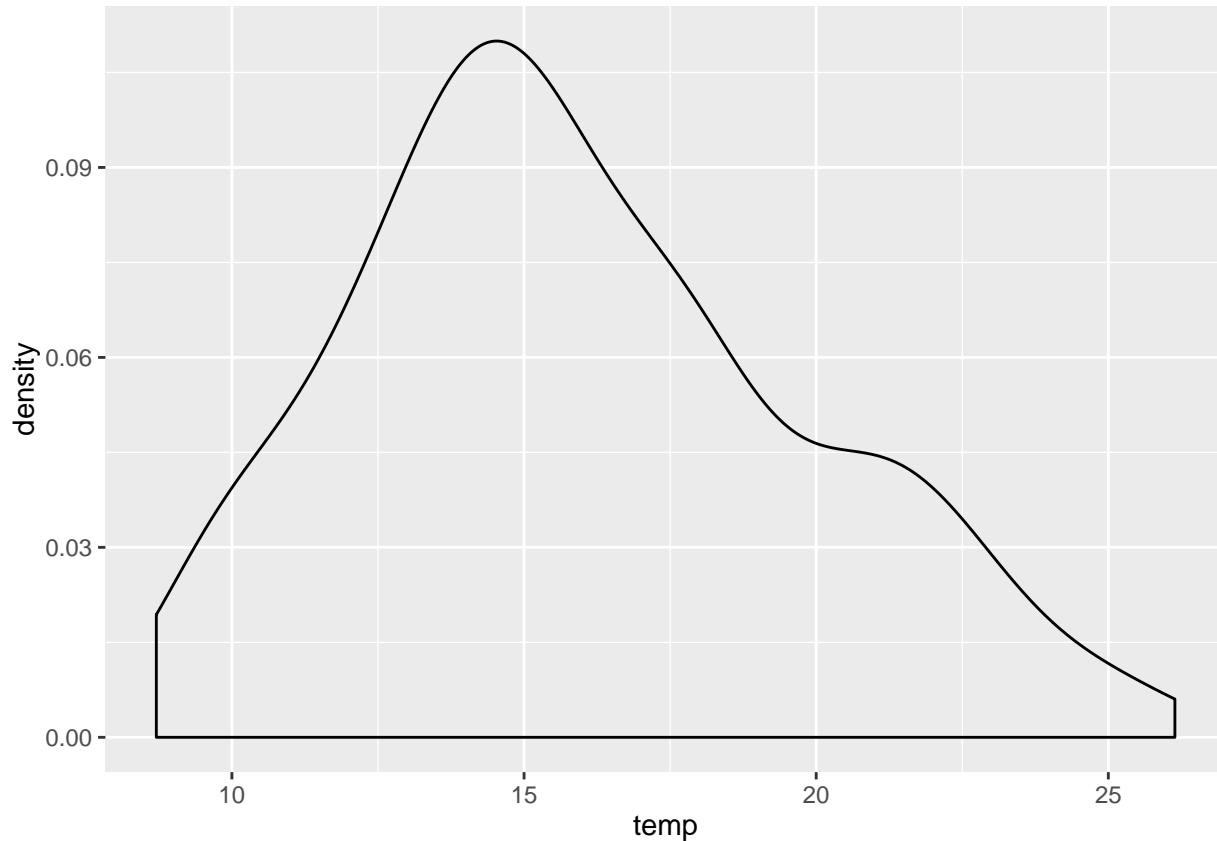
3.6 Transformacje danych

3.6.1 Transformacje danych

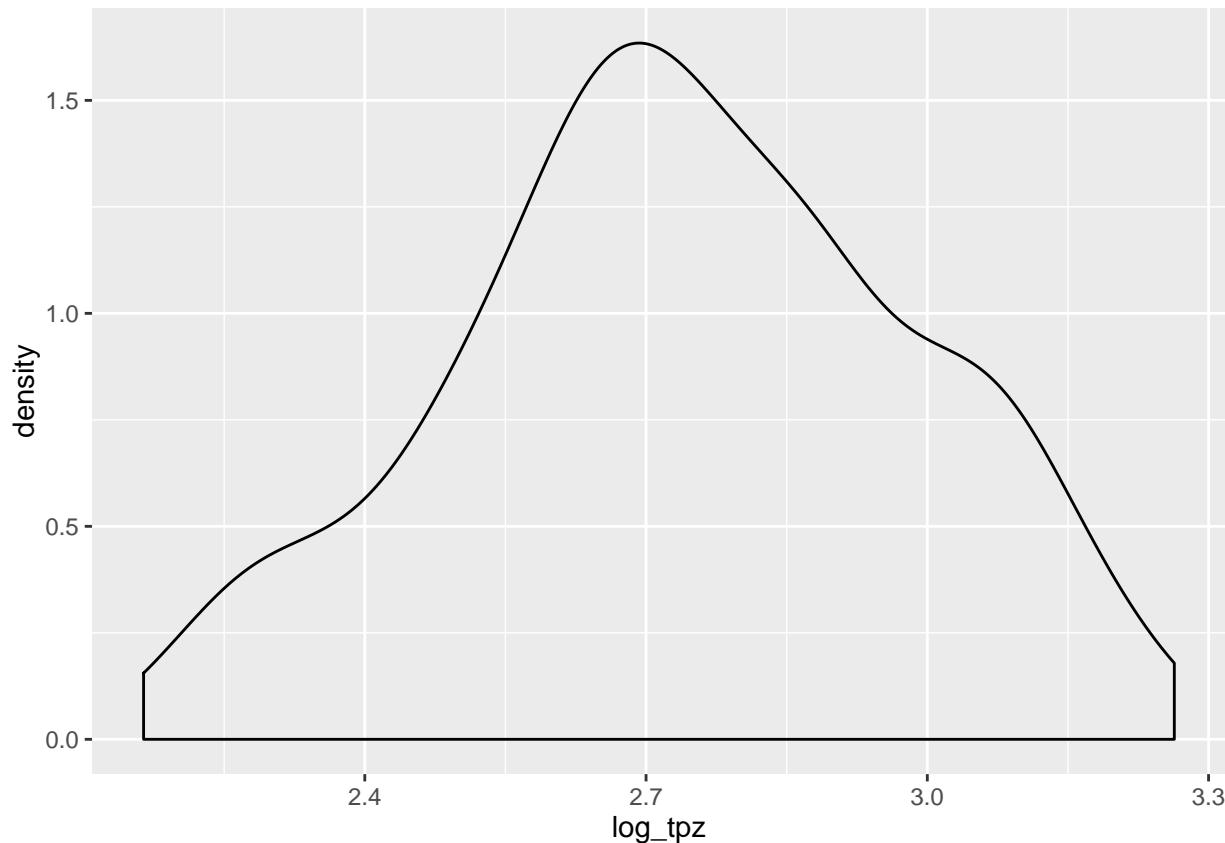
- Transformacja danych może mieć na celu ułatwienie porównywania różnych zmiennych, zniwelowanie skośności rozkładu lub też zmniejszenie wpływu danych odstających
- Centrowanie i skalowanie (standaryzacja):
  - Centrowanie danych - wybierana jest przeciętna wartość predyktora, a następnie od wszystkich wartości predyktorów odejmowana jest wybrana wcześniej wartość
  - Skalowanie danych - dzielenie każdej wartości predyktora przez jego odchylenie standardowe
  - Wadą tego podjęcia jest główne zmniejszenie interpretowalności pojedynczych wartości
- Redukcja skośności:
  - Logarytmizacja
  - Pierwiastkowanie
  - Rodzina transformacji Boxa Coxa
  - Inne

3.6.2 Transformacja danych | Logarytmizacja

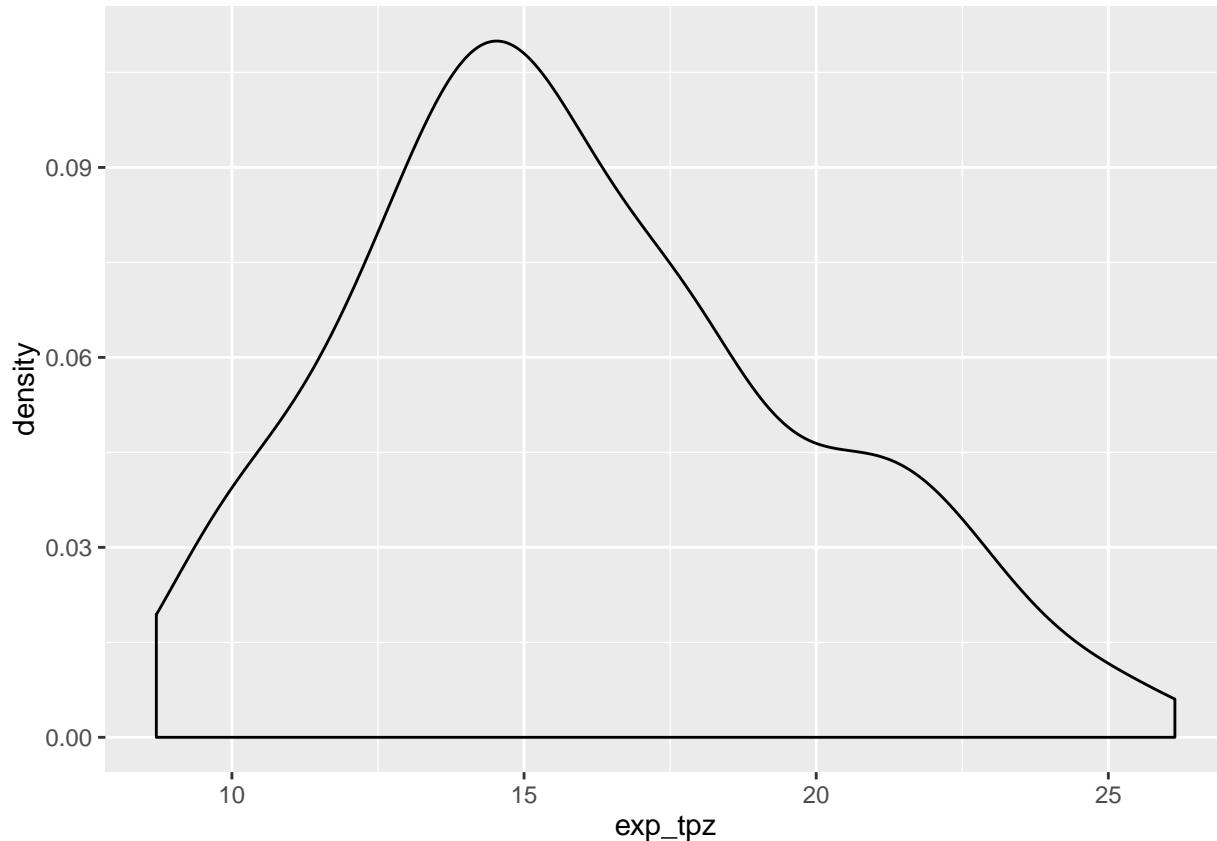
```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + geom_density()
```



```
punkty$log_tpz <- log(punkty$temp)
ggplot(punkty@data, aes(log_tpz)) + geom_density()
```

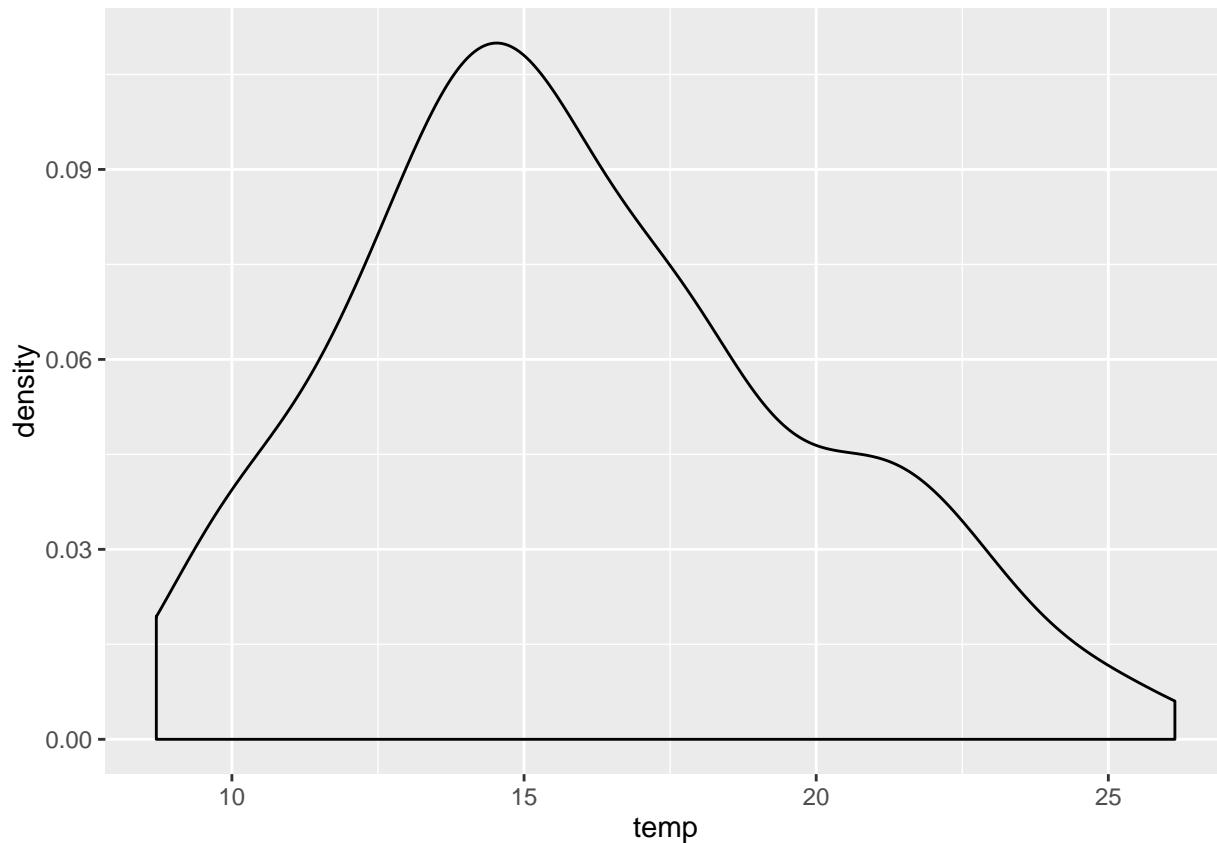


```
punkty$exp_tpz <- exp(punkty$log_tpz)
ggplot(punkty@data, aes(exp_tpz)) + geom_density()
```

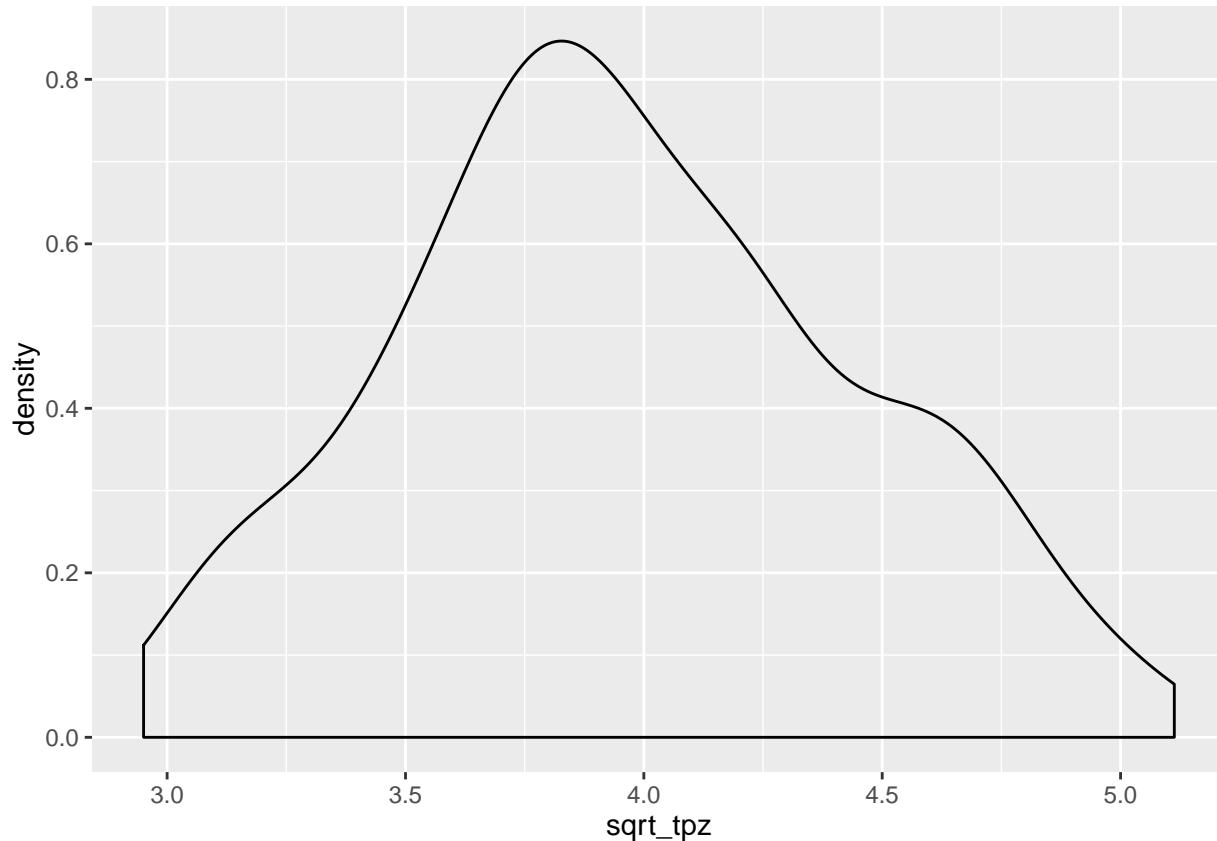

3.6.3 Transformacja danych | Pierwiastkowanie

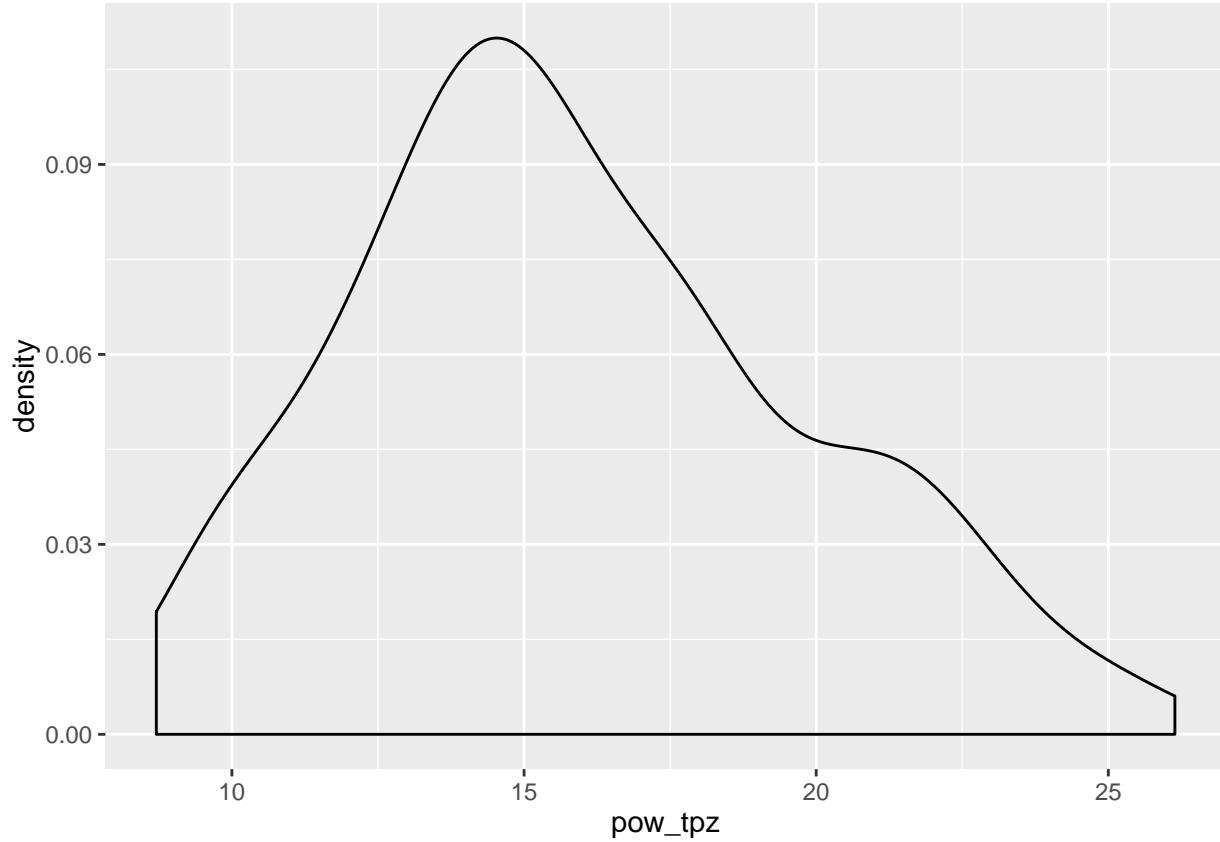
```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + geom_density()
```



```
punkty$sqrt_tpz <- sqrt(punkty$temp)
ggplot(punkty@data, aes(sqrt_tpz)) + geom_density()
```

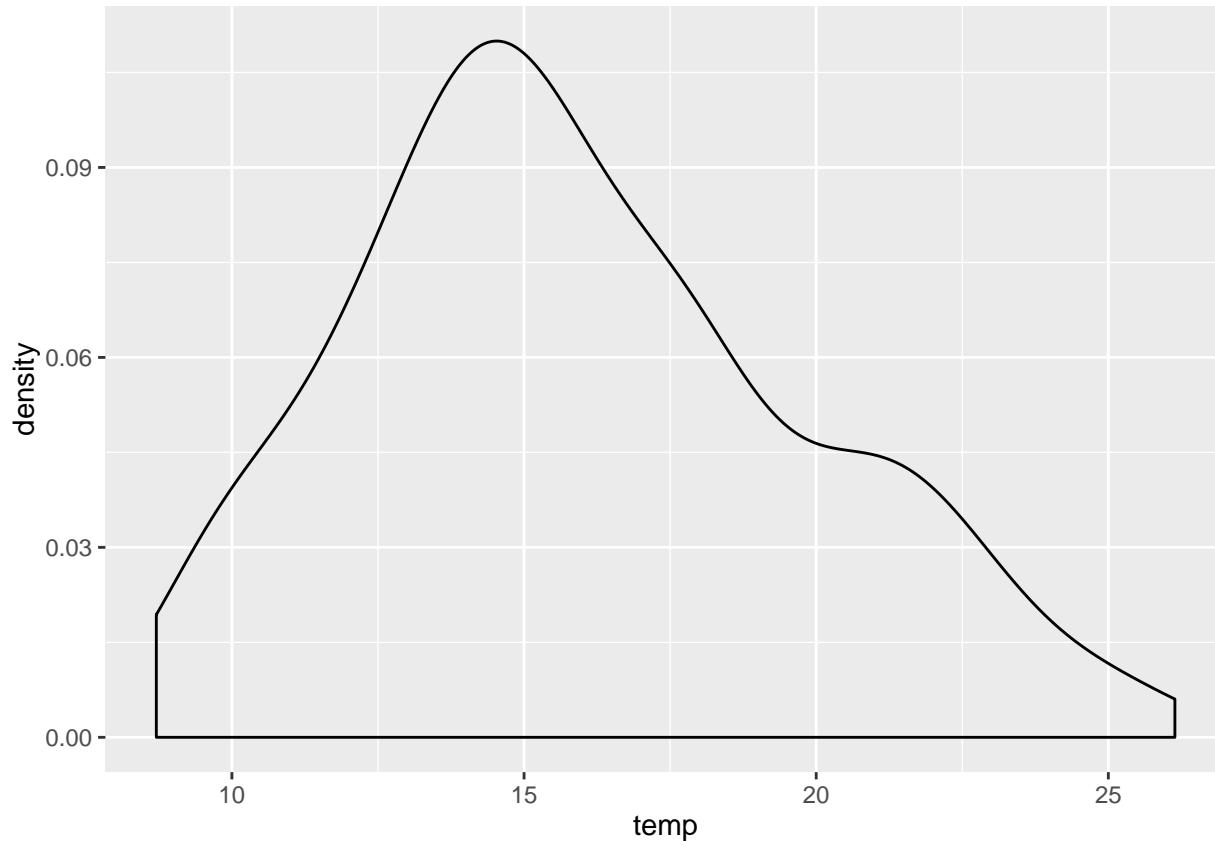


```
punkty$pow_tpz <- punkty$sqrt_tpz^2  
ggplot(punkty@data, aes(pow_tpz)) + geom_density()
```


3.6.4 Transformacja danych | Rodzina transformacji Boxa Coxa

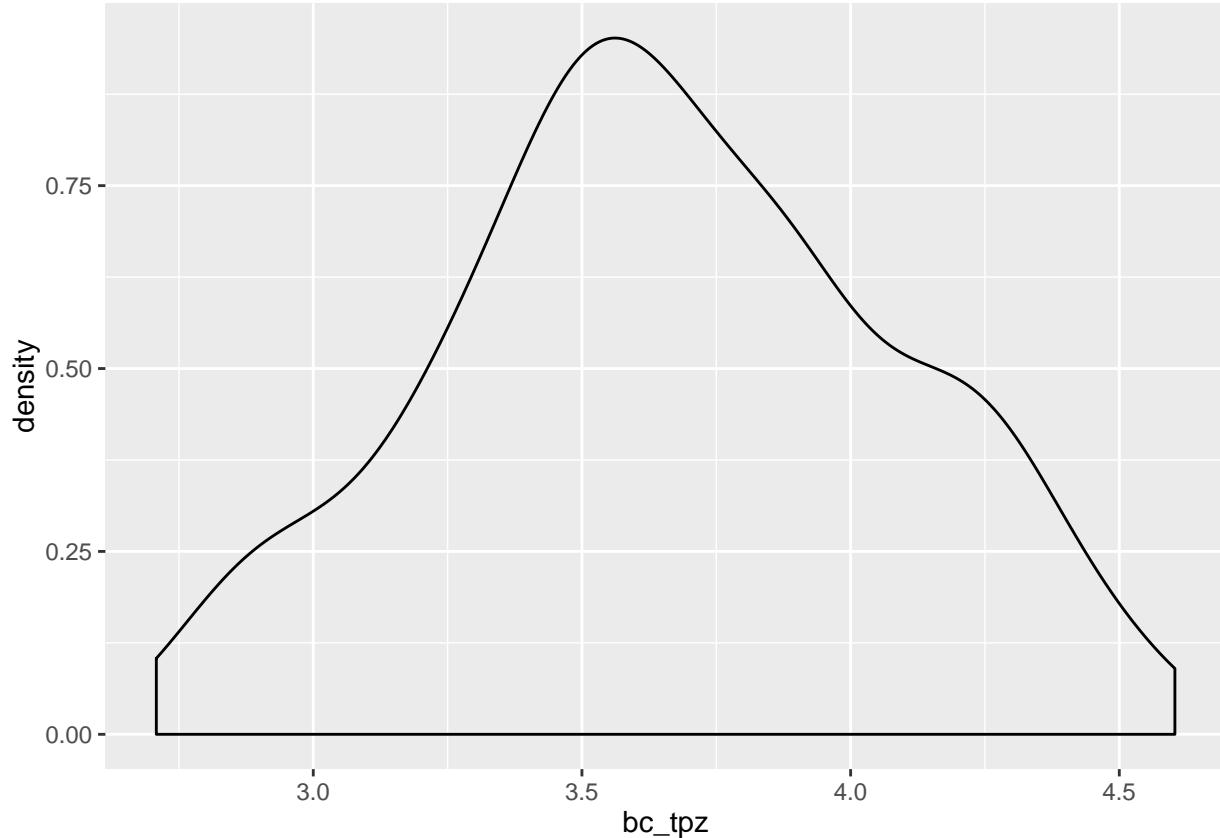
```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + geom_density()
```


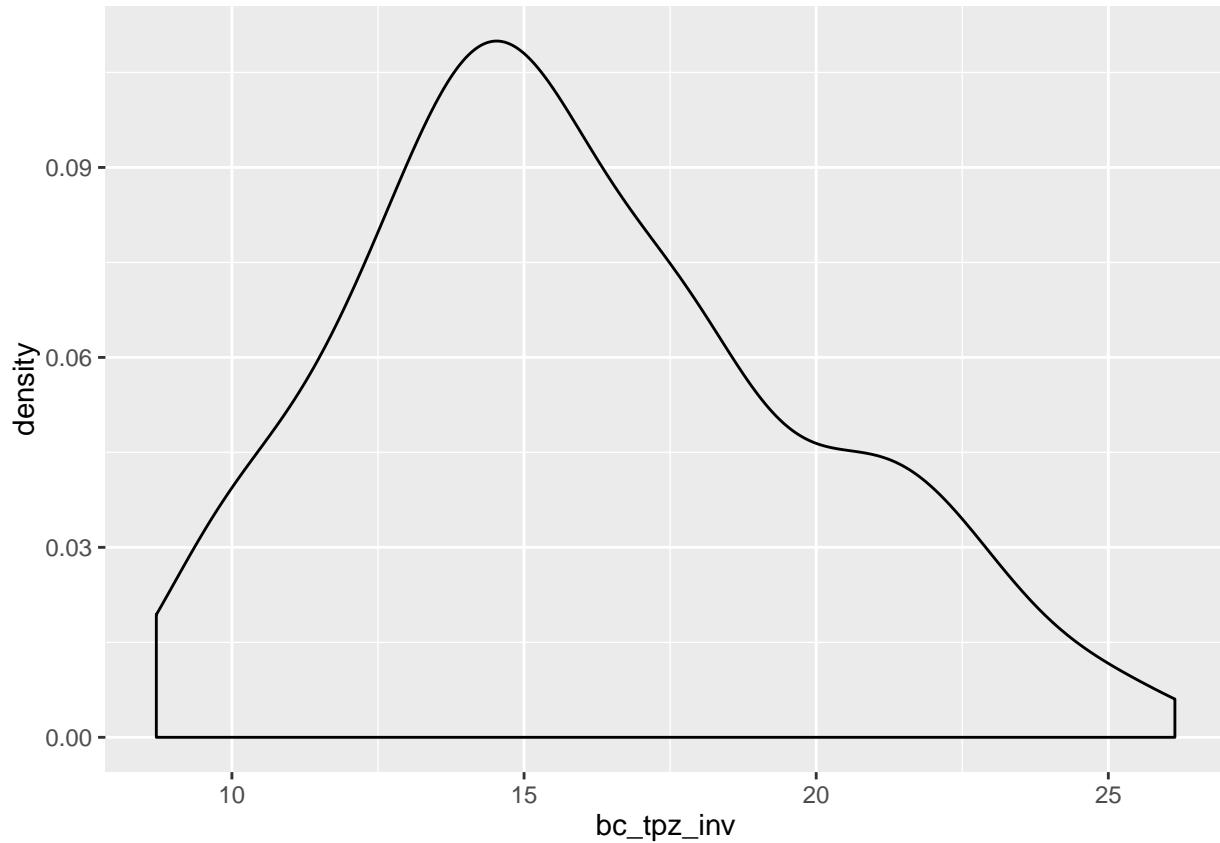
```
transformacja <- BoxCoxTrans(punkty$temp)
transformacja
```

```
## Box-Cox Transformation
##
## 250 data points used to estimate Lambda
##
## Input data summary:
##      Min. 1st Qu. Median      Mean 3rd Qu.      Max.
##     8.706 13.280 15.310 15.950 18.270 26.140
##
## Largest/Smallest: 3
## Sample Skewness: 0.411
##
## Estimated Lambda: 0.2
```

```
punkty$bc_tpz <- predict(transformacja, punkty$temp)
ggplot(punkty@data, aes(bc_tpz)) + geom_density()
```



```
invBoxCox <- function(x, lambda) if (lambda == 0) exp(x) else (lambda*x + 1)^(1/lambda)
punkty$bc_tpz_inv <- invBoxCox(punkty$bc_tpz, lambda=0.2)
ggplot(punkty@data, aes(bc_tpz_inv)) + geom_density()
```


Chapter 4

Eksploracyjna analiza danych przestrzennych

```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(granica)
```

4.1 Mapy

4.1.1 Podstawowe terminy | Kontekst przestrzenny

- Populacja - cały obszar, dla którego chcemy określić wybrane właściwości
- Próba - zbiór obserwacji, dla których mamy informacje. Inaczej, próba to podzbiór populacji. Zazwyczaj niemożliwe (lub bardzo kosztowne) jest zdobycie informacji o całej populacji. Z tego powodu bardzo cenne jest odpowiednie wykorzystanie informacji z próby.

4.1.2 Mapy punktowe | Cel

- Sprawdzenie poprawności współrzędnych
- Wgląd w typ próbkowania
- Sprawdzenie poprawności danych - dane odstające lokalnie
- Identyfikacja głównych cech struktury przestrzennej zjawiska (np. trend)

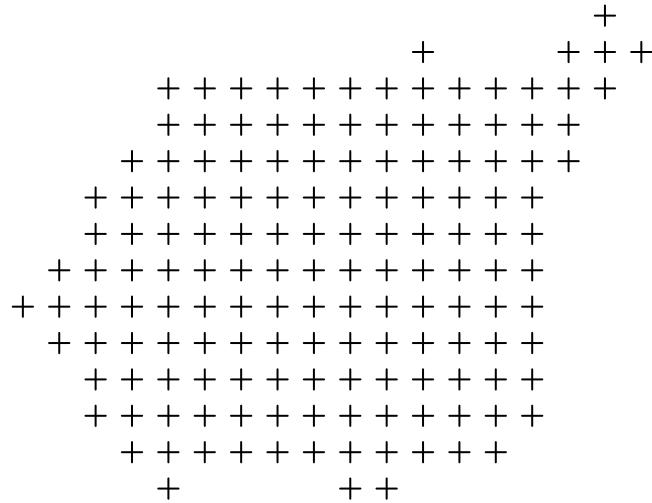
4.2 Próbkowanie

4.2.1 Typy próbowania (oferowane przez pakiet **sp**)

- Regularny (ang.*regular*)
- Losowy (ang.*random*)
- Losowy stratyfikowany (ang.*stratified*)
- Preferencyjny (ang.*clustered*)

4.2.2 Typ próbowania | Regularny

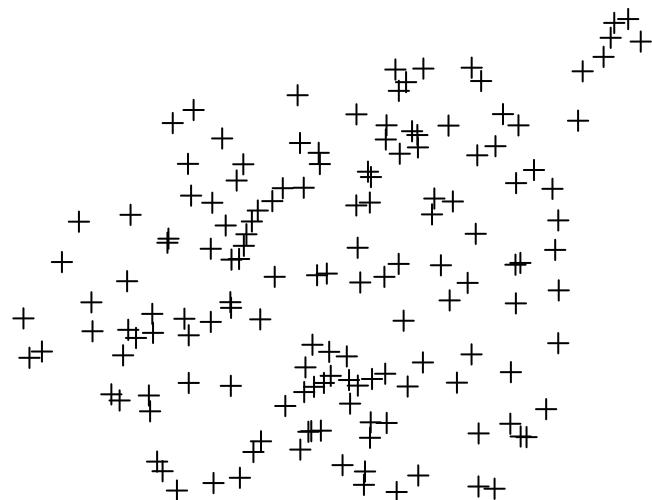
```
set.seed(225)
regularny <- spsample(granica, 150, type = 'regular')
plot(regularny)
```


- Zmienna *offset*

4.2.3 Typ próbowania | Losowy

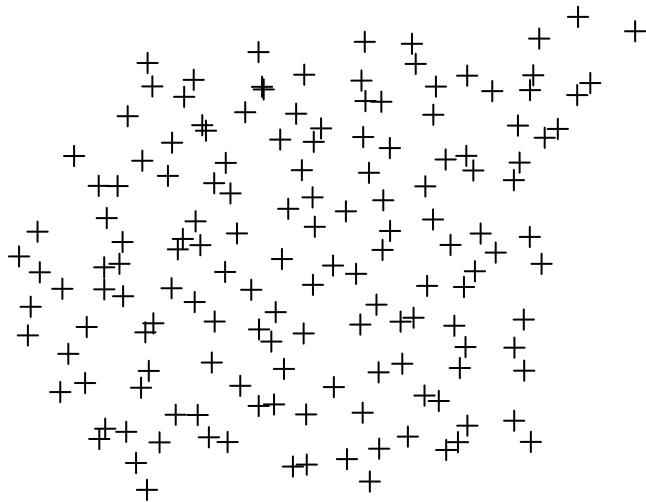
```
set.seed(301)
losowy <- spsample(granica, 150, type = 'random')
plot(losowy)
```


- Każda lokalizacja ma takie samo prawdopodobieństwo wystąpienia
- Każdy punkt jest losowany niezależnie od pozostałych

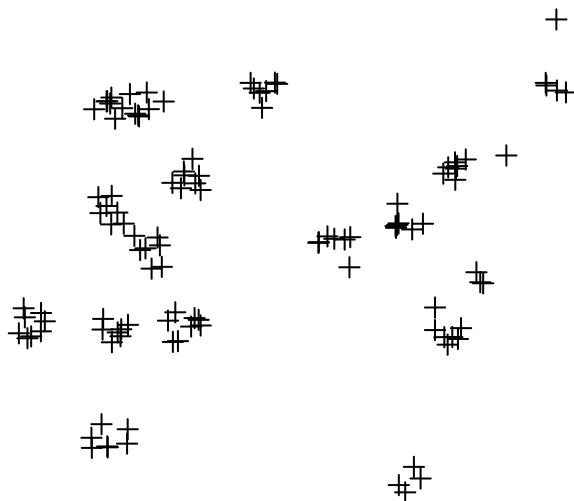
4.2.4 Typ próbowania | Losowy stratyfikowany

```
set.seed(125)
strat <- spsample(granica, 150, type = 'stratified')
plot(strat)
```


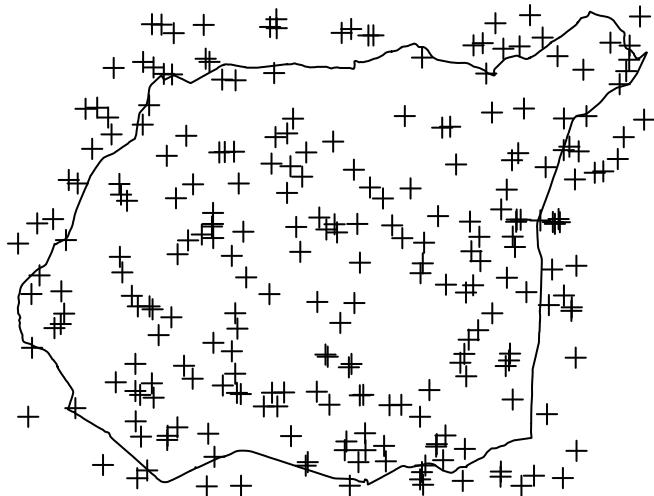
4.2.5 Typ próbowania | Preferencyjny

```
set.seed(425)
pref <- spsample(granica, 150, type = 'clustered', nclusters=30)
plot(pref)
```


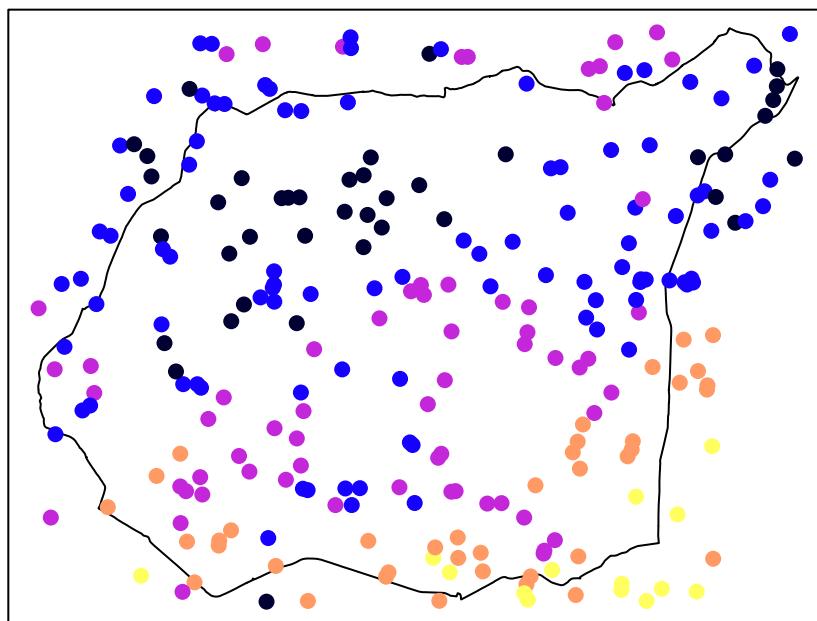
4.2.6 Mapy punktowe i dane lokalnie odstające

```
data(granica)
plot(granica)
plot(punkty, add=TRUE)
```



```
spplot(punkty, 'temp', identify=TRUE)
```

```
spplot(punkty, 'temp', sp.layout = granica)
```


- [8.706, 12.19]
- (12.19, 15.68]
- (15.68, 19.17]
- (19.17, 22.65]
- (22.65, 26.14]

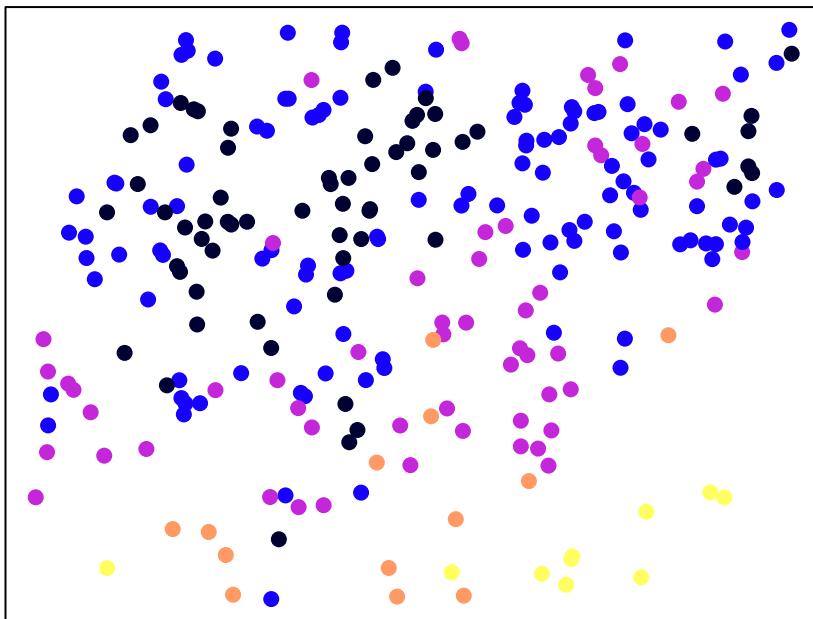
4.3 Rozgrupowanie danych

4.3.1 Rozgrupowanie danych

- Istnieje szereg metod rozgrupowywania danych, między innymi:
  - Rozgrupowywanie komórkowe
  - Rozgrupowywanie poligonalne
- Celem tych metod jest nadanie wag obserwacjom w celu zapewnienia reprezentatywności przestrzennej danych

4.3.2 Rozgrupowanie danych

```
data(punkty_pref)
spplot(punkty_pref, 'temp')
```


- [8.233,11.76]
- (11.76,15.28]
- (15.28,18.8]
- (18.8,22.33]
- (22.33,25.85]

```
summary(punkty_pref$temp)
```

	Min.	1st Qu.	Median	Mean	3rd Qu.	Max.
##	8.233	12.070	14.260	14.280	15.540	25.850

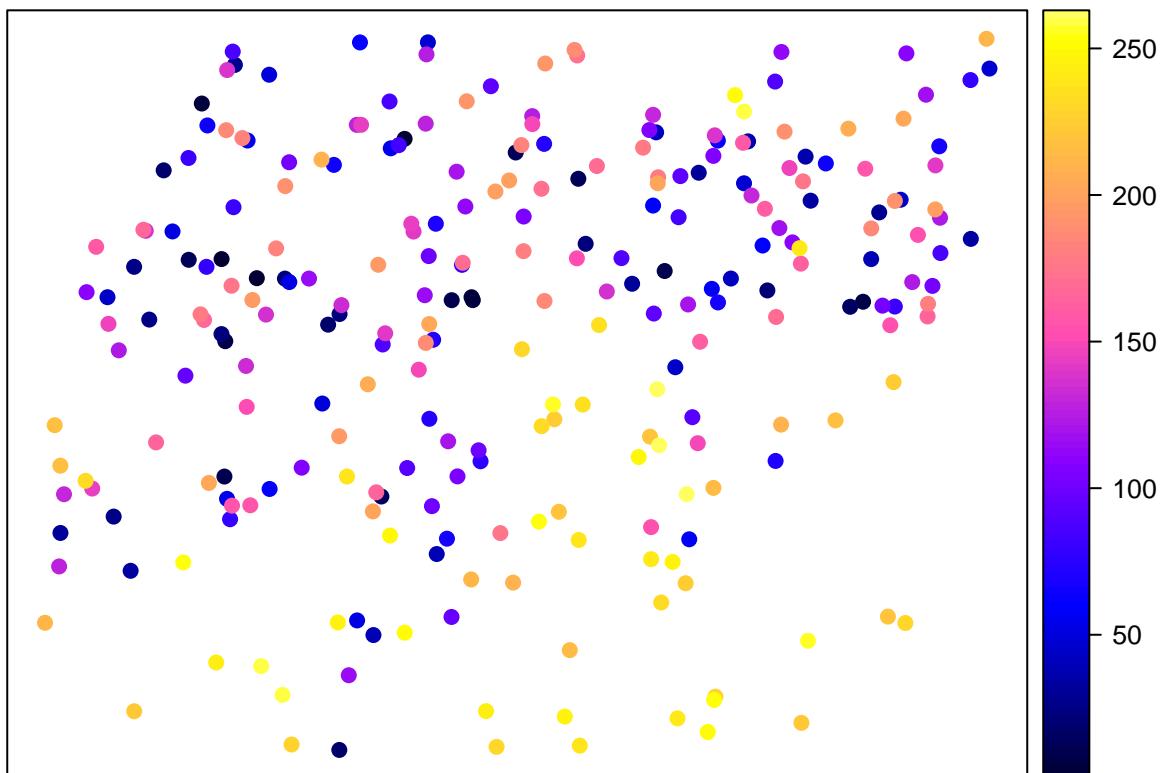
4.3.3 Rozgrupowanie komórkowe I | (ang. *cell declustering*)

$$w'_j = \frac{\frac{1}{n_i}}{\text{liczba komórek z danymi}} \cdot n$$

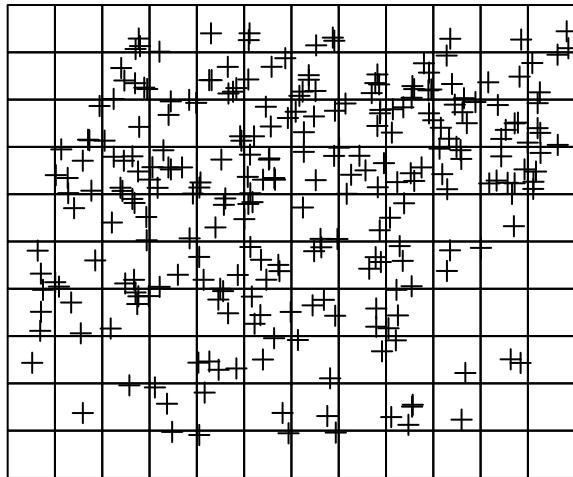
, gdzie n_i to liczba obserwacji w komórce, a n to łączna liczba obserwacji

4.3.4 Rozgrupowanie komórkowe I | (ang. *cell declustering*)

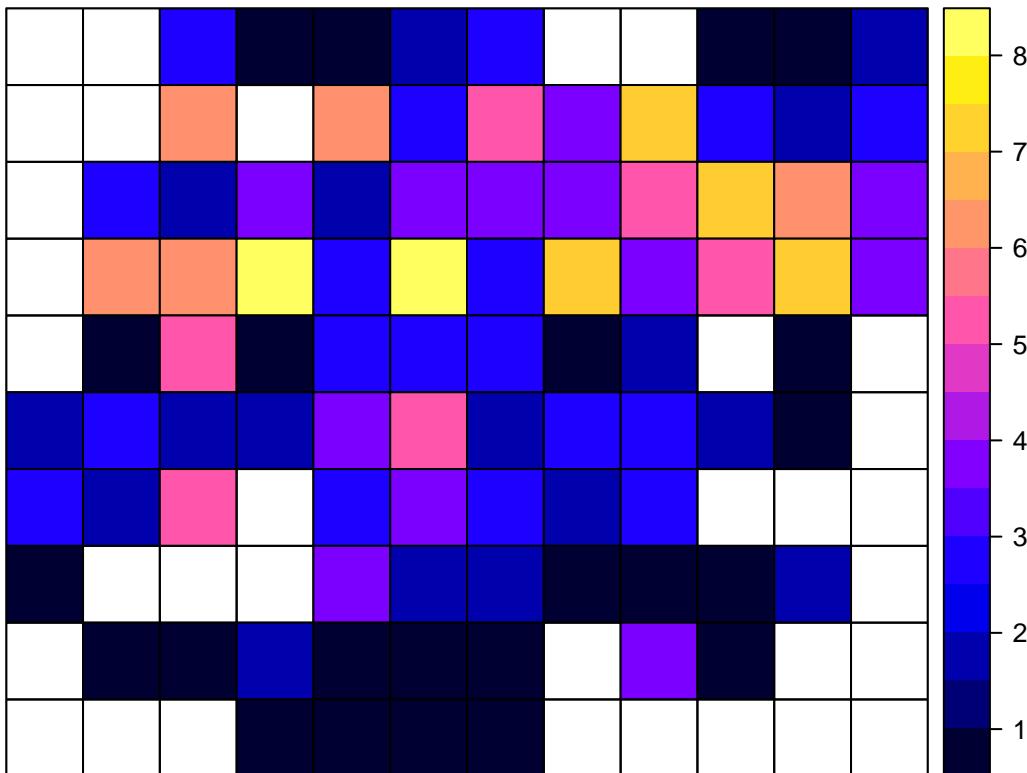
```
data(punkty_pref)
punkty_pref$id <- 1:nrow(punkty_pref)
spplot(punkty_pref, 'id', colorkey=TRUE)
```



```
data(granica)
siatka_n <- raster(extent(gBuffer(granica, width = 500)))
res(siatka_n) <- c(1000, 1000)
siatka_n[] <- 0
proj4string(siatka_n) <- CRS(proj4string(punkty_pref))
siatka_n <- as(siatka_n, 'SpatialPolygonsDataFrame')
siatka_n <- siatka_n[!is.na(siatka_n@data$layer), ]
plot(siatka_n)
plot(punkty_pref, add=TRUE)
```

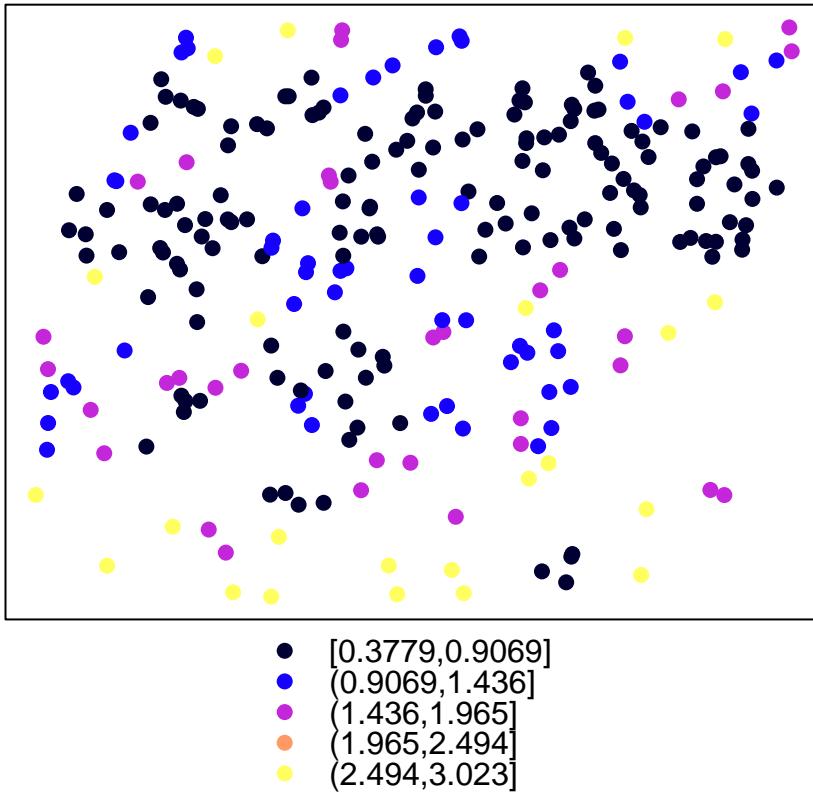


```
punkty_pref$liczebnosc <- rep(0, length(punkty_pref))
siatka_nr <- aggregate(punkty_pref['liczebnosc'], by = siatka_n, FUN = length)
spplot(siatka_nr, 'liczebnosc')
```



```
liczba <- over(punkty_pref, siatka_nr)
punkty_pref$waga <- ((1/liczba$liczebnosc)/sum(!is.na(siatka_nr$liczebnosc))) * length(punkty_pref)

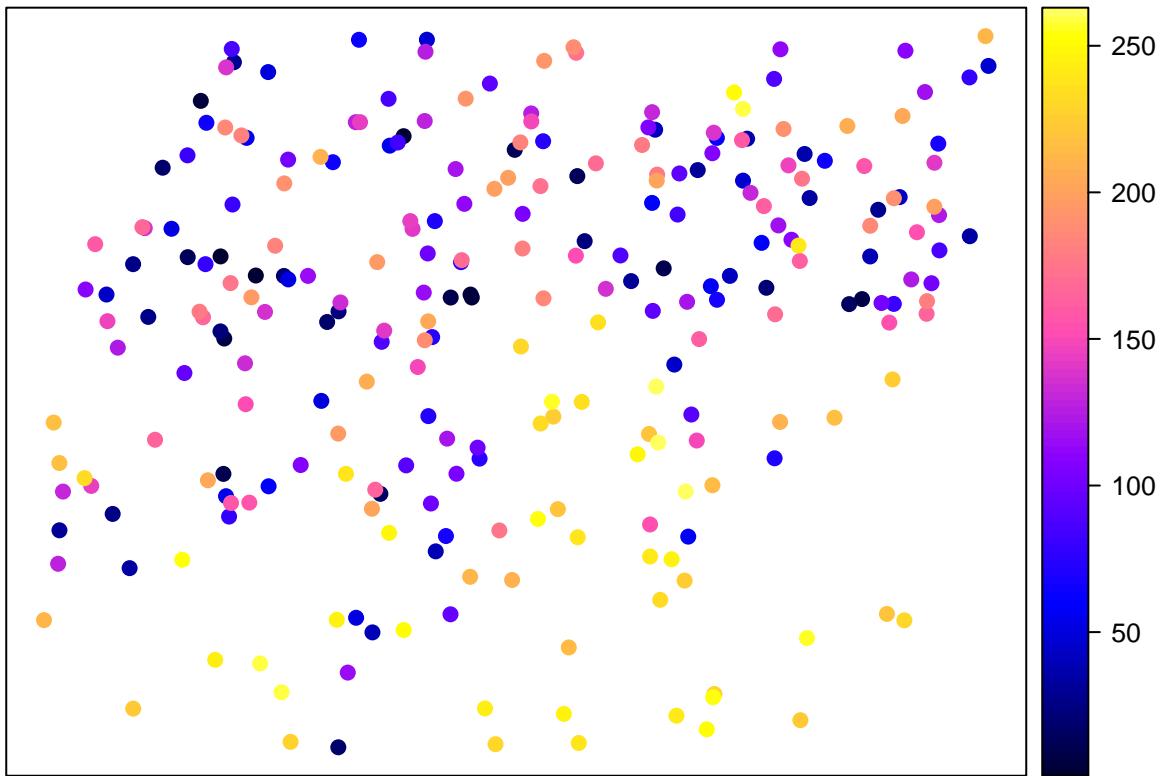
spplot(punkty_pref, 'waga')
```



```
srednia_arytmetyczna <- mean(punkty_pref$temp)
srednia_wazona_c1 <- mean(punkty_pref$temp * punkty_pref$waga, na.rm=TRUE)
```

4.3.5 Rozgrupowanie komórkowe II | (ang. *cell declustering*)

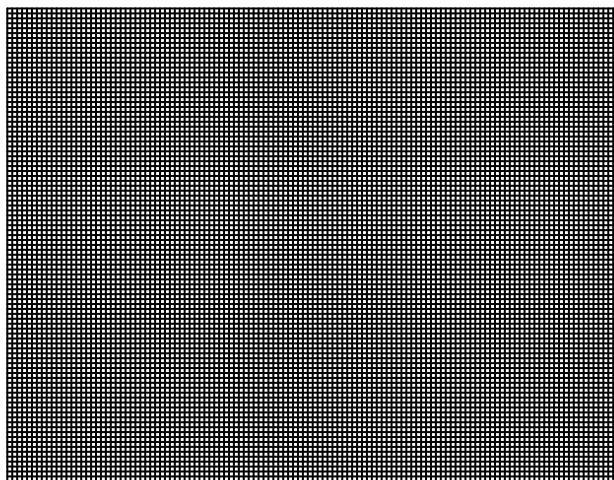
```
data(punkty_pref)
punkty_pref$id <- 1:nrow(punkty_pref)
spplot(punkty_pref, 'id', colorkey=TRUE)
```



```

data(granica)
siatka_n <- raster(extent(gBuffer(granica, width = 500)))
res(siatka_n) <- c(100, 100)
siatka_n[] <- 0
proj4string(siatka_n) <- CRS(proj4string(punkty_pref))
# siatka_n <- mask(siatka_n, granica)
siatka_n <- as(siatka_n, 'SpatialPointsDataFrame')
siatka_n <- siatka_n[!is.na(siatka_n@data$layer), ]
gridded(siatka_n) <- TRUE
plot(siatka_n)

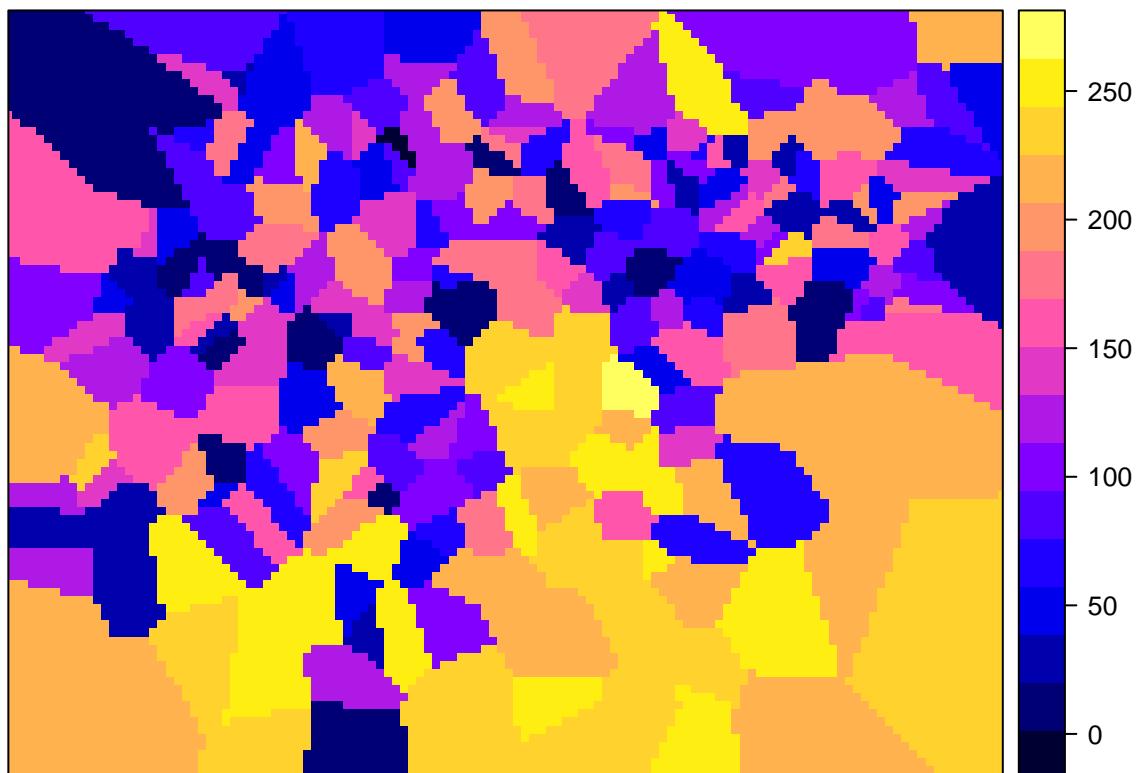
```



```
out <- kriging(id~1, punkty_pref, siatka_n, nmax=1)
```

```
## [inverse distance weighted interpolation]
```

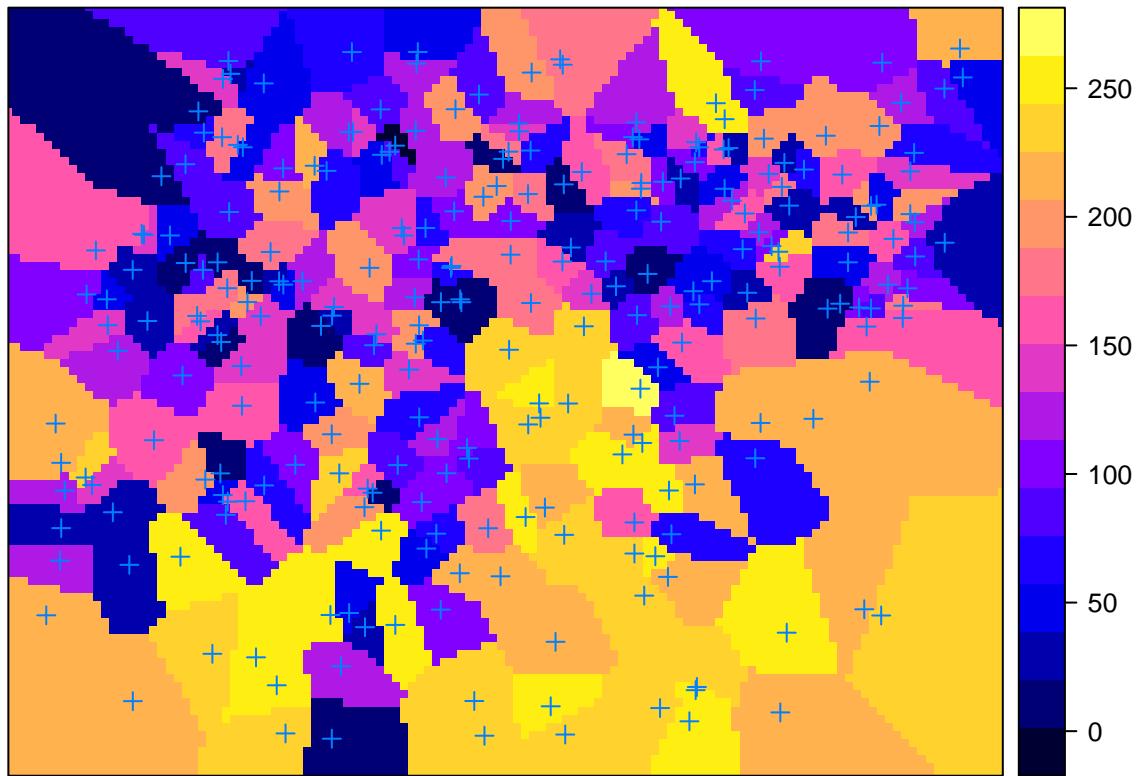
```
spplot(out, 'var1.pred')
```


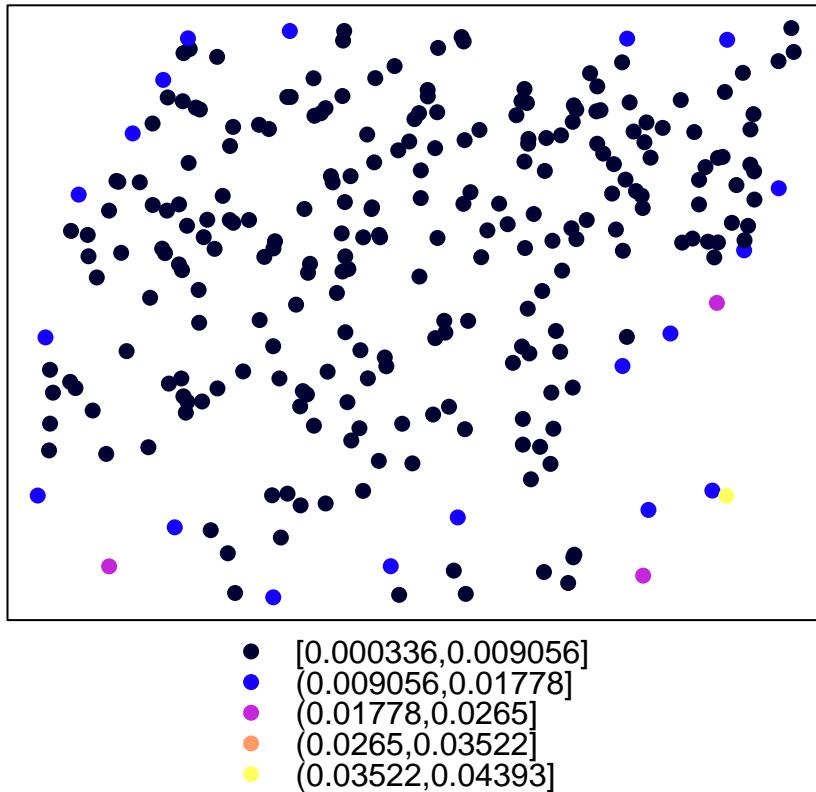
```
df <- as.data.frame(table(out[[1]]))
df$waga <- df$Freq/sum(df$Freq)
punkty_pref <- merge(punkty_pref, df, by.x='id', by.y='Var1')
summary(punkty_pref$waga)
```

```
##      Min. 1st Qu. Median      Mean 3rd Qu.      Max.
## 0.000336 0.001386 0.002520 0.003802 0.004326 0.043930
```

```
spplot(out, 'var1.pred', sp.layout=list('sp.points', punkty_pref))
```



```
spplot(punkty_pref['waga'])
```



```
srednia_arytmetyczna <- mean(punkty_pref$temp)
srednia_wazona_c2 <- sum(punkty_pref$temp * punkty_pref$waga, na.rm=TRUE)
```

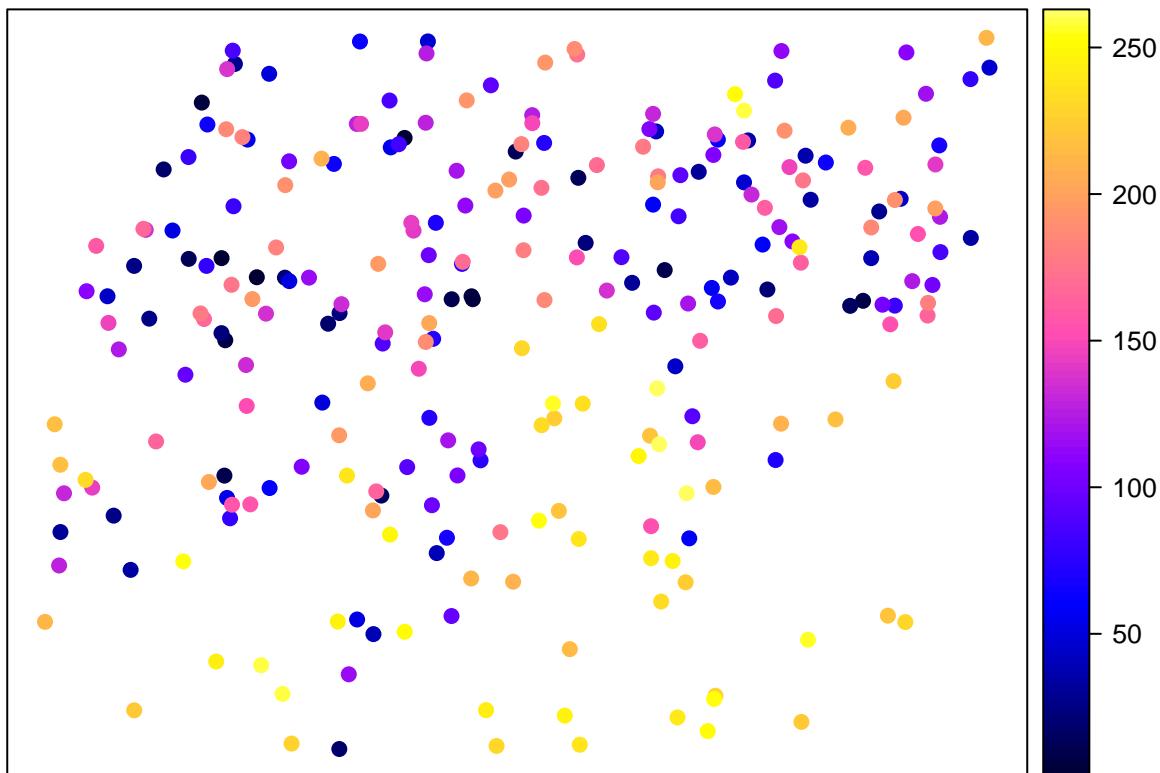
4.3.6 Rozgrupowanie poligonalne | (ang. *polygon declustering*)

$$w'_j = \frac{area_j}{\sum_{j=1}^n area_j} \cdot n$$

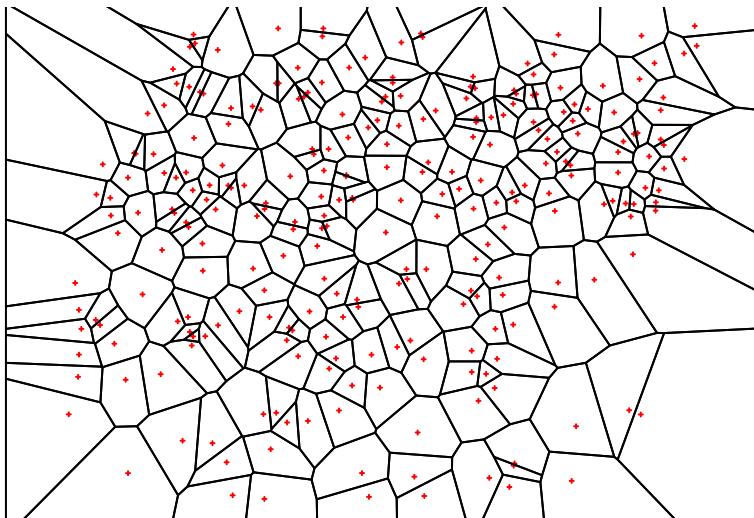
, gdzie $area_j$ powierzchnia dla wybranej obserwacji, a n to łączna liczba obserwacji

4.3.7 Rozgrupowanie poligonalne | (ang. *polygon declustering*)

```
data(punkty_pref)
punkty_pref$id <- 1:nrow(punkty_pref)
spplot(punkty_pref, 'id', colorkey=TRUE)
```

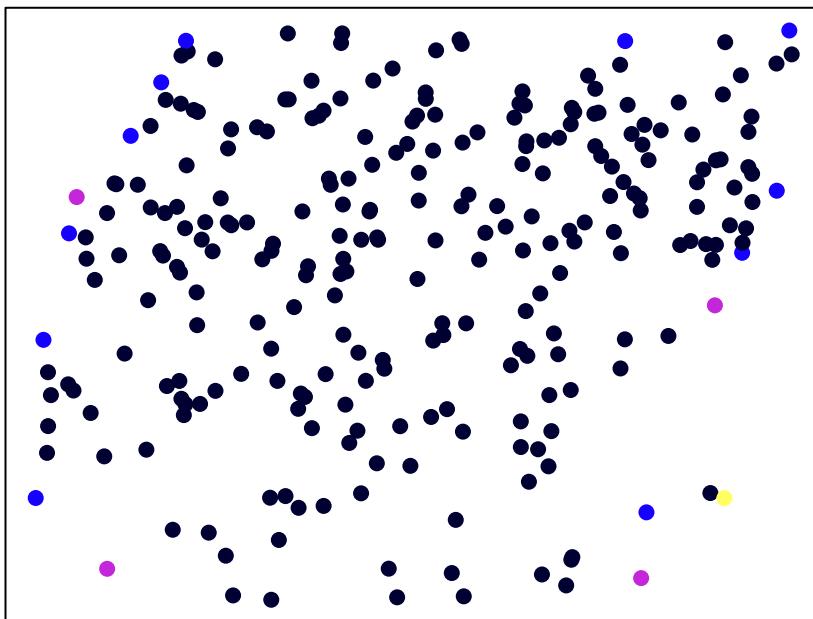


```
v <- voronoi(punkty_pref)
plot(punkty_pref, cex=0.2, col='red')
plot(v, add=TRUE)
```



```
v$pow <- area(v)
v$waga <- v$pow/sum(v$pow) * length(punkty_pref)

punkty_pref <- merge(punkty_pref, v[c('id', 'waga')], by='id')
spplot(punkty_pref, 'waga')
```


- [0.06294,2.992]
- (2.992,5.922]
- (5.922,8.851]
- (8.851,11.78]
- (11.78,14.71]

```
srednia_arytmetyczna <- mean(punkty_pref$temp, na.rm=TRUE)
srednia_wazona_p <- mean(punkty_pref$temp*punkty_pref$waga, na.rm=TRUE)
```

	Średnia arytmetyczna
Populacja	15.59128
Próba	14.28147
Rozgrupowanie komórkowe I	15.37895
Rozgrupowanie komórkowe II	16.07342
Rozgrupowanie poligonalne	16.25110

Chapter 5

Metody interpolacji

```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(siatka)
data(granica)
```

5.1 Modele deterministyczne

5.1.1 Modele deterministyczne

- Parametry tych modeli są zazwyczaj ustalane w oparciu o funkcję odległości lub powierzchni. Brakuje również szacunków na temat oceny błędu modelu. Np:
  - Funkcje wielomianowe (ang. *Polynomials*)
  - Funkcje sklejane (ang. *Splines*)
  - Triangulacje (ang. *Triangulations*)
  - Metoda średniej ważonej odlegością (ang. *Inverse Distance Weighted - IDW*)

5.1.2 Modele deterministyczne

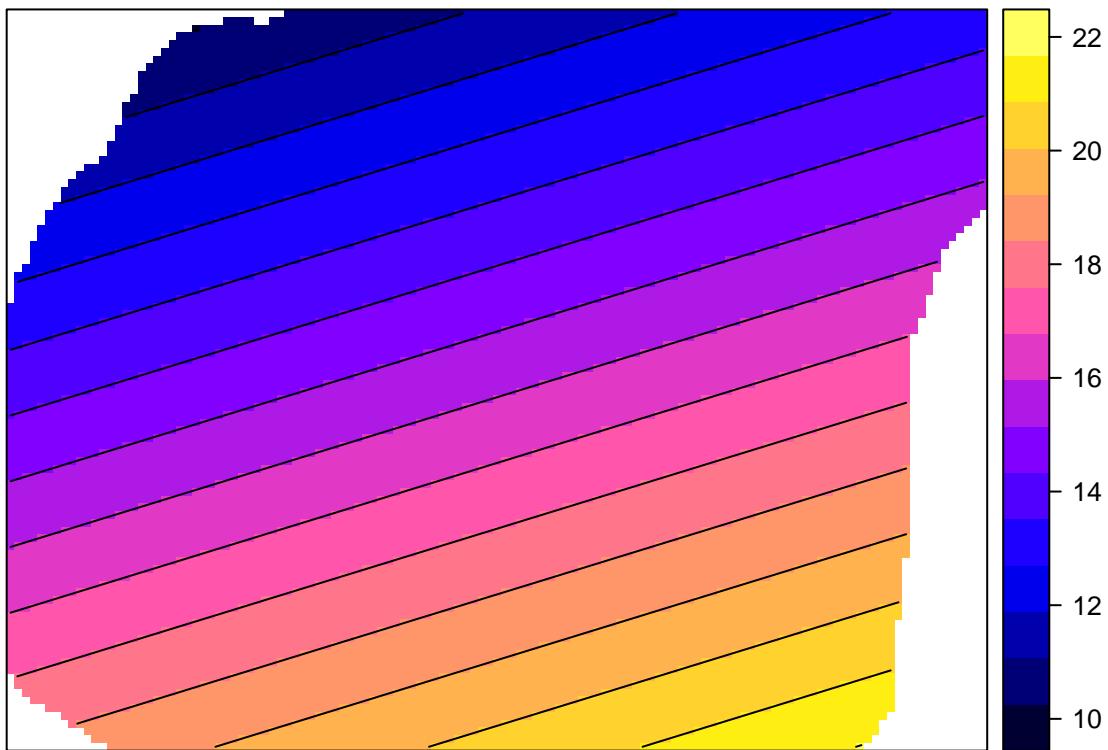
5.1.3 Modele deterministyczne | Funkcje wielomianowe

```
wielomian_1 <- gstat(formula=temp~1, data=punkty, degree=1)
wielomian_1_pred <- predict(wielomian_1, newdata=siatka)
```

```
## [ordinary or weighted least squares prediction]
```

```
spplot(wielomian_1_pred[1], contour=TRUE, main='Powierzchnia trendu - wielomian pierwszego stopnia')
```

Powierzchnia trendu – wielomian pierwszego stopnia

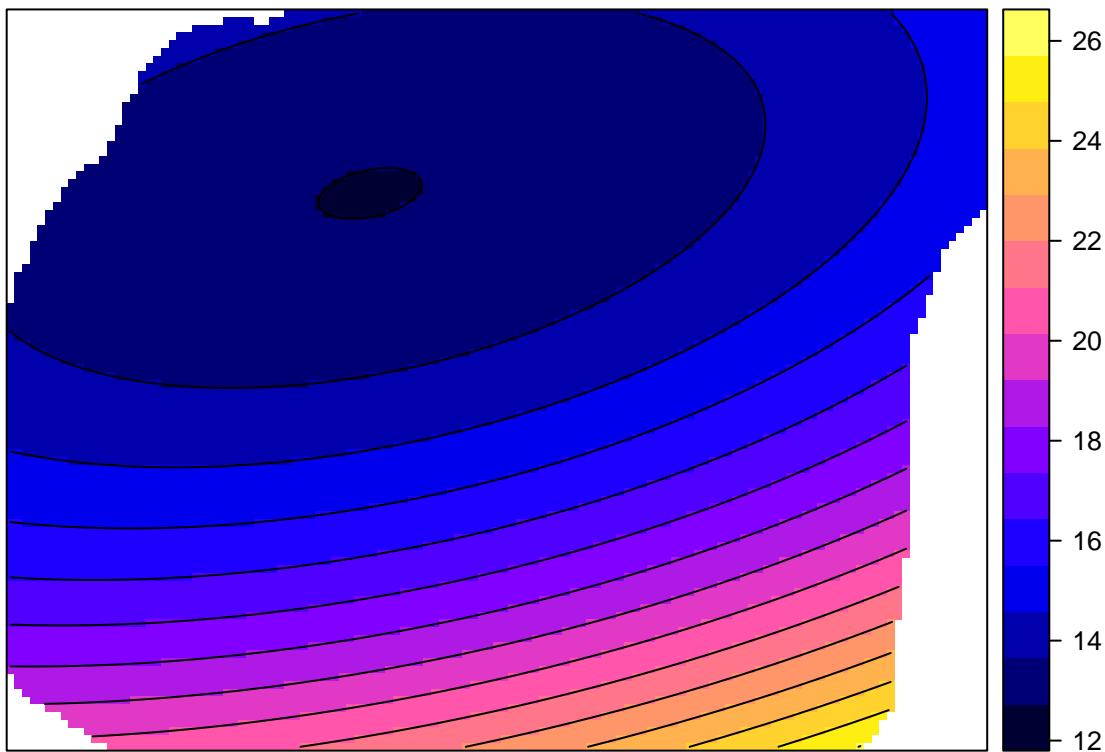


```
wielomian_2 <- gstat(formula=temp~1, data=punkty, degree=2)
wielomian_2_pred <- predict(wielomian_2, newdata=siatka)
```

```
## [ordinary or weighted least squares prediction]
```

```
spplot(wielomian_2_pred[1], contour=TRUE, main='Powierzchnia trendu - wielomian drugiego stopnia')
```

Powierzchnia trendu – wielomian drugiego stopnia

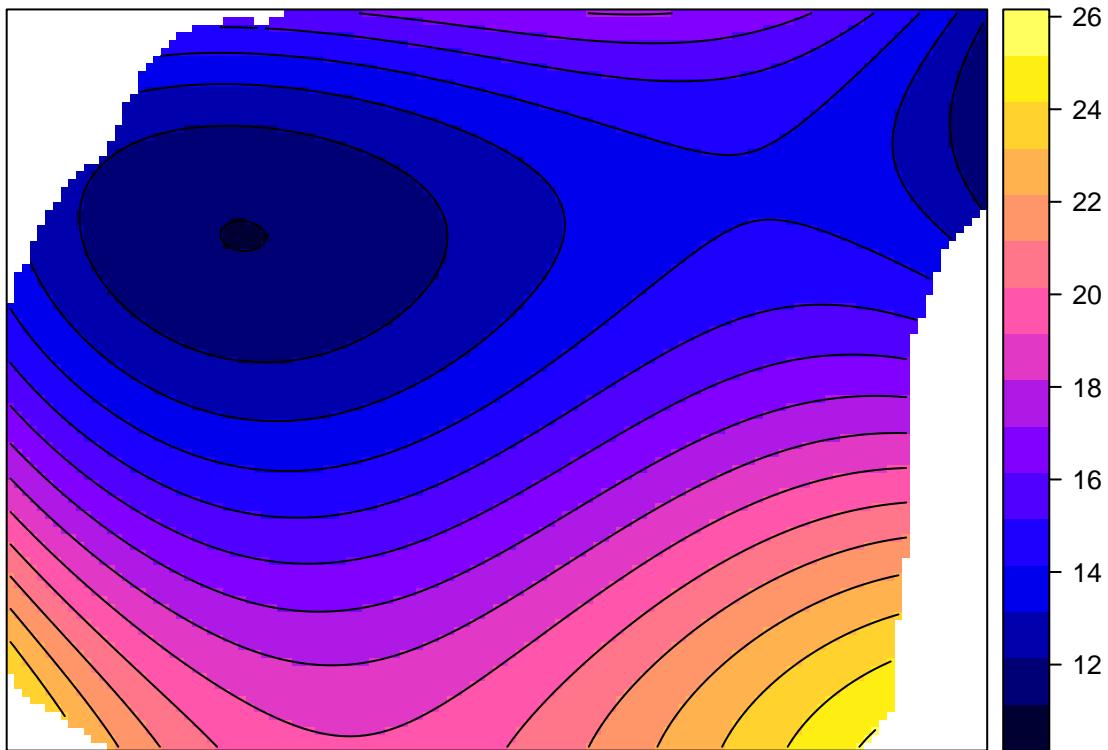


```
wielomian_3 <- gstat(formula=temp~1, data=punkty, degree=3)
wielomian_3_pred <- predict(wielomian_3, newdata=siatka)
```

```
## [ordinary or weighted least squares prediction]
```

```
spplot(wielomian_3_pred[1], contour=TRUE, main='Powierzchnia trendu - wielomian trzeciego stopnia')
```

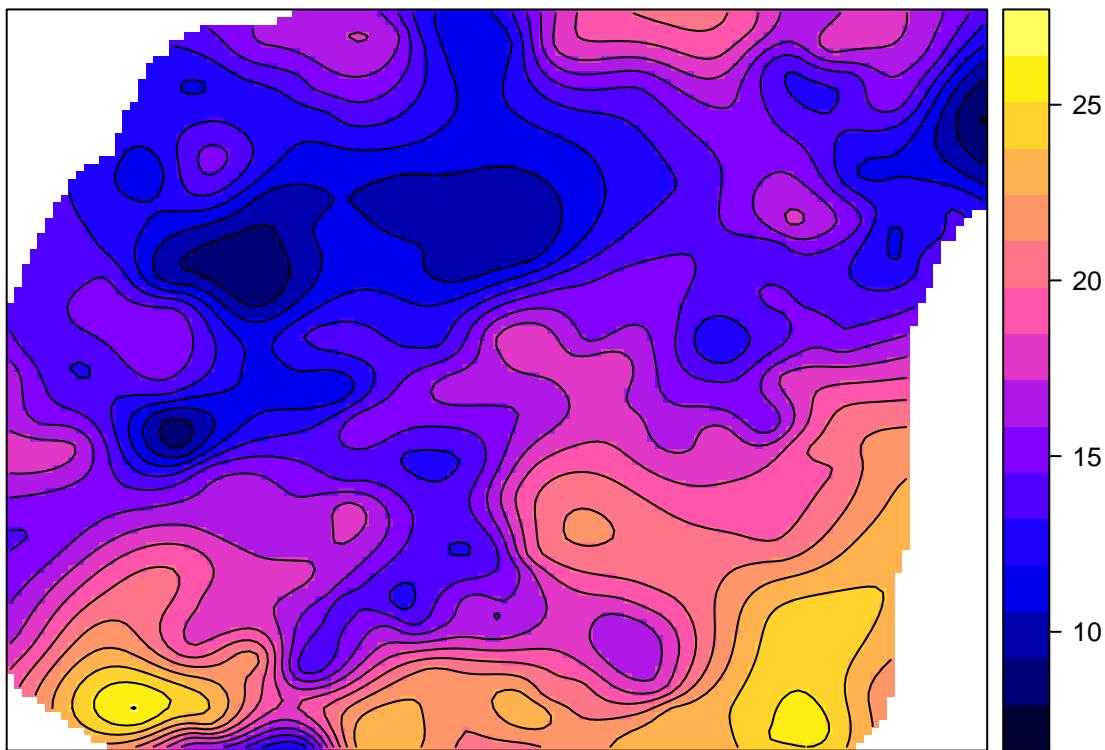
Powierzchnia trendu – wielomian trzeciego stopnia

5.1.4 Modele deterministyczne | Funkcje sklejane

```
tps <- Tps(coordinates(punkty), punkty@data$temp)
ras <- raster(siatka)
spline <- interpolate(ras, tps)
spline <- mask(spline, ras)
spplot(spline, contour=TRUE, main='Funkcje sklejane')
```

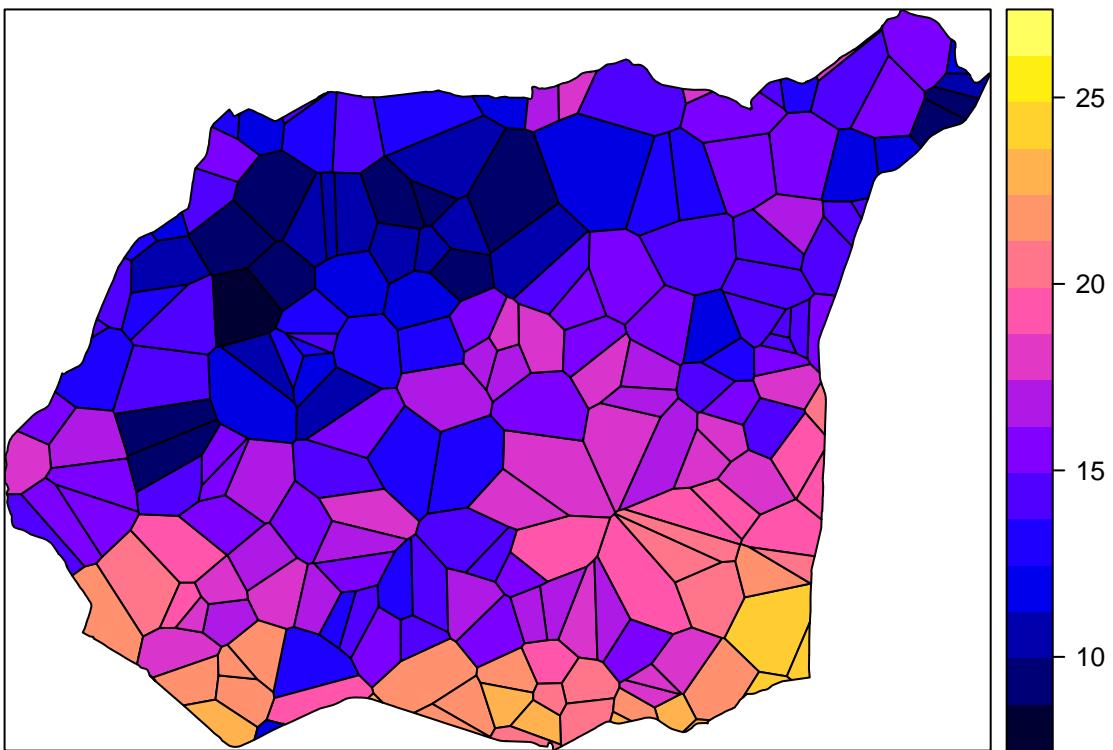
Funkcje sklejane

5.1.5 Modele deterministyczne | Triangulacje (Voronoi)

```
voronoi_interp <- voronoi(punkty)
voronoi_interp <- intersect(granica, voronoi_interp)
spplot(voronoi_interp, 'temp', contour=TRUE, main='Poligony Voronoi')
```

Poligony Voronoia

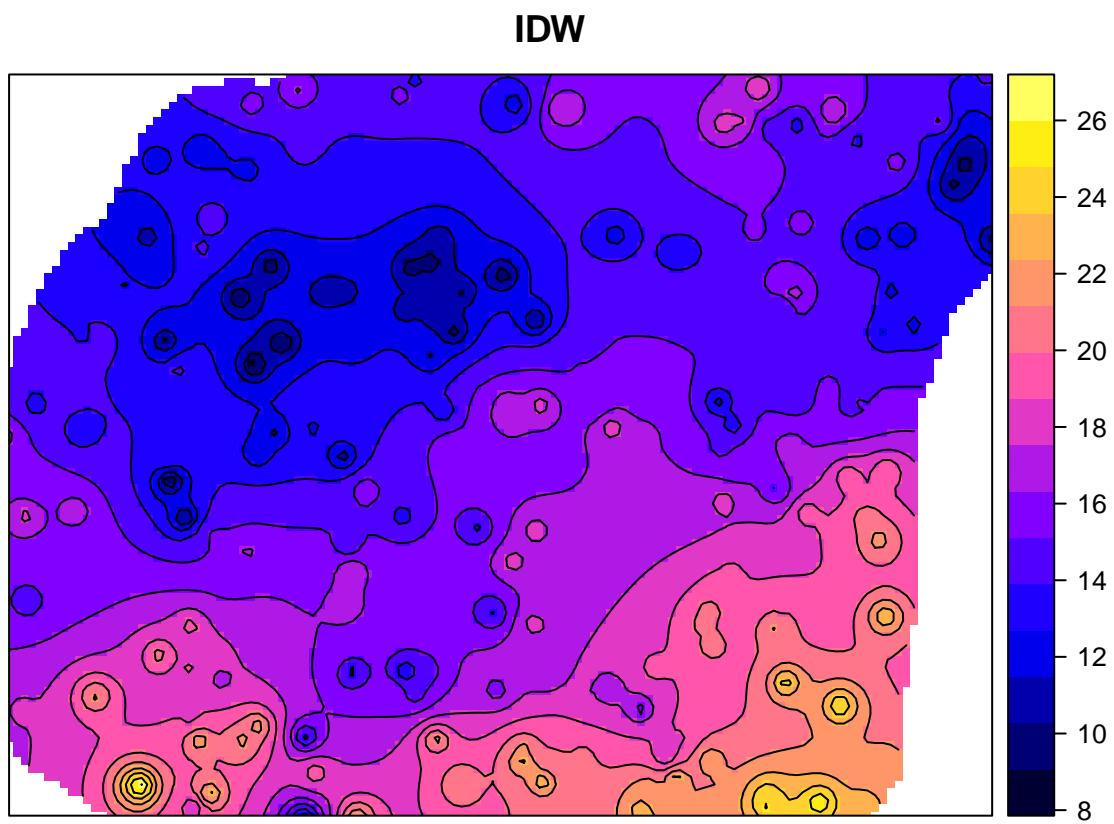

5.1.6 Modele deterministyczne | IDW

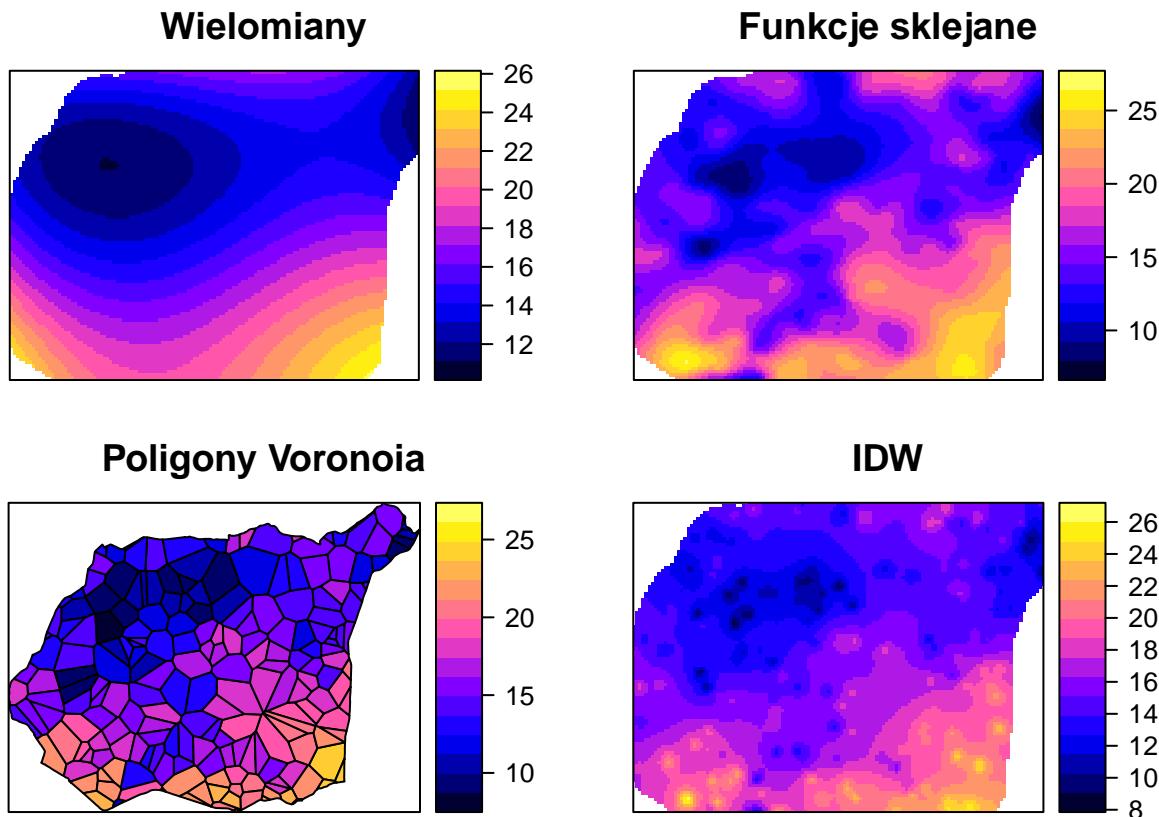
```
idw_wolin <- idw(temp~1, punkty, siatka, idp=2)
```

```
## [inverse distance weighted interpolation]
```

```
spplot(idw_wolin, 'var1.pred', contour=TRUE, main='IDW')
```


5.1.7 Modele deterministyczne | Porównanie

5.2 Modele statystyczne

- Parametry modeli są określane w oparciu o teorię prawdopodobieństwa. Dodatkowo wynik estymacji zawiera oszacowanie błędu. Np.:
  - Kriging
  - Modele regresyjne
  - Modele bayesowe
  - Modele hybrydowe

Chapter 6

Geostatystyka - prolog

```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(siatka)
data(granica)
```

6.1 Geostatystyka

6.1.1 Geostatystyka

- Zbiór narzędzi statystycznych uwzględniających w analizie danych ich przestrzenną i czasową lokalizację, a opartych o teorię funkcji losowych

6.1.2 Geostatystyka | Funkcje

- Identyfikacja i modelowanie struktury przestrzennej/czasowej zjawiska
- Estymacja - szacowanie wartości badanej zmiennej w nieoprisowanym miejscu i/lub momencie czasu
- Symulacja - generowanie alternatywnych obrazów, które honorują wyniki pomiarów i strukturę przestrzenną/czasową zjawiska
- Optymalizacja próbkowania/sieci pomiarowej

6.1.3 Geostatystyka | Dane wejściowe

1. Wystarczająca duża liczba punktów (minimalnie >30 , ale zazwyczaj więcej niż 100/150)
2. Są reprezentatywne
3. Są niezależne
4. Były stworzone używając stałej metodyki
5. Są wystarczająco dokładne

6.1.4 Geostatystyczna analiza danych

6.1.5 Geostatystyka | Podstawowe etapy

1. Zaprojektowanie sposobu (typu) próbkowania oraz organizacji zadań

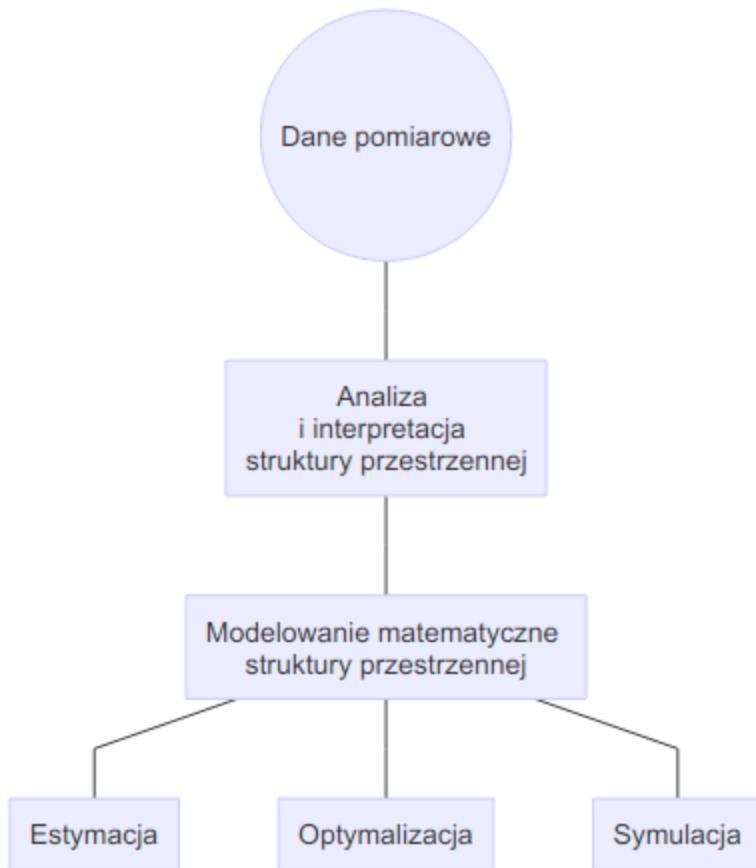

Figure 6.1:

2. Zebranie danych, analiza laboratoryjna
3. Wstępna eksploracja danych, ocena ich jakości
4. Modelowanie semivariogramów na podstawie dostępnych danych
5. Estymacja badanej cechy
6. Porównanie i ocena modeli
7. Stworzenie wynikowego produktu i jego dystrybucja

6.2 Przestrzenna kowariancja, korelacja i semiwariancja

6.2.1 Przestrzenna kowariancja, korelacja i semiwariancja | Założenia

1. Przestrzennej ciągłości - przestrzenna korelacja między zmienną w dwóch lokalizacjach zależy tylko od ich odległości (oraz czasem kierunku), lecz nie od tego gdzie są one położone
2. Stacjonarności - średnia i wariancja są stałe na całym badanym obszarze

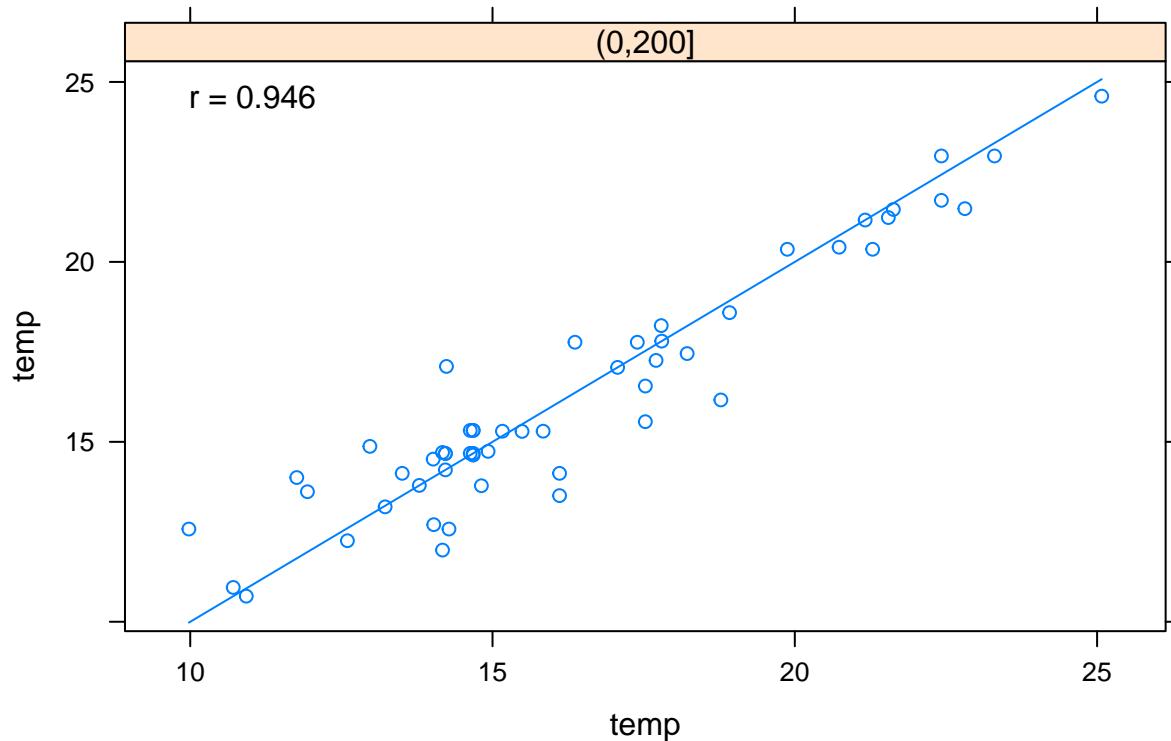
6.2.2 Przestrzenna kowariancja, korelacja i semiwariancja

- u - wektor współrzędnych
- $z(u)$ - badana zmienna jako funkcja położenia - inaczej określany jako ogon (ang. *tail*)
- h - lag - odstęp pomiędzy dwoma lokalizacjami
- $z(u + h)$ - wartość badanej zmiennej odległej o odstęp h - inaczej określany jako głowa (ang. *head*)

6.2.3 Przestrzenna kowariancja, korelacja i semiwariancja

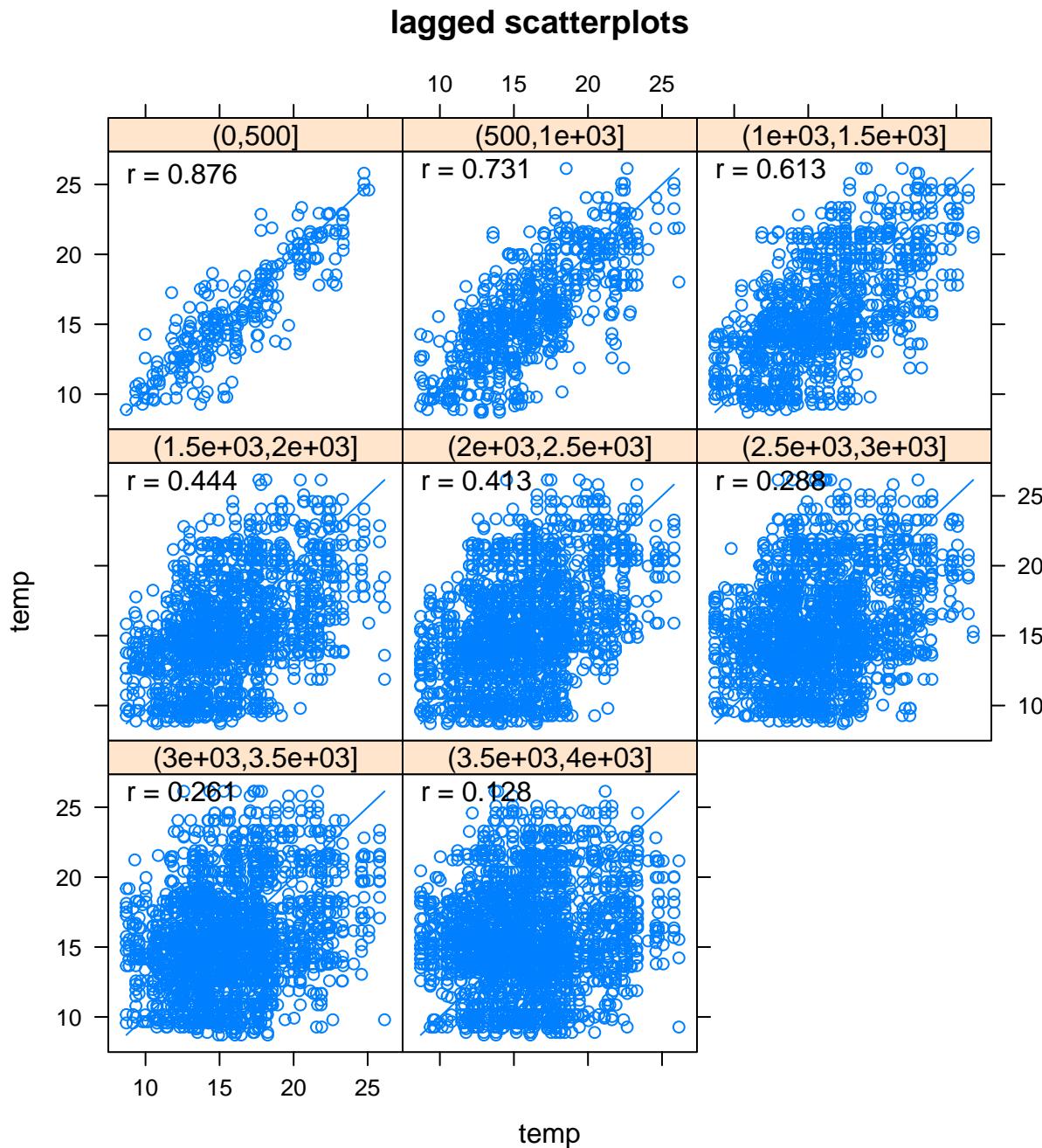
- Kowariancja i korelacja to miary podobieństwa pomiędzy dwoma zmiennymi
- Przenosząc to na aspekt przestrzenny, badamy jedną zmienną ale pomiędzy dwoma punktami odległymi od siebie o pewien dystans (określany jako lag)
- W efekcie otrzymujemy miarę podobieństwa pomiędzy wartością głową i ogona
- Trzecią miarę charakteryzującą relację między obserwacjami odległymi o kolejne odstępy jest semiwariancja
- Z praktycznego punktu widzenia, semivariogram jest preferowaną miarą relacji przestrzennej, ponieważ wykazuje tendencję do lepszego wygładzania danych niż funkcja kowariancji
- Dodatkowo, semivariogram jest mniej wymagający obliczeniowo
- Jednocześnie, dla potrzeb interpretacji relacji kowariancja i korelacja przestrzenna nadaje się nie gorzej niż semiwariancja

lagged scatterplots

6.2.4 Wykres rozrzutu z przesunięciem

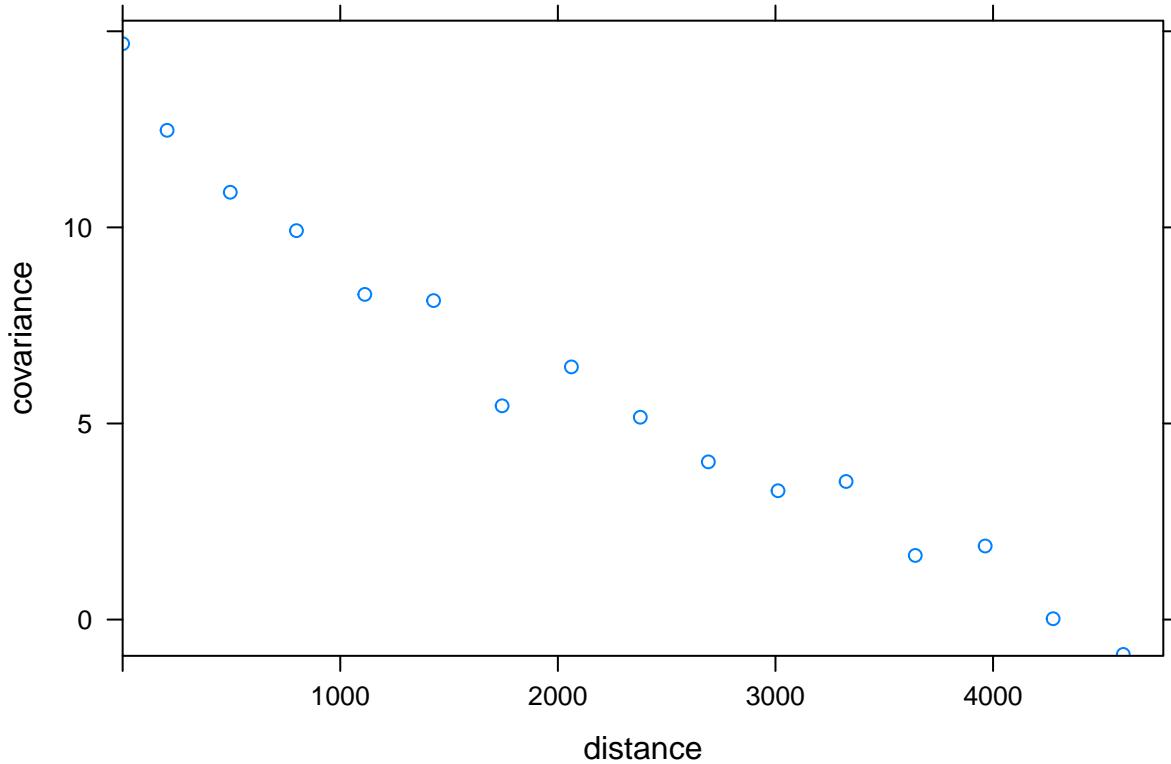
```
hscat(temp~1, punkty, breaks=seq(0, 4000, by=500))
```


6.2.5 Autokowariancja

- Autokowariancja pokazuje jak mocno są ze sobą powiązane przestrzennie wartości pary obserwacji odległych od siebie o kolejne przedziały

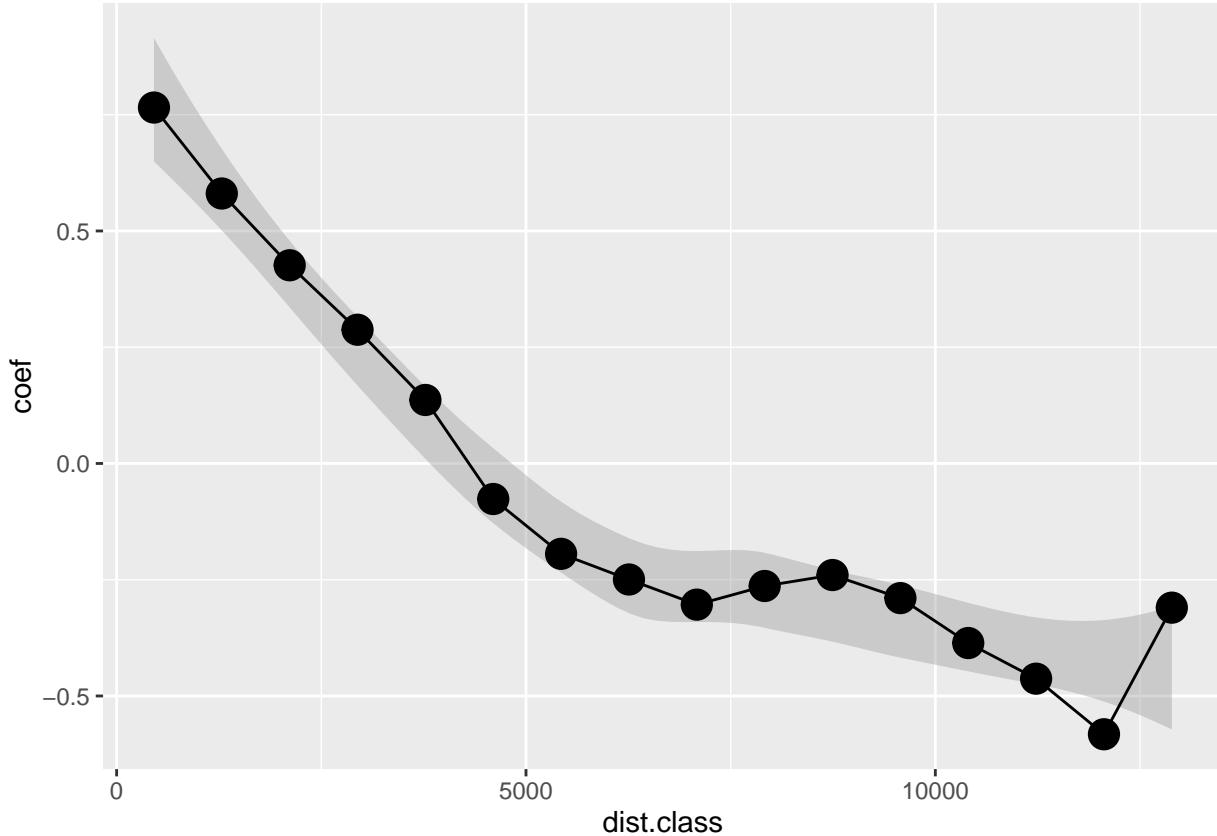
```
kowario <- variogram(temp~1, punkty, covariogram = TRUE)
plot(kowario)
```


6.2.6 Autokorelacja

- Autokoreogram jest wykresem pokazującym jedną z miar autokorelacji (np. I Morana lub C Geary'ego) w stosunku do odległości

```
wsp <- coordinates(punkty)
kor <- correlog(wsp, punkty$temp)
kor <- as.data.frame(kor)
ggplot(kor, aes(dist.class, coef)) + geom_smooth(linetype=0) + geom_line() + geom_point(size=5)
```


6.2.7 Semiwariancja

- Zmienność przestrzenna może być określona za pomocą semiwariancji. Jest to połowa średniej kwadratu różnicy pomiędzy wartościami badanej zmiennej w dwóch lokalizacjach odległych o wektor h

$$\gamma(h) = \frac{1}{2} E[(z(s) - z(s + h))^2]$$

6.2.8 Określenie występowania autokorelacji przestrzennej | Chmura semiwarioramu

- Jeżeli w badanej próbie mamy n obserwacji oznacza to, że możemy zaobserwować $\frac{1}{2}n(n - 1)$ par obserwacji
- Każda para obserwacji daje nam informacje o semiwariancji występującej wraz z odległością
- Semiwariancję można zaprezentować na wykresie zwanym chmurą semiwarioramu

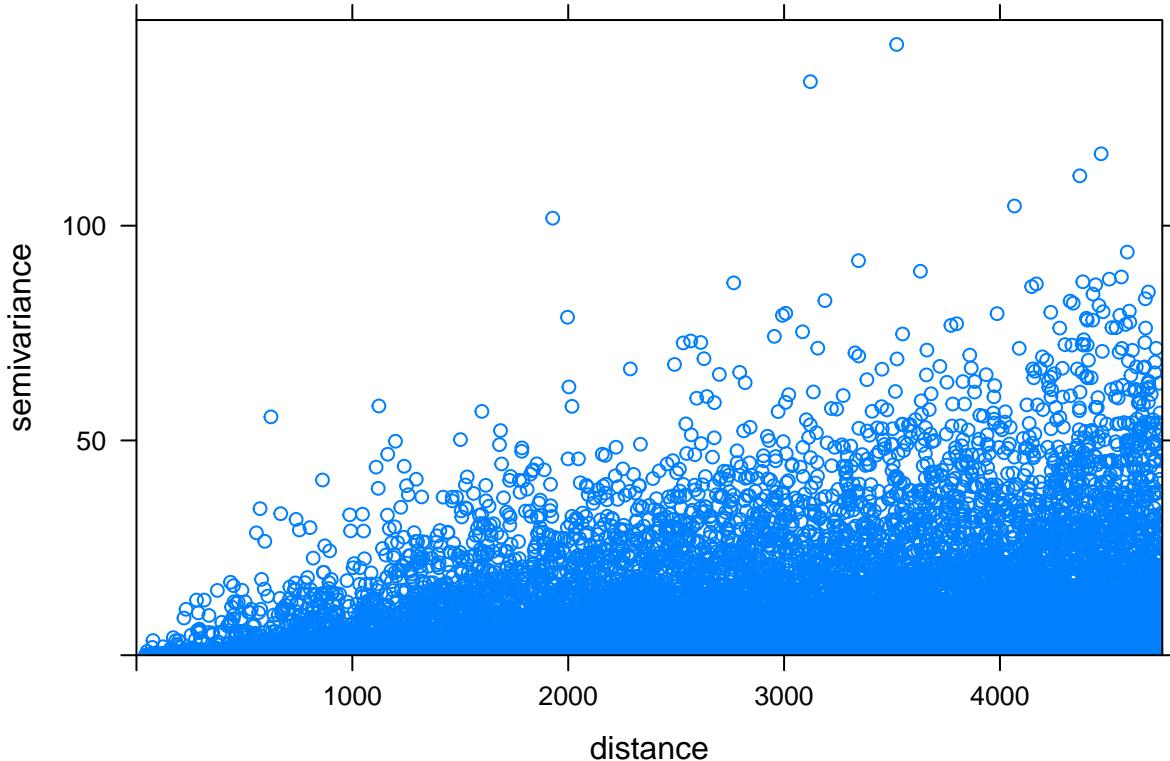
6.2.9 Semiwariancja | Przykładowe obliczenia

```
odl <- dist(coordinates(punkty)[c(1, 2), ])
gamma <- 0.5 * (punkty$temp[1] - punkty$temp[2])^2
gamma
```

```
## [1] 20.60122
```

6.2.10 Określenie występowania autokorelacji przestrzennej | Chmura semiwariorogramu

```
vario_cloud <- variogram(temp~1, punkty, cloud=TRUE)
plot(vario_cloud)
```



```
vario_cloud_sel <- plot(variogram(temp~1, punkty, cloud=TRUE), digitize=TRUE)
plot(vario_cloud_sel, punkty)
```

6.2.11 Semiwariogram | Charakterystyka struktury przestrzennej

- Semiwariogram to wykres pokazujący relację pomiędzy odległością a semiwariancją
- Jest to uśrednieniem semiwariancji dla kolejnych odstępów (lagów)
- W oparciu o semiwariogram empiryczny możemy następnie dopasować do niego model/e

$$\hat{\gamma}(h) = \frac{1}{2N(h)} \sum_{i=1}^{N(h)} (z(s_i) - z(s_i + h))^2$$

gdzie $N(h)$ oznacza liczbę par punktów w odstępie h

6.2.12 Semiwariogram

- **Nugget** - efekt nuggetowy - pozwala na określenie błędu w danych wejściowych oraz zmienności na dystansie krótszym niż pierwszy odstęp
- **Sill** - semiwariancja progowa - oznacza wariancję badanej zmiennej
- **Range** - zasięg - to odległość do której istnieje przestrzenna korelacja

6.2.13 Semiwariogram | Rules of thumb

- W każdym odstępie powinno się znaleźć co najmniej 30 par punktów
- Maksymalny zasięg semiwariogramu (ang. *cutoff distance*) to 1/2 pierwiastka z badanej powierzchni (inne źródła mówią o połowie z przekątnej badanego obszaru/jednej trzeciej)
- Liczba odstępów powinna nie być mniejsza niż 10
- Optymalnie maksymalny zasięg semiwariogramu powinien być dłuższy o 10-15% od zasięgu zjawiska
- Optymalnie odstępy powinny być jak najbliżej siebie i jednocześnie nie być chaotyczne
- Warto metodą prób i błędów określić optymalne parametry semiwariogramu
- Należy określić czy zjawisko wykazuje anizotropię przestrzenną

6.2.14 Semiwariogram | Obliczenia pomocnicze

- Liczba par obserwacji

```
0.5 * length(punkty) * (length(punkty) - 1)
```

```
## [1] 31125
```

- Połowa pierwiastka powierzchni

```
pow <- area(granica)
as.vector(0.5 * sqrt(pow))
```

```
## [1] 3980.472
```

- Powierzchnia zajmowana przez jedną próbkę

```
pow_pr <- area(granica) / length(punkty)
pow_pr
```

```
##      117
## 253506.6
```

- Średnia odległość między punktami

```
sqrt(pow_pr)
```

```
##      117
## 503.4944
```

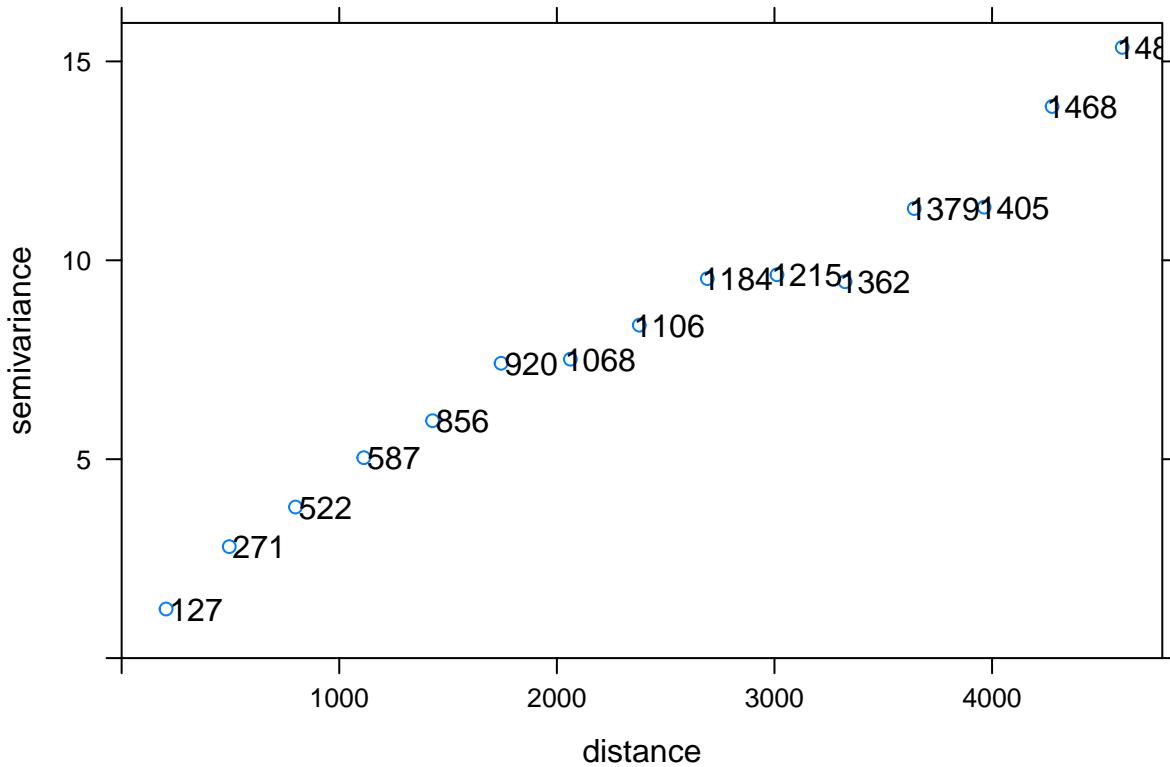
6.2.15 Semiwariogram | Maksymalny zasięg semiwariogramu (ang. *Cutoff distance*)

- Maksymalny zasięg semiwariogramu (ang. *Cutoff distance*) jest domyślnie wyliczany w pakiecie `gstat` jako 1/3 z najdłuższej przekątnej badanego obszaru

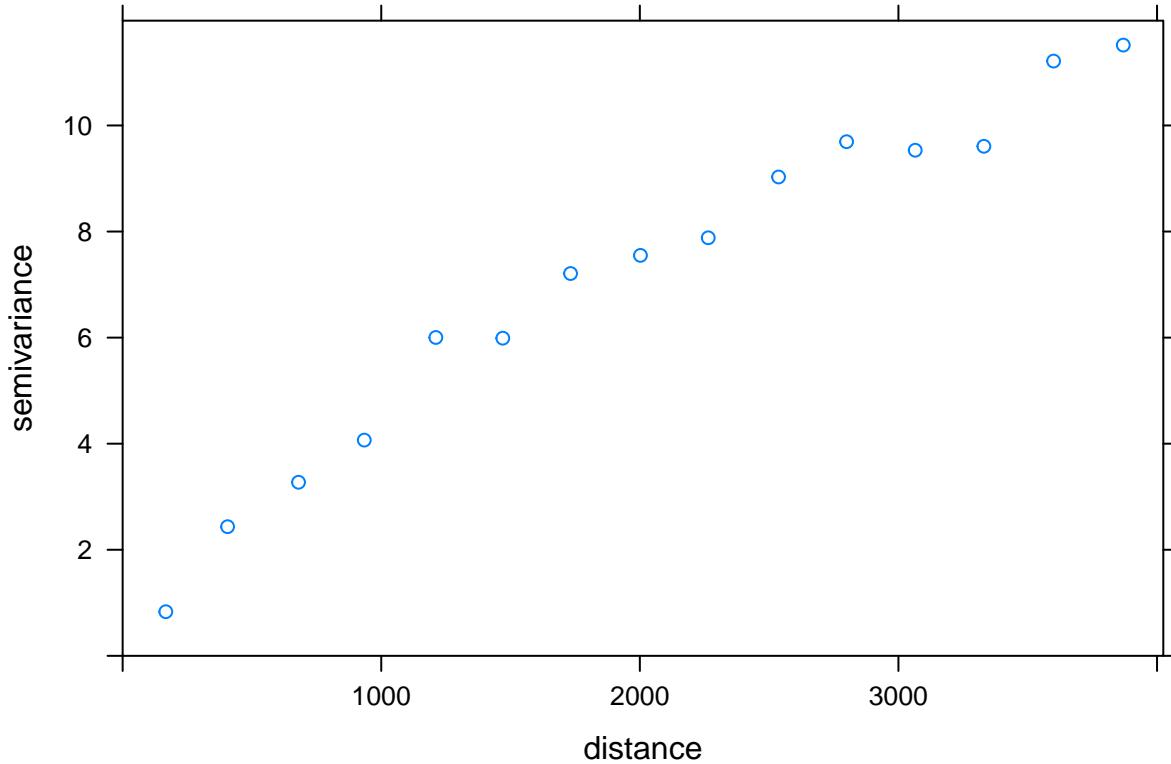
```
vario_par <- variogram(temp~1, punkty)
vario_par
```

```
##      np      dist     gamma dir.hor dir.ver   id
## 1    127  204.2244  1.233999      0      0 var1
## 2    271  494.5572  2.802019      0      0 var1
## 3    522  798.7911  3.797612      0      0 var1
## 4    587 1112.7783  5.037545      0      0 var1
## 5    856 1428.7866  5.967276      0      0 var1
## 6    920 1743.7864  7.411276      0      0 var1
## 7   1068 2062.3041  7.514067      0      0 var1
## 8   1106 2378.9333  8.369087      0      0 var1
## 9   1184 2691.5206  9.539870      0      0 var1
## 10  1215 3011.7729  9.636891      0      0 var1
## 11  1362 3324.6705  9.461429      0      0 var1
## 12  1379 3642.5616 11.301515      0      0 var1
## 13  1405 3963.6776 11.335589      0      0 var1
## 14  1468 4276.0078 13.866888      0      0 var1
## 15  1482 4598.4144 15.353206      0      0 var1
```

```
plot(vario_par, plot.numbers=TRUE)
```


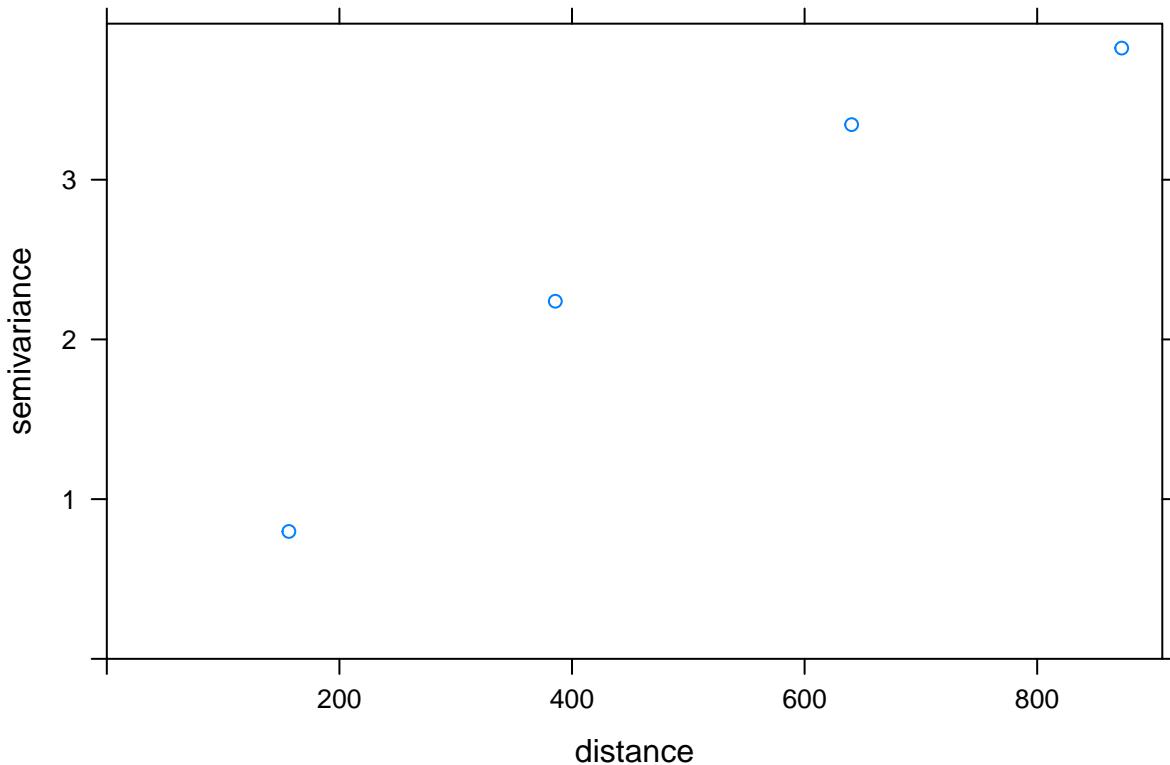
```
vario_par <- variogram(temp~1, punkty, cutoff = 4000)
plot(vario_par)
```


6.2.16 Semiwariogram | Odległość między przedziałami (ang. *Interval width*)

- Domyślnie to maksymalny zasięg semiwariogramu podzielony przez 15 dahe odległość między przedziałami (ang. *Interval width*)

```
vario_par <- variogram(temp~1, punkty, cutoff = 1000, width = 250)
plot(vario_par)
```


6.3 Anizotropia

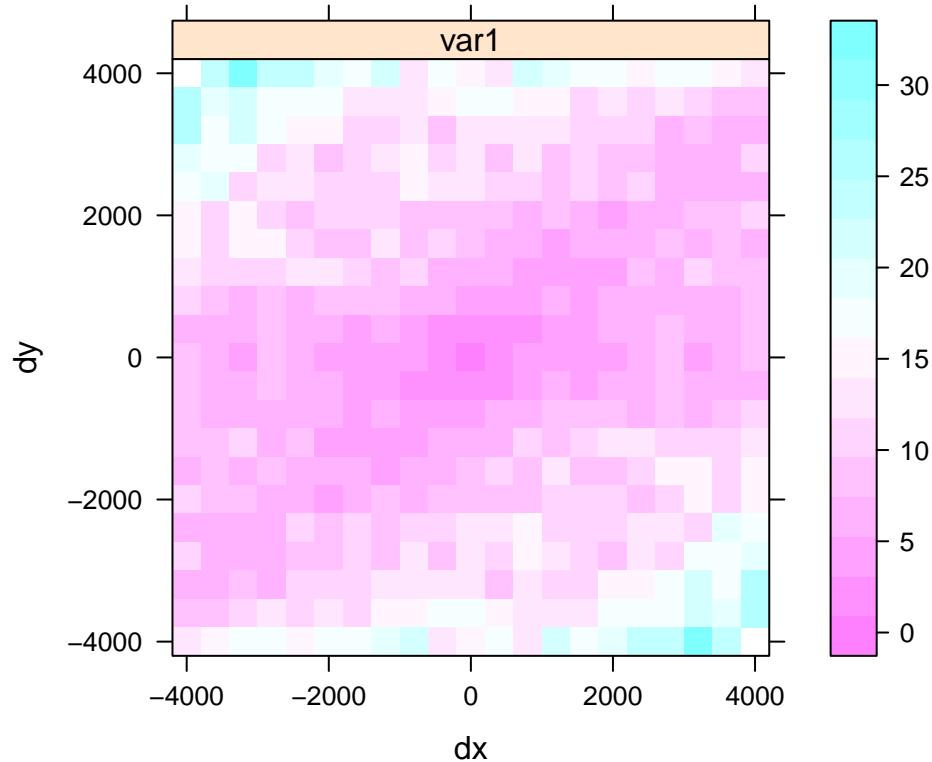
6.3.1 Anizotropia struktury przestrzennej

- W wielu rzeczywistych sytuacjach, wartość cechy zależy nie tylko od odległości, ale także od kierunku

6.3.2 Mapa semiwariogramu

- Mapa semiwariogramu (powierzchnia semiwariogramu) służy do określenia czy struktura przestrzenna zjawiska posiada anizotropię, a jeżeli tak to w jakim kierunku
- Na podstawie mapy semiwariogramu identyfikuje się parametry potrzebne do zbudowania semiwariogramów kierunkowych

```
vario_map <- variogram(temp~1, punkty, cutoff=4000, width=400, map=TRUE)
plot(vario_map, threshold=30) # co najmniej 30 par punktów
```


6.3.3 Mapa semiwariogramu | 3D

```
plot3D(raster(vario_map$map), col=rainbow)
```

6.3.4 Semiwariogramy kierunkowe | Kierunki

- W przypadku, gdy zjawisko wykazuje anizotropię przestrzenną, możliwe jest stworzenie semiwariogramów dla różnych wybranych kierunków
- Przykładowo, dla argumentu $\alpha = c(0, 45, 90, 135)$ cztery główne kierunki to 0, 45, 90 i 135 stopni. Oznacza to, że dla kierunku 45 stopni brane pod uwagę będą wszystkie pary punktów pomiędzy 22,5 a 67,5 stopnia.

```
vario_kier <- variogram(temp~1, punkty, alpha = c(0, 45, 90, 135))
plot(vario_kier)
```

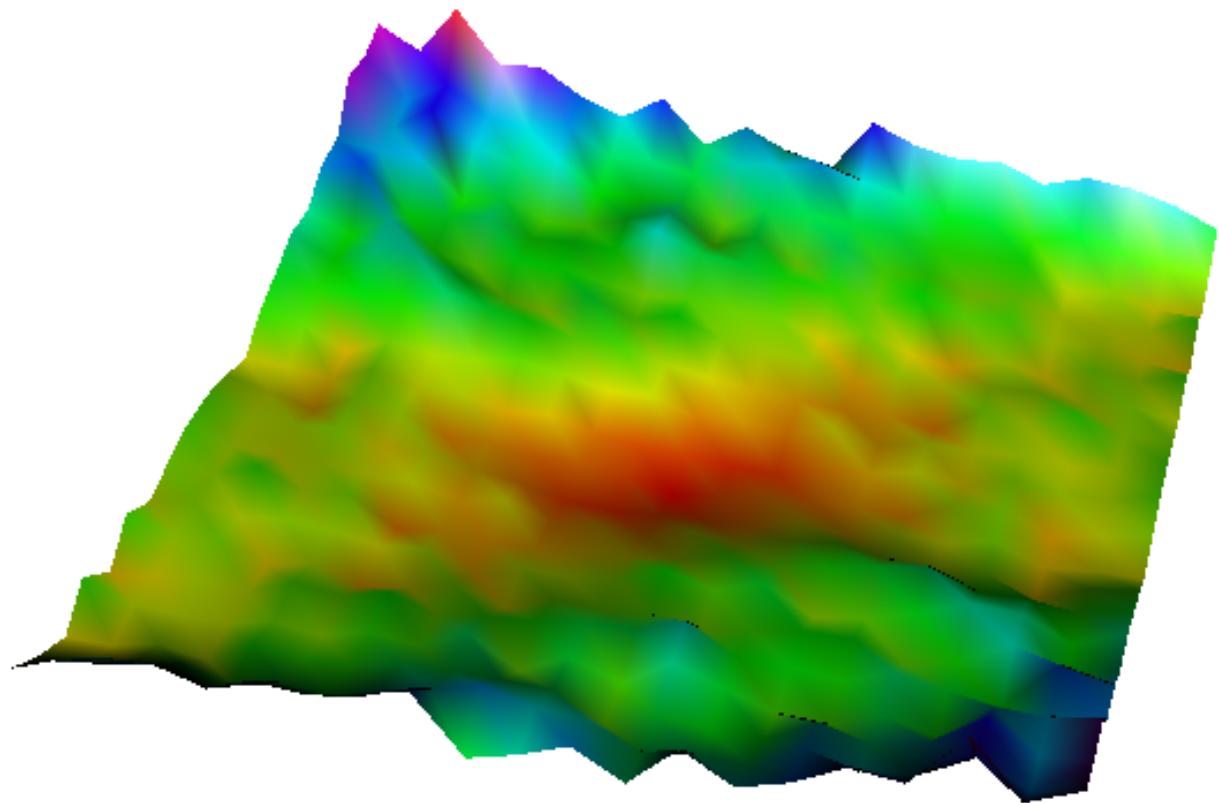
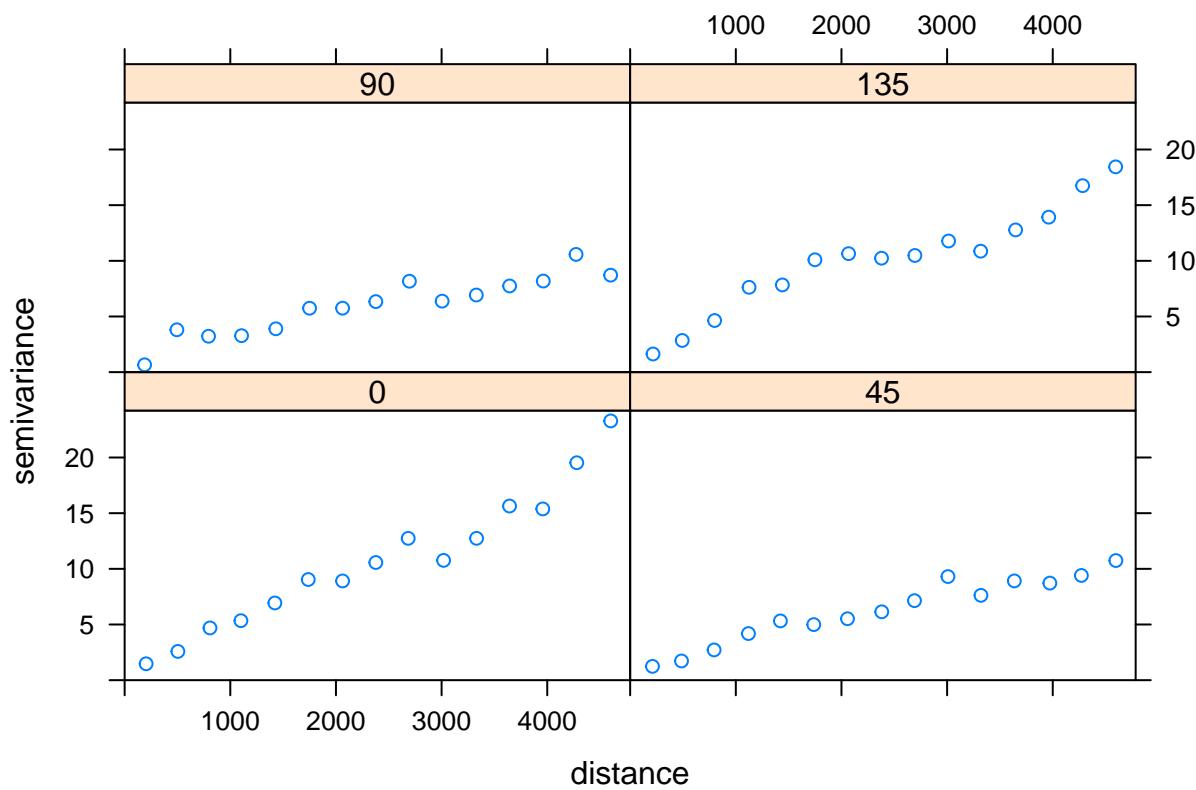

Figure 6.2:

Chapter 7

Modelowanie matematycznie autokorelacji przestrzennej

```
library('geostatbook')
data(punkty)
```

7.1 Modelowanie matematycznie autokorelacji przestrzennej

7.1.1 Modelowanie matematycznie autokorelacji przestrzennej

- Semiwariogram empiryczny jest:
  - Nieciągły - wartości semiwariancji są średnimi przedziałowymi
  - Chaotyczny - badana próba jest jedynie przybliżeniem rzeczywistości, dodatkowo obciążonym błędami
- Estymacje i symulacje przestrzenne wymagają modelu struktury przestrzennej analizowanej cechy, a nie tylko wartości empirycznych (wyliczonych z danych)
- Dodatkowo, matematycznie modelowanie wygładza chaotyczne fluktuacje danych empirycznych

7.2 Modele podstawowe

7.2.1 Modele podstawowe

- Nuggetowy (ang. *Nugget effect model*)
- Sferyczny (ang. *Spherical model*)
- Gaussowski (ang. *Gaussian model*)
- Potęgowy (ang. *Power model*)
- Wykładniczy (ang. *Exponential model*)
- Inne

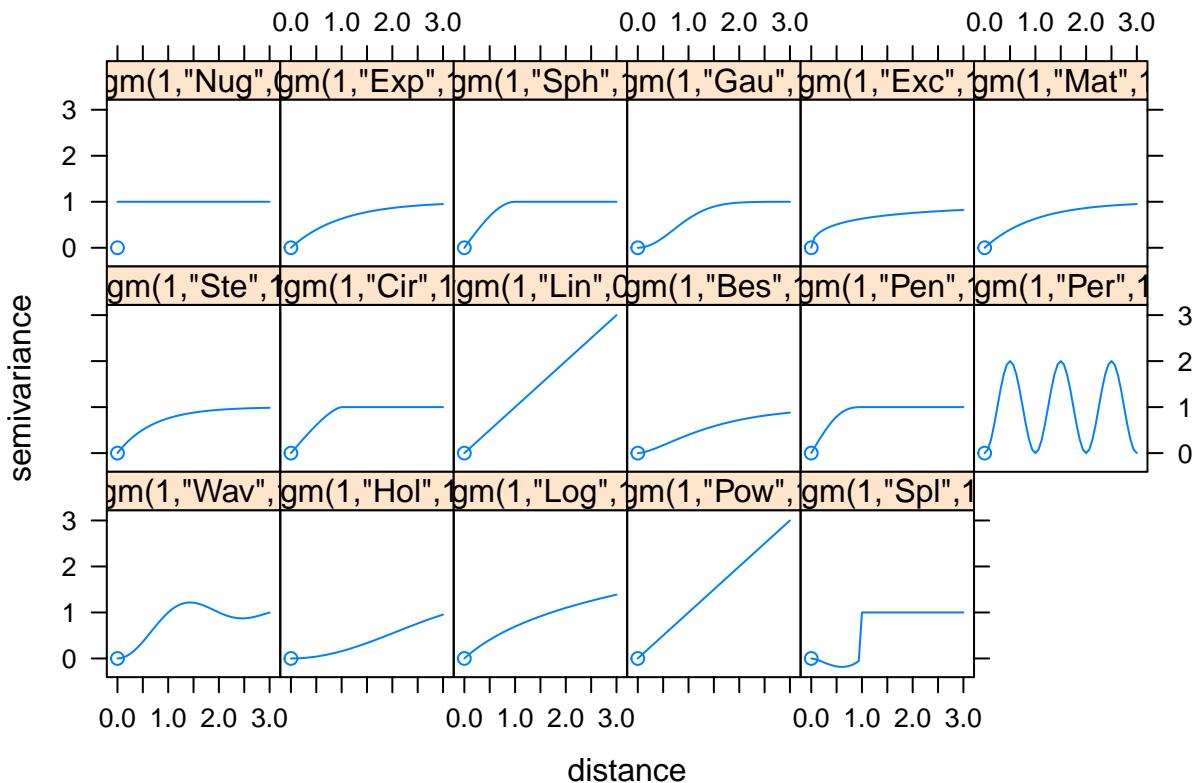
```
vgm()
```

```

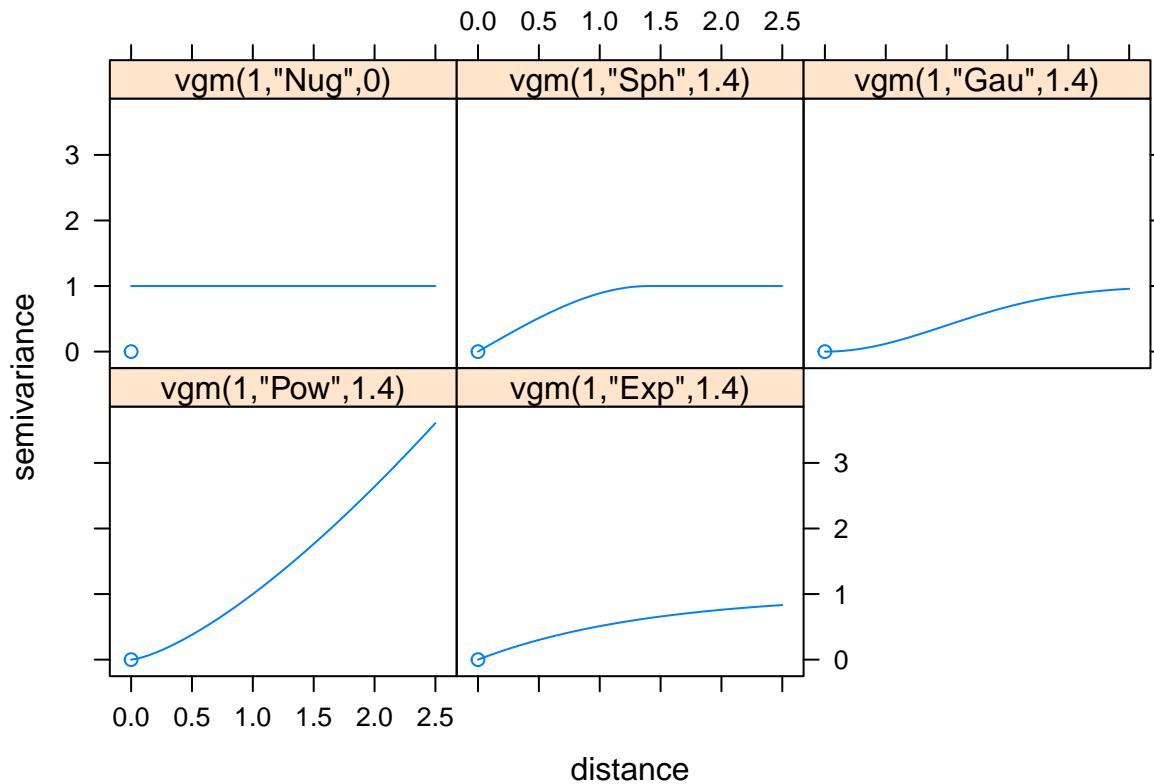
##      short                               long
## 1    Nug                                Nug (nugget)
## 2    Exp                                Exp (exponential)
## 3    Sph                                Sph (spherical)
## 4    Gau                                Gau (gaussian)
## 5    Exc      Exclass (Exponential class/stable)
## 6    Mat                                Mat (Matern)
## 7    Ste Mat (Matern, M. Stein's parameterization)
## 8    Cir                                Cir (circular)
## 9    Lin                                Lin (linear)
## 10   Bes                                Bes (bessel)
## 11   Pen                                Pen (pentaspherical)
## 12   Per                                Per (periodic)
## 13   Wav                                Wav (wave)
## 14   Hol                                Hol (hole)
## 15   Log                                Log (logarithmic)
## 16   Pow                                Pow (power)
## 17   Spl                                Spl (spline)
## 18   Leg                                Leg (Legendre)
## 19   Err      Err (Measurement error)
## 20   Int                                Int (Intercept)

```

```
show.vgms()
```

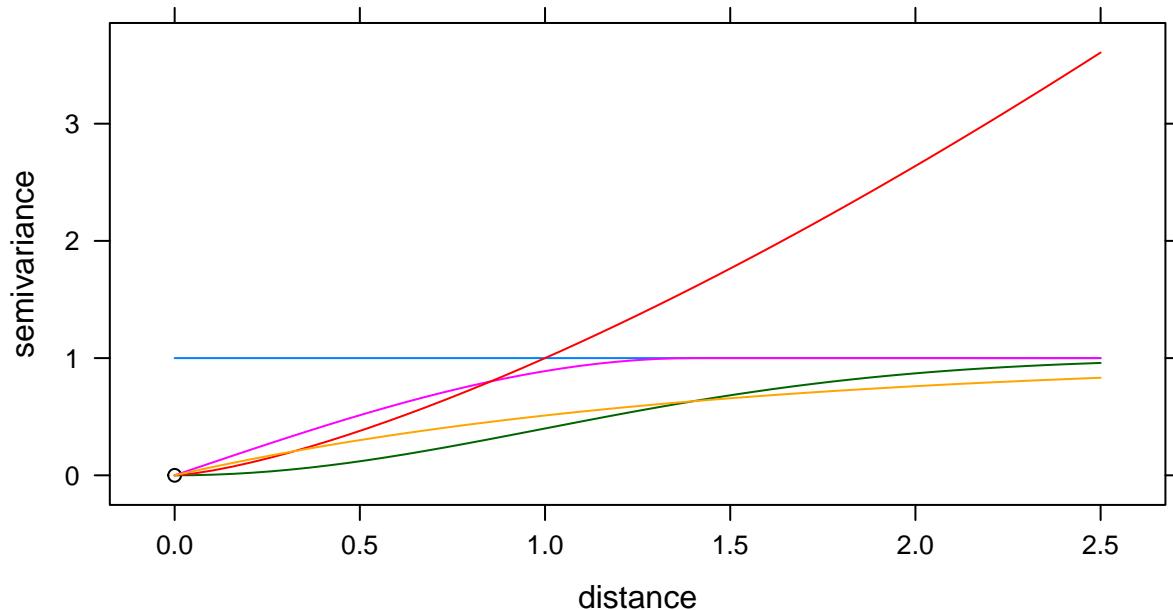


```
show.vgms(models=c('Nug', 'Sph', 'Gau', 'Pow', 'Exp'), range=1.4, max=2.5)
```



```
show.vgms(models=c('Nug', 'Sph', 'Gau', 'Pow', 'Exp'), range=1.4, max=2.5, as.groups = TRUE)
```

vgm(1, "Nug", 0)	○
vgm(1, "Sph", 1.4)	○
vgm(1, "Gau", 1.4)	○
vgm(1, "Pow", 1.4)	○
vgm(1, "Exp", 1.4)	○

7.3 Metody modelowania

7.3.1 Metody modelowania

- Ustawianie “ręczne” parametrów modelu, np. funkcja `vgm` z pakietu `gstat`
- Ustawianie “wizualne” parametrów modelu, np. funkcja `eyefit` z pakietu `geoR`
- Automatyczny wybór parametrów na podstawie różnych kryterów statystycznych, np. funkcja `fit.variogram` z pakietu `gstat`, `variofit` z pakietu `geoR`, `autofitVariogram` z pakietu `automap`
- Odpowiednie określenie modelu matematycznego często nie jest proste
- Automatyczne metody nie zawsze są w stanie dać lepszy wynik od modelowania “ręcznego”
- Najlepiej, gdy wybór modelu oparty jest o wiedzę na temat zakładanego procesu przestrzennego

7.3.2 Metody modelowania | Liniowy model regionalizacji

- W przypadku, gdy analizowane zjawisko jest złożone, odwzorowanie kształtu semiwariogramu empirycznego wymaga połączenia dwóch lub większej liczby modeli podstawowych
- W takiej sytuacji konieczne jest spełnienie dwóch warunków:
  - Wszystkie zastosowane modele muszą być dopuszczalne (`vgm()`)
  - Wariancja progowa każdego podstawowego modelu musi być dodatnia

7.4 Modelowanie semiwariogramu

7.4.1 Modelowanie semiwariogramu | funkcja `fit.variogram`

- Funkcja `fit.variogram` z pakietu `gstat` dopasowuje zasięg oraz semiwariancję progową w oparciu o ustalone “ręczne” parametry modelu

7.5 Modelowanie izotropowe

7.5.1 Modelowanie izotropowe | Modelowanie “wizualne”

```
v_eye <- eyefit(variog(as.geodata(punkty, 'temp'))))
ve_fit <- as.vgm.variomodel(v_eye[[1]])
```

7.5.2 Modelowanie izotropowe | Model nuggetowy

```
vario <- variogram(temp~1, punkty)
plot(vario)
model_nug <- vgm(10, model = 'Nug', range=0)
model_nug
plot(vario, model=model_nug)
fitted_nug <- fit.variogram(vario, model_nug)
fitted_nug
plot(vario, model=fitted_nug)
```

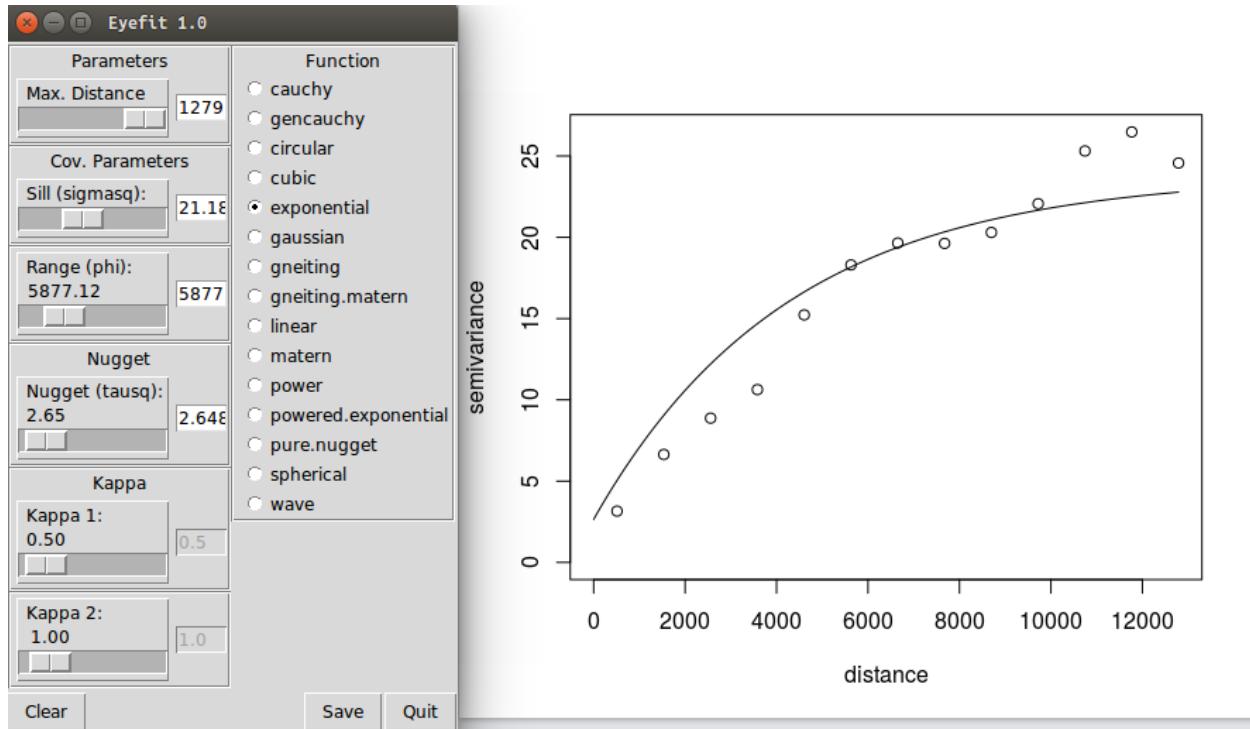
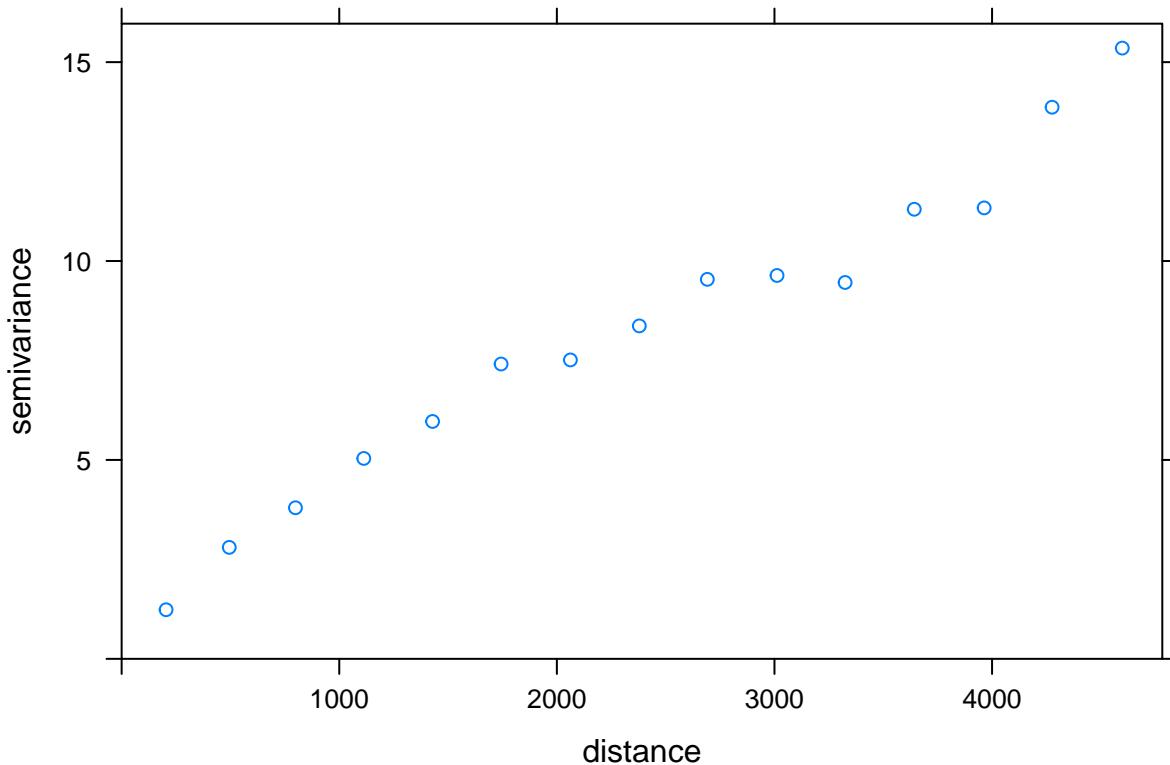

Figure 7.1:

7.5.3 Modelowanie izotropowe | Model sferyczny

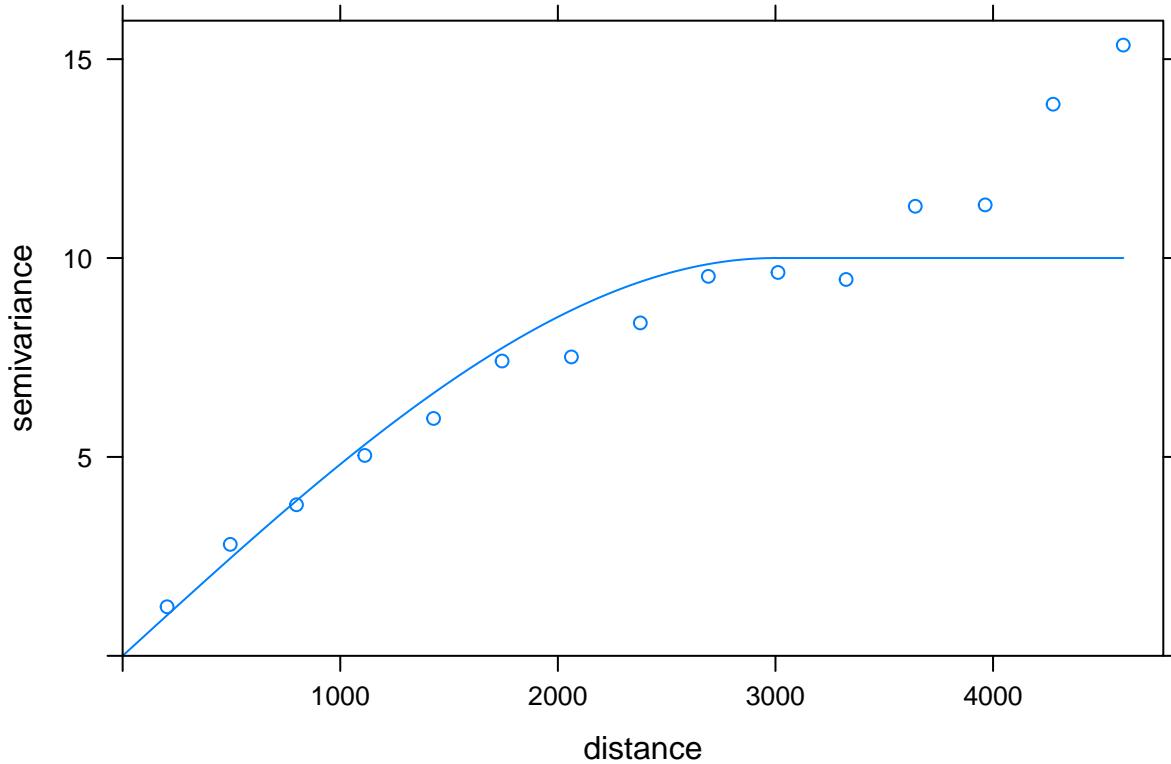
```
vario <- variogram(temp~1, punkty)
plot(vario)
```



```
model_sph <- vgm(psill=10, model = 'Sph', range=3000)
model_sph
```

```
##   model psill range
## 1   Sph    10  3000
```

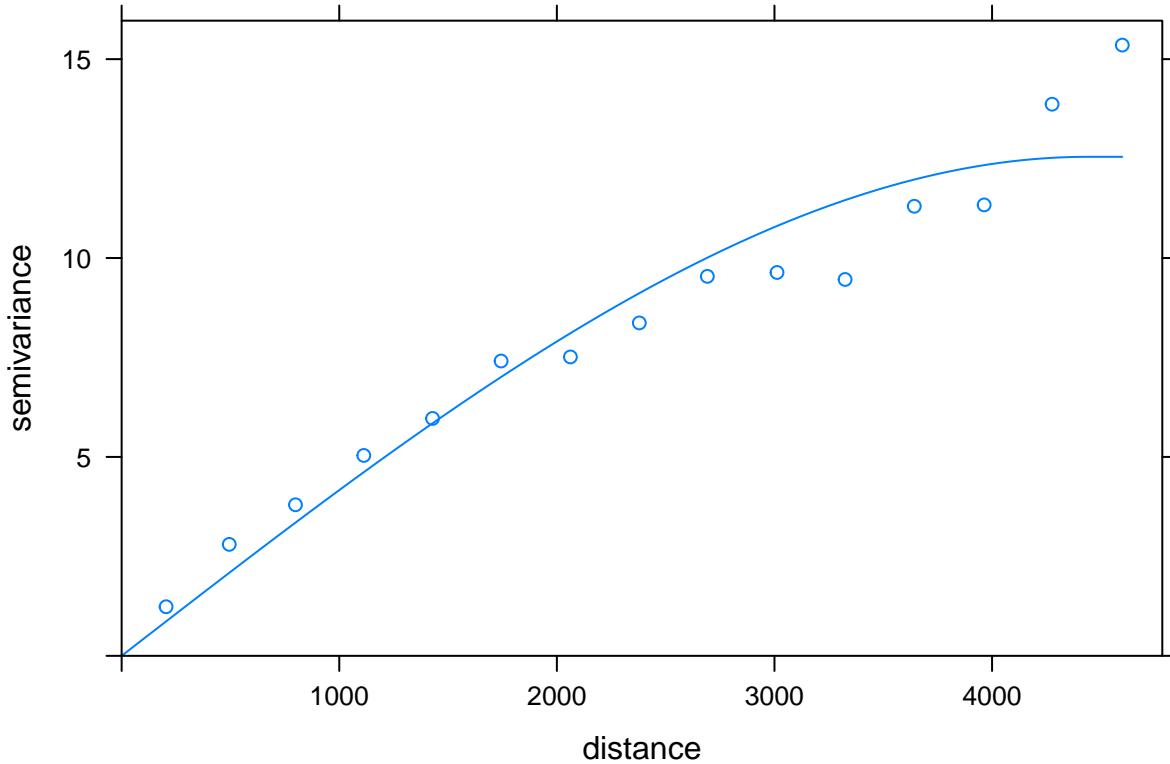
```
plot(vario, model=model_sph)
```



```
fitted_sph <- fit.variogram(vario, model_sph)
fitted_sph
```

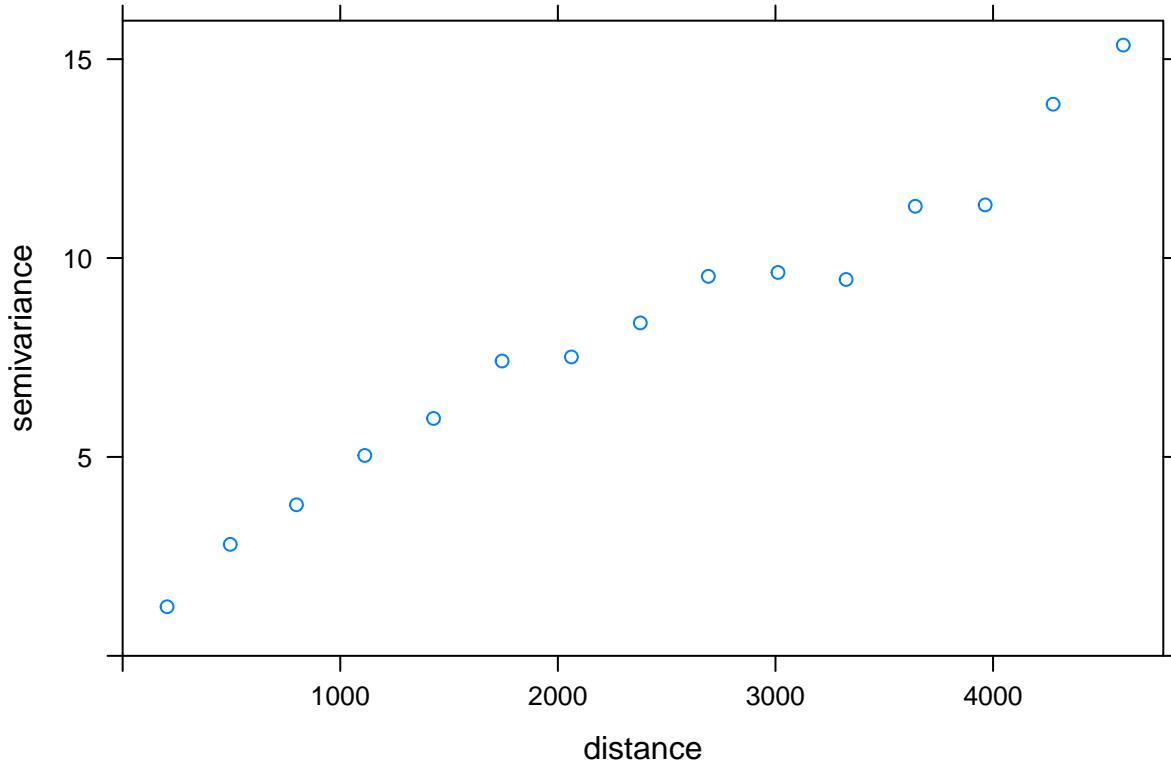
```
##   model   psill     range
## 1   Sph 12.5445 4440.768
```

```
plot(vario, model=fitted_sph)
```


7.5.4 Modelowanie izotropowe | Model Gaussowski

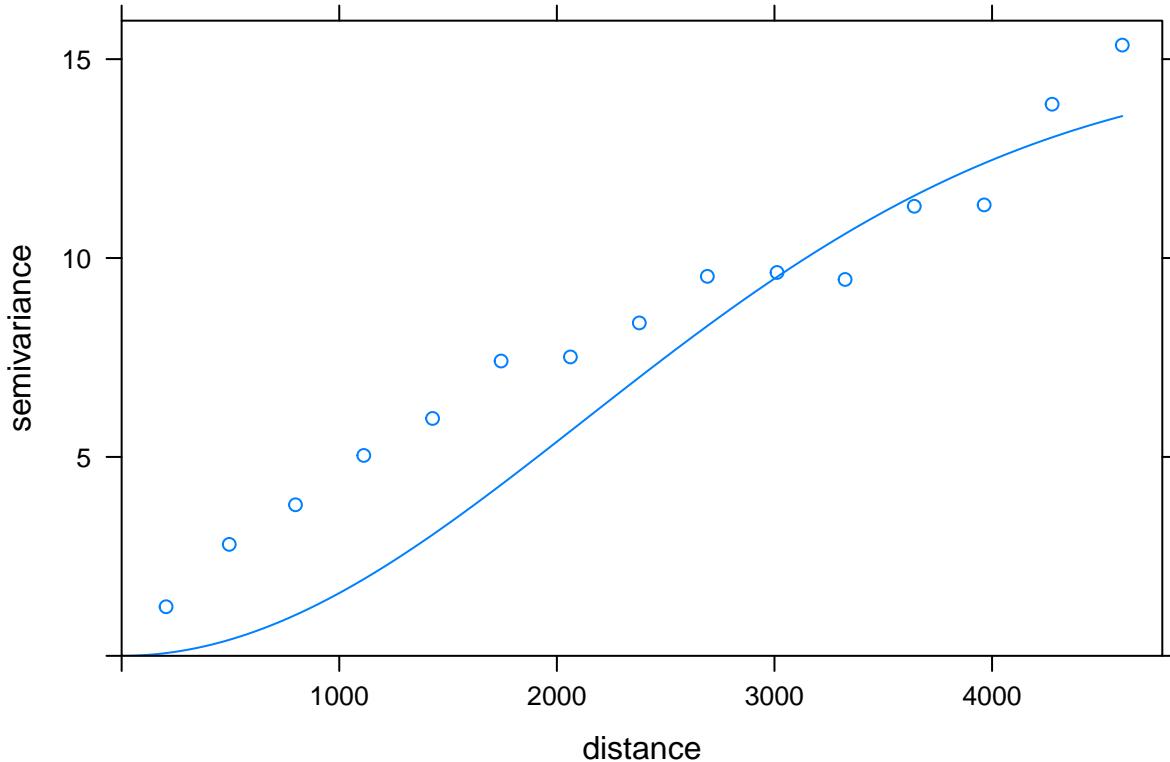
```
vario <- variogram(temp~1, punkty)
plot(vario)
```



```
model_gau <- vgm(psill=15, model = 'Gau', range=3000)
model_gau
```

```
##   model psill range
## 1   Gau    15  3000
```

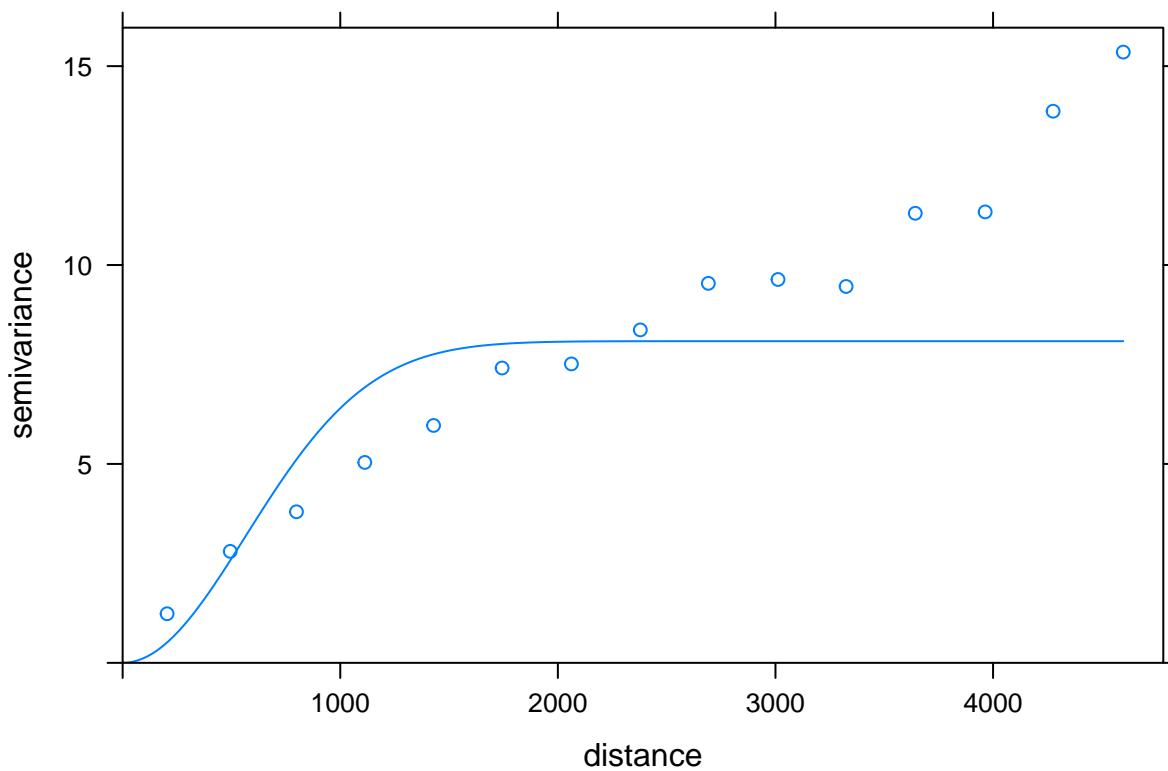
```
plot(vario, model=model_gau)
```



```
fitted_gau <- fit.variogram(vario, model_gau)
fitted_gau
```

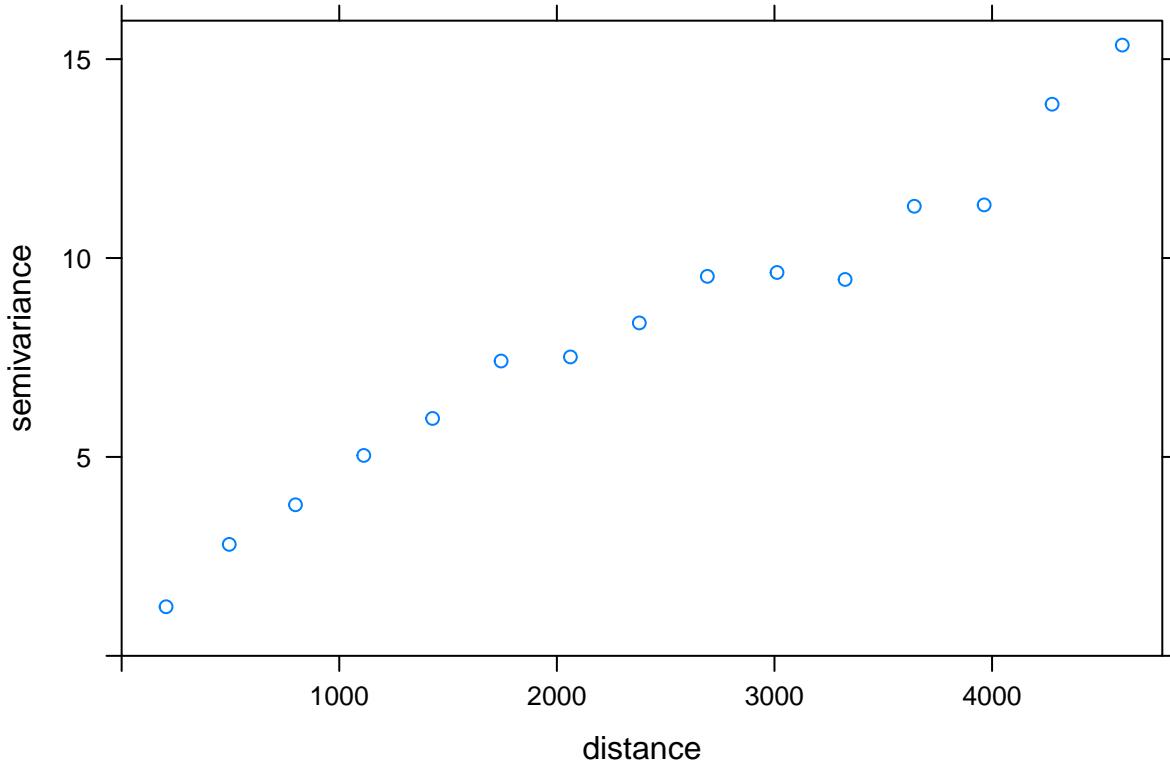
```
##   model    psill     range
## 1   Gau 8.085963 798.7454
```

```
plot(vario, model=fitted_gau)
```


7.5.5 Modelowanie izotropowe | Model potęgowy

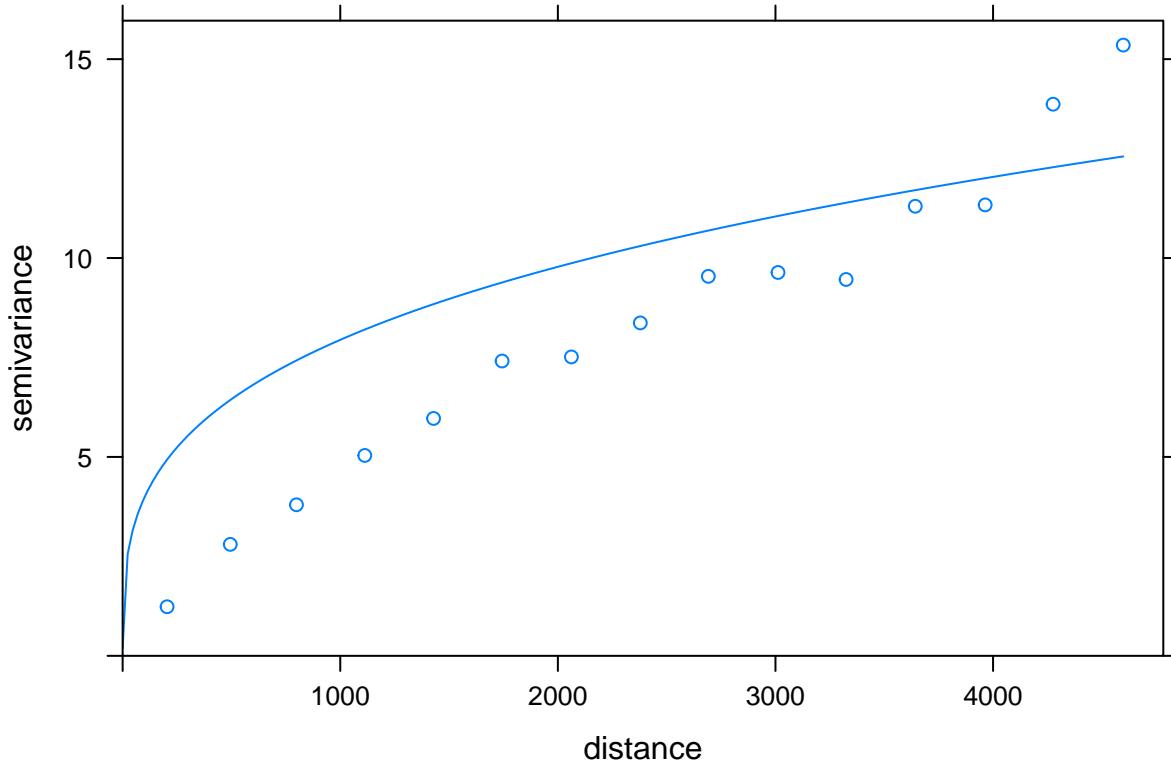
```
vario <- variogram(temp~1, punkty)
plot(vario)
```



```
model_pow <- vgm(psill=1, model = 'Pow', range=0.30)
model_pow
```

```
##   model psill range
## 1   Pow     1    0.3
```

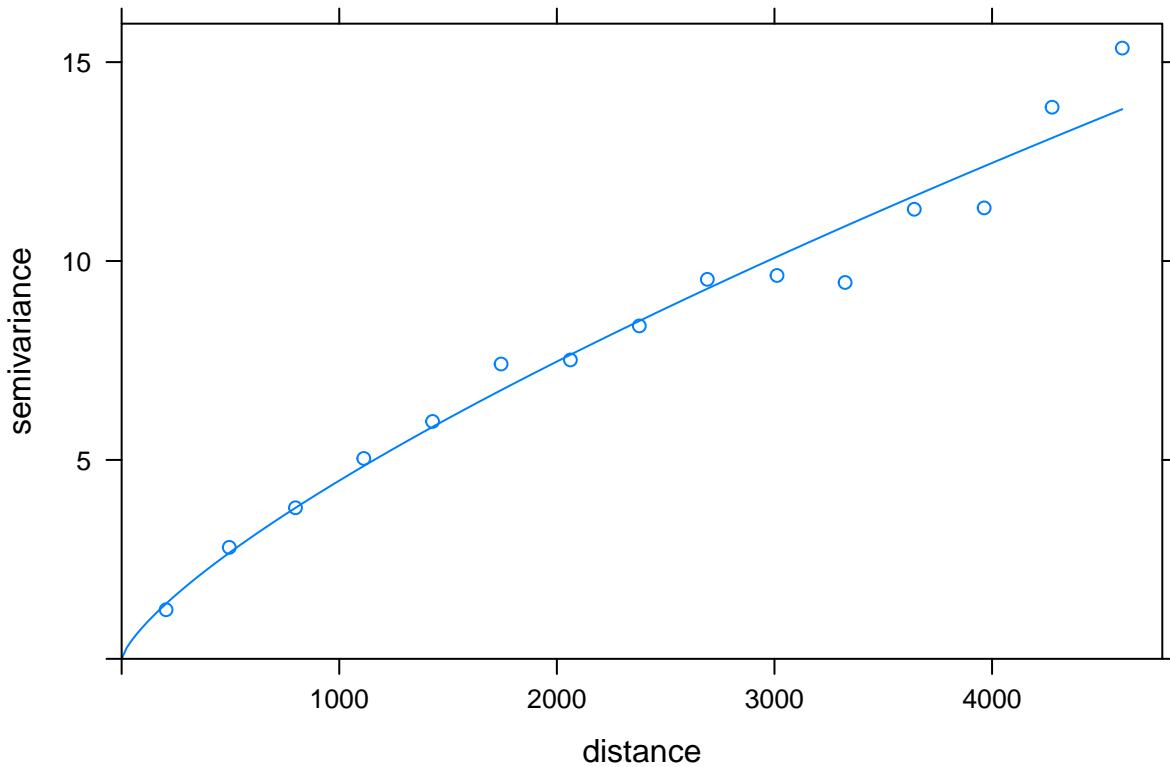
```
plot(vario, model=model_pow)
```



```
fitted_pow <- fit.variogram(vario, model_pow)  
fitted_pow
```

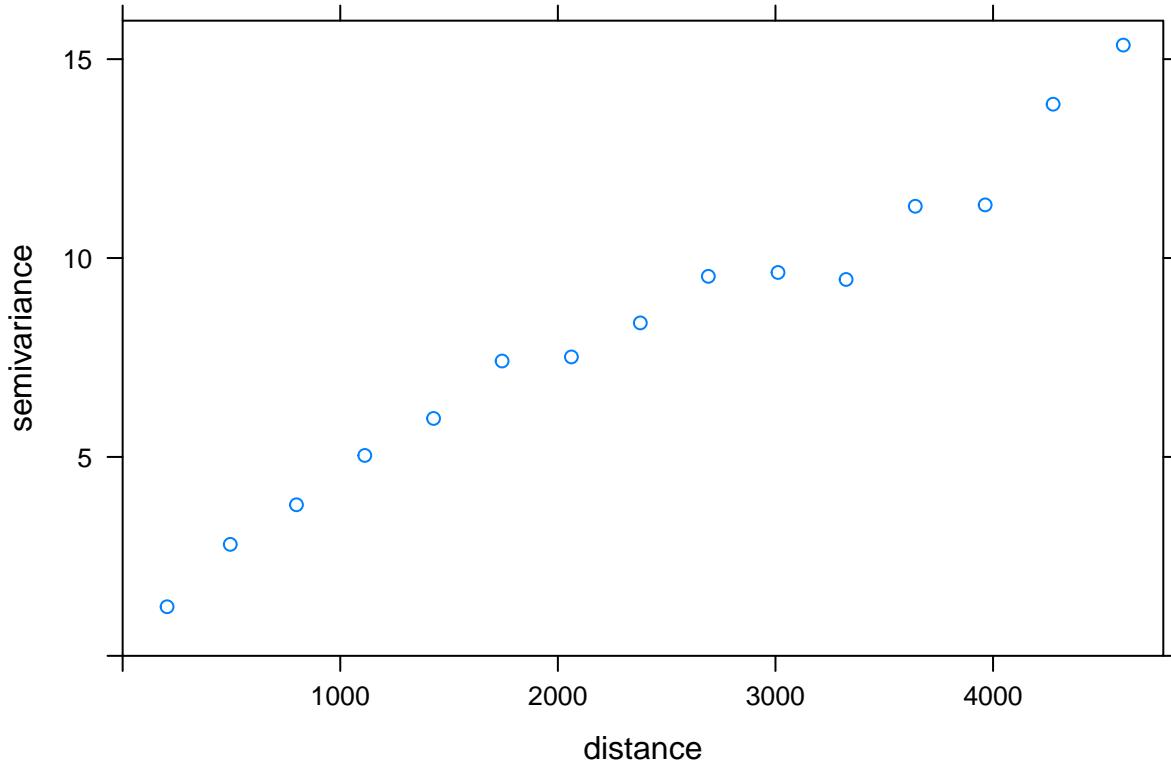
```
##   model      psill      range  
## 1 Pow 0.02732271 0.7382383
```

```
plot(vario, model=fitted_pow)
```


7.5.6 Modelowanie izotropowe | Model wykładniczy

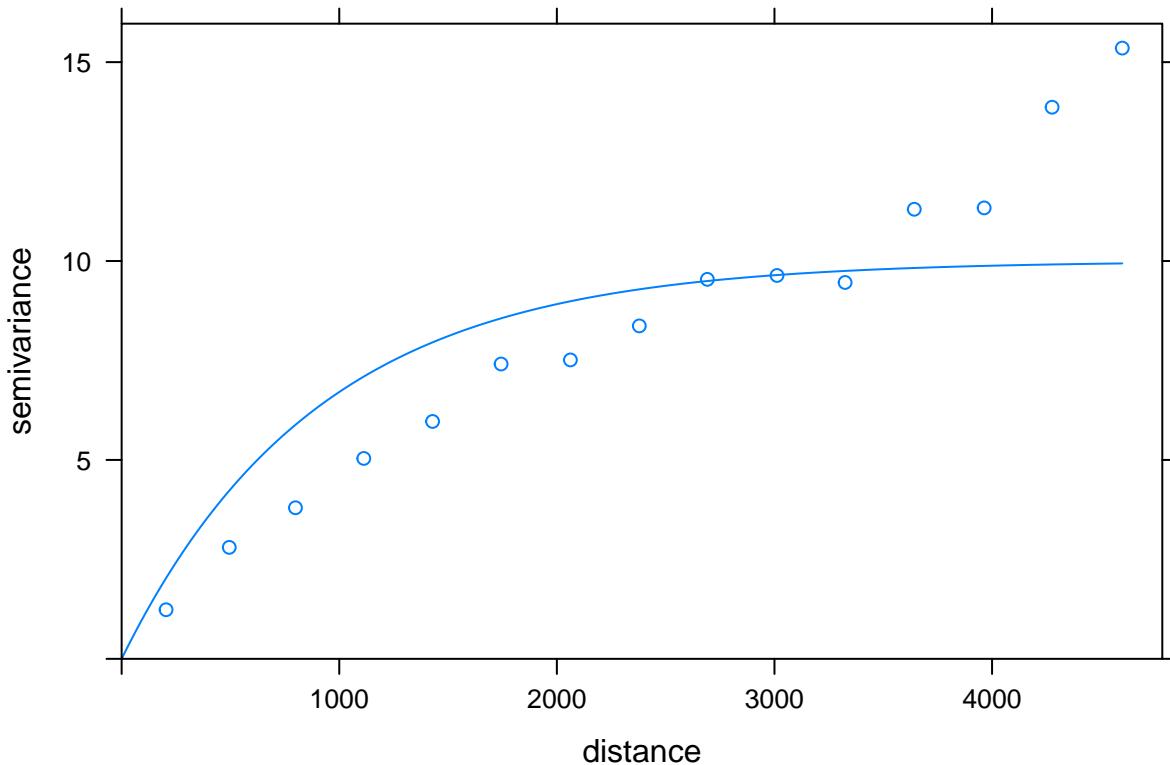
```
vario <- variogram(temp~1, punkty)
plot(vario)
```



```
model_exp <- vgm(psill=10, model = 'Exp', range=900)
model_exp
```

```
##   model psill range
## 1   Exp    10    900
```

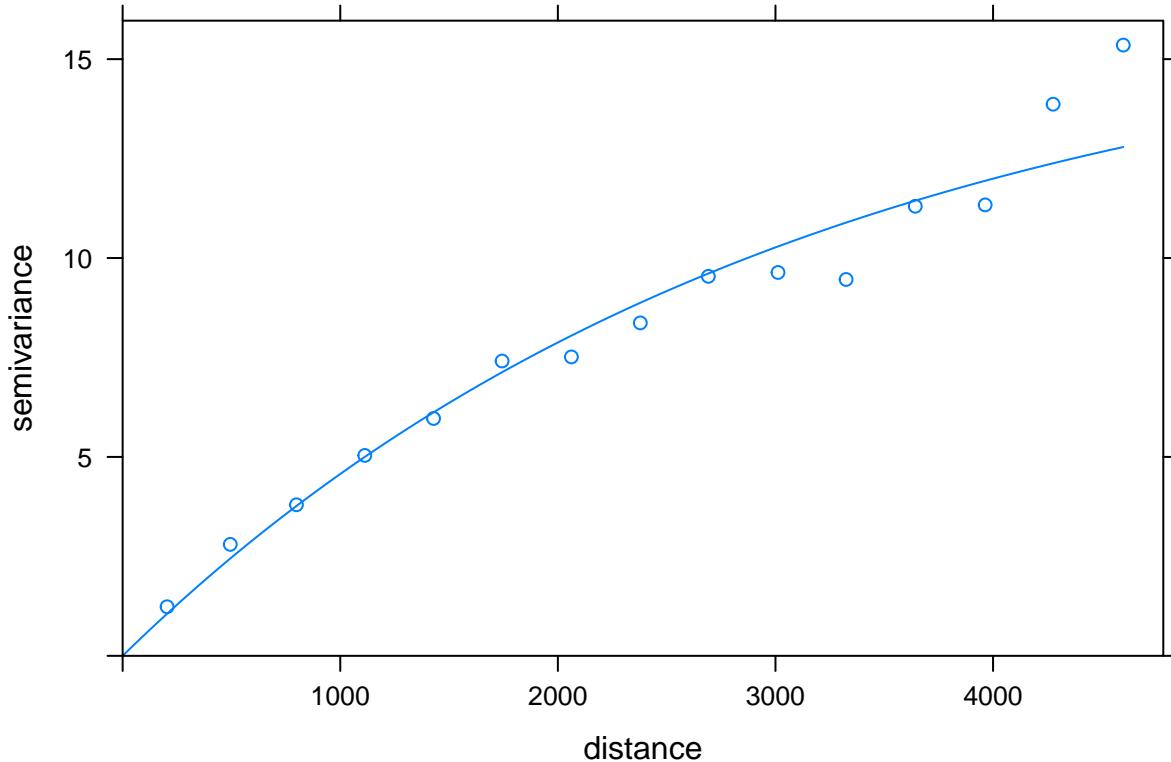
```
plot(vario, model=model_exp)
```



```
fitted_exp <- fit.variogram(vario, model_exp)
fitted_exp
```

```
##   model    psill     range
## 1   Exp 16.50715 3083.864
```

```
plot(vario, model=fitted_exp)
```

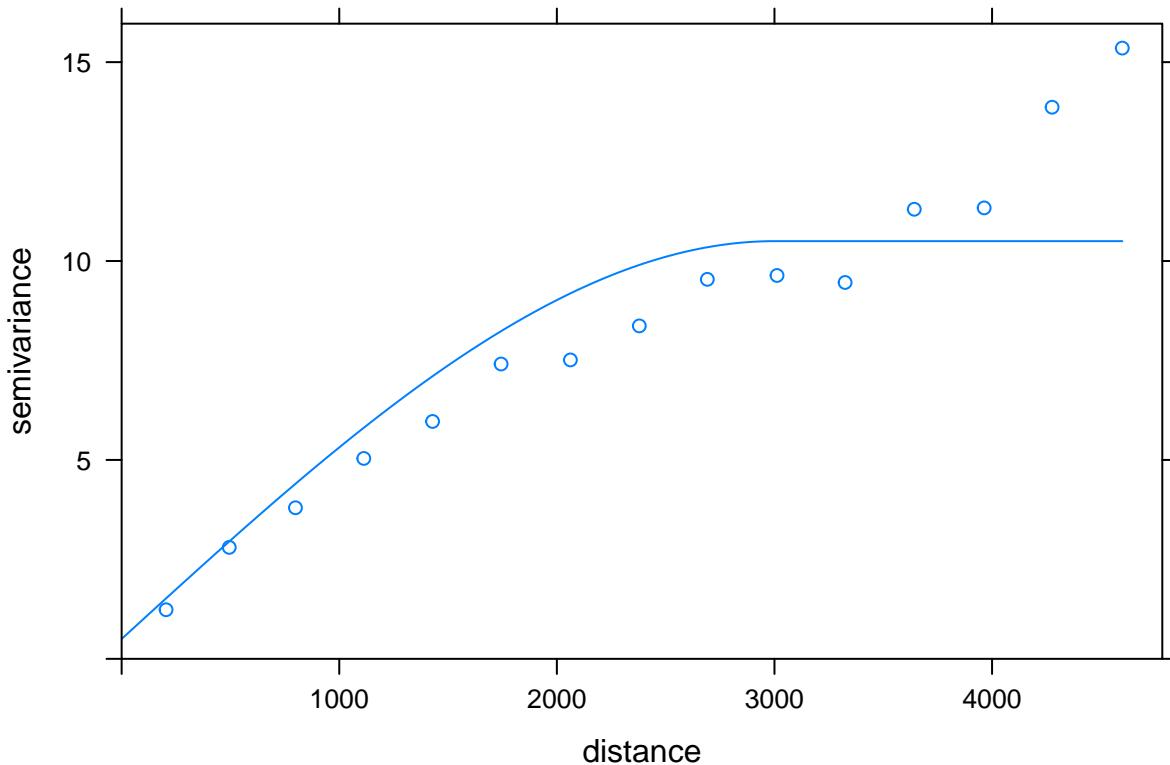

7.5.7 Modelowanie izotropowe | Modele złożone I

```
vario <- variogram(temp~1, punkty)
model_zl1 <- vgm(psill=10, model = 'Sph', range = 3000, nugget = 0.5)
model_zl1
```

```
##   model psill range
## 1   Nug    0.5     0
## 2   Sph   10.0   3000
```

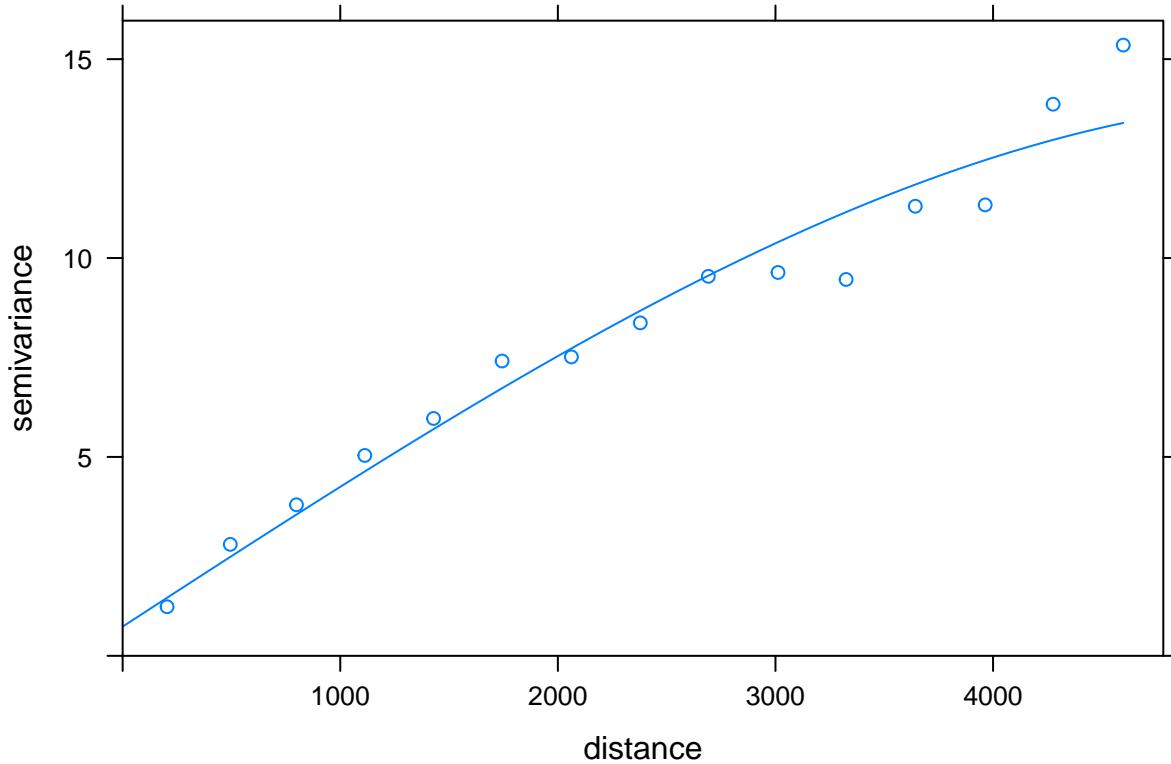
```
plot(vario, model=model_zl1)
```



```
fitted_z11 <- fit.variogram(vario, model_z11)
fitted_z11
```

```
##   model      psill     range
## 1   Nug  0.7346354  0.000
## 2   Sph 13.2621876 5602.027
```

```
plot(vario, model=fitted_z11)
```

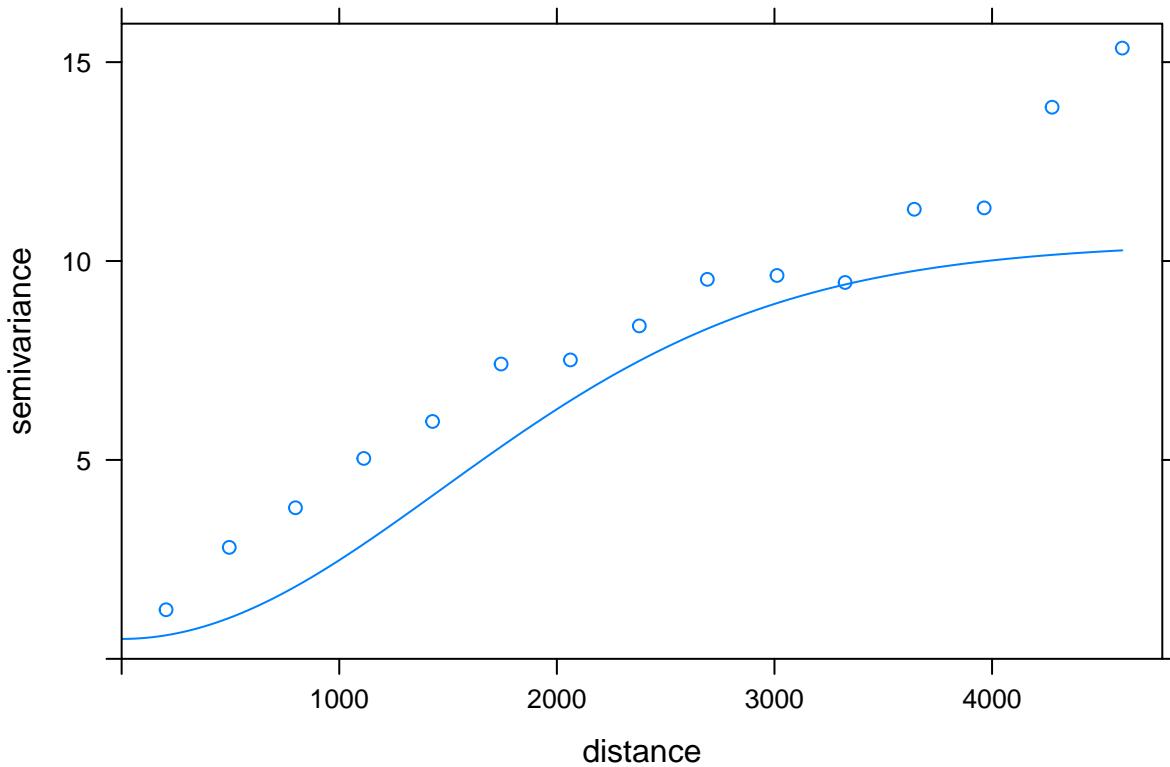

7.5.8 Modelowanie izotropowe | Modele złożone II

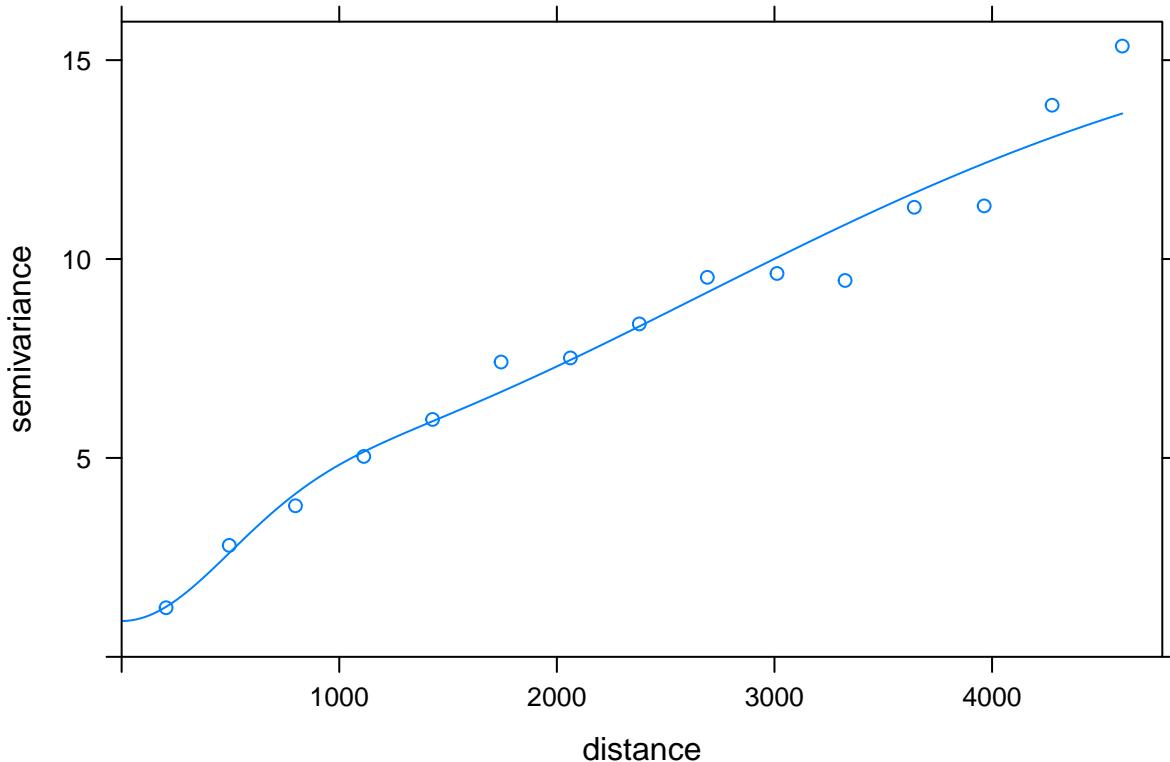
```
vario <- variogram(temp~1, punkty)
model_zl2 <- vgm(2, 'Gau', 3000, add.to = vgm(8, model = 'Gau', range = 2000, nugget = 0.5))
model_zl2

##   model psill range
## 1   Nug    0.5     0
## 2   Gau    8.0   2000
## 3   Gau    2.0   3000
```

```
plot(vario, model=model_zl2)
```



```
fitted_zl2 <- fit.variogram(vario, model_zl2)
plot(vario, model=fitted_zl2)
```

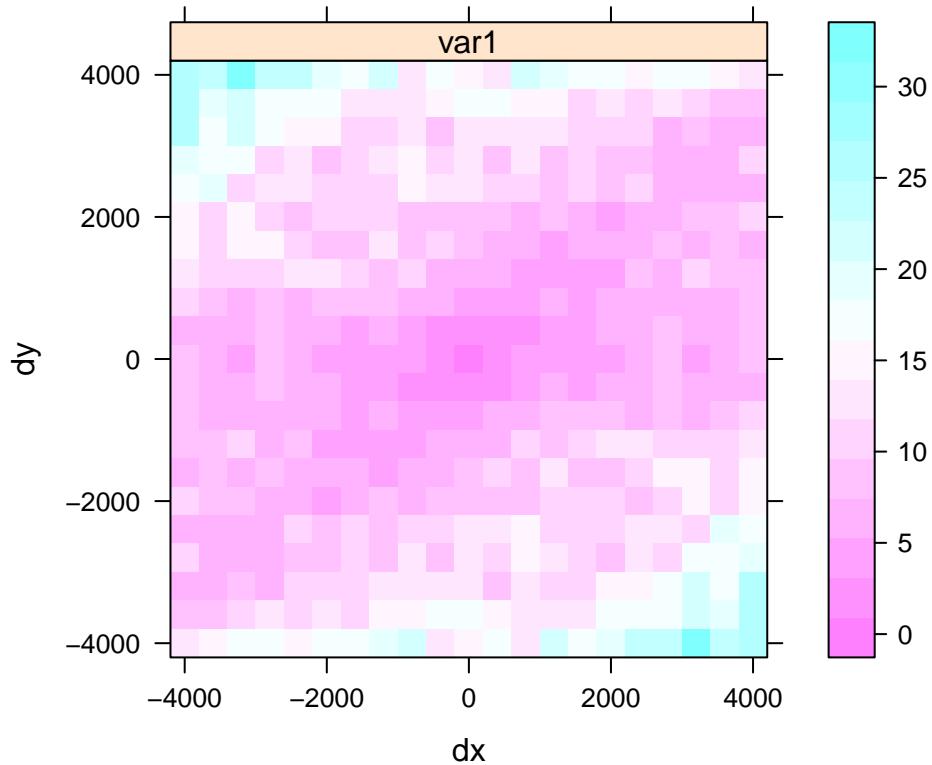

7.6 Modelowanie anizotropowe

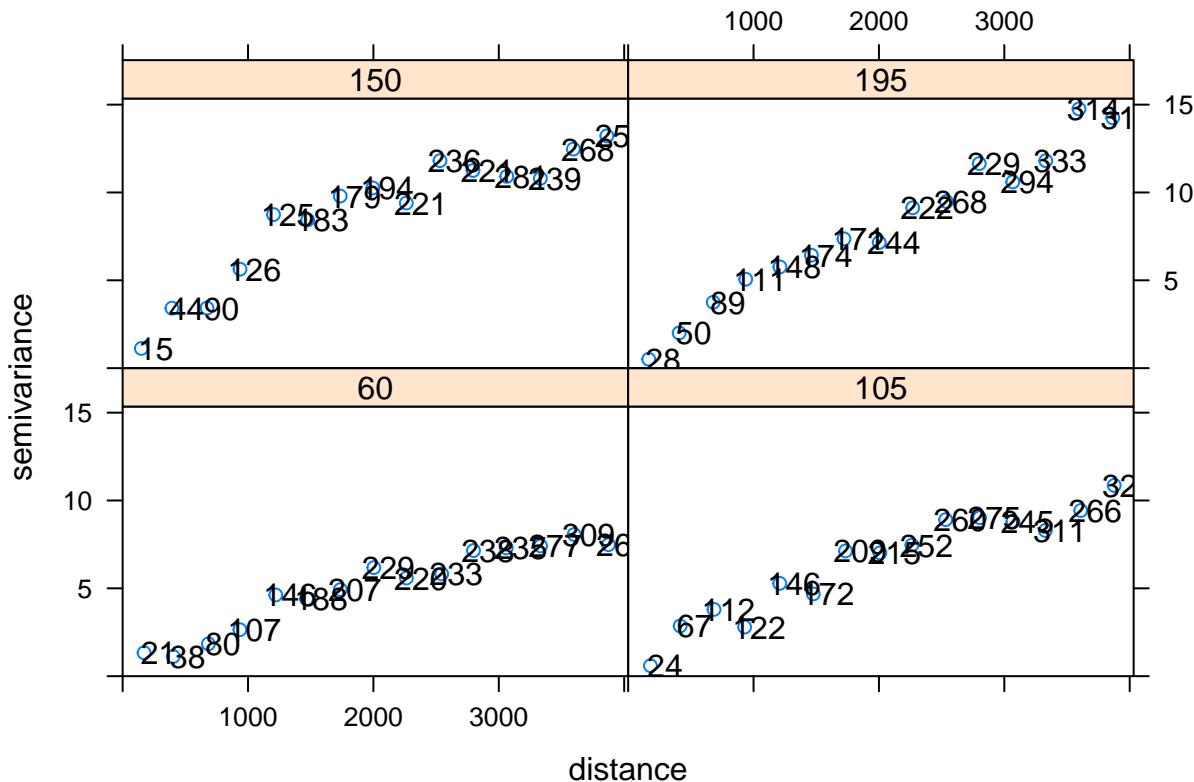
7.6.1 Anizotropia

- Uwzględnienie anizotropii wymaga zamiany parametru zasięgu na trzy inne parametry:
- Zasięg w dominującym kierunku
- Kąt określający dominujący kierunek
- Proporcję anizotropii, czyli relację pomiędzy zasięgiem w dominującym kierunku a zasięgiem w przeciwnym kierunku

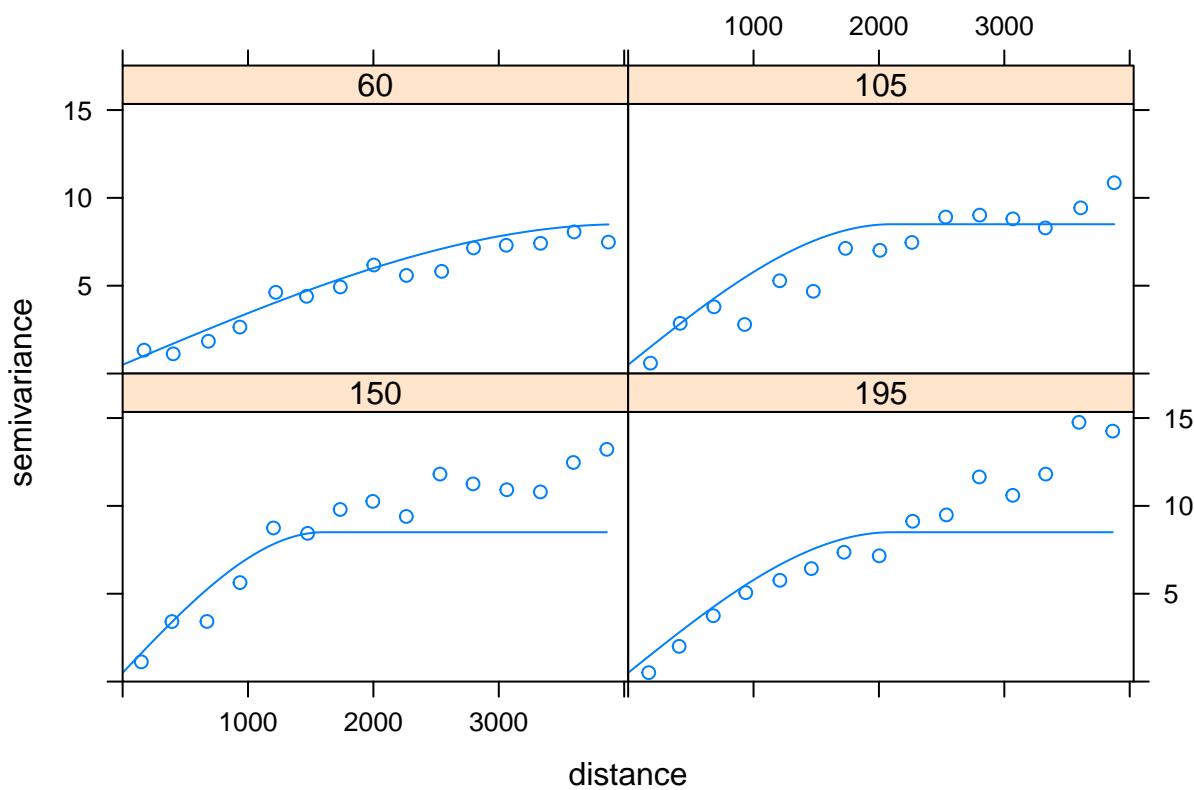
```
vario_map <- variogram(temp~1, punkty, cutoff=4000, width=400, map=TRUE)
plot(vario_map)
```



```
vario_kier <- variogram(temp~1, punkty, alpha = c(60, 105, 150, 195), cutoff=4000)
plot(vario_kier, plot.numbers=TRUE)
```



```
vario_kier_fit <- vgm(psill=8, model='Sph', range=4000, nugget=0.5, anis = c(60, .4))
plot(vario_kier, vario_kier_fit, as.table=TRUE)
```


Chapter 8

Estymacje jednozmienne

```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(siatka)
```

8.1 Kriging

8.1.1 Kriging | Interpolacja geostatystyczna

- Zaproponowana w latach 50. przez Daniela Krige
- Istnieje wiele rodzajów krigingu
- Główna zasada mówi, że prognoza w danej lokalizacji jest kombinacją obokległych obserwacji
- Waga nadawana każdej z obserwacji jest zależna od stopnia (przestrzennej) korelacji - stąd też bierze się istotna rola semiwariogramów

8.1.2 Rodzaje krigingu

- Kriging prosty (ang. *Simple kriging*)
- Kriging zwykły (ang. *Ordinary kriging*)
- Kriging z trendem (ang. *Kriging with a trend*)
- Kriging danych kodowanych (ang. *Indicator kriging*)
- Kriging stratyfikowany (ang. *Kriging within strata – KWS*)
- Kriging prosty ze zmiennymi średnimi lokalnymi (ang. *Simple kriging with varying local means - SKlm*)
- Kriging z zewnętrznym trendem/Uniwersalny kriging (ang. *Kriging with an external trend/Universal kriging*)
- Kokriging (ang. *Co-kriging*)
- Inne

8.2 Kriging prosty

8.2.1 Kriging prosty (ang. *Simple kriging*)

- Zakłada, że średnia jest znana i stała na całym obszarze

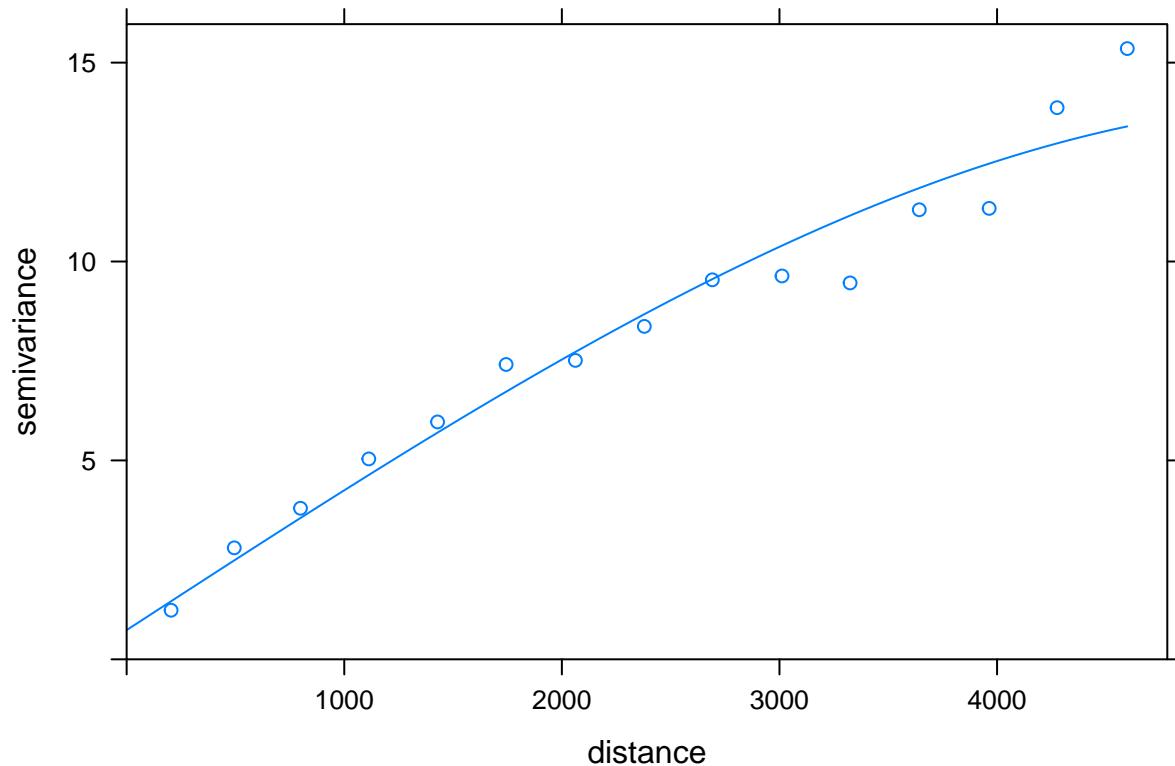
```

vario <- variogram(temp~1, punkty)
model <- vgm(10, model = 'Sph', range = 4000, nugget = 0.5)
model

##   model psill range
## 1   Nug   0.5     0
## 2   Sph  10.0  4000

fitted <- fit.variogram(vario, model)
plot(vario, model=fitted)

```



```
sk <- krige(temp~1, punkty, siatka, model=fitted, beta=15.324)
```

```
## [using simple kriging]
```

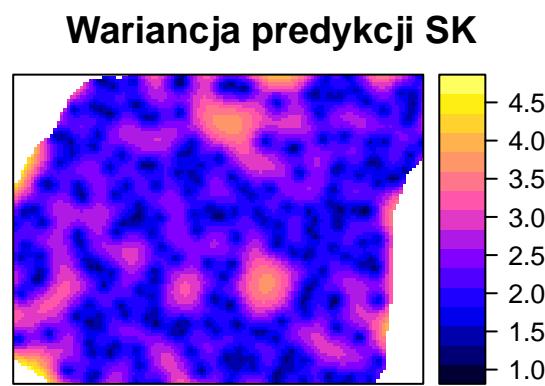
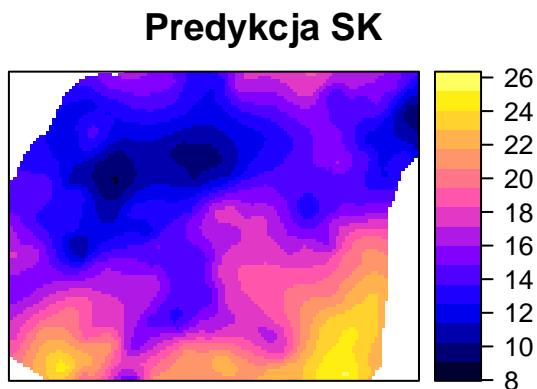
```
summary(sk)
```

```

## Object of class SpatialPixelsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745586.7 756926.7
## y 712661.2 721211.2
## Is projected: TRUE
## proj4string :
## [+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993
## +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0

```

```
## +units=m +no_defs]  
## Number of points: 10993  
## Grid attributes:  
##   cellcentre.offset cellsize cells.dim  
##   s1           745586.7    90     127  
##   s2           712661.2    90      96  
## Data attributes:  
##   vari1.pred      vari1.var  
##   Min.    : 9.083  Min.    :1.062  
##   1st Qu.:13.208  1st Qu.:1.875  
##   Median  :15.224  Median  :2.183  
##   Mean    :15.862  Mean    :2.253  
##   3rd Qu.:18.081  3rd Qu.:2.574  
##   Max.    :25.218  Max.    :4.615  
  
spplot(sk, 'vari1.pred')  
spplot(sk, 'vari1.var')
```


8.3 Kriging zwykły

8.3.1 Kriging zwykły (ang. *Ordinary kriging*)

- Średnia traktowana jest jako nieznana
- Uwzględnia lokalne fluktuacje średniej poprzez stosowanie ruchomego okna

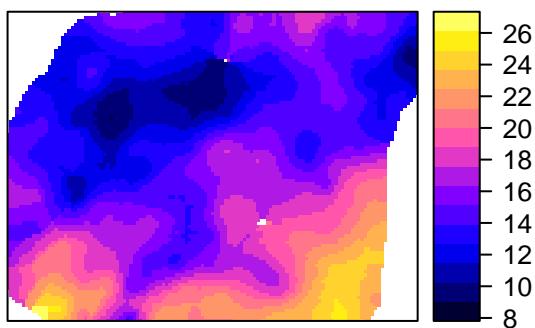
```
ok <- krige(temp~1, punkty, siatka, model=fitted, maxdist=1000)
```

```
## [using ordinary kriging]
```

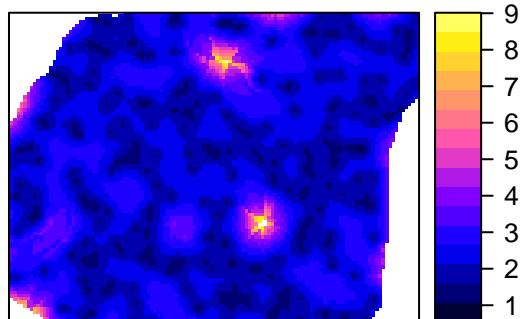
```
# ok <- krige(temp~1, punkty, siatka, model=fitted, nmax=30)
```

```
spplot(ok, 'var1.pred')
spplot(ok, 'var1.var')
```

Predykcja OK

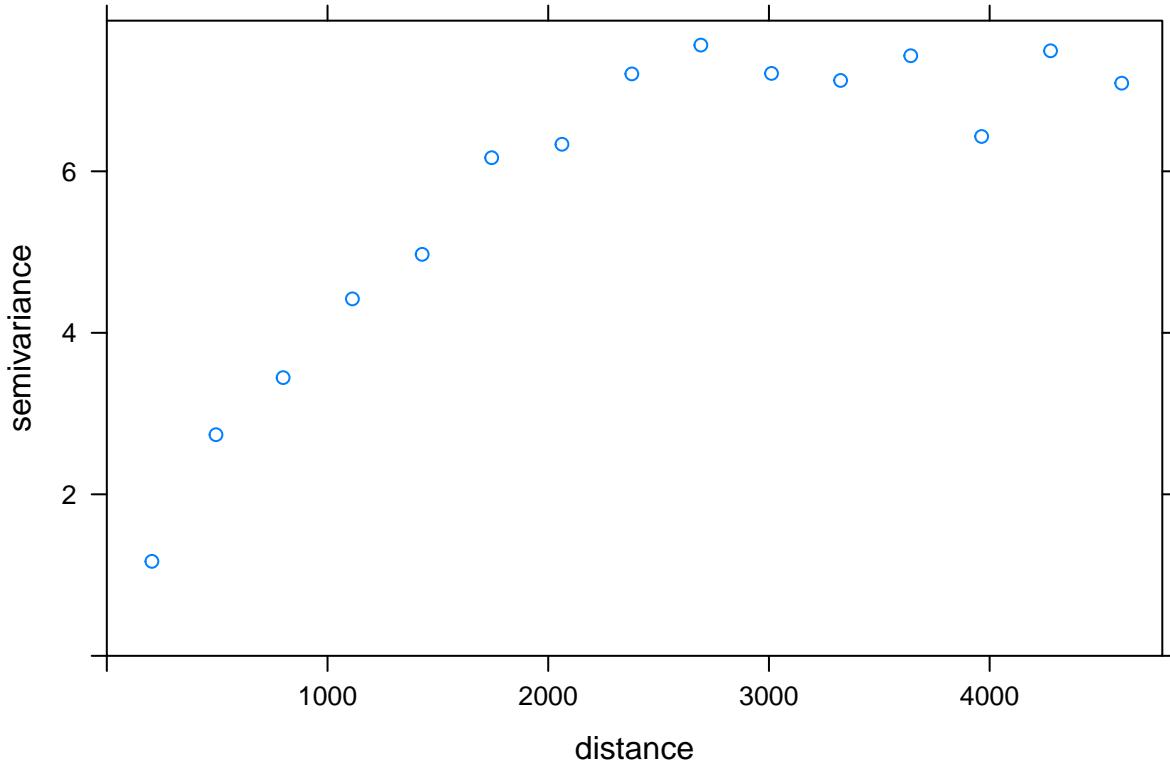
Wariancja predykcji OK

8.4 Kriging z trendem

8.4.1 Kriging z trendem (ang. *Kriging with a trend*)

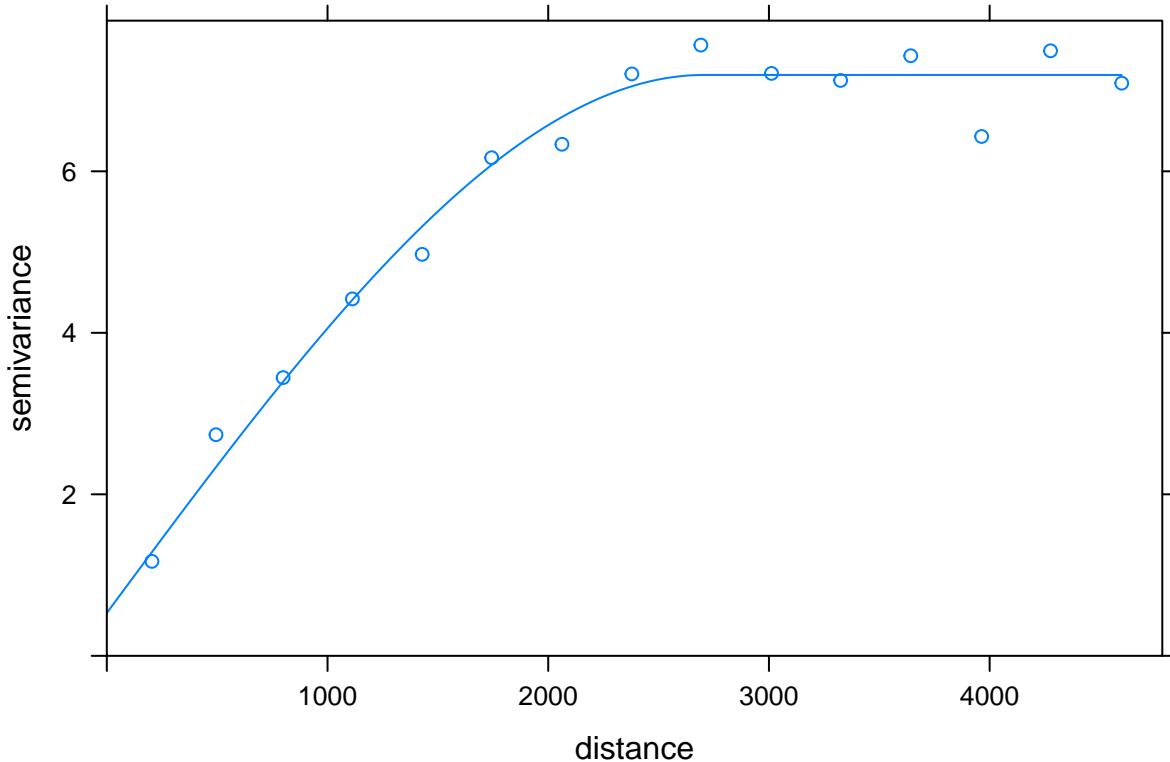
```
vario_kzt <- variogram(temp~x+y, data=punkty)
plot(vario_kzt)
```



```
model_kzt <- vgm(psill = 5, model = 'Sph', range = 2500, nugget = 1)
fitted_kzt <- fit.variogram(vario_kzt, model_kzt)
fitted_kzt
```

```
##   model      psill      range
## 1   Nug 0.5308819    0.000
## 2   Sph 6.6620981 2705.967
```

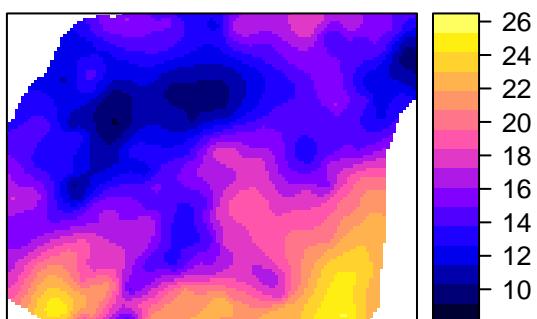
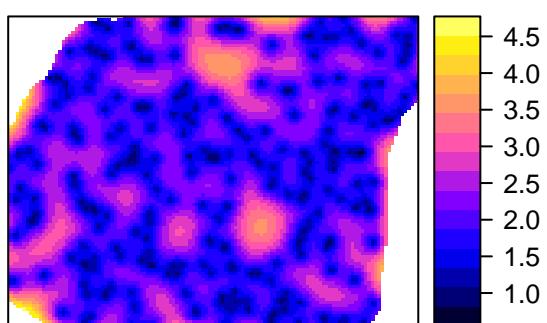
```
plot(vario_kzt, fitted_kzt)
```



```
punkty@data <- cbind(punkty@data, as.data.frame(coordinates(punkty)))
kzt <- krige(temp~x+y, punkty, siatka, model=fitted_kzt)
```

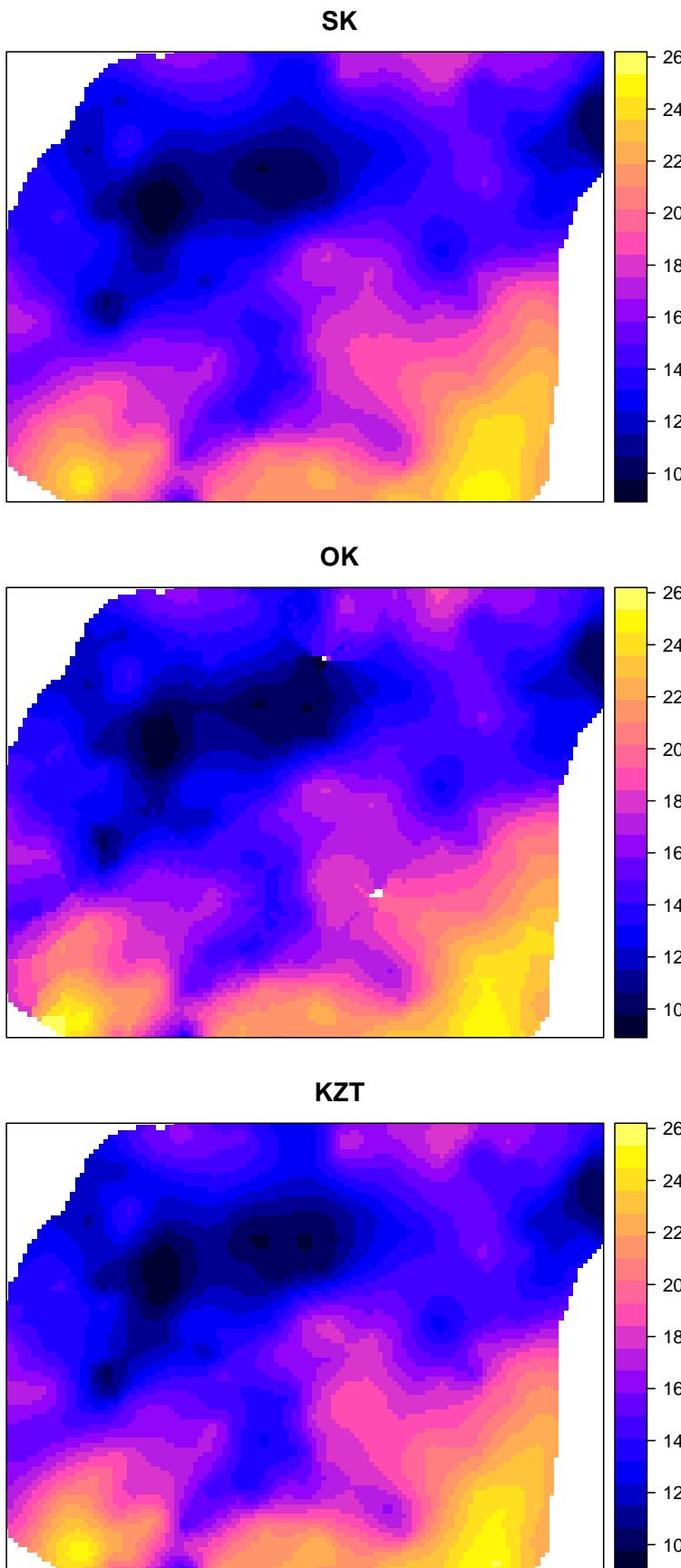
```
## [using universal kriging]
```

```
spplot(kzt, 'var1.pred')
spplot(kzt, 'var1.var')
```

Preidykcja OK**Wariancja preidykcji OK**

8.5 Porównanie wyników SK, OK i KZT

Chapter 9

Estymacja lokalnego rozkładu prawdopodobieństwa

```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(siatka)
```

9.1 Kriging danych kodowanych

9.1.1 Kriging danych kodowanych (ang. *Indicator kriging*)

- Jest to metoda krigingu oparta o dane kategoryzowane lub też dane przetworzone z postaci ciągiej do binarnej
- Zazwyczaj używana jest do oszacowania prawdopodobieństwa przekroczenia zdefiniowanej wartości progowej
- Może być też używana do szacowania wartości z całego rozkładu
- Wartości danych wykorzystywane do krigingu danych kodowanych są określone jako 0 lub 1
- Powyzsze kategorie reprezentują czy wartość danej zmiennej jest powyżej czy poniżej określonego progu

9.1.2 Kriging danych kodowanych (ang. *Indicator kriging*)| Wady i zalety

- Zalety:
  - Możliwość zastosowania, gdy nie interesuje nas konkretna wartość, ale znalezienie obszarów o wartości przekraczającej dany poziom
  - Nie jest istotny kształt rozkładu
- Wady:
  - Potencjalnie trudne do modelowania semiwariogramy (szczególnie skrajnych przedziałów)
  - Czasochłonność/pracochłonność

9.2 Kriging danych kodowanych | Przykłady

9.2.1 Binaryzacja danych

```
summary(punkty$temp)

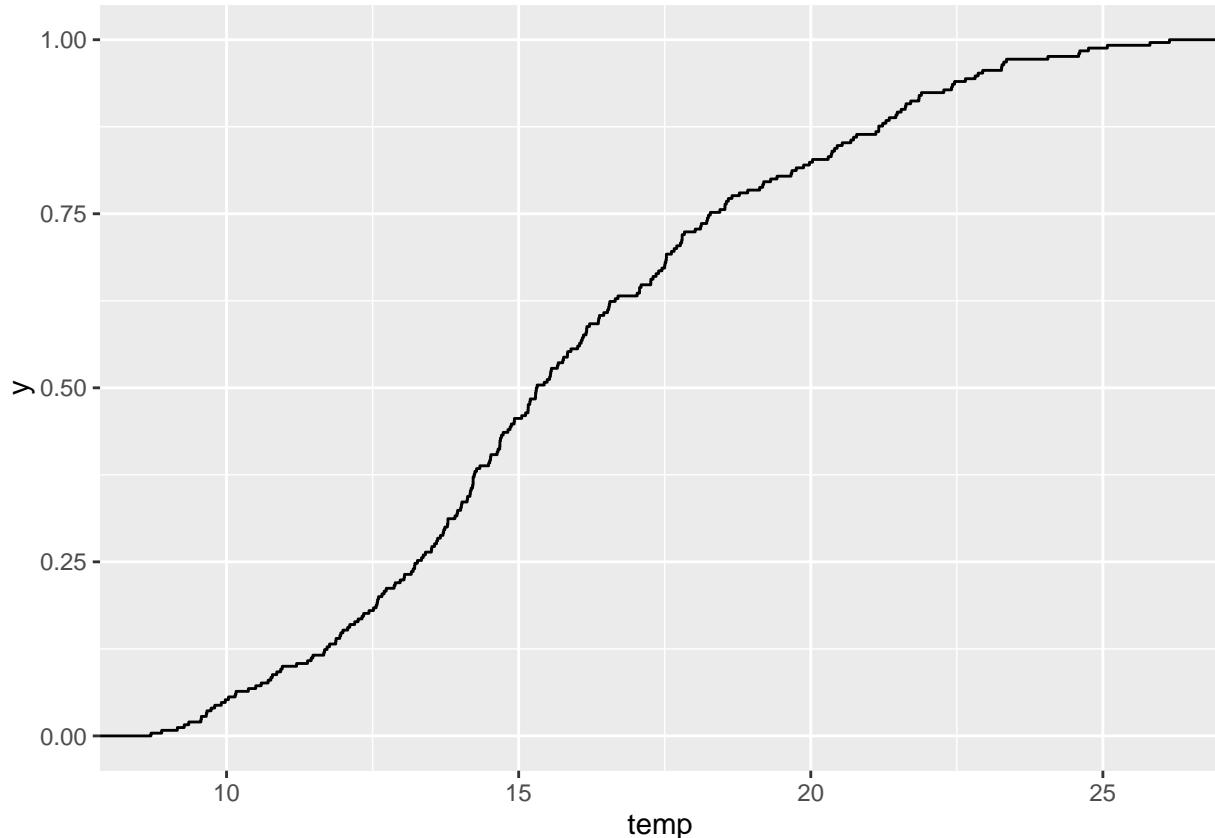
##      Min. 1st Qu. Median      Mean 3rd Qu.      Max.
##    8.706 13.280 15.310 15.950 18.270 26.140
```

```
punkty$temp_ind <- punkty$temp > 20
summary(punkty$temp_ind)
```

```
##      Mode   FALSE    TRUE     NA's
## logical     206      44       0
```

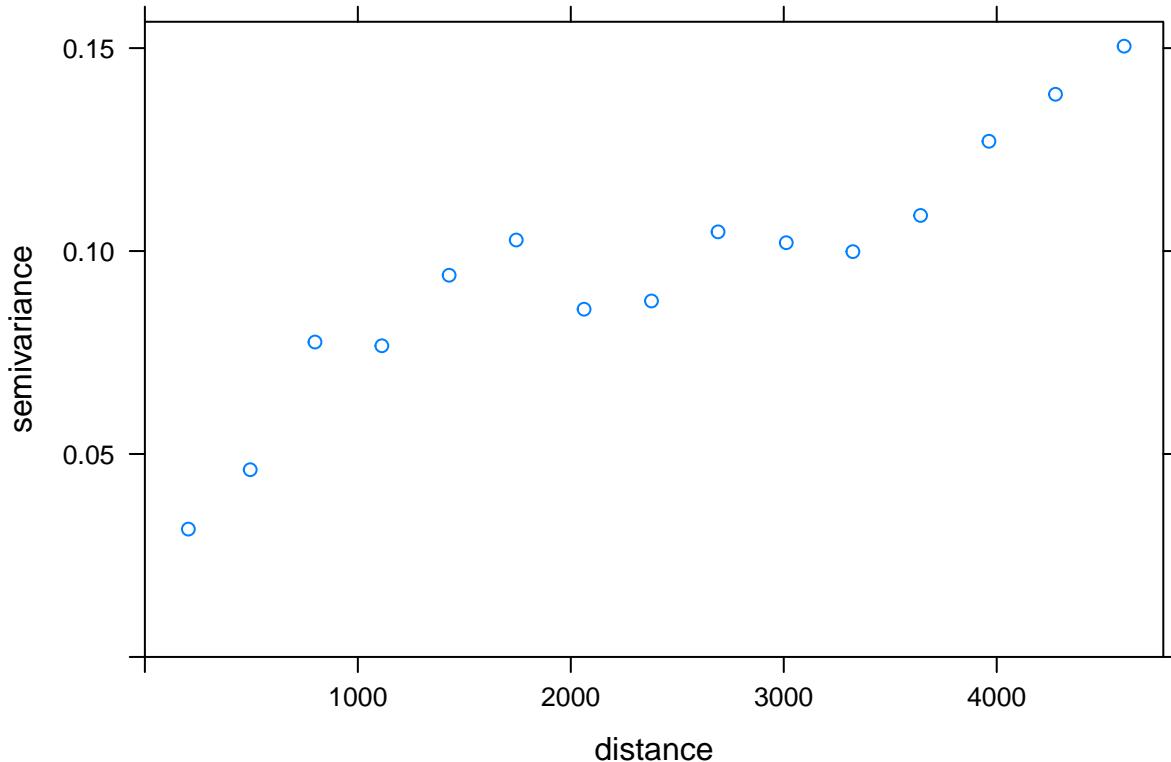
9.2.2 Eksploracja danych

```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + stat_ecdf()
```


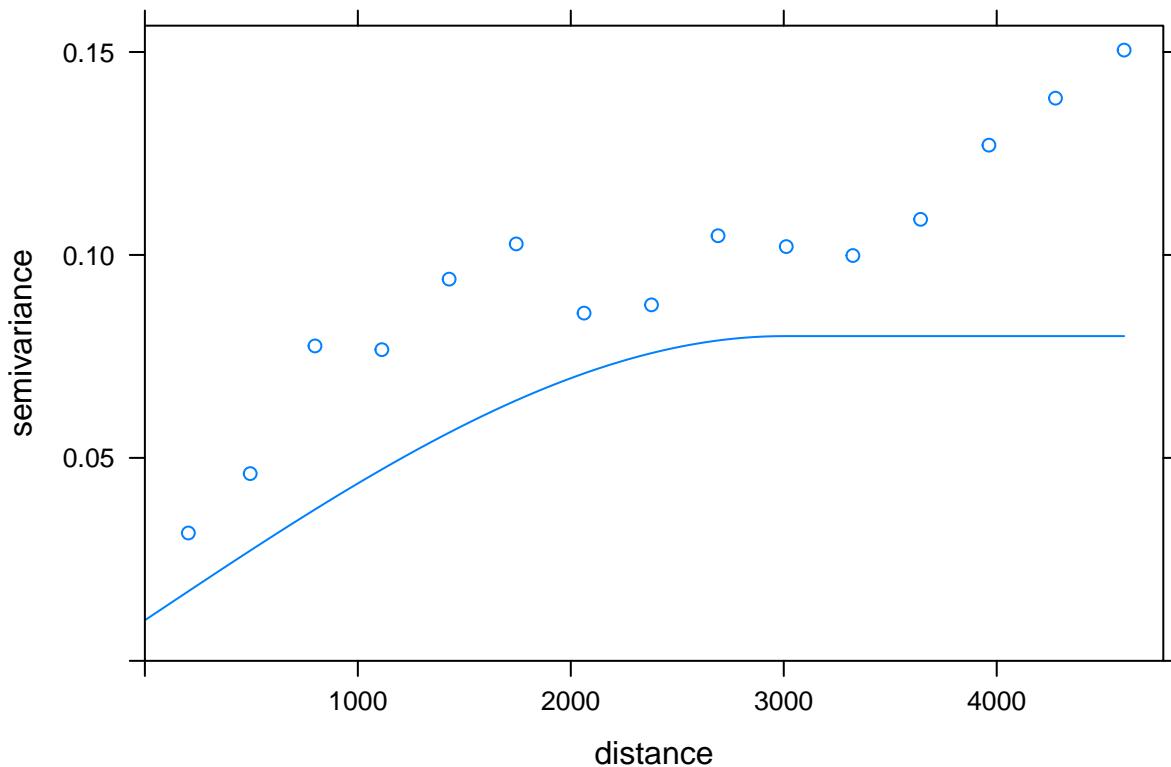
9.2.3 Kriging danych kodowanych (ang. *Indicator kriging*) | Semiwariogram

```
vario_ind <- variogram(temp_ind~1, punkty)
plot(vario_ind)
```


9.2.4 Kriging danych kodowanych (ang. *Indicator kriging*) | Modelowanie

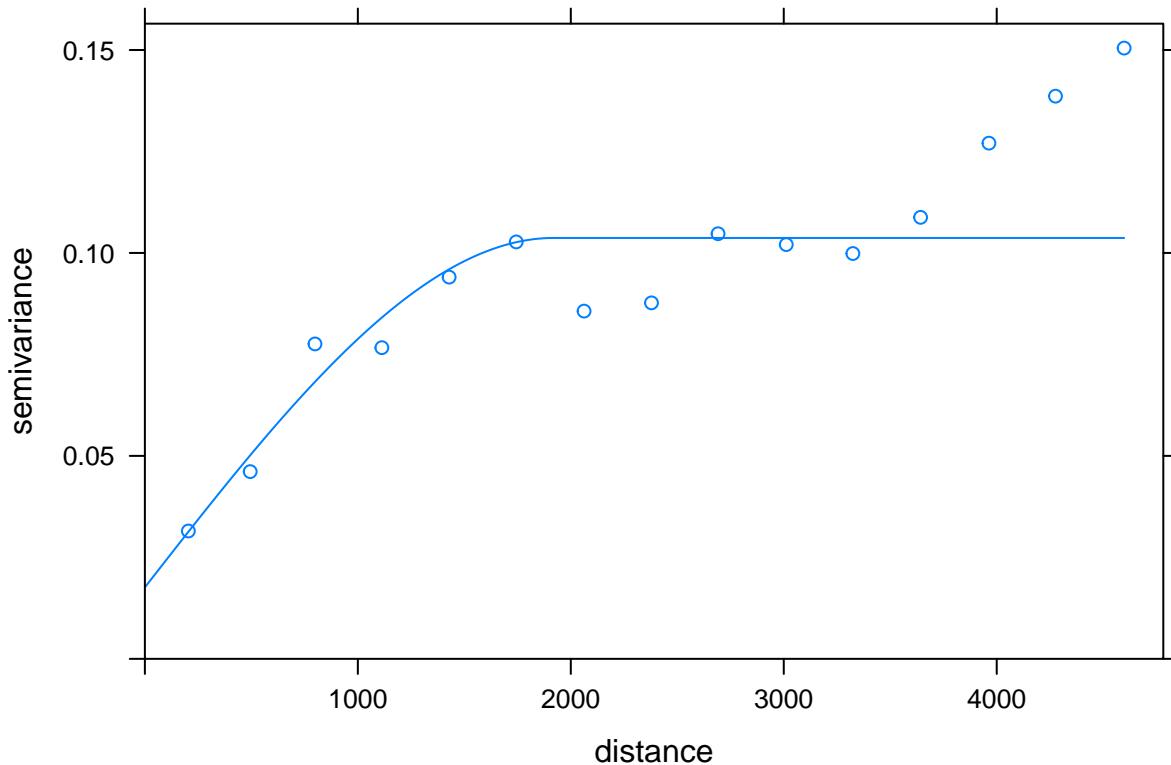
```
model_ind <- vgm(0.07, model = 'Sph', range = 3000, nugget = 0.01)
plot(vario_ind, model=model_ind)
```



```
fitted_ind <- fit.variogram(vario_ind, model_ind)  
fitted_ind
```

```
##   model      psill     range  
## 1   Nug 0.01761568 0.000  
## 2   Sph 0.08607731 1919.469
```

```
plot(vario_ind, model=fitted_ind)
```


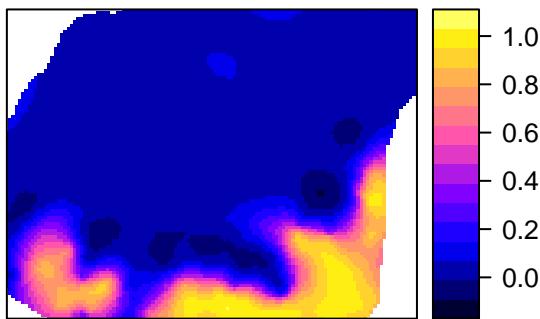
9.2.5 Kriging danych kodowanych (ang. *Indicator kriging*) | Interpolacja

```
ik <- krige(temp_ind~1, punkty, siatka, model=fitted_ind)
```

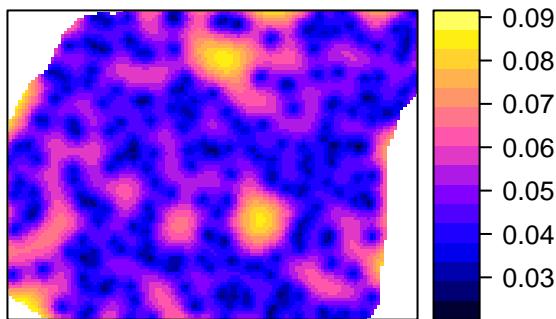
```
## [using ordinary kriging]
```

```
spplot(ik, 'var1.pred')
spplot(ik, 'var1.var')
```

Prawdopodobieństwo Temp > 20

Wariancja predykcji IK

9.2.6 Kriging danych kodowanych (ang. *Indicator kriging*)

```

vario_ind20 <- variogram(I(temp<20)~1, punkty)
fitted_ind20 <- fit.variogram(vario_ind20, vgm(0.08, 'Sph', 3500, nugget=0.01))
vario_ind16 <- variogram(I(temp<16)~1, punkty)
fitted_ind16 <- fit.variogram(vario_ind16, vgm(0.18, 'Sph', 3500, nugget=0.03))
vario_ind12 <- variogram(I(temp<12)~1, punkty)
fitted_ind12 <- fit.variogram(vario_ind12, vgm(0.13, 'Sph', 2000, nugget=0.03))

ik20 <- krige(I(temp<20)~1, punkty, siatka, model=fitted_ind20, nmax=30)

```

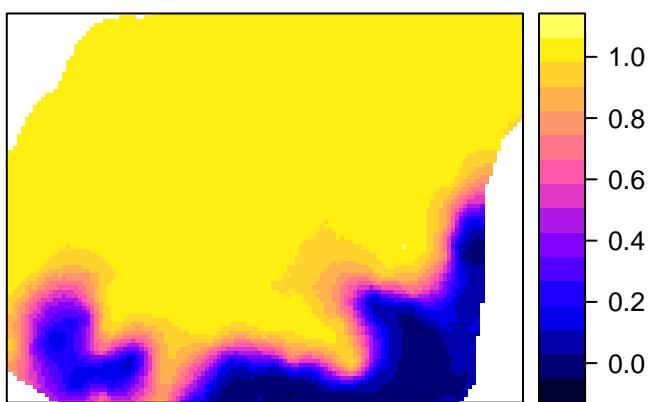
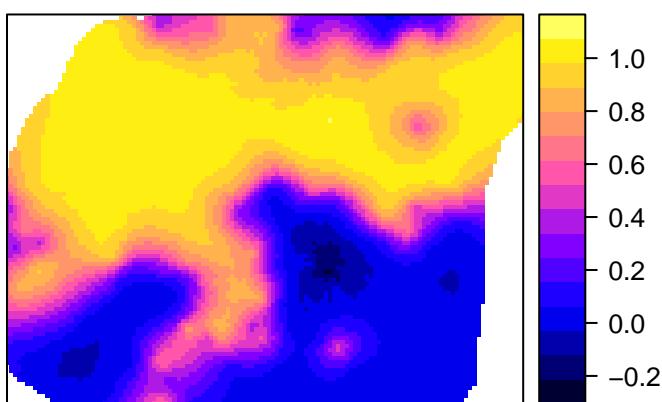
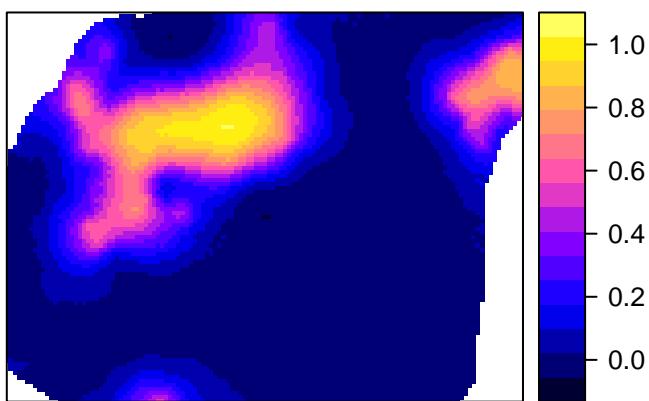
```
## [using ordinary kriging]
```

```
ik16 <- krige(I(temp<16)~1, punkty, siatka, model=fitted_ind16, nmax=30)
```

```
## [using ordinary kriging]
```

```
ik12 <- krige(I(temp<12)~1, punkty, siatka, model=fitted_ind12, nmax=30)
```

```
## [using ordinary kriging]
```

Prawdopodobie..stwo Temp < 20**Prawdopodobie..stwo Temp < 16****Prawdopodobie..stwo Temp < 12**

Chapter 10

Estymacje wielozmienne

```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(punkty_ndvi)
data(siatka)
```

10.1 Kokriging (prosty i zwykły, SCK i OCK)

10.1.1 Kokriging (ang. *co-kriging*)

- Kokriging pozwala na wykorzystanie dodatkowej zmiennej (ang. *auxiliary variable*), zwanej inaczej kozmienną (ang. *co-variable*), która może być użyta do prognozowania wartości badanej zmiennej w nieopróbowanej lokalizacji
- Zmienna dodatkowa może być pomierzona w tych samych miejscowościach, gdzie badana zmienna, jak też w innych niż badana zmienna
- Możliwa jest też sytuacja, gdy zmienna dodatkowa jest pomierzona w dwóch powyższych przypadkach
- Kokriging wymaga, aby obie zmienne były istotnie ze sobą skorelowane
- Najczęściej kokriging jest stosowany w sytuacji, gdy zmienna dodatkowa jest łatwiejsza (tańsza) do pomierzenia niż zmienna główna
- W efekcie, uzyskany zbiór danych zawiera informacje o badanej zmiennej oraz gęściej opróbowane informacje o zmiennej dodatkowej
- Jeżeli informacje o zmiennej dodatkowej są znane dla całego obszaru wówczas bardziej odpowiednią techniką będzie kriging z zewnętrznym trendem (KED)

10.1.2 Kokriging | Wybór dodatkowej zmiennej

- Wybór zmiennej dodatkowej może opierać się na dwóch kryteriach:
  - Teoretycznym
  - Empirycznym

10.2 Krossemiwiariogramy

10.2.1 Krossemiwiariogramy

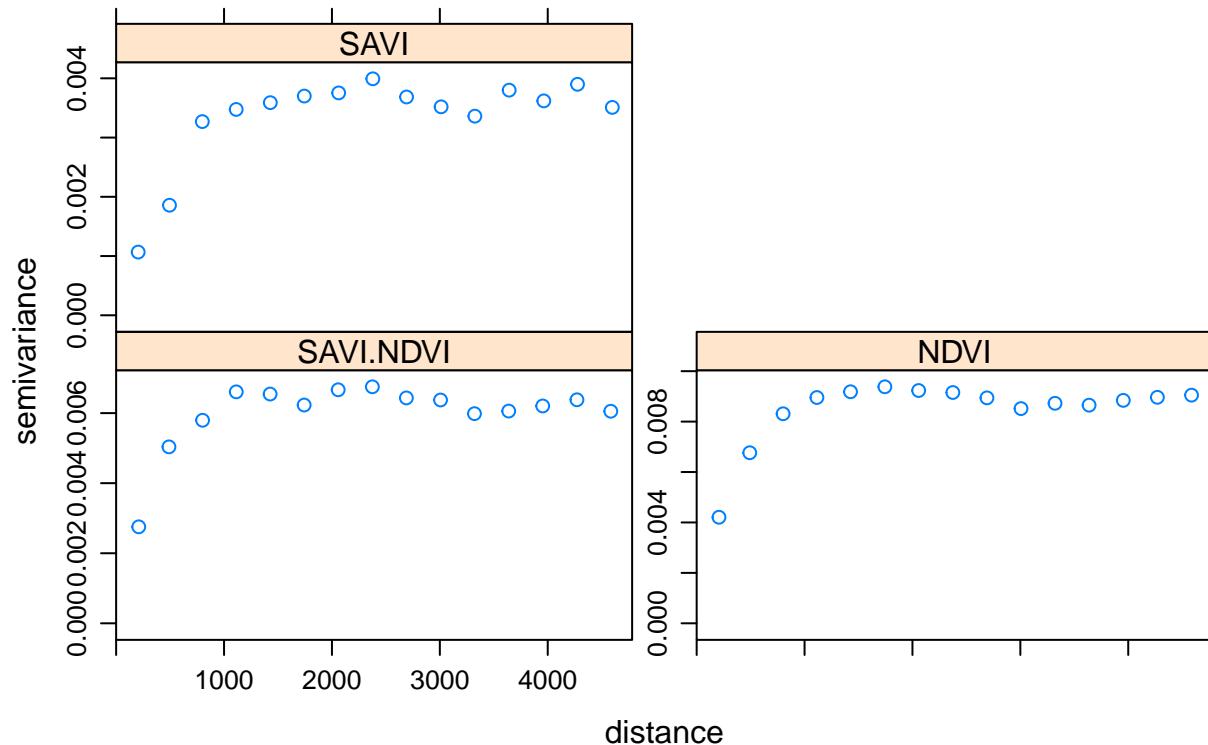
- Krossemiwiariogram jest to wariancja różnicy pomiędzy dwiema zmiennymi w dwóch lokalizacjach
- Wyliczając Krossemiwiariogram otrzymujemy empiryczne semiwatiogramy dla dwóch badanych zmiennych oraz krosvariogram dla kombinacji dwóch zmiennych
- Krossemiwiariogram znajduje swoje zastosowanie w technice zwanej kokrigingiem

10.2.2 Krossemiwiariogramy

```
g <- gstat(NULL, id='SAVI', form = savi~1, data = punkty)
g <- gstat(g, id='NDVI', form = ndvi~1, data = punkty_ndvi)
g
```

```
## data:
## SAVI : formula = savi`~`1 ; data dim = 250 x 5
## NDVI : formula = ndvi`~`1 ; data dim = 997 x 1
```

```
v <- variogram(g)
plot(v)
```


10.3 Modelowanie krossemiwariorogramów

10.3.1 Modelowanie krossemiwariorogramów | `fit.lmc`

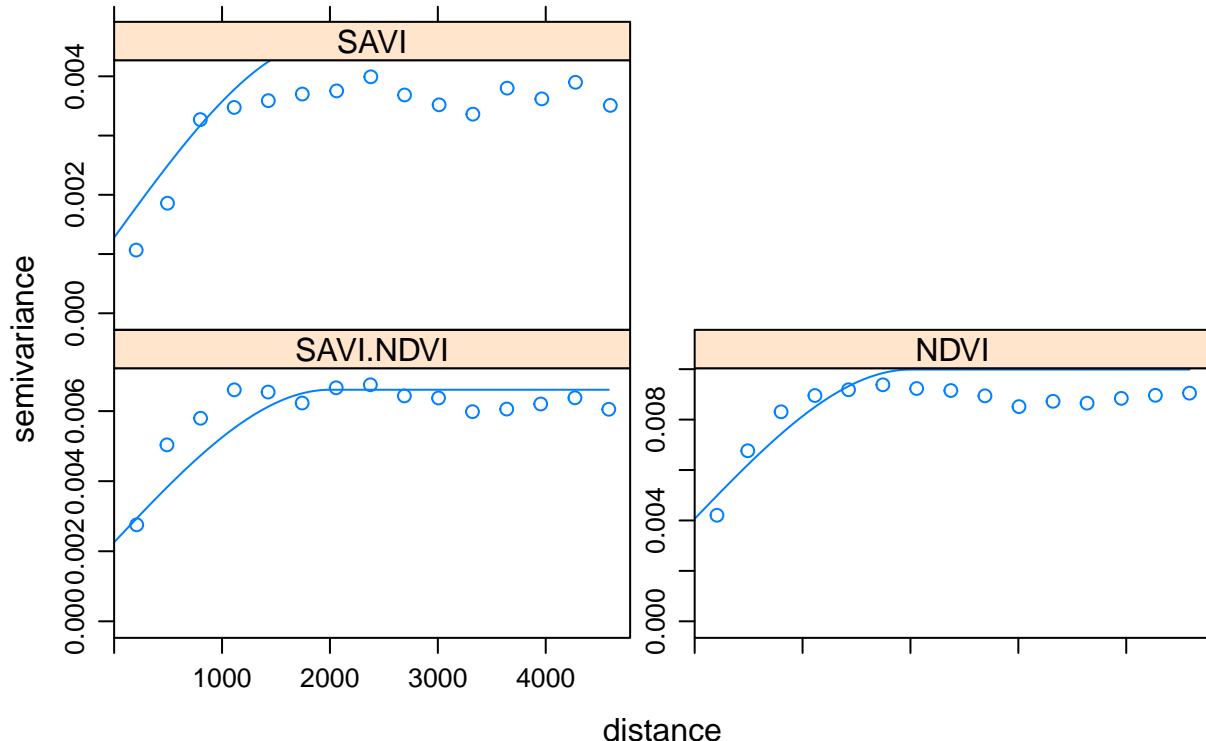
- Funkcja `fit.lmc` dopasowuje liniowy model koregionalizacji do semiwariogramów wielozmienych

10.3.2 Modelowanie krossemiwariorogramów

```
g <- gstat(g, model=vgm(0.006, 'Sph', 2000, 0.001), fill.all=TRUE)
g_fit <- fit.lmc(v, g, correct.diagonal = 1.01) #zmienne są bardzo mocno skorelowane
g_fit
```

```
## data:
## SAVI : formula = savi~`~1 ; data dim = 250 x 5
## NDVI : formula = ndvi~`~1 ; data dim = 997 x 1
## variograms:
##          model      psill range
## SAVI[1]    Nug 0.001278509     0
## SAVI[2]    Sph 0.003338946   2000
## NDVI[1]    Nug 0.004065525     0
## NDVI[2]    Sph 0.005918453   2000
## SAVI.NDVI[1] Nug 0.002257298     0
## SAVI.NDVI[2] Sph 0.004352821   2000
```

```
plot(v, g_fit)
```


10.4 Kokriging

10.4.1 Kokriging

```

ck <- predict(g_fit, siatka)

## Linear Model of Coregionalization found. Good.
## [using ordinary cokriging]

summary(ck)

## Object of class SpatialPixelsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745586.7 756926.7
## y 712661.2 721211.2
## Is projected: TRUE
## proj4string :
## [+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993
## +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0
## +units=m +no_defs]
## Number of points: 10993
## Grid attributes:
##   cellcentre.offset cellsizex cellsizex
## s1          745586.7      90      127
## s2          712661.2      90       96
## Data attributes:
##   SAVI.pred      SAVI.var      NDVI.pred      NDVI.var
## Min.    :0.1152  Min.    :0.001615  Min.    :0.2336  Min.    :0.004750
## 1st Qu.:0.3001  1st Qu.:0.001958  1st Qu.:0.4715  1st Qu.:0.005188
## Median  :0.3255  Median  :0.002046  Median  :0.5056  Median  :0.005336
## Mean    :0.3205  Mean    :0.002060  Mean    :0.4996  Mean    :0.005365
## 3rd Qu.:0.3480  3rd Qu.:0.002149  3rd Qu.:0.5365  3rd Qu.:0.005513
## Max.    :0.4197  Max.    :0.002862  Max.    :0.6280  Max.    :0.006780
## cov.SAVI.NDVI
## Min.    :0.002658
## 1st Qu.:0.003045
## Median  :0.003157
## Mean    :0.003178
## 3rd Qu.:0.003289
## Max.    :0.004232

spplot(ck, 'SAVI.pred')
spplot(ck, 'SAVI.var')

```

Chapter 11

Wykorzystanie do estymacji danych uzupełniających

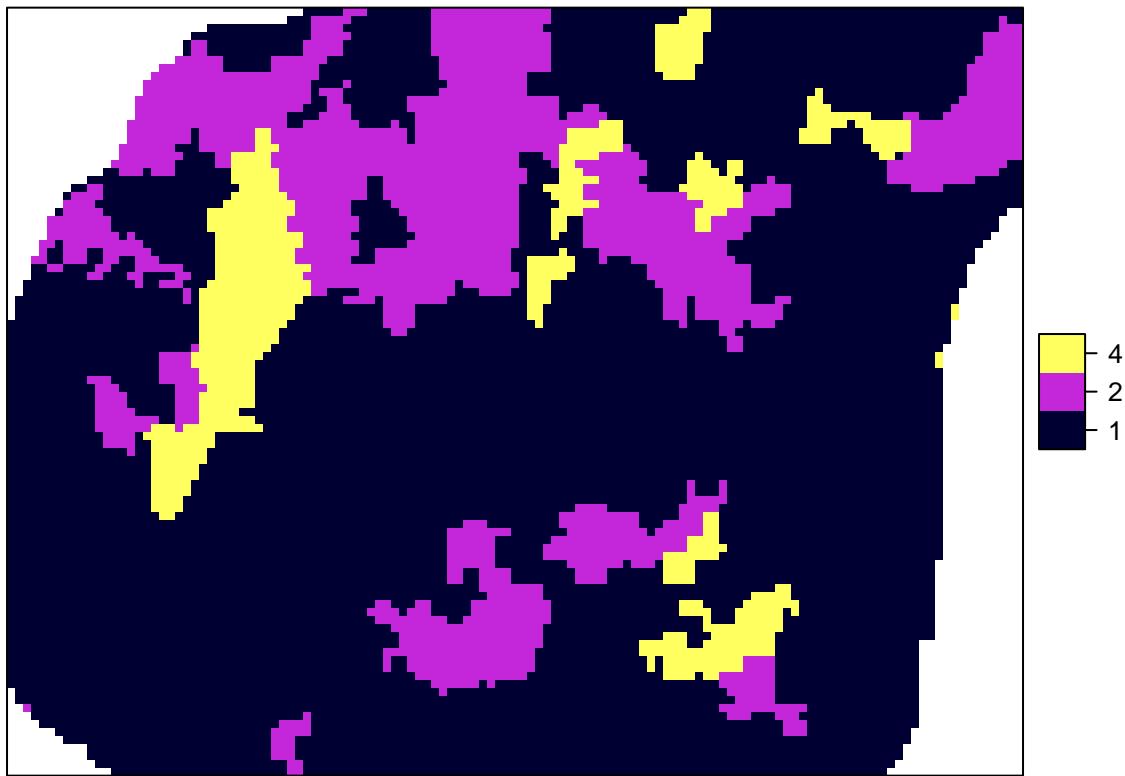
```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(siatka)
```

11.1 Kriging stratyfikowany

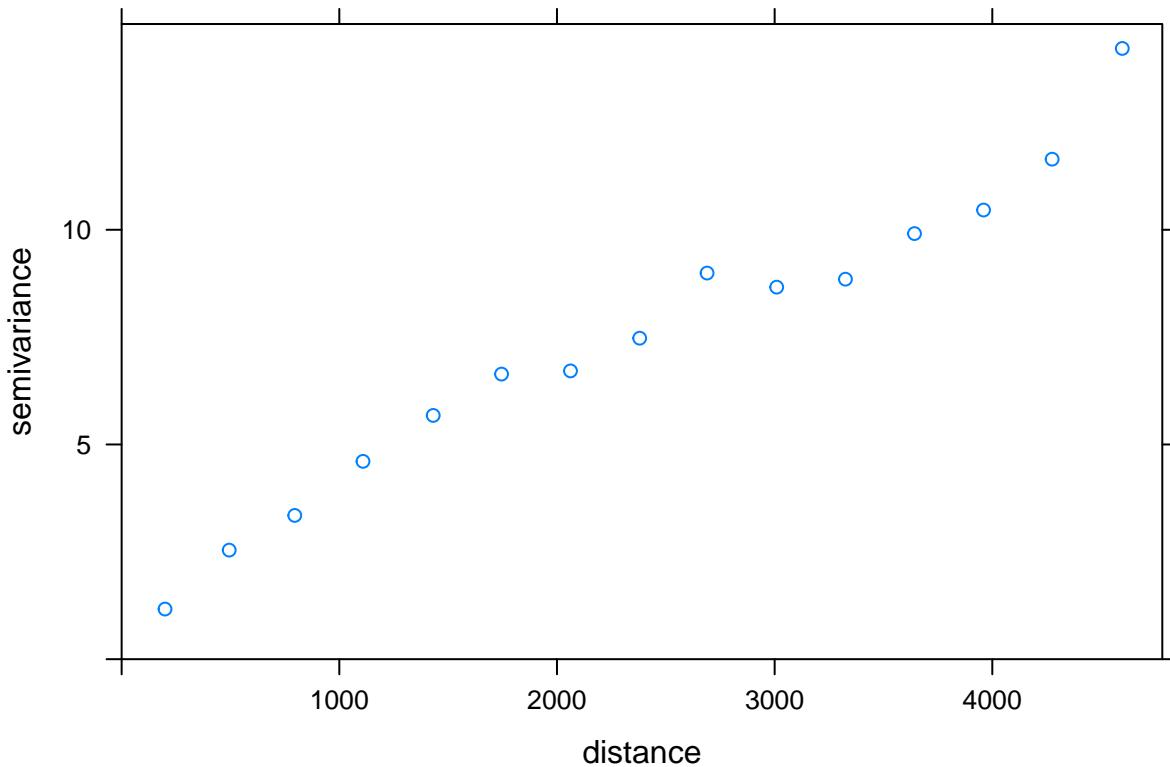
11.1.1 Kriging stratyfikowany (ang. *Kriging within strata*)

- Zakłada on, że zmienność badanego zjawiska zależy od zmiennej jakościowej (kategoryzowanej)
- Przykładowo, zróżnicowanie badanej zmiennej jest różne w zależności od pokrycia terenu
- Kriging stratyfikowany wymaga posiadania danych zmiennej jakościowej (kategoryzowanej) na całym badanym obszarze

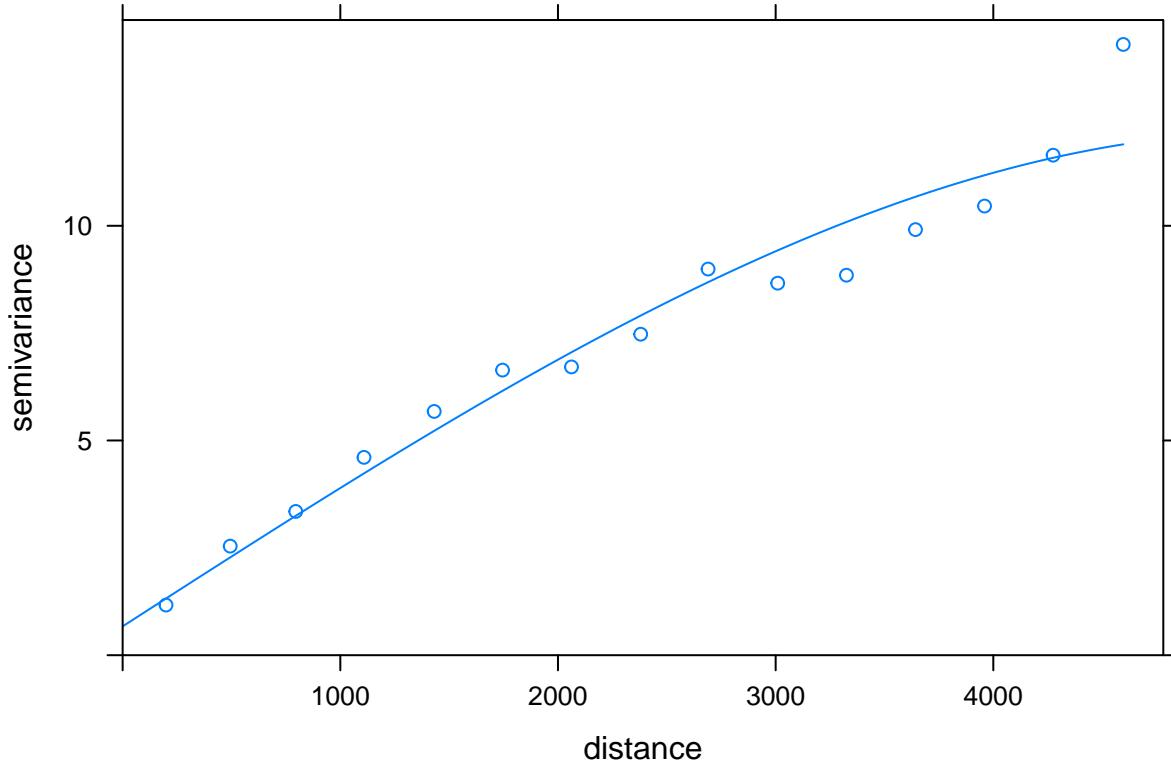
```
siatka$clc <- as.factor(siatka$clc)
spplot(siatka, 'clc')
```


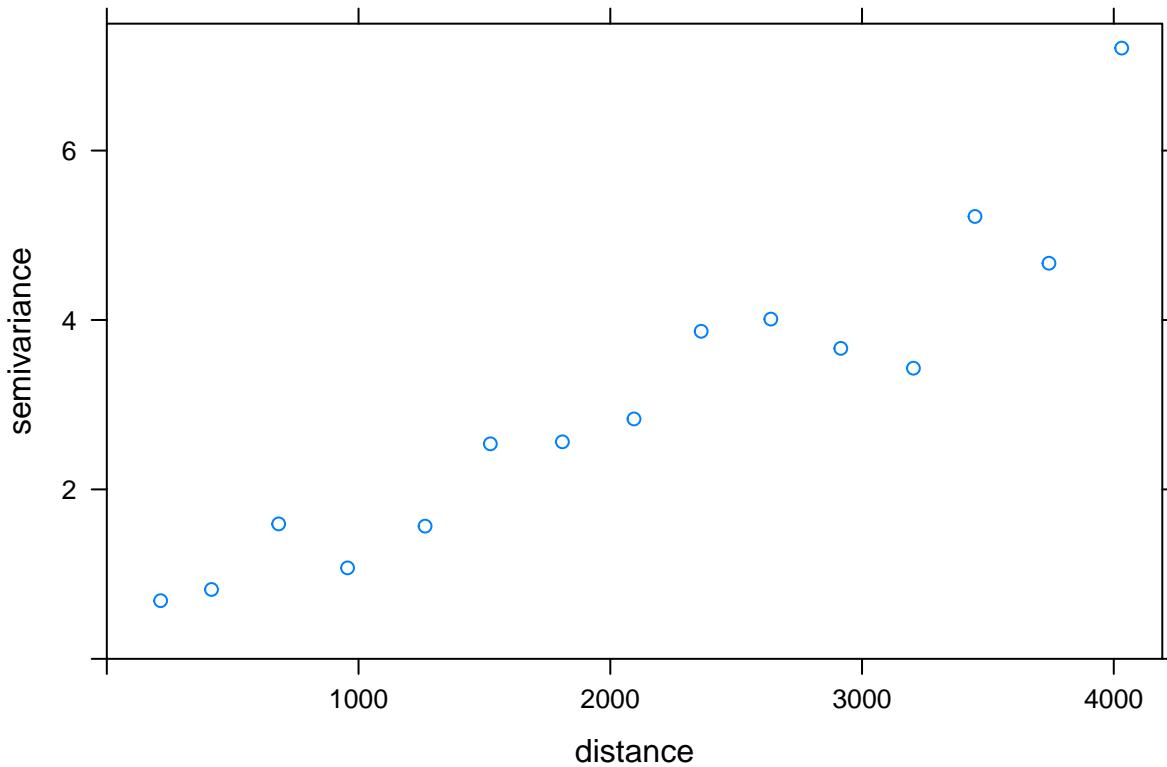
```
vario_kws1 <- variogram(temp~1, punkty[punkty$clc==1, ])
plot(vario_kws1)
```


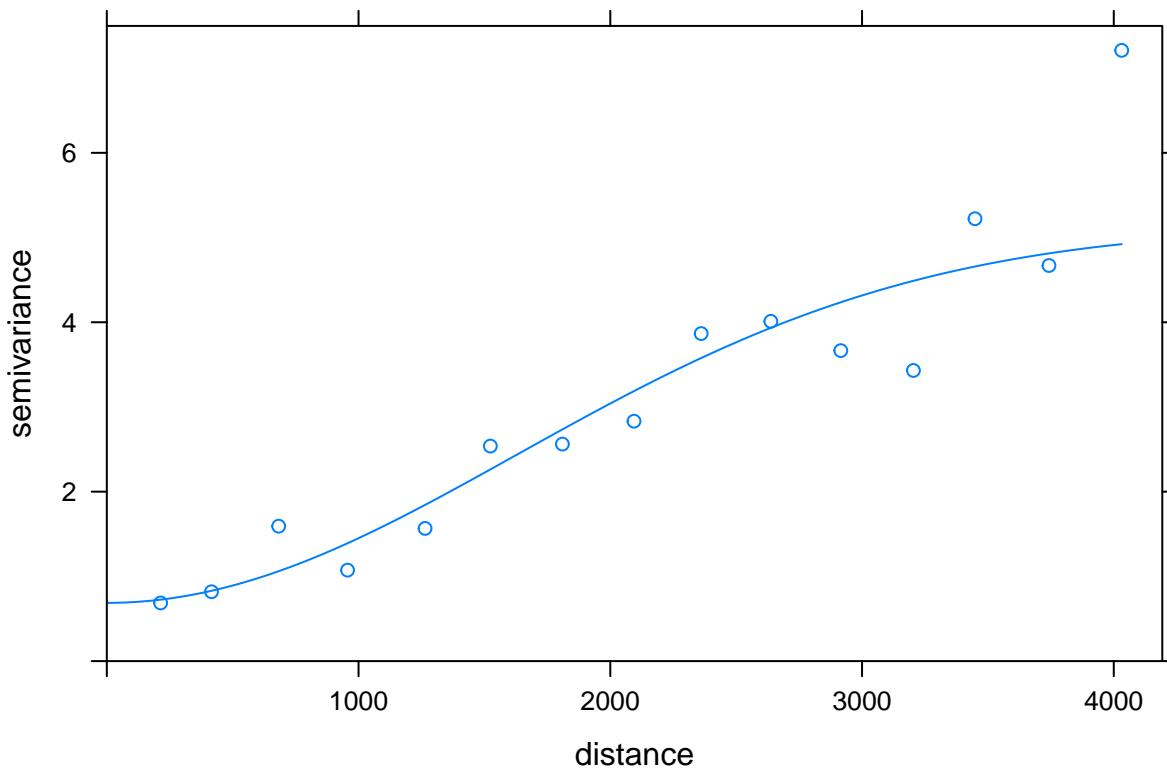
```
fitted_kws1 <- fit.variogram(vario_kws1, vgm(10, model = 'Sph', range = 4500, nugget = 0.5))
plot(vario_kws1, fitted_kws1)
```


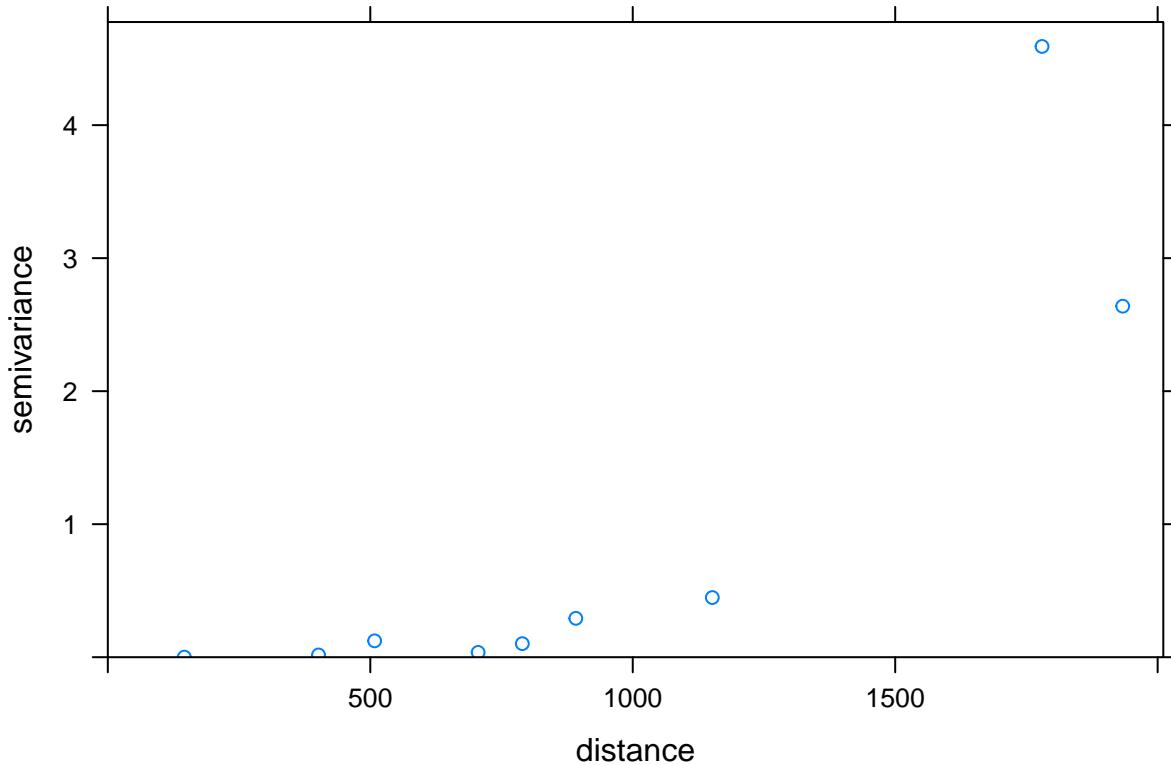
```
vario_kws2 <- variogram(temp~1, punkty[punkty$clc==2, ])
plot(vario_kws2)
```


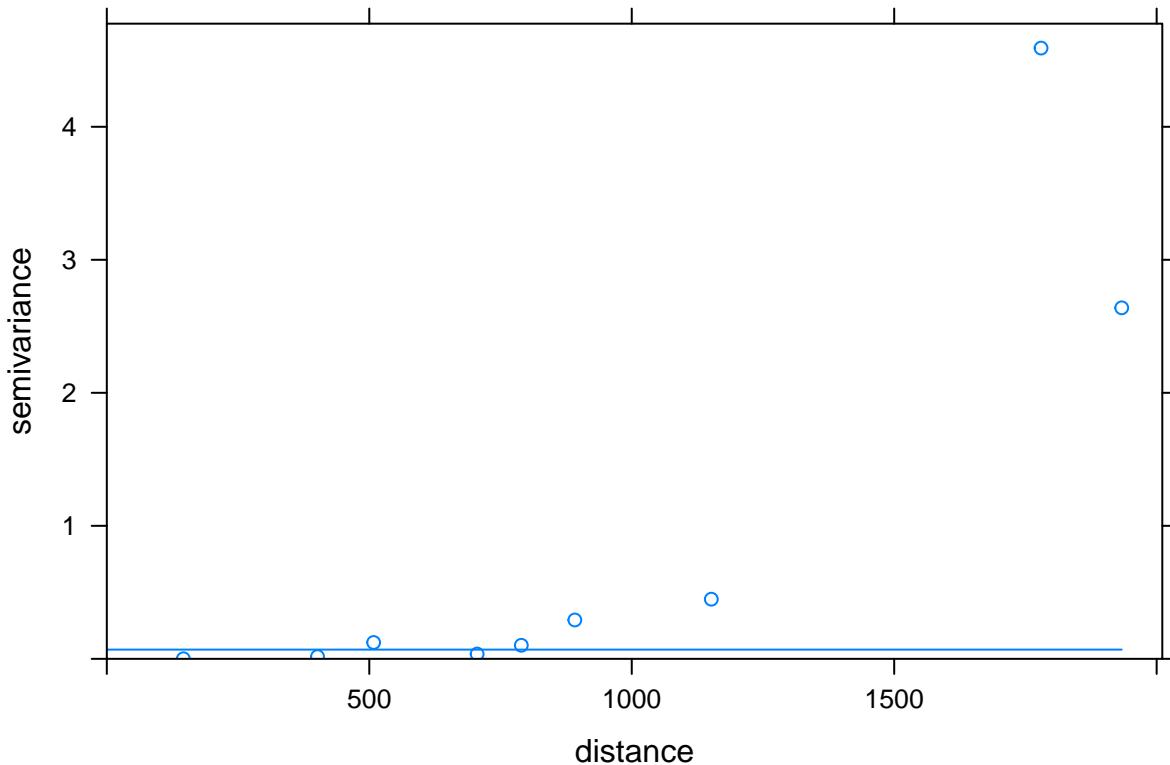
```
fitted_kws2 <- fit.variogram(vario_kws2, vgm(5, model = 'Gau', range = 4500, nugget = 0.1))
plot(vario_kws2, fitted_kws2)
```



```
vario_kws4 <- variogram(temp~1, punkty[punkty$clc==4, ])
plot(vario_kws4)
```



```
fitted_kws4 <- fit.variogram(vario_kws4, vgm(0.5, model = 'Nug', range = 0))
plot(vario_kws4, fitted_kws4)
```



```

kws1 <- kriging(temp~1, punkty[punkty$clc==1, ], siatka[na.omit(siatka$clc==1), ], model = fitted_kws1, n

## [using ordinary kriging]

kws2 <- kriging(temp~1, punkty[punkty$clc==2, ], siatka[na.omit(siatka$clc==2), ], model = fitted_kws2, n

## [using ordinary kriging]

kws4 <- kriging(temp~1, punkty[punkty$clc==4, ], siatka[na.omit(siatka$clc==4), ], model = fitted_kws4, n

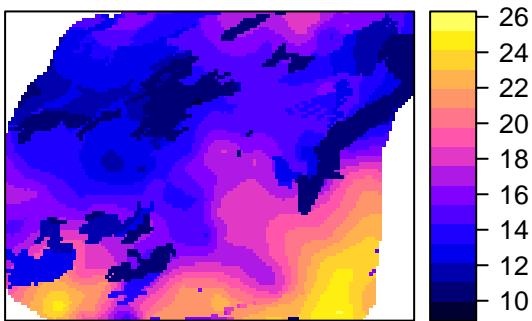
## [using ordinary kriging]

kws <- rbind(as.data.frame(kws1), as.data.frame(kws2), as.data.frame(kws4))
coordinates(kws) <- ~x+y
kws <- as(kws, 'SpatialPixelsDataFrame')

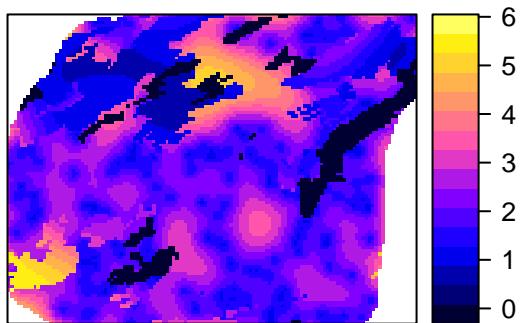
spplot(kws, 'var1.pred', sp.layout=punkty)
spplot(kws, 'var1.var', sp.layout=punkty)

```

Predykcja KWS

Wariancja predykcji KWS

11.2 Prosty kriging ze zmiennymi średnimi lokalnymi (LVM)

11.2.1 Prosty kriging ze zmiennymi średnimi lokalnymi (LVM)

- Prosty kriging ze zmiennymi średnimi lokalnymi zamiast znanej (stałej) stacjonarnej średniej wykorzystuje zmienne średnie lokalne uzyskane na podstawie innej informacji
- Lokalna średnia może być uzyskana za pomocą wyliczenia regresji liniowej pomiędzy zmienną badaną a zmienną dodatkową

```

coef <- lm(temp~srtm, punkty)$coef
coef

##  (Intercept)          srtm
## 17.506469957 -0.007291269

vario <- variogram(temp~srtm, punkty)
model_sim <- vgm(10, model = 'Sph', range = 4000, nugget = 1)
model_sim

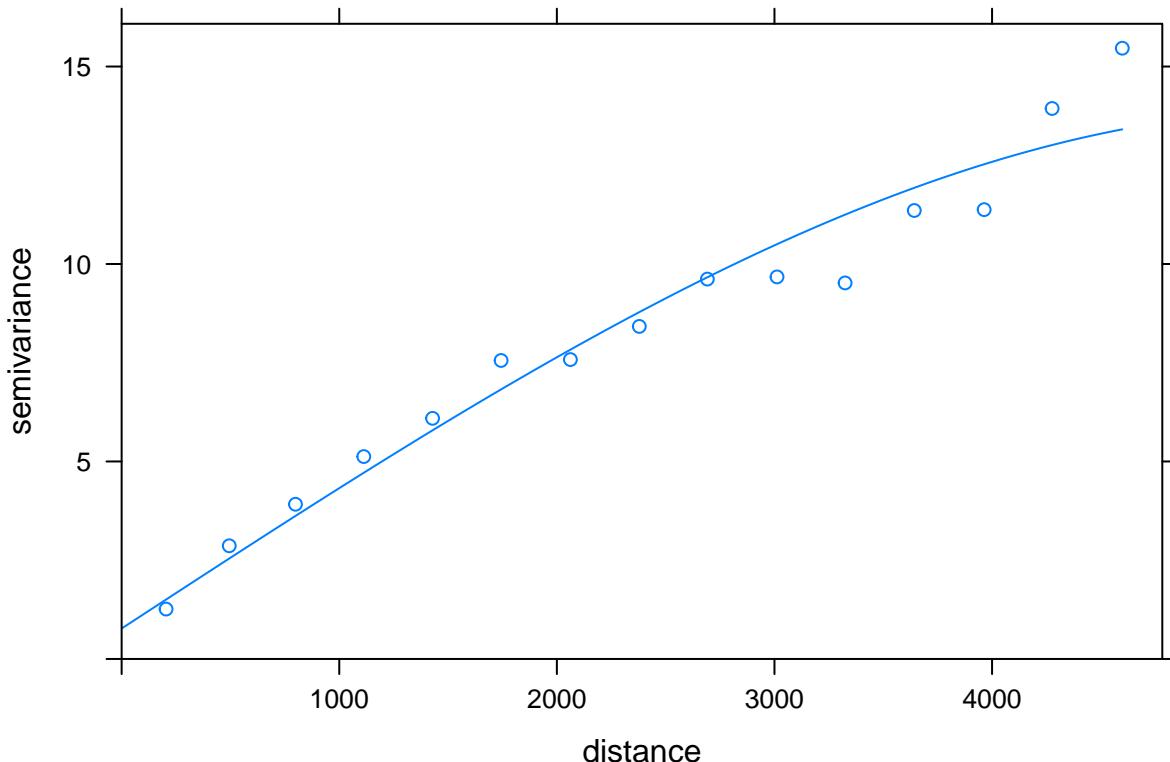
##   model psill range
## 1   Nug     1     0
## 2   Sph    10  4000

```

```
fitted_sim <- fit.variogram(vario, model_sim)
fitted_sim
```

```
##   model      psill      range
## 1   Nug  0.7705839  0.000
## 2   Sph 13.1155524 5474.628
```

```
plot(vario, model=fitted_sim)
```



```
sk_lvm <- krige(temp~srtm, punkty, siatka, model=fitted_sim, beta = coef)
```

```
## [using simple kriging]
```

```
summary(sk_lvm)
```

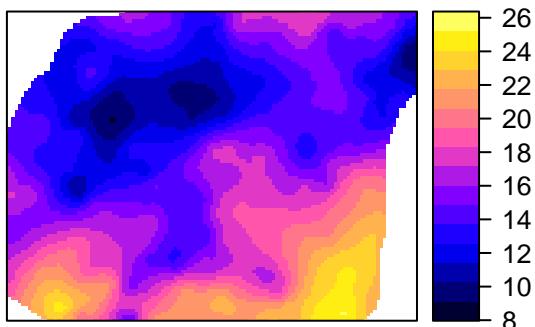
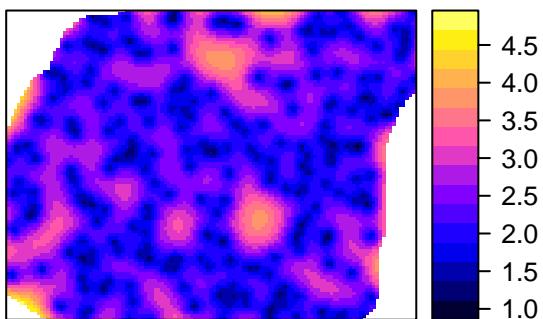
```
## Object of class SpatialPixelsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745586.7 756926.7
## y 712661.2 721211.2
## Is projected: TRUE
## proj4string :
## [+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993
## +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0
## +units=m +no_defs]
## Number of points: 10993
```

```

## Grid attributes:
##   cellcentre.offset cellsize cells.dim
##   s1           745586.7      90      127
##   s2           712661.2      90      96
## Data attributes:
##   var1.pred      var1.var
##   Min.    : 9.098  Min.    :1.108
##   1st Qu.:13.215  1st Qu.:1.931
##   Median  :15.237  Median  :2.241
##   Mean    :15.864  Mean    :2.312
##   3rd Qu.:18.049  3rd Qu.:2.637
##   Max.    :25.240  Max.    :4.705
##   NA's     :43       NA's     :43

spplot(sk_lvm, 'var1.pred')
spplot(sk_lvm, 'var1.var')

```

Predykcja SK LVM**Wariancja predykcji SK LVM**

11.3 Kriging uniwersalny (ang. *Universal kriging*)

11.3.1 Kriging uniwersalny (ang. *Universal kriging*)

- Określany również jako kriging z trendem (ang. *Kriging with a trend model*)
- Zakłada on, że nieznana średnia lokalna zmienia się stopniowo na badanym obszarze

```

punkty$clc <- as.factor(punkty$clc)
vario_uk1 <- variogram(temp~clc, punkty)
vario_uk1

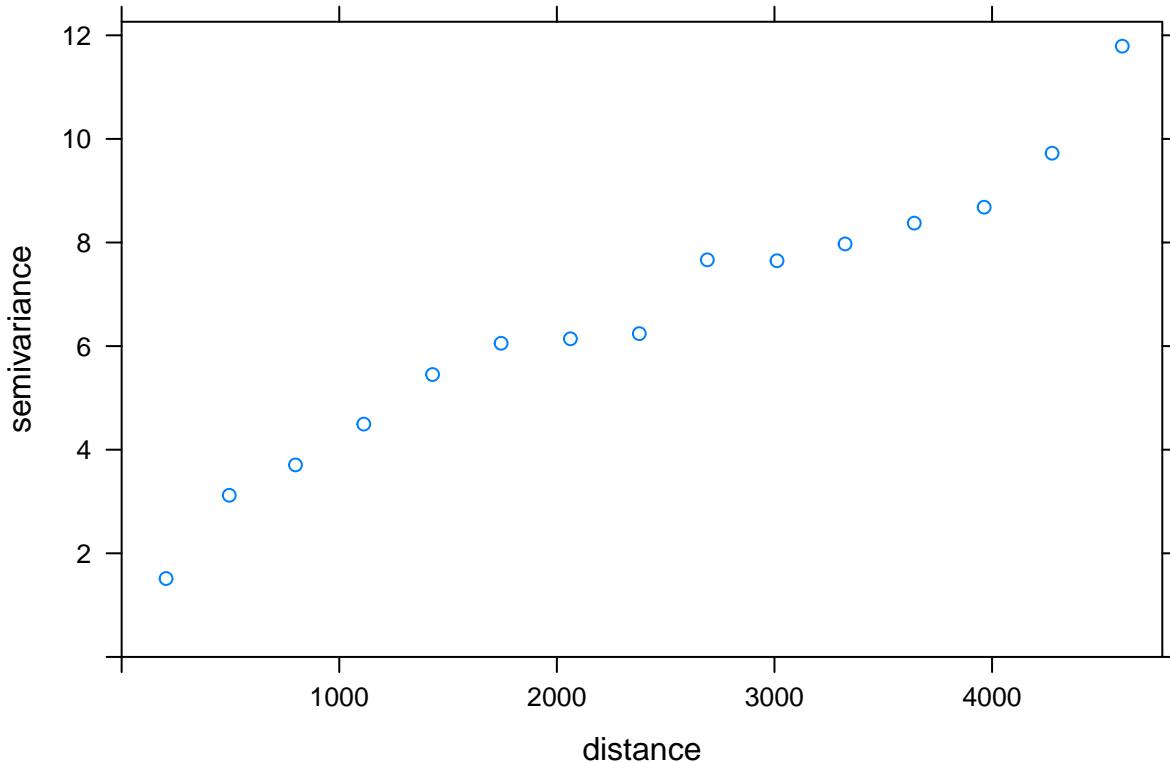
```

```

##      np      dist     gamma dir.hor dir.ver   id
## 1  127  204.2244  1.513128     0      0 var1
## 2  271  494.5572  3.120279     0      0 var1
## 3  522  798.7911  3.706435     0      0 var1
## 4  587 1112.7783  4.494623     0      0 var1
## 5  856 1428.7866  5.451369     0      0 var1
## 6  920 1743.7864  6.054877     0      0 var1
## 7 1068 2062.3041  6.140934     0      0 var1
## 8 1106 2378.9333  6.241295     0      0 var1
## 9 1184 2691.5206  7.665422     0      0 var1
## 10 1215 3011.7729  7.647765     0      0 var1
## 11 1362 3324.6705  7.973022     0      0 var1
## 12 1379 3642.5616  8.374149     0      0 var1
## 13 1405 3963.6776  8.681657     0      0 var1
## 14 1468 4276.0078  9.723868     0      0 var1
## 15 1482 4598.4144 11.789961     0      0 var1

```

```
plot(vario_uk1)
```



```

model_uk1 <- vgm(8, model = 'Sph', range = 3000, nugget = 1)
vario_fit_uk1 <- fit.variogram(vario_uk1, model=model_uk1)
vario_fit_uk1

```

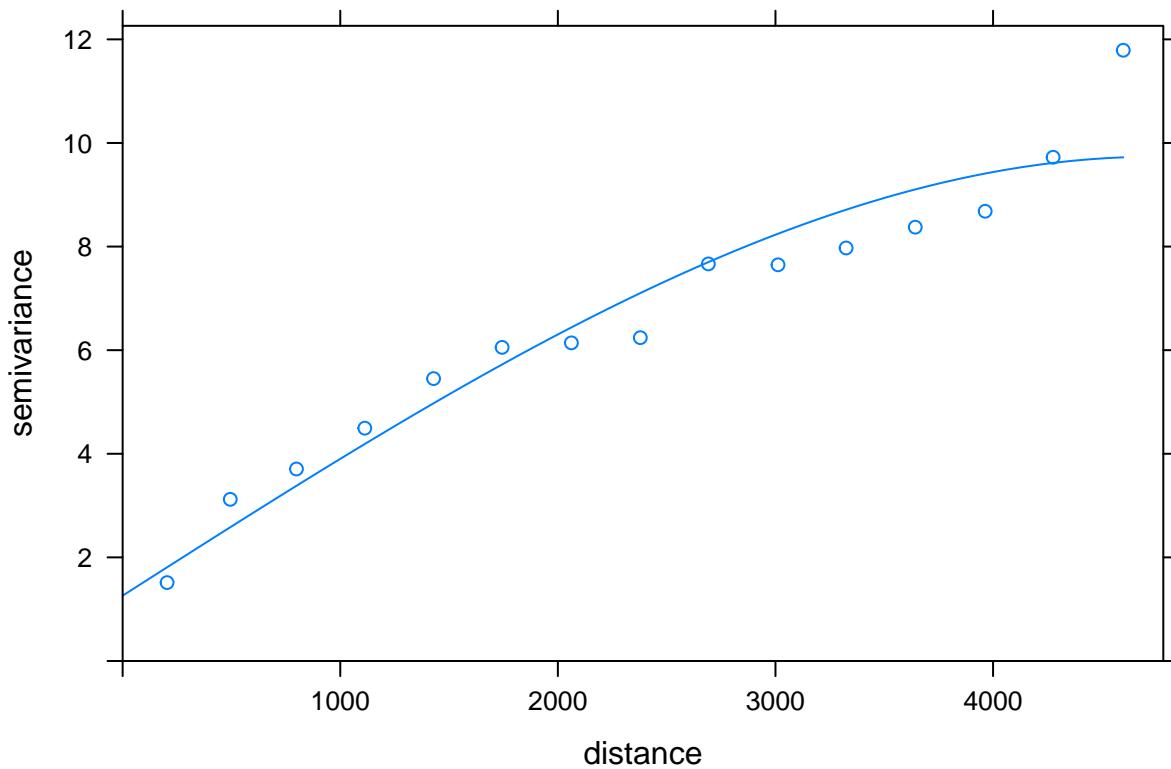
```

##    model    psill    range

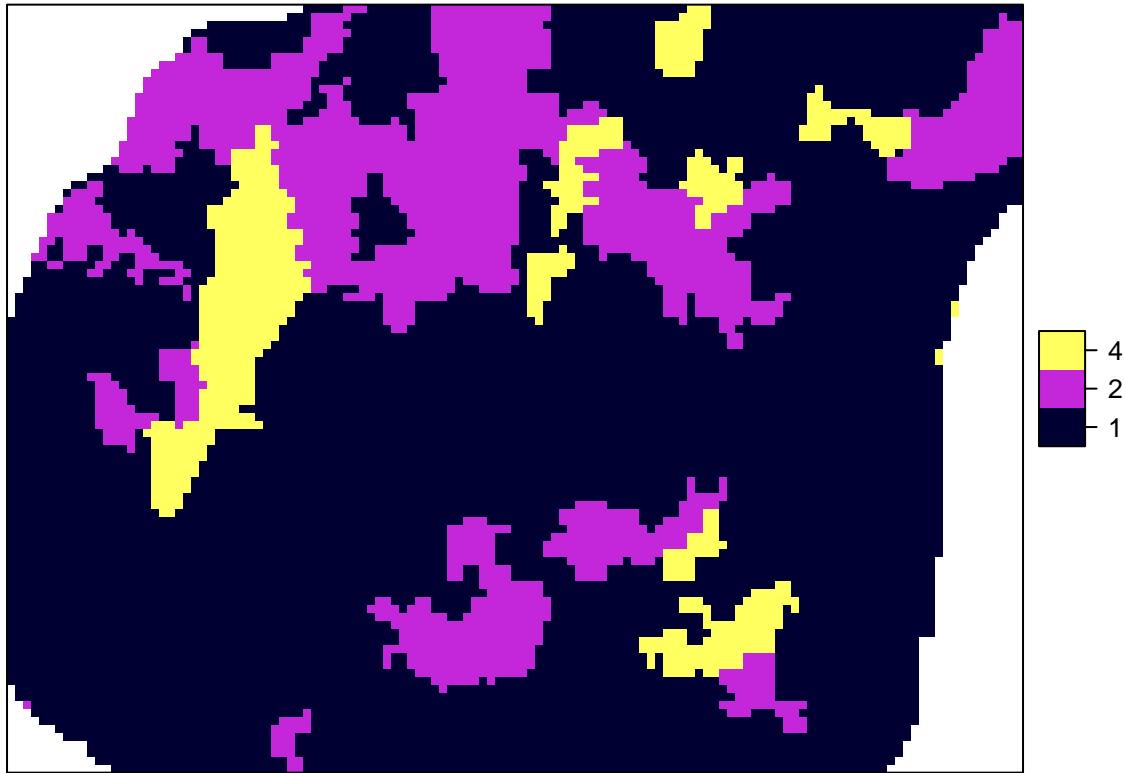
```

```
## 1 Nug 1.261541 0.000
## 2 Sph 8.472224 4742.211
```

```
plot(vario_uk1, vario_fit_uk1)
```



```
siatka$clc <- as.factor(siatka$clc)
spplot(siatka, 'clc')
```

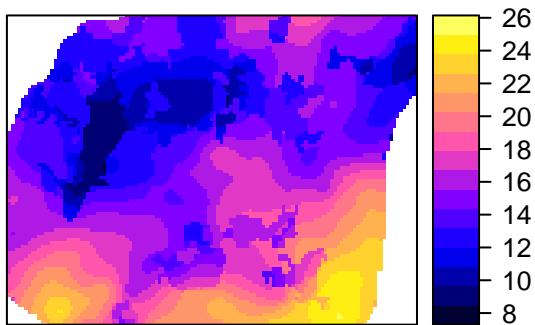


```
uk1 <- krige(temp~clc, locations = punkty, newdata=siatka, model=vario_fit_uk1)
```

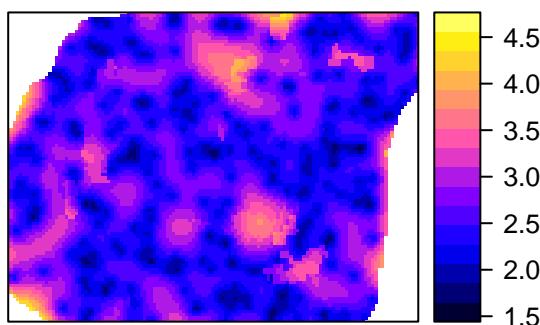
```
## [using universal kriging]
```

```
spplot(uk1, 'var1.pred')
spplot(uk1, 'var1.var')
```

Predykcja KED

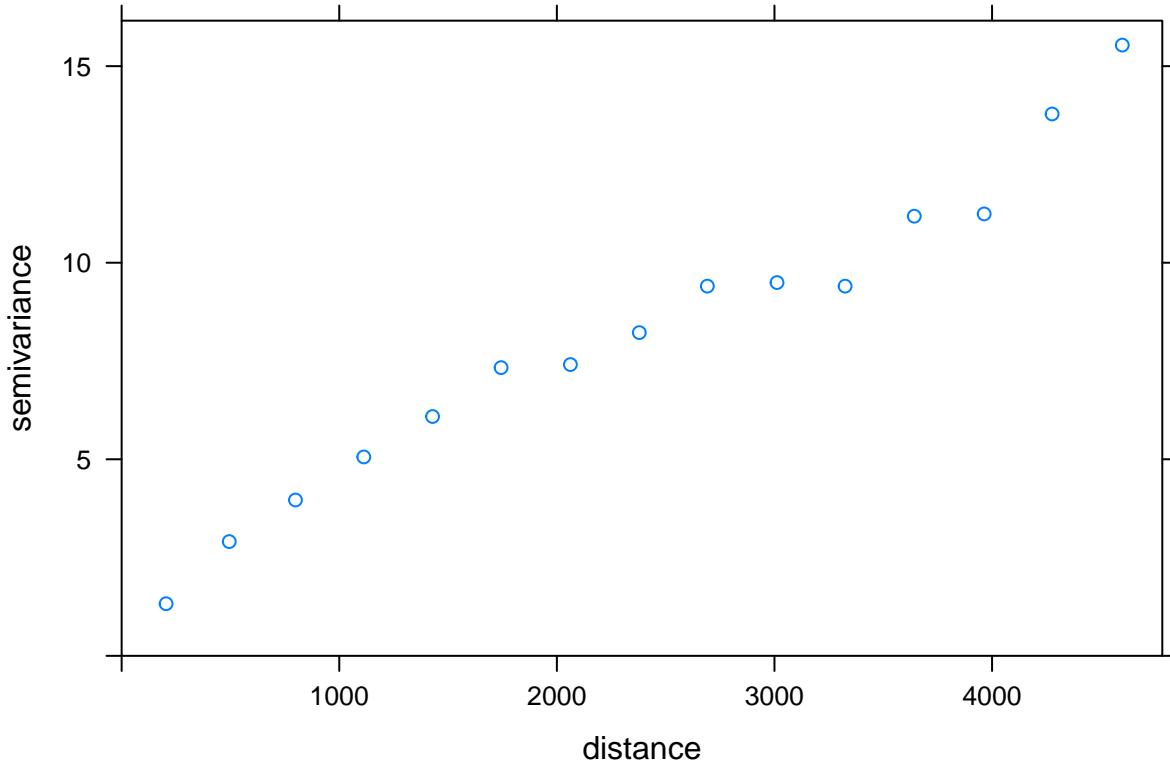
Wariancja predykcji KED


```
vario_uk2 <- variogram(temp~ndvi+srtm, punkty)
vario_uk2
```

```
##      np      dist     gamma dir.hor dir.ver   id
## 1    127  204.2244  1.324959     0      0 var1
## 2    271  494.5572  2.906522     0      0 var1
## 3    522  798.7911  3.964307     0      0 var1
## 4    587 1112.7783  5.058684     0      0 var1
## 5    856 1428.7866  6.088010     0      0 var1
## 6    920 1743.7864  7.331287     0      0 var1
## 7   1068 2062.3041  7.409558     0      0 var1
## 8   1106 2378.9333  8.222238     0      0 var1
## 9   1184 2691.5206  9.404511     0      0 var1
## 10  1215 3011.7729  9.495409     0      0 var1
## 11  1362 3324.6705  9.403714     0      0 var1
## 12  1379 3642.5616 11.182666     0      0 var1
## 13  1405 3963.6776 11.241615     0      0 var1
## 14  1468 4276.0078 13.783975     0      0 var1
## 15  1482 4598.4144 15.536012     0      0 var1
```

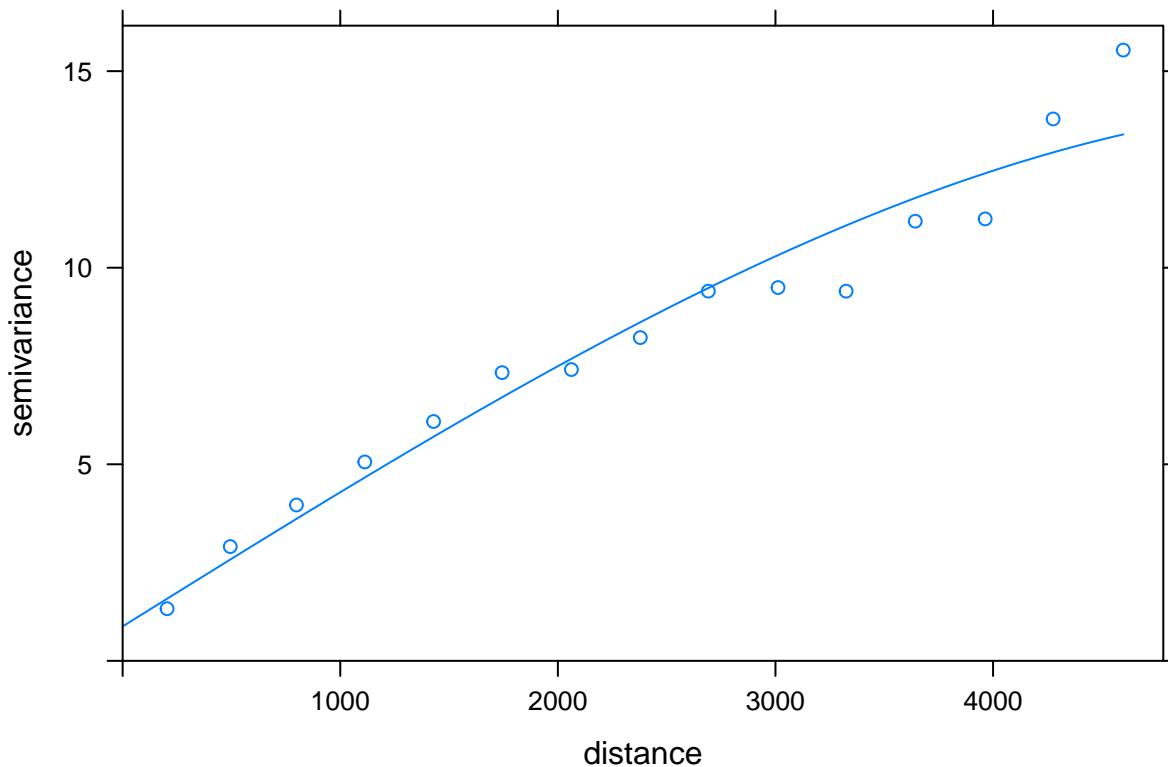
```
plot(vario_uk2)
```



```
model <- vgm(8, model = 'Sph', range = 3000, nugget = 1)
vario_fit_uk2 <- fit.variogram(vario_uk2, model=model)
vario_fit_uk2
```

```
##   model      psill      range
## 1   Nug  0.8757491  0.000
## 2   Sph 13.3016445 5789.379
```

```
plot(vario_uk2, vario_fit_uk2)
```

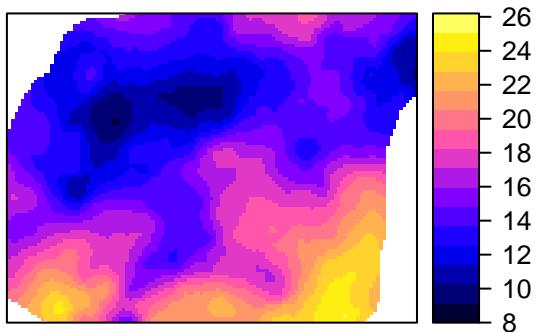


```
uk2 <- krige(temp~ndvi+srtm, locations = punkty, newdata=siatka, model=vario_fit_uk2)
```

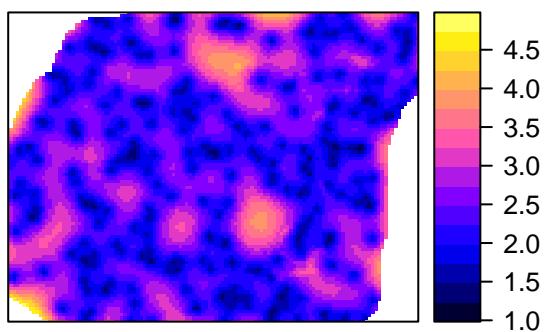
```
## [using universal kriging]
```

```
spplot(uk2, 'var1.pred')
spplot(uk2, 'var1.var')
```

Predykcja KED

Wariancja predykcji KED

Chapter 12

Ocena jakości estymacji

```
library('geostatbook')
data(punkty)
```

12.1 Statystyki jakości estymacji

12.1.1 Statystyki jakości estymacji

- Służą do oceny i porównania jakości estymacji
- Do podstawowych statystyk ocen jakości estymacji należą:
  - Średni błąd predykcji (MPE, ang. *mean prediction error*)
  - Pierwiastek średniego błędu kwadratowego (RMSE, ang. *root square prediction error*)
  - Współczynnik korelacji
  - Rozkład błędu (np. 5. percentyl, mediana, 95. percentyl)

12.1.2 Statystyki jakości estymacji

- Idealna estymacja dawałaby brak błędu oraz współczynnik korelacji pomiędzy pomiarami (całą populacją) i szacunkiem równy 1
- Wysokie, pojedyncze wartości błędu mogą świadczyć, np. o wystąpieniu wartości odstających

12.1.3 Średni błąd estymacji

- Optymalnie wartość średniego błędu estymacji powinna być jak najbliżej 0

$$MPE = \frac{\sum_{i=1}^n (\hat{v}_i - v_i)}{n}$$

12.1.4 Pierwiastek średniego błędu kwadratowego

- Optymalnie wartość pierwiastka średniego błędu kwadratowego powinna być jak najmniejsza

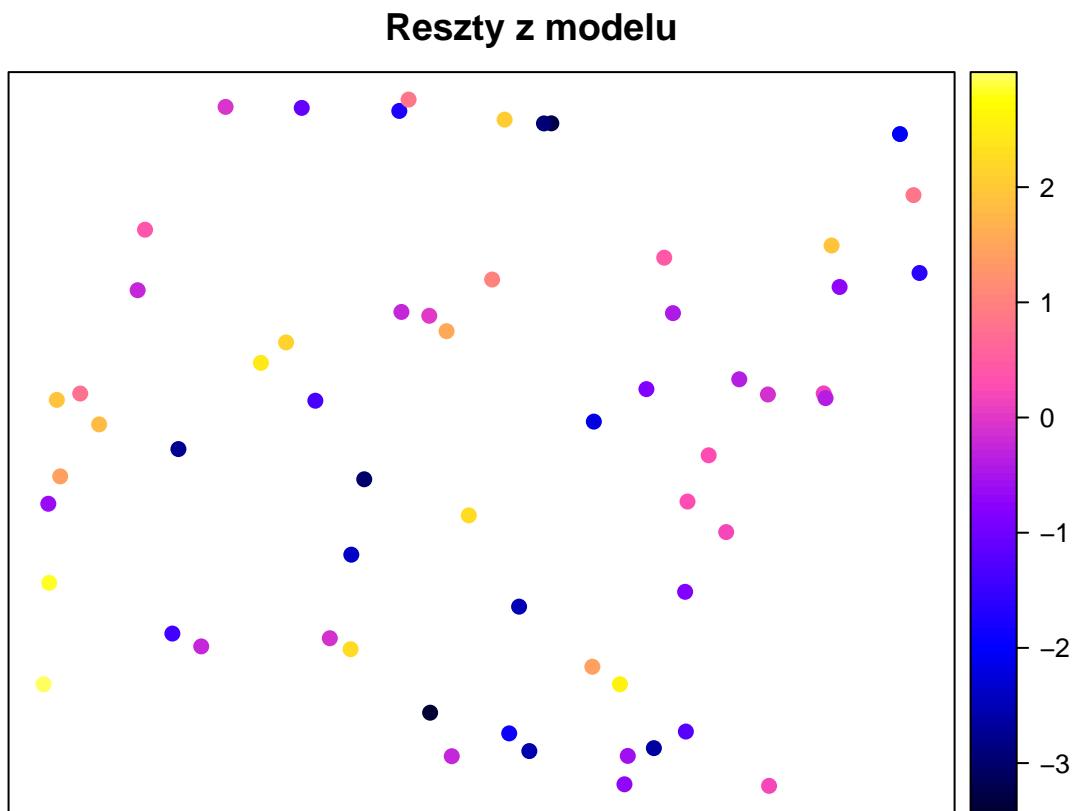
$$RMSE = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (v_i - \hat{v}_i)^2}{n}}$$

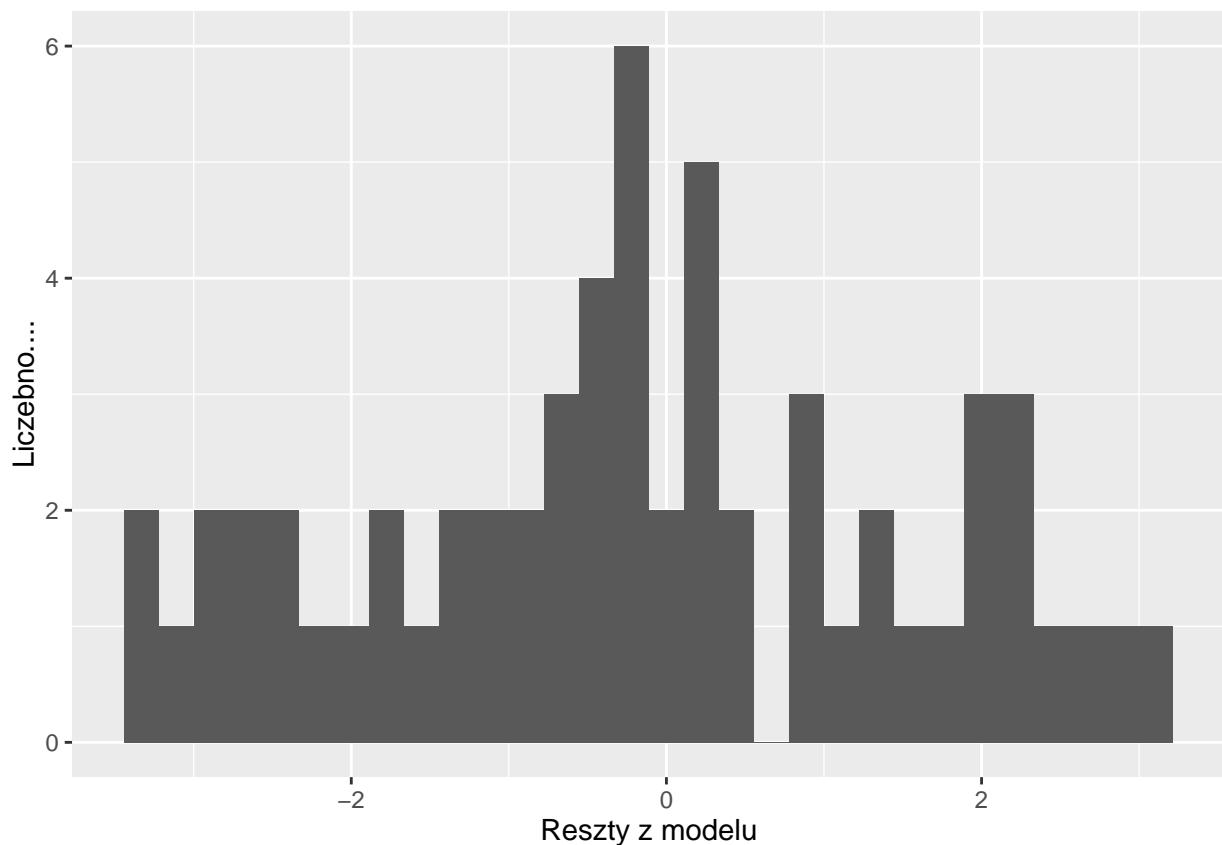
12.1.5 Współczynnik korelacji

- Optymalnie wartość współczynnika korelacji powinna być jak najwyższa

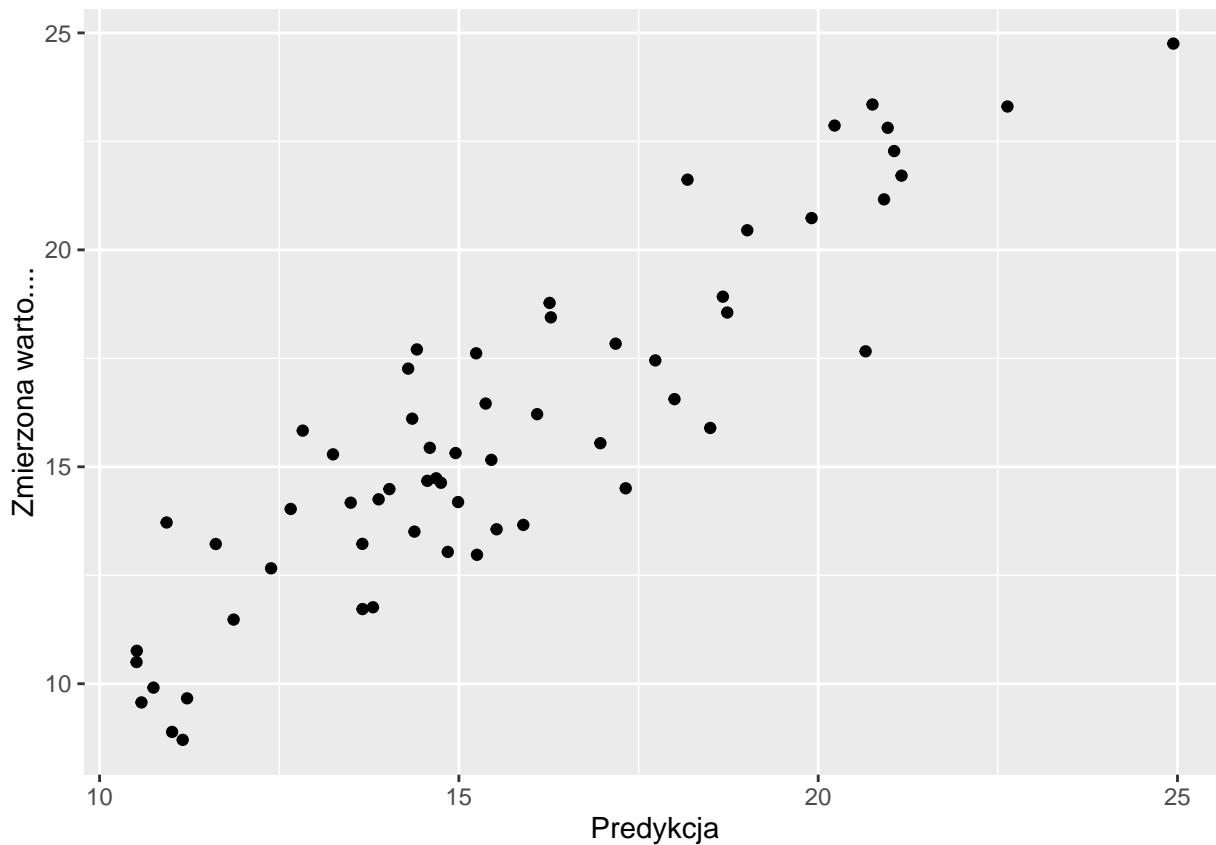
12.1.6 Statystyki jakości estymacji | Mapa

```
## [using simple kriging]
```


12.1.7 Statystyki jakości estymacji | Histogram

12.1.8 Statystyki jakości estymacji | Wykres rozrzutu

12.2 Walidacja wyników estymacji

12.2.1 Walidacja wyników estymacji

- Dokładne dopasowanie modelu do danych może w efekcie nie dawać najlepszych wyników
- W efekcie ważne jest stosowanie metod pozwalających na wybranie optymalnego modelu
- Do takich metod należy, między innymi, walidacja podzbiorem (ang. *jackknifing*) oraz kroswalidacja (ang. *crossvalidation*)

12.2.2 Walidacja podzbiorem

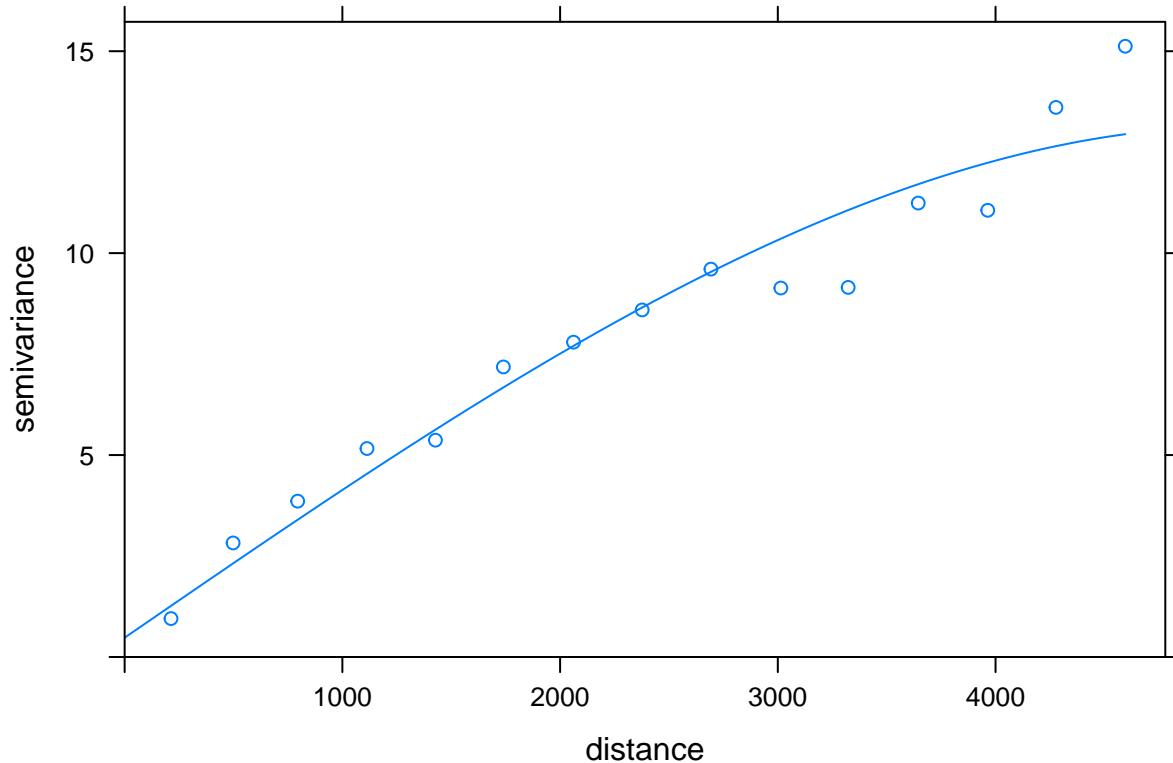
- Polega na podziale zbioru danych na dwa podzbiory - treningowy i testowy
- Zbiór treningowy służy do estymacji wartości
- Wynik estymacji porównywany jest z rzeczywistymi wartościami ze zbioru testowego
- Zaletą tego podejścia jest stosowanie danych niezależnych od estymacji
- Wadą jest konieczność posiadania dużego zbioru danych

12.2.3 Walidacja podzbiorem

```
set.seed(124)
indeks <- as.vector(createDataPartition(punkty$temp, p=0.75, list=FALSE))
indeks
```

```
## [1] 1 2 4 7 8 9 12 13 14 15 16 17 18 19 22 23 25
## [18] 26 27 29 30 32 34 35 36 37 38 40 41 42 43 45 49 51
## [35] 52 53 54 55 56 58 59 60 61 62 64 66 67 69 70 73 75
## [52] 76 78 79 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 94 96 97
## [69] 98 100 101 102 103 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 117 118
## [86] 120 122 124 125 127 128 129 130 132 133 134 135 137 138 139 140 141
## [103] 142 143 144 146 148 149 150 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162
## [120] 163 167 168 169 171 173 174 175 176 177 180 181 183 184 185 186 187
## [137] 188 189 190 191 193 194 195 196 199 200 201 202 204 205 208 209 210
## [154] 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 223 225 226 227 228 229 230
## [171] 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247
## [188] 248 249 250
```

```
train <- punkty[indeks, ]
test <- punkty[-indeks, ]
vario <- variogram(temp~1, data=train)
model <- vgm(10, model = 'Sph', range = 4000, nugget = 0.5)
fitted <- fit.variogram(vario, model)
plot(vario, model=fitted)
```



```
test_sk <- krige(temp~1, train, test, model=fitted, beta=15.324)
```

```
## [using simple kriging]
```

```
summary(test_sk)
```

```
## Object of class SpatialPointsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745731 756567.0
## y 712629 721118.7
## Is projected: TRUE
## proj4string :
## [+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993
## +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0
## +units=m +no_defs]
## Number of points: 60
## Data attributes:
##   var1.pred      var1.var
##   Min. :10.51  Min. :1.002
##   1st Qu.:13.62 1st Qu.:1.654
##   Median :14.97 Median :2.084
##   Mean   :15.66 Mean   :2.187
##   3rd Qu.:18.05 3rd Qu.:2.608
##   Max.   :24.94 Max.   :5.602
```

```
reszta_sk <- test_sk$var1.pred - test$temp
summary(reszta_sk)
```

```
##      Min. 1st Qu. Median  Mean 3rd Qu.  Max.
## -3.4360 -1.3860 -0.2442 -0.1954  0.9098  2.9990
```

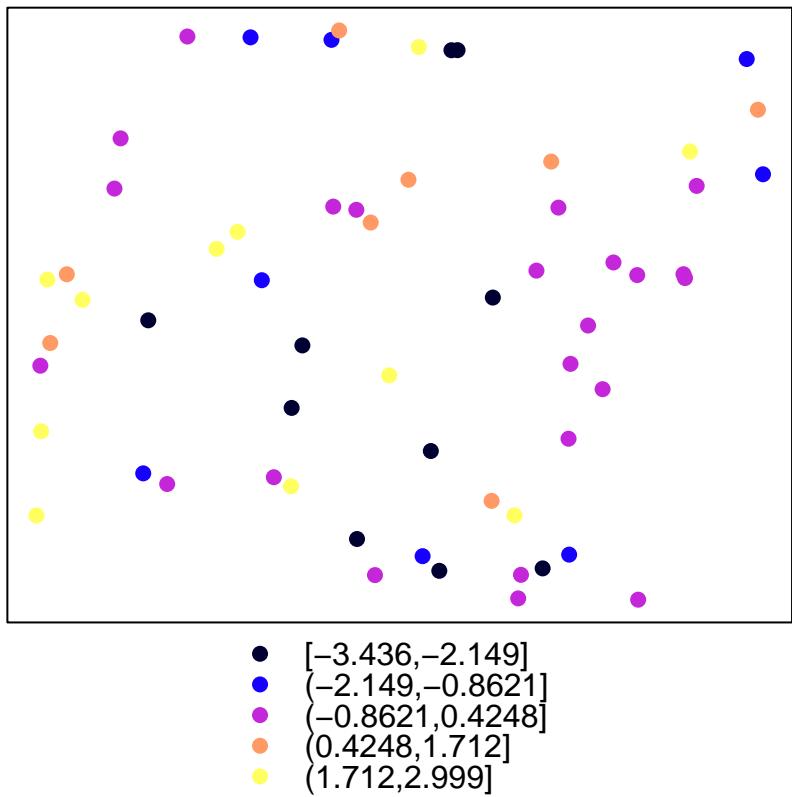
```
MPE <- mean(test_sk$var1.pred - test$temp)
MPE
```

```
## [1] -0.1953769
```

```
RMSE <- sqrt(mean((test$temp-test_sk$var1.pred)^2))
RMSE
```

```
## [1] 1.692512
```

```
test_sk$reszty <- reszta_sk
spplot(test_sk, 'reszty')
```


12.2.4 Kroswalidacja

- W przypadku kroswalidacji te same dane wykorzystywane są do budowy modelu, estymacji, a następnie do oceny prognozy
  - Procedura kroswalidacji LOO (ang. *leave-one-out cross-validation*)
1. Zbudowanie matematycznego modelu z dostępnych obserwacji
  2. Dla każdej znanej obserwacji następuje:
    - Usunięcie jej ze zbioru danych
    - Użycie modelu do wykonania predykcji w miejscu tej obserwacji
    - Wyliczenie reszty (ang. *residual*), czyli różnicy pomiędzy znaną wartością a obserwacją
  3. Podsumowanie otrzymanych wyników
    - W pakiecie `gstat`, kroswalidacja LOO jest dostępna w funkcjach `krige.cv` oraz `gstat.cv`

12.2.5 Kroswalidacja

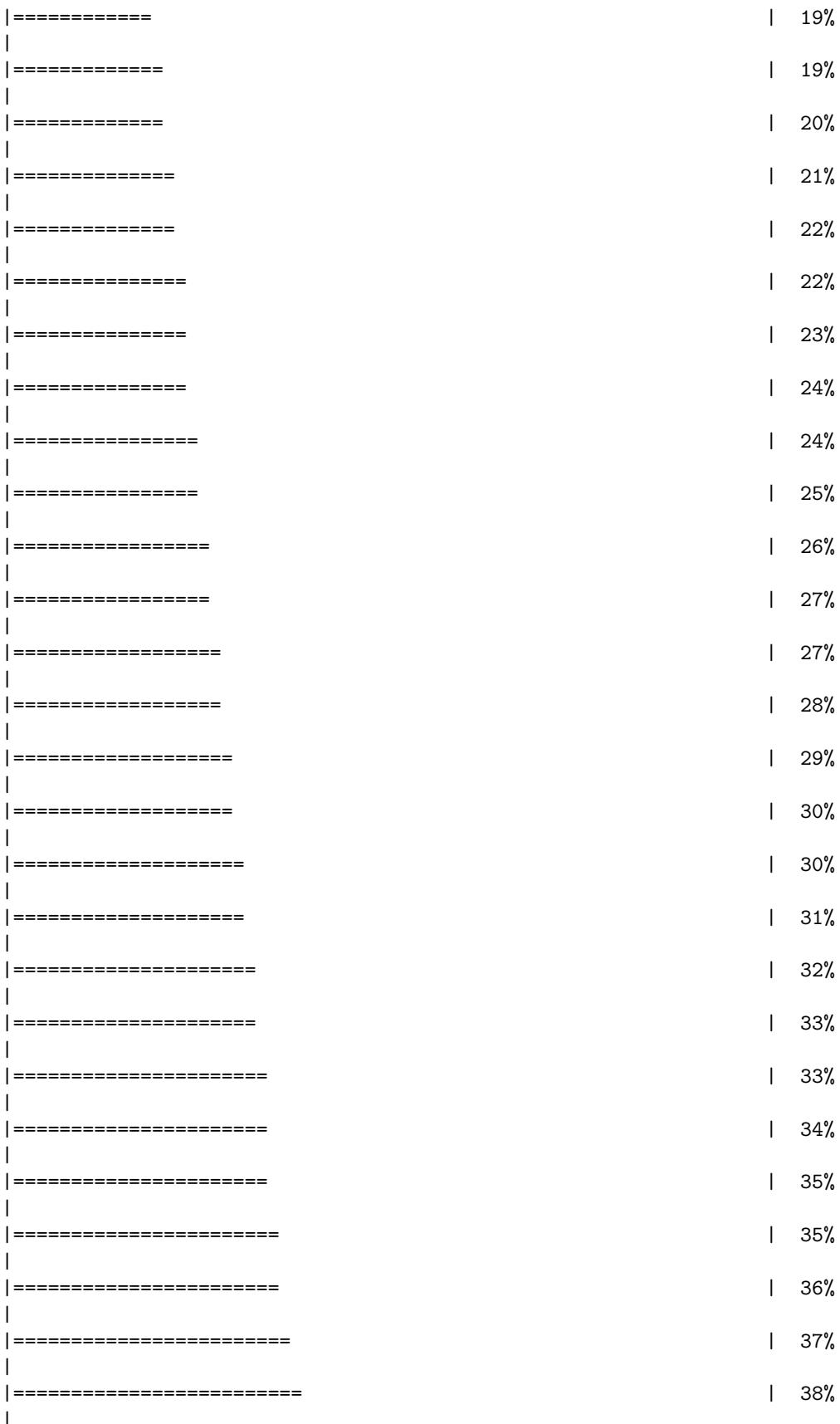
```

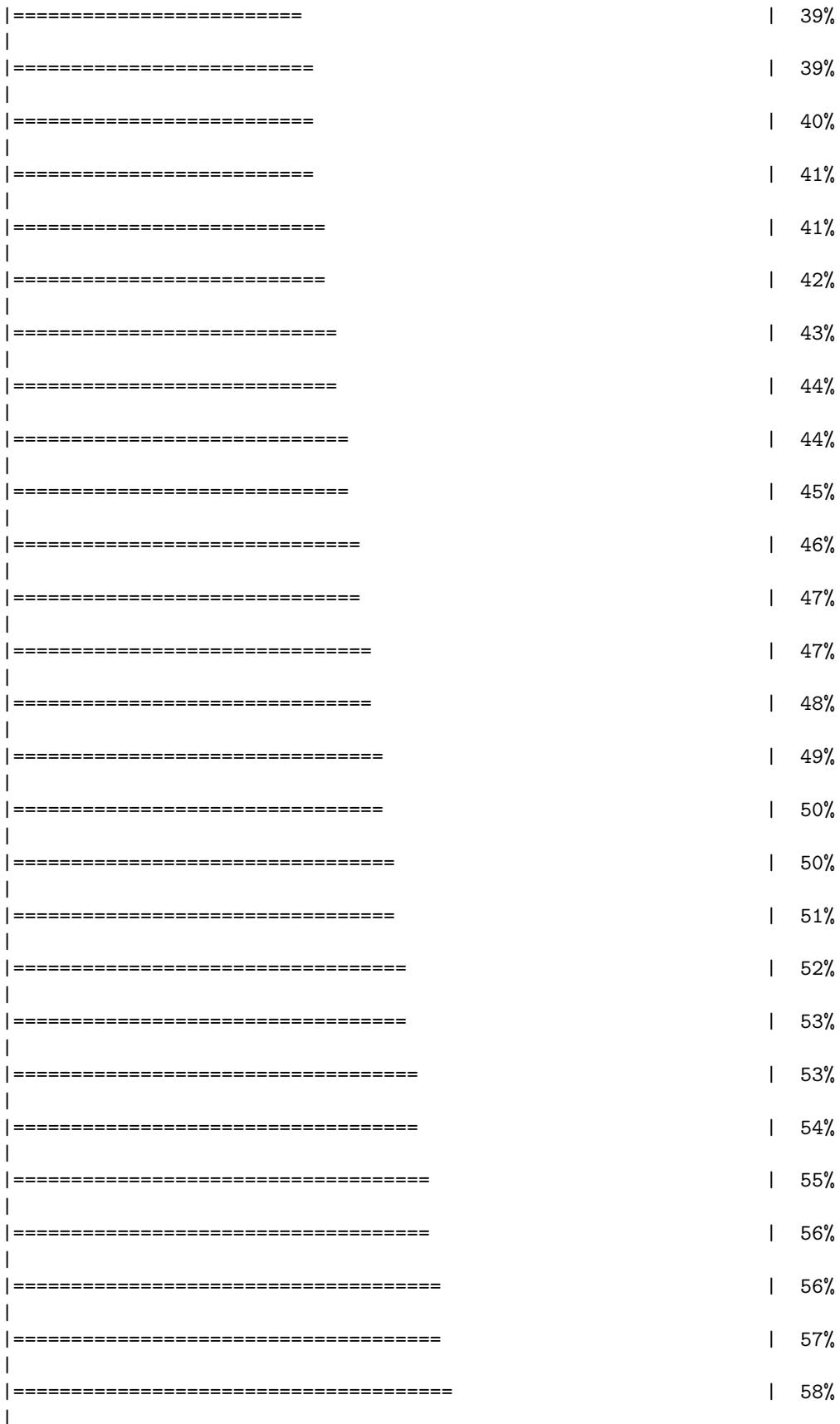
vario <- variogram(temp~1, data=punkty)
model <- vgm(10, model = 'Sph', range = 4000, nugget = 0.5)
fitted <- fit.variogram(vario, model)

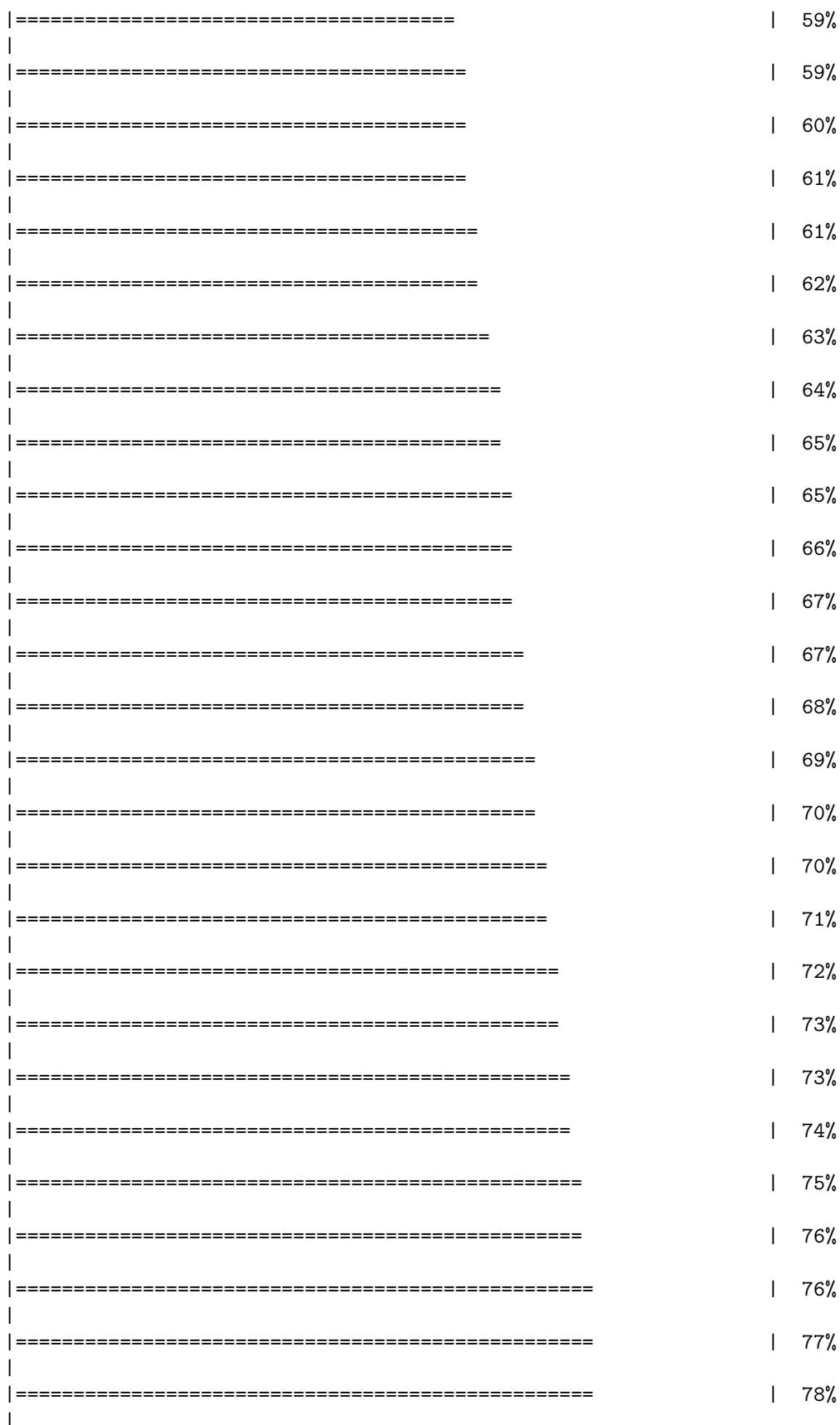
cv_sk <- krige.cv(temp~1, punkty, model=fitted, beta=15.324)

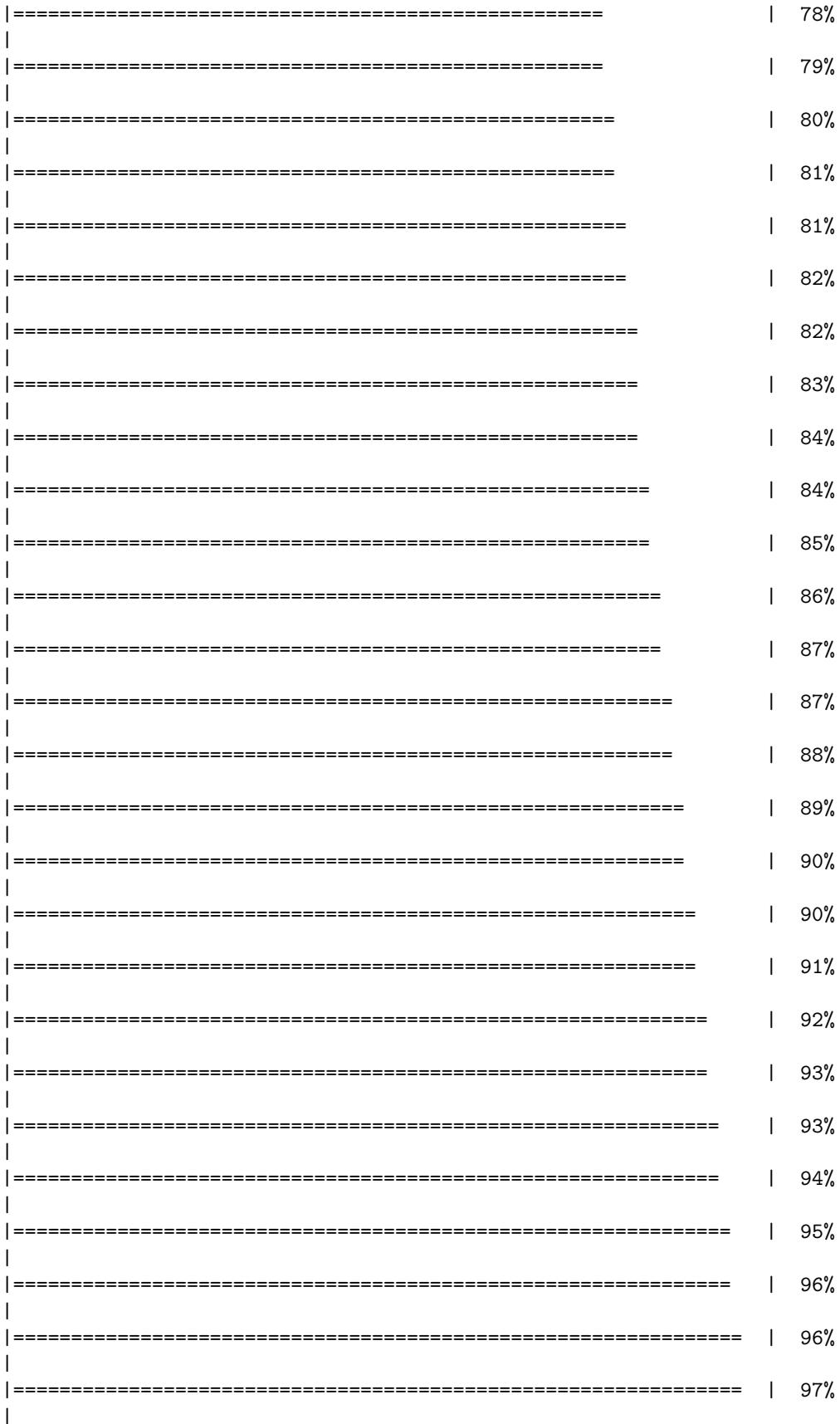
```

```
##  
|  
|  
|  
|= | 0%  
|  
|= | 1%  
|  
|  
|== | 2%  
|  
|== | 2%  
|  
|== | 3%  
|  
|== | 4%  
|  
|== | 4%  
|  
|== | 5%  
|  
|==== | 6%  
|  
|==== | 7%  
|  
|===== | 7%  
|  
|===== | 8%  
|  
|===== | 9%  
|  
|===== | 10%  
|  
|===== | 10%  
|  
|===== | 11%  
|  
|===== | 12%  
|  
|===== | 13%  
|  
|===== | 13%  
|  
|===== | 14%  
|  
|===== | 15%  
|  
|===== | 16%  
|  
|===== | 16%  
|  
|===== | 17%  
|  
|===== | 18%  
|  
|===== | 18%
```


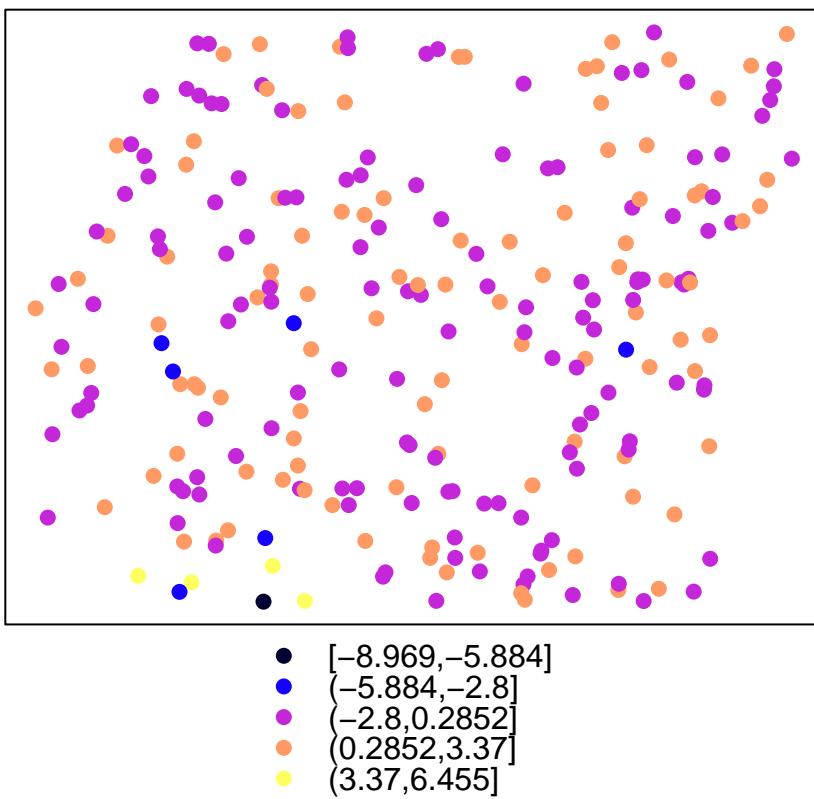


```
|===== | 98%
| |
|===== | 98%
| |
|===== | 99%
| |
|=====| 100%
```

```
summary(cv_sk)
```

```
## Object of class SpatialPointsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745546.9 756937.4
## y 712618.8 721192.6
## Is projected: NA
## proj4string : [NA]
## Number of points: 250
## Data attributes:
##   var1.pred      var1.var      observed      residual
##   Min.    : 9.786  Min.    :1.219  Min.    : 8.706  Min.    :-8.96908
##   1st Qu.:13.333  1st Qu.:1.806  1st Qu.:13.284  1st Qu.:-0.95234
##   Median :15.298  Median :2.093  Median :15.309  Median : 0.04980
##   Mean   :15.936  Mean   :2.220  Mean   :15.950  Mean   : 0.01423
##   3rd Qu.:18.062  3rd Qu.:2.477  3rd Qu.:18.273  3rd Qu.: 0.85669
##   Max.   :24.994  Max.   :5.320  Max.   :26.139  Max.   : 6.45468
##   zscore      fold
##   Min.    :-4.930132  Min.    : 1.00
##   1st Qu.:-0.647920  1st Qu.: 63.25
##   Median : 0.036433  Median :125.50
##   Mean   : 0.008082  Mean   :125.50
##   3rd Qu.: 0.598859  3rd Qu.:187.75
##   Max.   : 3.330852  Max.   :250.00
```

```
spplot(cv_sk, 'residual')
```


Chapter 13

Symulacje

```
library('geostatbook')
data(punkty)
data(siatka)
```

13.1 Symulacje geostatystyczne

13.1.1 Symulacje geostatystyczne

- Kriging daje optymalne predykcje, czyli wyznacza najbardziej potencjalnie możliwą wartość dla wybranej lokalizacji
- Dodatkowo, efektem krigingu jest wygładzony obraz. W konsekwencji wyniki estymacji różnią się od danych pomiarowych
- Jest to tylko (aż?) predykcja. Prawdziwa wartość jest niepewna ...
- Korzystając z symulacji geostatystycznych nie tworzymy predykcji, ale generujemy równie prawdopodobne możliwości poprzez symulację z rozkładu prawdopodobieństwa (wykorzystując generator liczb losowych)

13.1.2 Symulacje geostatystyczne | Cel

- Efekt symulacji ma bardziej realistyczny przestrzenny wzór (ang. *pattern*) niż kriging, którego efektem jest wygładzona reprezentacja rzeczywistości
- Każda z symulowanych map jest równie prawdopodobna
- Symulacje pozwalają na przedstawianie niepewności interpolacji
- Jednocześnie - kriging jest znacznie lepszy, gdy naszym celem jest jak najdokładniejsza predykcja

13.2 Typy symulacji

13.2.1 Typy symulacji

- Symulacje bezwarunkowe (ang. Unconditional Simulations) - wykorzystuje semiwariogram, żeby włączyć informację przestrzenną, ale wartości ze zmierzonych punktów nie są wykorzystywane.
- Symulacje warunkowe (ang. Conditional Simulations) - opiera się ona o średnią wartość, strukturę kowariancji oraz obserwowane wartości

13.3 Symulacje bezwarunkowe

```

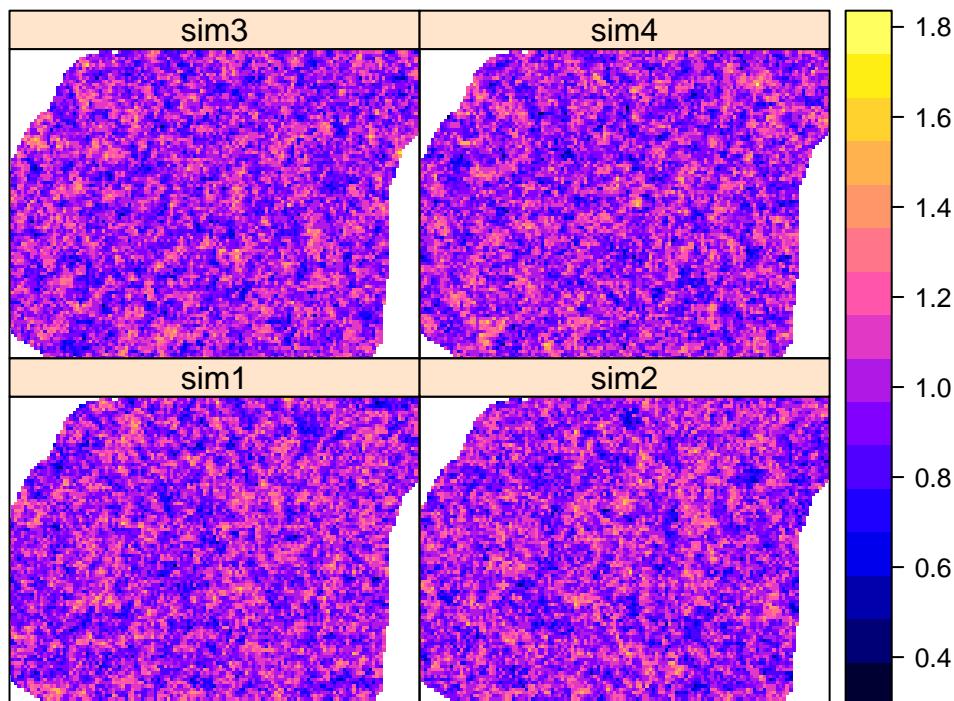
sym_bezw1 <- krige(formula=z~1, locations=NULL, newdata=siatka, dummy=TRUE,
                     beta=1, model=vgm(psill=0.025,model='Exp',range=100), nsim=4, nmax=30)

## [using unconditional Gaussian simulation]

spplot(sym_bezw1, main='Przestrzennie skorelowana powierzchnia \nśrednia=1, sill=0.025, zasięg=100, model wyk..adniczy')

```

**Przestrzennie skorelowana powierzchnia
..rednia=1, sill=0.025, zasi..g=100, model wyk..adniczy**


```

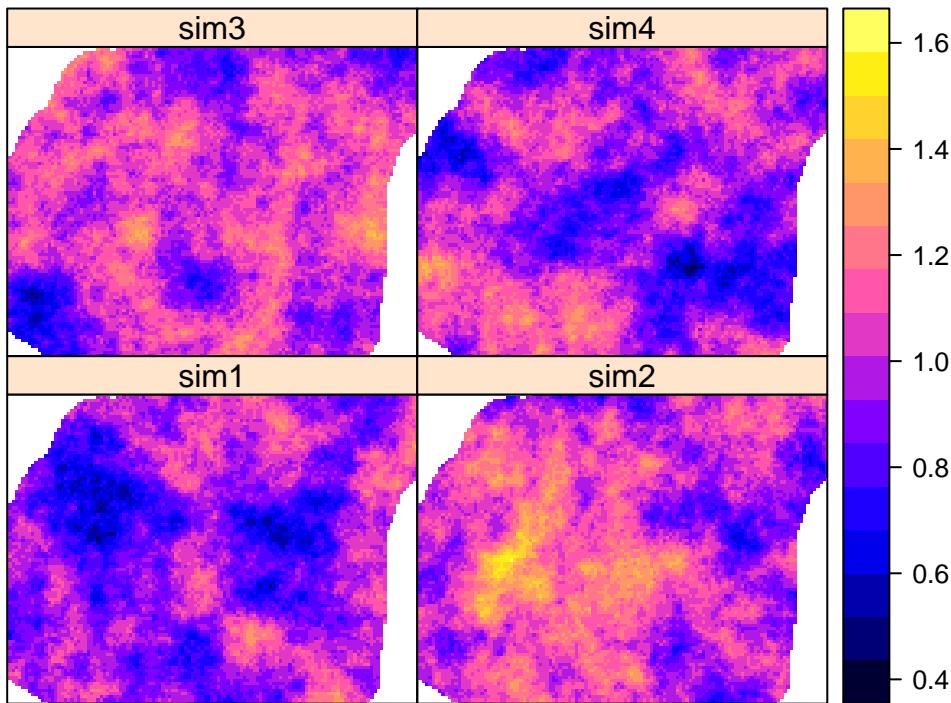
sym_bezw2 <- krige(formula=z~1, locations=NULL, newdata=siatka, dummy=TRUE,
                     beta=1, model=vgm(psill=0.025,model='Exp',range=1500), nsim=4, nmax=30)

## [using unconditional Gaussian simulation]

spplot(sym_bezw2, main='Przestrzennie skorelowana powierzchnia \nśrednia=1, sill=0.025, zasięg=1500, model wyk..adniczy')

```

**Przestrzennie skorelowana powierzchnia
..rednia=1, sill=0.025, zasi..g=1500, model wyk..adniczy**

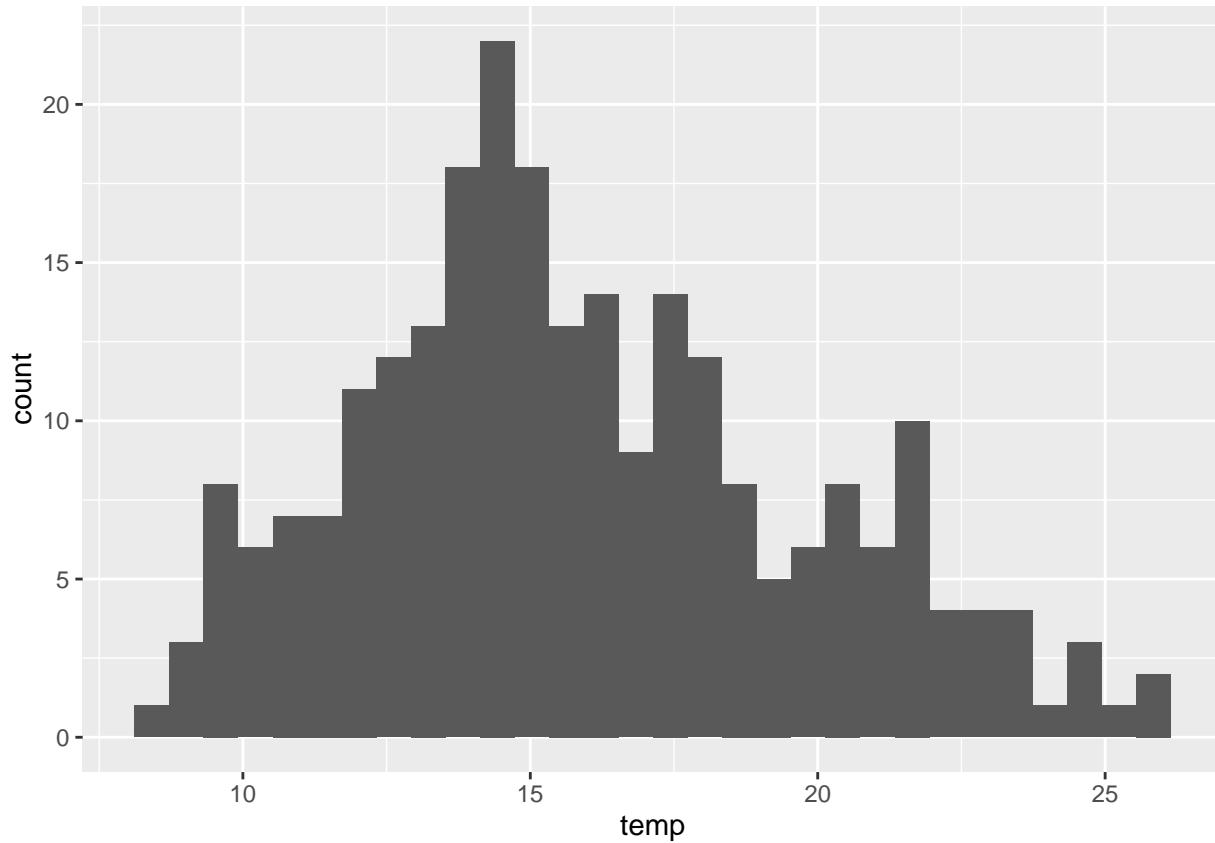

13.4 Symulacje warunkowe

13.4.1 Sekwencyjna symulacja gaussowska (ang. *Sequential Gaussian simulation*)

1. Wybranie lokalizacji nie posiadającej zmierzonej wartości badanej zmiennej
2. Kriging wartości tej lokalizacji korzystając z dostępnych danych, co pozwala na uzyskanie rozkładu prawdopodobieństwa badanej zmiennej
3. Wylosowanie wartości z rozkładu prawdopodobieństwa za pomocą generatora liczb losowych i przypisanie tej wartości do lokalizacji
4. Dodanie symulowanej wartości do zbioru danych i przejście do kolejnej lokalizacji
5. Powtórzenie poprzednich kroków, aż do momentu gdy nie pozostanie już żadna nieokreślona lokalizacja

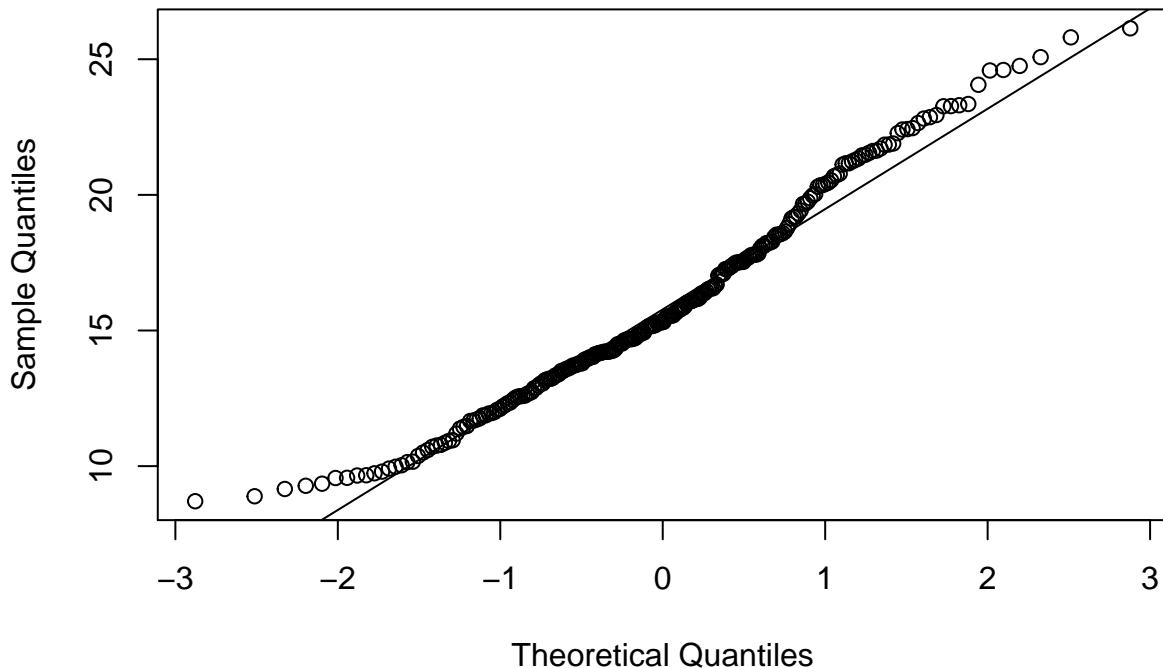
```
ggplot(punkty@data, aes(temp)) + geom_histogram()
```


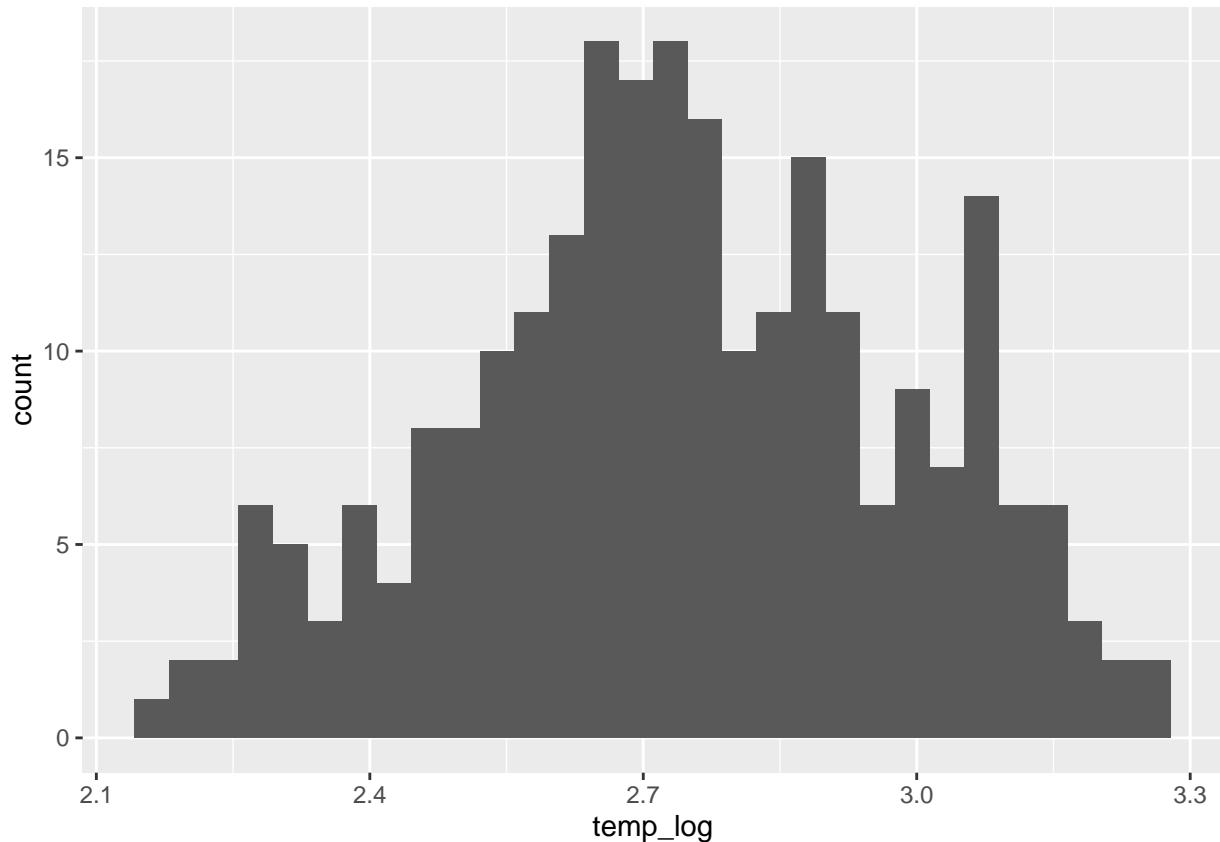
```
shapiro.test(punkty$temp)
```

```
##  
## Shapiro-Wilk normality test  
##  
## data: punkty$temp  
## W = 0.97683, p-value = 0.0004194
```

```
qqnorm(punkty$temp); qqline(punkty$temp)
```

Normal Q-Q Plot

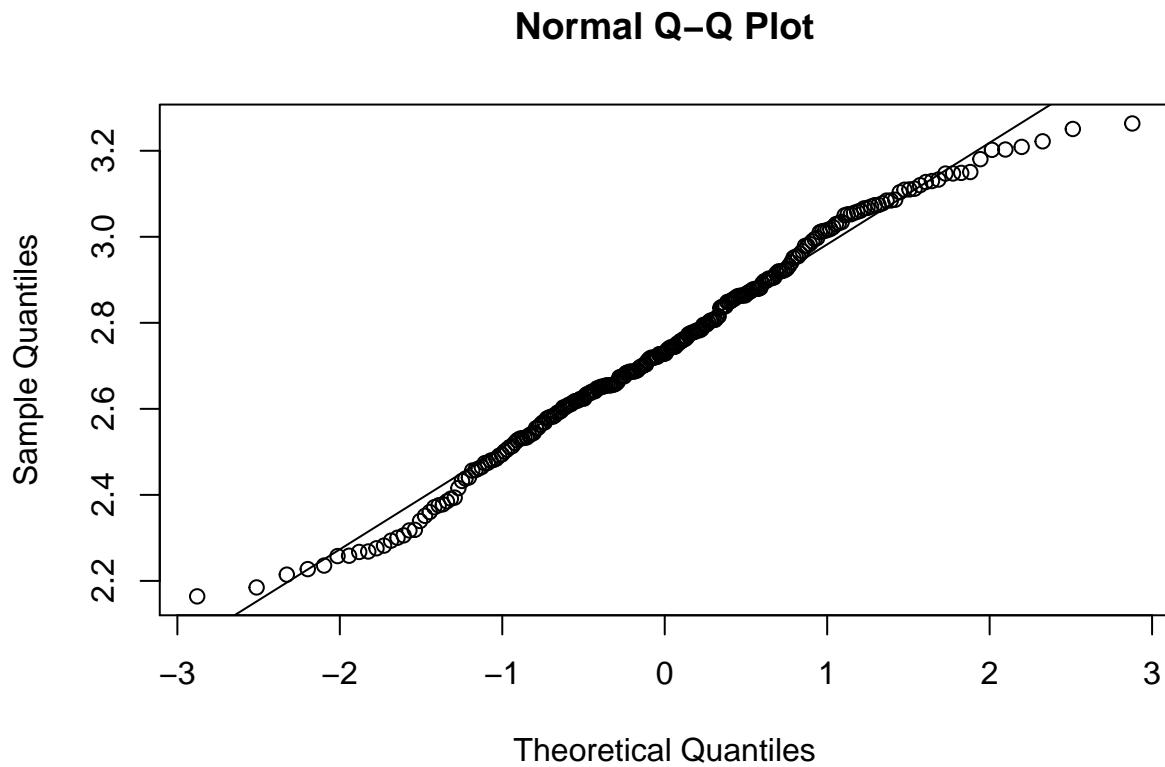
```
punkty$temp_log <- log(punkty$temp)
ggplot(punkty@data, aes(temp_log)) + geom_histogram()
```


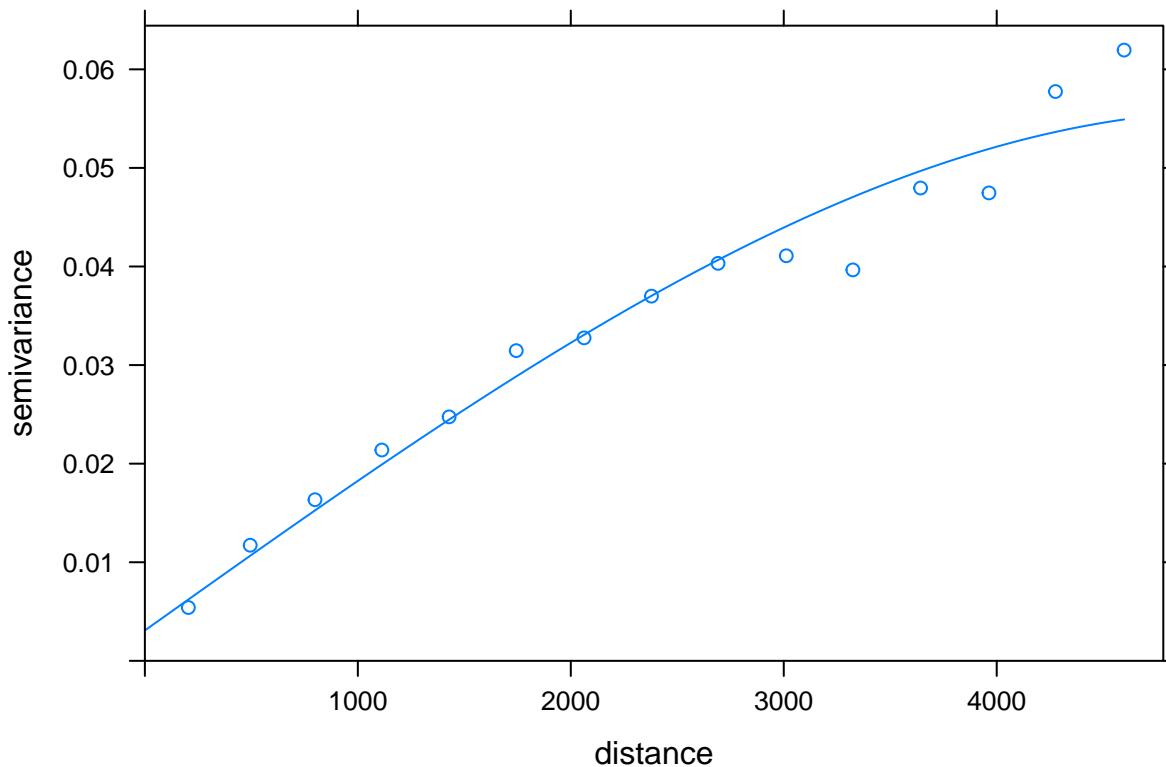
```
shapiro.test(punkty$temp_log)
```

```
##  
## Shapiro-Wilk normality test  
##  
## data: punkty$temp_log  
## W = 0.98907, p-value = 0.05568
```

```
qqnorm(punkty$temp_log);qqline(punkty$temp_log)
```


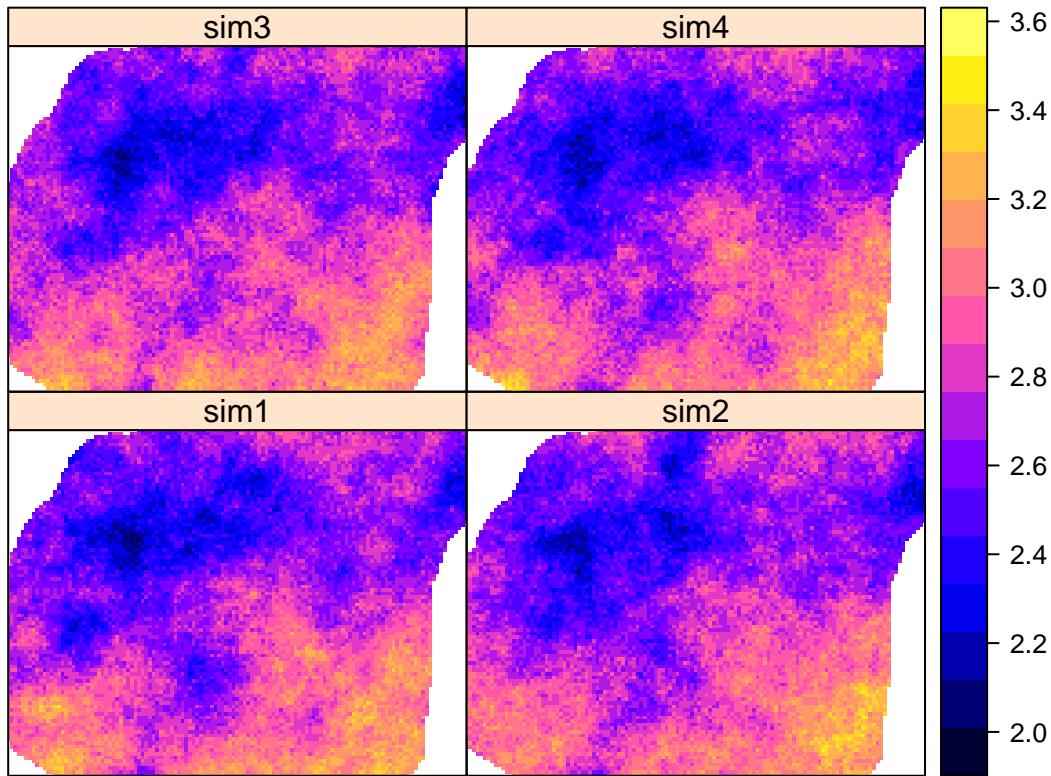
```
vario <- variogram(temp_log~1, punkty)  
model <- vgm(0.05, model = 'Sph', range = 4500, nugget=0.005)  
fitted <- fit.variogram(vario, model)  
plot(vario, model=fitted)
```



```
sym_ok <- krige(temp_log~1, punkty, siatka, model=fitted, nsim=4, nmax=30)
```

```
## drawing 4 GLS realisations of beta...
## [using conditional Gaussian simulation]
```

```
spplot(sym_ok)
```



```
summary(sym_ok)
```

```
## Object of class SpatialPixelsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745586.7 756926.7
## y 712661.2 721211.2
## Is projected: TRUE
## proj4string :
## [+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993
## +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0
## +units=m +no_defs]
## Number of points: 10993
## Grid attributes:
##   cellcentre.offset cellsize cells.dim
## s1      745586.7      90      127
## s2      712661.2      90      96
## Data attributes:
##       sim1        sim2        sim3        sim4
## Min. :2.008  Min. :2.067  Min. :2.008  Min. :2.014
## 1st Qu.:2.548 1st Qu.:2.563 1st Qu.:2.567 1st Qu.:2.548
## Median :2.710  Median :2.730  Median :2.730  Median :2.715
## Mean   :2.729  Mean   :2.740  Mean   :2.734  Mean   :2.730
## 3rd Qu.:2.915 3rd Qu.:2.919 3rd Qu.:2.894 3rd Qu.:2.912
## Max.   :3.425  Max.   :3.506  Max.   :3.361  Max.   :3.525
```

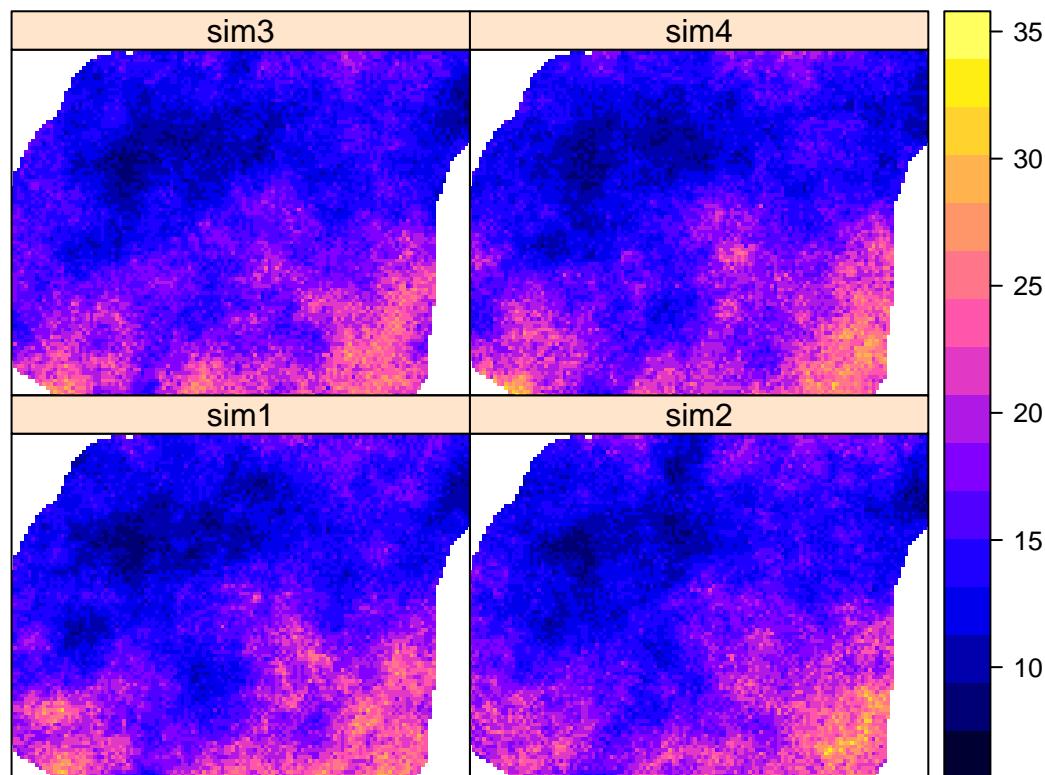
```

sym_ok@data <- as.data.frame(apply(sym_ok@data, 2, exp))
summary(sym_ok)

## Object of class SpatialPixelsDataFrame
## Coordinates:
##      min     max
## x 745586.7 756926.7
## y 712661.2 721211.2
## Is projected: TRUE
## proj4string :
## [+init=epsg:2180 +proj=tmerc +lat_0=0 +lon_0=19 +k=0.9993
## +x_0=500000 +y_0=-5300000 +ellps=GRS80 +towgs84=0,0,0,0,0,0,0
## +units=m +no_defs]
## Number of points: 10993
## Grid attributes:
##   cellcentre.offset cellsize cells.dim
## s1          745586.7    90      127
## s2          712661.2    90      96
## Data attributes:
##       sim1           sim2           sim3           sim4
## Min.   : 7.445   Min.   : 7.902   Min.   : 7.45   Min.   : 7.493
## 1st Qu.:12.787  1st Qu.:12.973  1st Qu.:13.02  1st Qu.:12.785
## Median  :15.035  Median  :15.329  Median  :15.33  Median  :15.107
## Mean    :15.814  Mean    :15.961  Mean    :15.83  Mean    :15.819
## 3rd Qu.:18.443  3rd Qu.:18.520  3rd Qu.:18.07  3rd Qu.:18.392
## Max.    :30.714  Max.    :33.311  Max.    :28.82  Max.    :33.940

```

```
spplot(sym_ok)
```



```
sym_sk <- krige(temp_log~1, punkty, siatka, model=fitted, beta=2.7, nsim=100, nmax=30)
```

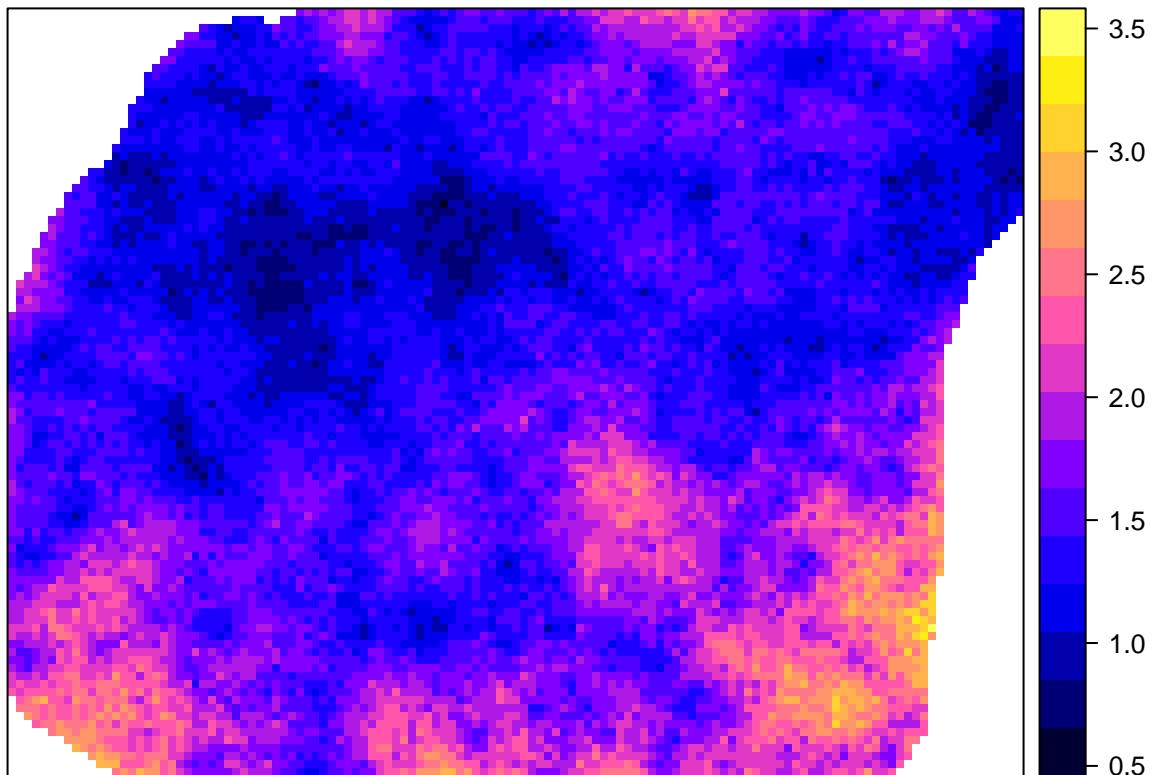
```
## [using conditional Gaussian simulation]
```

```
sym_sk@data <- as.data.frame(apply(sym_sk@data, 2, exp))
```

```
sym_sk <- stack(sym_sk)
```

```
sym_sk_sd <- calc(sym_sk, fun = sd)
```

```
spplot(sym_sk_sd)
```


13.5 Sekwencyjna symulacja danych kodowanych

13.5.1 Sekwencyjna symulacja danych kodowanych (ang. *Sequential indicator simulation*)

```
summary(punkty$temp)
```

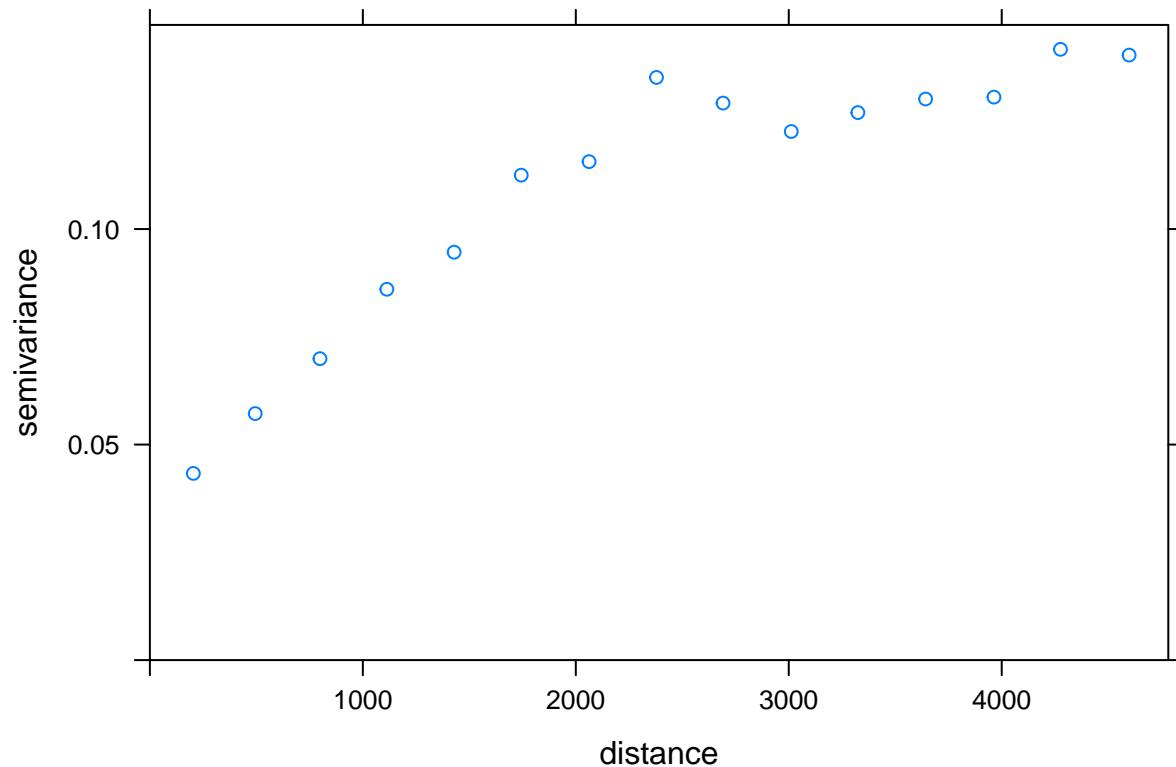
```
##      Min. 1st Qu. Median     Mean 3rd Qu.    Max.
## 8.706 13.280 15.310 15.950 18.270 26.140
```

```
punkty$temp_ind <- punkty$temp < 12
```

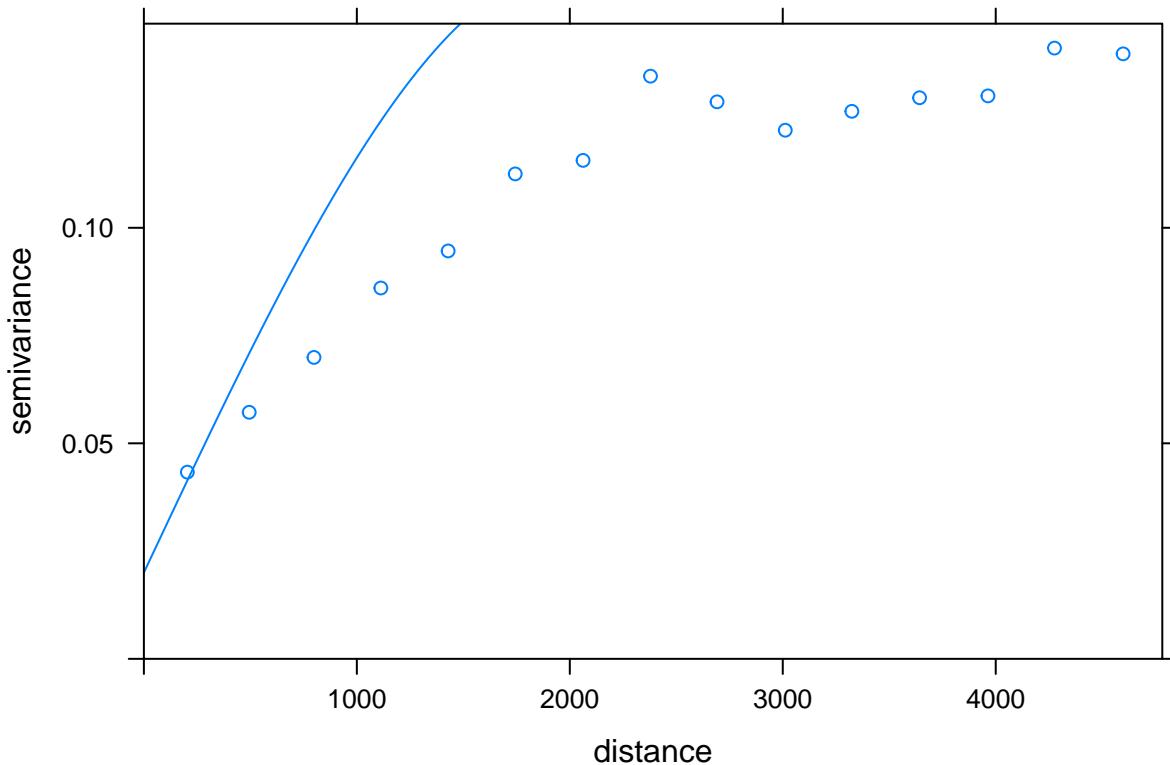
```
summary(punkty$temp_ind)
```

```
##      Mode    FALSE     TRUE    NA's
## logical      212      38       0
```

```
vario_ind <- variogram(temp_ind~1, punkty)
plot(vario_ind)
```


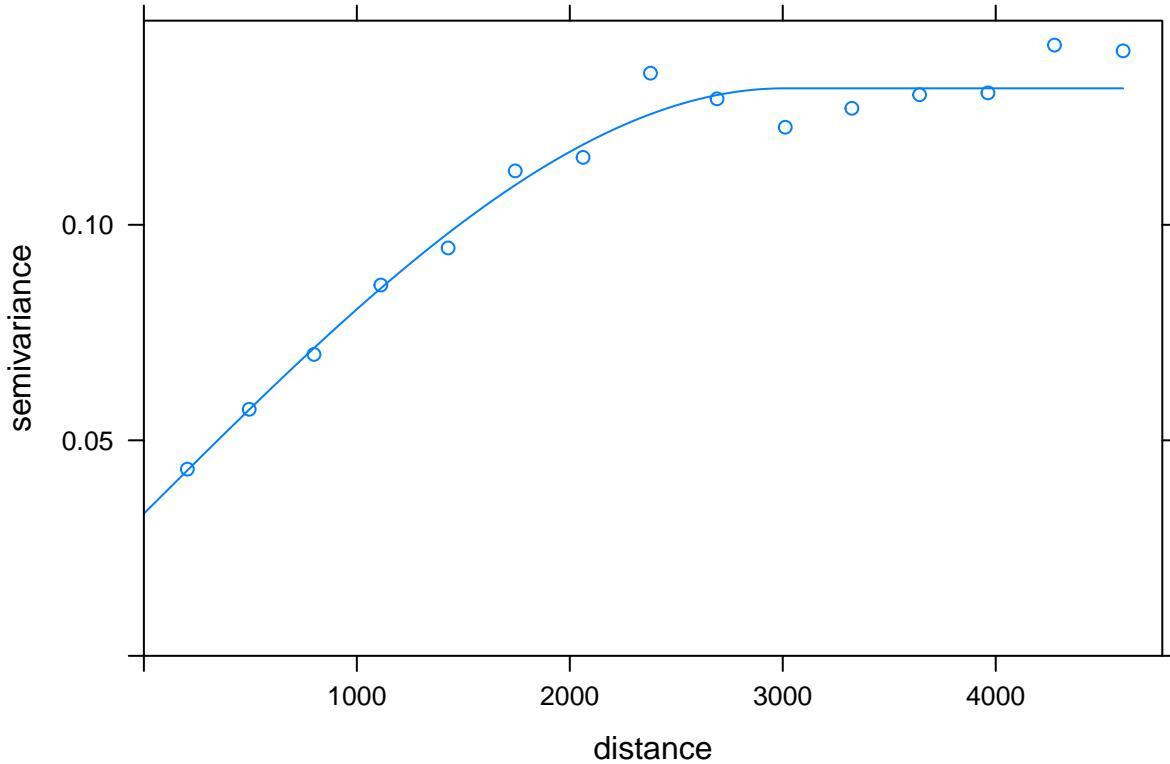
```
model_ind <- vgm(0.14, model = 'Sph', range = 2000, nugget = 0.02)
plot(vario_ind, model=model_ind)
```



```
fitted_ind <- fit.variogram(vario_ind, model_ind)  
fitted_ind
```

```
##   model      psill     range  
## 1   Nug 0.03299461 0.000  
## 2   Sph 0.09866551 3006.403
```

```
plot(vario_ind, model=fitted_ind)
```

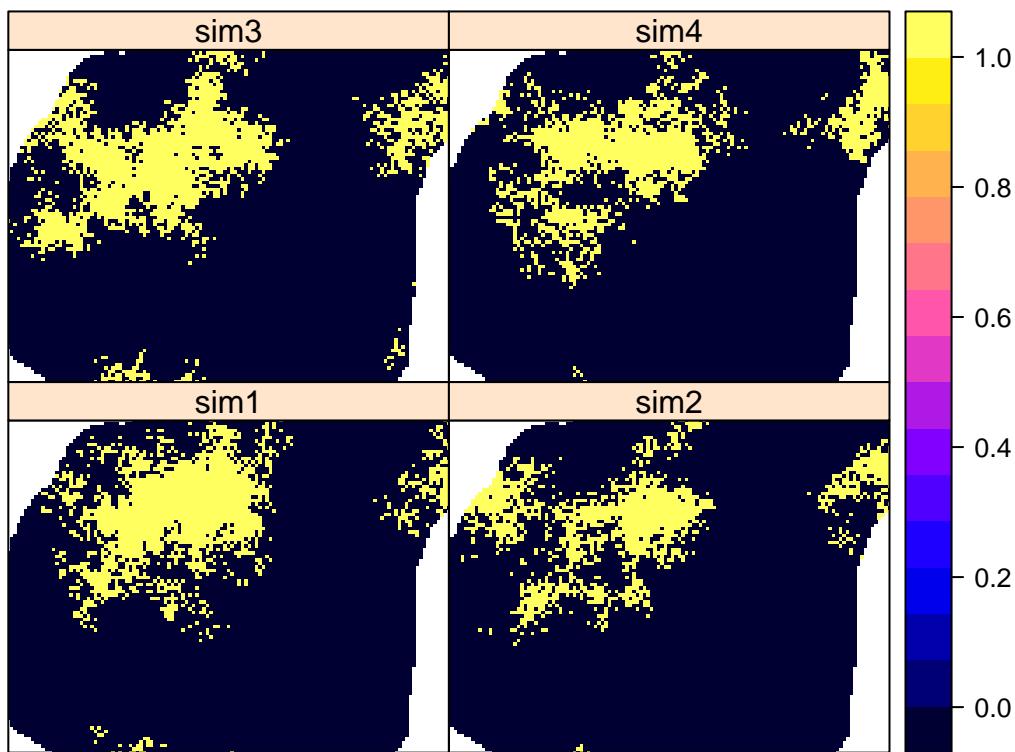


```
sym_ind <- krige(temp_ind~1, punkty, siatka, model=fitted_ind, indicators=TRUE, nsim=4, nmax=30)
```

```
## drawing 4 GLS realisations of beta...
## [using conditional indicator simulation]
```

```
spplot(sym_ind, main='Symulacje warunkowe')
```

Symulacje warunkowe

- An Introduction to R - oficjalne wprowadzenie do R
- Przewodnik po pakiecie R, Programowanie w języku R, Statystyczna analiza danych z wykorzystaniem programu R - polskie wydawnictwa
- Applied Spatial Dala Analysis with R
- A Practical Guide to Geostatistical Mapping
- gstat user's manual
- CRAN Task View: Analysis of Spatial Data
- Applied Geostatistics, Statistics for spatial data
- Praktyczny poradnik - jak szybko zrozumieć i wykorzystać geostatystykę w pracy badawczej
- Wyszukiwarki internetowe Rseek, Duckduckgo, Google, itd.

Bibliography